NEVŞEHİR MEKTEPLERİ (1820-1920)

Doç. Dr. Adem Öger-Oğuz Özdem

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları: 10

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI: 10

NEVŞEHİR MEKTEPLERİ (1820-1920) Metin-Sözlük-Tıpkıbasım

Doç. Dr. Adem ÖGER

Oğuz ÖZDEM

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ KAPADOKYA ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ - NEVKAM

Ankara, 2015

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları: 10

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesine aittir. Bütün hakları saklıdır. Kitabın tümü ya da bölümü/bölümleri Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinin yazılı izni olmadan elektronik, optik, mekanik ya da diğer yollarla basılamaz, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Copyright (2015) by Nevşehir Hacı Bektaş Veli University. All rights reserved.
No part of this book may be printed, Reproduced or distributed by any electronical, optical, mechanical or other means without the written permission of Nevşehir Hacı Bektaş Veli University.

NEVŞEHİR MEKTEPLERİ (1820-1920)
Metin-Sözlük-Tıpkıbasım

Yazarlar
Doç. Dr. Adem ÖGER ve Oğuz ÖZDEM

ISBN: 978-605-4163-19-9
1. Baskı
Haziran, 2015 / Ankara
500 Adet

Kapak Düzeni: Pınar GÜNGÜR

Sayfa Tasarımı, Baskı ve Cilt

DETAY ANATOLIA AKADEMİK YAYINCILIK LTD. ŞTİ.
Adakale Sokak No: 14/1 Kızılay/ANKARA
Tel : (0.312) 434 09 49 • Faks: (0.312) 434 31 42
Web: www.detayyayin.com.tr • e-posta: detayyay@gmail.com

İÇİNDEKİLER

Sunuş v

Ön Söz vii

1. Mukaddime 1

2. Malumat-ı Tarihi(y)e 3

3. Patriarhikon Siyilion 37

4. Böyük Simalar 41

4.1. Arhiereaslar 41

4.2. Theologoslar 41

4.3. Tabipler 41

4.4. Erbab-ı Hukuk 41

4.5. Gazeta Muharrirleri 41

4.6. Senayi-i Nefise 42

4.7. Ticaret ve Senayi 42

5. Teracim-i Ahval 45

5.1. Theoktistos 45

5.2. Nektarios 45

5.3. Vasilios Kraniadis 46

5.4. İoannis Evmolpidis 46

5.5. Arhangelos Gavriil 49

5.6. Eleftherios Kontopulos 50

5.7. Vasilios Kontopulos 51

6. Adat ve Ahlak 53

6.1. Lisan 53

6.2. Telebbüs 53

6.3. Adat ve Ahlak 54

7. Everyetisler 56

8. Cemi(y)etler 60

9. Bazı Türkçe İsimler 62

9.1. Erkek İsimleri 62

9.2. Kadın İsimleri 63

10. Sözlük 65

11. Tıpkıbasım 73

SUNUŞ

Nevşehir ve çevresi, tarihin en eski devirlerinden beri farklı kültür, din ve medeniyetlerin gelişmesinde önemli bir yere sahip olmuştur. Eşsiz coğrafyası ve hoşgörüsüyle farklı kültürlerin bir arada yaşamasına izin veren bu topraklar, günümüzde turizmin gelişmesiyle ülkemizin en önemli seyahat alanlarından biri haline gelmiş ve bu noktada tarih içindeki işlevini sürdürmeye devam etmektedir.

Asırlar boyunca Nevşehir ve çevresinde yaşayan topluluklardan biri Karamanlı Ortodokslar'dır. Nevşehir merkez ve ilçelerinde Müslüman Türklerle bir arada ve hoşgörü içerisinde yaşayan bu zümre, TBMM ile Yunan hükümeti arasında yapılan anlaşma gereğince 1923 yılında Yunanistan'a göç etmiştir.

Mübadelenin ardından bu zümrenin geride bıraktığı kilise, okul, hamam ve çeşme gibi yapıların sayısı oldukça fazladır. Bugün Nevşehir merkez başta olmak üzere Kapadokya bölgesinin hemen her yerleşiminde Karamanlı Ortodokslara ait sivil mimari örneklerine ve Karamanlı Türkçesiyle (Grek harfleri ile Türkçe) yazılmış kitabelere rastlamak mümkündür. Ayrıca Karamanlı Türkçesiyle kaleme alınmış dini ve dindışı kitapların sayısı da azımsanmayacak orandadır.

16. yüzyılın ortalarından başlayarak 20. yüzyılın ilk çeyreğine kadar Karamanlı Türkçesiyle çeşitli eserler verilmiştir. Yüzyıllarca Anadolu'da - özellikle Kapadokya bölgesinde- Müslüman Türklerle bir arada yaşayan ve Türkçe konuşan Karamanlı Ortodokslar üzerine yapılacak çalışmalar, Türk tarihi, kültürü, dili ve edebiyatı hakkında önemli bilgiler içermesi açısından büyük önem arz etmektedir.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, kurulduğu günden bu yana eğitim-öğretim faaliyetleriyle birlikte bir yandan ürettiği bilimsel bilgiyi evrensel düzeyde paylaşırken diğer taraftan da içinde bulunduğu eşsiz coğrafyanın bağrında büyüttüğü medeniyetlerin kültürel miraslarını ve değerlerini korumaya ve tanıtmaya çalışmaktadır. Bu bağlamda Grek harfli Türkçe metin olarak basılan ve Nevşehir'de yaşayan Karamanlı Ortodoksların yaşamı, okulları, nüfusu, gelenekleri ve yetişmiş önemli simaları hakkında bilgi veren eserlerden biri de "Nevşehir Mekteplerinin Dersaadet Eforiasının Yüzüncü Sene-i Devri(y)esi (1820-1920)"dir. Nevşehir tarihi ve kültürü üzerine yapılacak çalışmalarda önemli bir kaynak niteliğindeki bu eseri, Nevşehir Mektepleri (1820-1920) ismiyle yayına hazırlayan Doç. Dr. Adem ÖGER ve Oğuz ÖZDEM'i kutlar, çalışmalarında başarılar dilerim.

Prof. Dr. Filiz KILIÇ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektörü

ÖN SÖZ

Nevşehir ve çevresi, tarihi dönemler içinde çok sayıda kültür ve medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bunlardan biri, Karamanlı Ortodokslar olarak adlandırılan ve Mübadele ile 1923 sonrasında Yunanistan'a göç eden zümredir. Balkanlar, Kırım, Suriye, İstanbul ve özellikle Anadolu'nun değişik yörelerinde dağınık olarak yaşamış olan Ortodoks Hıristiyanların Türkçe konuşanlarına *Karamanlı;* bunların konuştukları dile *Karamanlıca;* Grek harfleriyle yazılmış Türkçe eserlere de *Karamanlidika* denmektedir. Bu zümre tarihî süreçte "Türk Ortodokslar", "Karamanlı Ortodokslar", "Zımmiyan-ı Karaman", "Karamanyan/Karamaniyan", "Karamanlılar", "Anadolu Hıristiyanları", "Ortodoks Hıristiyanlar", "Hıristiyan Ortodokslar", "Anadolu'nun Hıristiyan Ortodoksları", "Anadolu Rumları" ve "Türkopoller" gibi isimlerle anılmışlardır.

Karamanlı Ortodoksları bir zümre olarak adlandırmaya yönelik kullanılan ifadelerde onların Hıristiyan Ortodoks olmalarına, Türkçe konuşmalarına ve Anadolu'da yaşamış olmalarına vurgu yapıldığı görülmektedir. Günümüzde Yunanistan'da yaşamakta olan Karamanlı Ortodokslar ise bir zümre olarak kendilerini "Anadoluluyuz", "Karamanlıyız" veya "Anadolulu Rumuz"; bireysel olarak ise Anadolu'dan göç ettikleri köy, kasaba ya da şehir adıyla Niğdeliyiz, Çarıklılıyız, Konyalıyız, Sinasosluyuz, Mistiliyiz, Gelveriliyiz şeklinde tanımlamaktadırlar.[1]

Karamanlı Ortodokslar; Balkanlar, Besarabya, Suriye ve Kırım'da yaşamakla birlikte nüfusun yoğunluğu Türk-Yunan nüfus mübadelesine kadar Anadolu'nun takriben Trabzon, Fırat, Toros ve Silifke hattından batıya düşen kısmında bilhassa Kayseri, Nevşehir, Niğde ve Konya bölgesinde; Karadeniz'in sahil mıntıkasında, İstanbul'da ve başka yerlerde dağınık olarak yaşamakta idiler. Orta Anadolu'da ise Niğde, Nevşehir, Kayseri ve Aksaray illeri ile bunlara

---

[1] Bu tanımlamalar, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi tarafından desteklenen NEÜBAP13S32 Nolu Bilimsel Araştırma Projesi kapsamında, 15.07.2013-30.08.2013 tarihleri arasında Yunanistan'da (Karamanlı Ortodoksların yaşadığı 40 civarında yerleşim yerinde) yaptığımız saha araştırmasında tespit edilmiştir.

bağlı 80 yerleşim yeri, bu zümrenin yoğun olarak yaşamış olduğu yerlerdir. Bu kapsamda Nevşehir (Nevşehir Merkez, Ürgüp, Mustafapaşa, Derinkuyu, Suvermez, Yazıhöyük, Özlüce, Başköy, Gülşehir, Kaymaklı); Niğde (Gölcük, Konaklı, Fertek, Ovacık, Aktaş, Hasköy, Kumluca, Hamamlı, Bor, Tırhan, Çarıklı, Eminlik, Kavlaktepe, İlisun, Bereketli, Ereğli); Aksaray (Güzelyurt, Uluağaç, Sivrihisar, Karandere); Kayseri (İncesu, Zincidere, Pınarbaşı, Endürlük, Talas, Develi, Tavlusun, Çukur, Rum Kavak, Gesi, Ağırnas, Gergeme, Sarımsaklı, Hamidiye, Karacaören, Erkilet); Yozgat (Yozgat Merkez, Akdağmadeni, Karapir, Garipler, Abdurrahmanlı) gibi yerleşim yerleri bunlardan bazılarıdır.

TBMM ile Yunan Hükümeti arasında 30 Ocak 1923 tarihinde imzalanan *"Yunan ve Türk Halklarının Mübadelesine İlişkin Sözleşme ve Protokol"* gereğince Türk topraklarında yerleşmiş Rum Ortodoks dininden Türk uyruklarıyla, Yunan topraklarında yerleşmiş Müslüman dininden Yunan uyruklarının 1 Mayıs 1923 tarihinden başlayarak zorunlu mübadelesine girişilmiştir. Ancak İstanbul'da oturan Rumlar ve Batı Trakya'da oturan Müslümanlar mübadelenin dışında tutulmuştur.

Mübadele sonrasında Karamanlı Ortodokslar, Yunanistan'ın Halkida, İstia, Prokopi, Atina, Pirea, Kavala, Giannitsa, Selanik, Almiros, Farsala, Larissa, Karditsa, Trikala, Pella, Komotini, Aleksandroupoli, İoannina ve Drama gibi şehirlerine ve bunlara bağlı yerleşim yerlerine yerleştirilmiştir. Mübadelenin ardından Anadolu'da yaşadıkları yerleşim yerlerinin adlarını kültürün önemli bir taşıyıcısı olarak beraberinde götürmüşler ve Yunanistan'da iskân edildikleri yerlere çoğunlukla bu isimleri vermişlerdir. Örneğin; Nevşehir merkezden göç edenler Selanik'te Neapoli'yi; Prokopi/Ürgüp'ten göç edenler Eviya adasında Prokopi kasabasını; Sinasos/Mustafaşa'dan göç edenler Eviya adasında Sinasos köyünü; Arapsun/Gülşehir'den göç edenler Giannitsa şehrinde Aravissos'u; Kayseri'nin Çukur Köyü'nde göç edenler Karditsa şehrine bağlı Kappadokiko Köyünü; İzmir'den göç edenler Atina'ya bağlı Estia Neas Simirnis yerleşimini kurmuşlardır.

Mübadelenin ardından Karamanlı Ortodoksların karşılaştıkları en büyük sorunlardan biri dil olmuştur. Büyük bir kısmı Türkçe konuşan Karamanlı Ortodokslar, göç sonrasında iskân edildikleri yerlerde hem Yunan halkıyla iletişim kurmakta sıkıntı yaşamış hem de kendilerini yerli halka kabul ettirememişlerdir. Dini açıdan aynı inanca mensup olsalar da Türkçe konuştukları ve Türkiye'den geldikleri için "Türk" olmakla suçlanmışlar ve hakir görülmüşlerdir. Mübadelenin ilk yıllarında büyük bir kısmı Türkçeden başka dil bilmeyen Karamanlı Ortodoksların ikinci kuşakları da (1980'li yıllara kadar) ailede Türkçeyi öğrenmişler ve Türkçenin varlığı büyük oranda devam etmiştir. Mübadelenin ardından eğitim dilinin Yunanca olması ve Türkçenin öğretilmemesi nedeniyle günümüzde gençler arasında Türkçeyi bilenlerin sayısı çok azdır. Ancak yerleşim yerlerinin büyük bir kısmında 60 yaş ve üzerindeki

insanlar, anne babalarından öğrendikleri Türkçeyi konuşmaya devam etmektedirler.

Karamanlı Ortodoksların kültür taşıyıcısı olarak sözlü edebiyat geleneği, toplumsal hayatın yanı sıra etnik ve kültürel yapıda da önemli bir işleve sahiptir. Günümüzde bu zümrenin belleğinde, özellikle Anadolu'ya ilişkin hikâyeler, türküler, halk oyunları, müzik, ilahi, atasözleri ve deyimler öne çıkmaktadır. Ayrıca Yunanistan'da Karamanlı Ortodoksların kurdukları derneklerin çatısı altında oluşturulan halk oyunu ekipleri ve onların icraları, "Gesi Bağları", "Konyalım", "Harman Yeri" "Taş Köprü" gibi birçok Anadolu türküsünün icrası bu zümrenin kültürel kimliğini koruma ve sürdürmede en temel unsurların başında gelmektedir. Ayrıca gençler, kültürel kökleri ve kimliklerini tanıma, paylaşma ve tanıtma noktasında elektronik kültür ortamım ve sosyal medya ağlarını da iyi bir şekilde kullanmaktadırlar.

1990'lı yıllardan itibaren Anadolu'dan Yunanistan'a göç eden Karamanlı Ortodoksların yaşamakta olduğu yerleşim yerlerinin belediyeleri ile Türkiye'den göç ettikleri yerlerdeki belediyeler arasında "Kardeş Belediye" protokolleri imzalanmış ve kültürel ilişkiler oldukça gelişmiştir. Örneğin; Ürgüp Belediyesi, Prokopi Belediyesiyle; Gelveri/Güzelyurt Belediyesi, Nea Karvali Belediyesiyle; Sinasos/Mustafapaşa Belediyesi, İstia Belediyesi ile kardeş belediye olmuştur. Bunun neticesinde belediyelerin işbirliğiyle düzenledikleri etkinlik ve festivaller aracılığıyla, mübadillerin 3. ve 4. kuşakları "vatan" olarak kabul ettikleri Anadolu'da atalarının yaşadığı mekânları görmenin yanı sıra kültürel değerlerini canlı bir şekilde yaşama ve yaşatma fırsatı yakalamaktadırlar.

Karamanlı Ortodoksların Anadolu'da en yoğun yaşadığı bölge Kapadokya'dır ve bu zümre Türkçeyi, Kayseri ve Nevşehir ağzına yakın bir ağızla konuşmuşlar ve buna da "Anadolu Karamanlı Ağzı" denilmiştir. Bu zümre konuştukları dili "Türkçe", "açık Türkçe", "sade Türkçe", "yavan Türkçe", "Türk dili" veya "Anadolu lisanı" gibi isimlerle adlandırmışlardır. Ancak kullandıkları alfabe -Grek alfabesi- ile konuştukları dil, onların iç dünyasında kültürel kimliklerini tanımlamada bir sorun olarak yer almıştır. Bu durumu şu dörtlük açıkça ortaya koymaktadır:

Gerçi Rum isek de Rumca bilmez Türkçe söyleriz

Ne Türkçe yazar okuruz ne de Rumca söyleriz

Öyle bir mahludi hattı tarikatimiz vardır

Hurufumuz Yonanice Türkçe meram eyleriz.

16. yüzyılın ortalarından başlayarak 20. yüzyılın ortalarına kadar Karamanlı Türkçesiyle çok sayıda eser kaleme alınmış ve başta Kapadokya olmak üzere

Anadolu'nun birçok yerinde de dinî ve sivil mimari ile mezar taşlarına sayısız kitabe yazılmıştır. "Nevşehir Mektepleri (1820-1920) Metin-Sözlük-Tıpkıbasım" adıyla yayınladığımız bu eser, Karamanlı Türkçesi ile 1920 yılında, İstanbul Anadolu Matbaası'nda "Nevşehir Mekteplerinin Dersaadet Eferiasının Yüzüncü Sene-i Devri(y)esi 1820-1920" ismiyle yayınlanmıştır.

Eser, Nevşehir'in kuruluşu, Damat İbrahim Paşa, Nar ve Göre kasabaları; 19. yüzyılda Nevşehir'de sosyal ve ekonomik hayat; Nevşehir ve çevresinde yaşayan Karamanlı Ortodoksların yetiştirdiği öğretmen, din adamı, doktor, gazeteci gibi önemli simalar; bu zümrenin okulları, dili, dinî hayatı, gelenek ve görenekleri gibi konuları ihtiva etmektedir. Bu nedenle eserin 19. yüzyıl Nevşehir tarihi ve kültürünü aydınlatmada önemli bir kaynak olduğu kanaatindeyiz.

Eser, Latin harflerine aktarılırken "fealıeti", "Hrıstian", "gösterior", "brakilmiş" gibi kelimelerin okuyucu tarafından daha kolay anlaşılması için araya "y" sesi eklenmiş ve bunlarda ayraç içerisinde [fealı(y)eti, Hrısti(y)an, gösteri(y)or, b(ı)rakilmiş] belirtilmiştir. Ayrıca özel isimlere gelen çekim ekleri (Nevşehir'de, Sinodos'dan, Papa Yeoryion'in) kesme işareti ile ayrılmıştır. Bağlaçlar ise orijinal metinde yazıldığı şekli ile korunmuştur. Latin harflerine aktarılmış metinde, orijinal metnin sayfa numaraları köşeli ayraç ([]) içerisinde verilmiştir.

Eserin bazı bölümlerinde, Yunanca cümleler yer almaktadır ve bu cümleler dipnotta Türkçeye çevrilerek verilmiştir. Eserde özellikle eğitim ve din alanında kullanılan kelimelerin büyük bir kısmı Yunancadır. Bu nedenle eserin sonuna tarafımızdan metinde geçen Yunanca kelimelerin Türkçe karşılıklarına yer veren "Sözlük" kısmı eklenmiştir. Ayrıca Karamanlı Türkçesine ilgi duyan araştırıcıların bu çalışmadan daha iyi yararlanması amacıyla eserin sonunda tıpkıbasıma yer verilmiştir.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi tarafından desteklenen NEÜBAP13S32 Nolu Bilimsel Araştırma Projesi kapsamında tespit ve temin edilen bu eserin yayına hazırlanması için bizleri teşvik eden Rektörümüz Prof. Dr. Filiz KILIÇ'a; tıpkıbasım kısmını düzenleyen ve kapak tasarımını gerçekleştiren Öğr. Gör. Pınar GÜNGÜR'e; "Sözlük" kısmını hazırlamamıza yardımcı olan Thanasis Papanikolau'ya müteşekkiriz. Ayrıca kitabın basımını gerçekleştiren Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'ne teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Adem ÖGER

Oğuz ÖZDEM

Nevşehir-2015

1. [5] MUKADDEME

Nevşehir Mekteplerının Derısaadet Eforiası, Nevşehırlılerin Stambul'da teesis itdıkleri ilk cemı(y)etin tarıh-ı teesısınden bu ana deyın 100'unci senenin ikmali mınasıbeti ile 27 İulios 1920 tarıhınde ahd itdıgi ictımaynde bu mesud vakaa tolayısi ile mutantan ve parlak bir merasim icrasına karar vermişdır.

Bu merasımi tertıbe meemur komısıona kinotis mekteplerının yüz senelik hayatını ve koınotıs (kinotis)in mearif ugrinda alelumum ibraz itdıgi fealiyetını musavver bir kıtab tahrir ve neşri vazifeside ihale idılmişdır. Komisyon iktıza iden malumat-ı muhtelıfeyi toplamak içün gerek zemanin adem-ı kıfayeti ve daha muhimi, vesayıt-i muhaberenin mefkudiyeti tolayısi ile ifa-i vazıfe hususunda muhim manıler karşusında bulunmişdır. Mamafıh böyle olmakla beraber bütün noksanlarına ragmen herkes tarafindan husn-ı kabule mazhar olacagindan emin olarak elde bulinan vasitalarla işbu eseri vıcude getirip hemşehrılerine takdıme ictısar itmişdır.

[6] Eserin tanzımında memleketımizde mearıfin intışarına hızmet idenlerin en feal ve çalışkanlarından olup kinotisin "Meyas Didaskalosı" unvanını behakkin ihraz iden merhum Filıppos Aristovulos'ın öteden beriden böyük bir gayret ve zahmetle toplayip elde itdıgi muhtelif malumatdan pek zı(y)ade istıfade itmiş olmasından tolayı komisyon burada merhumin zikr-ı cemiline karşi medyun bulundigi hormeti arz itmegi cümle-i vazayıfinden add ider.

Keza komisyon işbu eserin muhtelif menbalara muracaatla tertip ve tanzımını derohte itmiş olan kendi azasından İoannis Yeoryiu Efendi'ye dahi teşekkürat-ı samımanesini beyan eyler.

Hateme-i mahal olarak diger hemşehrılerımızinde başkaca mınasıbet düşdükçe daha mükemmel asar meydana getırmelerini temenni ideriz.

En Konstantinupoli ti 10 Oktovriu 1920

EFORİA	HEYET-İ TERTİBİYE
İordanis Limnidis	Aristovulos Vasil.
Polik. Rabtopulos	Antoniadıs Yeoryios
İakov. Sofroniadis	Yeoryiu İoannis

Yeory. Elmaloglu	Elmaloglu Georgios
Vasil. Evmolpidis	Evmolpidis Vasilios
İoann. Teperikoglu	Kothonidis Sokratis
İordan. Leontiadis	Leontiadis İordanis
Athan. Ksanthopulos	Limnidis İ. İordanis
	Papapaisiu. İakov. İerod.
	Baklacoglu Yeoryios

2. [7] MALUMAT-I TARİHİ(Y)E[1]

Nevşehir Rum kinotisi ve geçen yüz sene zarfinda mearif nokta-i nazarından icraat ve fealı(y)eti hakkinda muhtasaran bazi malumat-ı tarıhı(y)e vermek istedıgımiz cihetle şehrin tarih-ı teesısıne dair bazi malumatin dahi mucmilan itasını mınasip gördük.

Nevşehirin isminden dahi anlaşildigina göre tarıhi pek eski degildir. Şehrin teesısi 18'ınci asrin evaylinde vukua gelmiş ve şehir muessısının maskat-ı reesi olan küçük ve ehemmı(y)etsiz bir karyeye cıvardan ehali celp ve iskani sureti ile vıcude getırılmişdır.

Uzun bir tarih ve medenı(y)ete malik bulinan ve eski bir memleket olan Kappadokia'nın her koşesının hususi bir tarihi bulunmasi tabiyi oldıgından bu gün güzel bir kasaba olan Nevşehır'in yerinde eskiden hangı şehrin bulundigi ve yahud kurun-ı vusta Ellinismosinin **[8]** uzun süren hayatında bu cıvarda ne gibi maamure mevcud bulundıgını bilmek bizim içün tarih nokta-ı nazarından pek böyük bir ehemmı(y)eti hayiz idi. Maetteessüf bu hususda esasli ve katti malumatımiz yokdır. Hokümet-i mahalı(y)enin kuyudatindan malum olan yegane cıhet şudur ki yeni şehrin tesis idıldıgi mahal Muskara naminda bir karye olup el-yevm muattal bir halde olan kalenin bulundıgi tepenin cenup şarki eteklerinde ve eski Türk hamamının yakınında idi.

Teleffuz-ı hakıkısi ile Muşkara, Moşhara veya Muşhara oldıgi henuz layıki ile bilinemeyen bu isim ve kelimenin şekli burasının bir Türk karyesi olmadıgını pek eyi gösterir. Diger taraftan burada eski bir parekklision keşfi, üzerlerınde stavros işareti mehkuk bulman birtakim taşlarin zuhurı ehalisinin mensub oldigi ırk ve cins hakkinda bir delil-ı kafi olup bunlarda bade'l-feth Kappadokia'nın bütün maamur ve munbit hevalısının ugradigi akıbete ugramiş oldiklarini ispat iderler. Zatan eskıden beri halk arasında deveran iden bir rivayetden şehrin yarım saat mesafesınde bulınan ve cenup cihetındeki Göre ve şimal cihetındeki Nar tesmi(y)e olunan iki karye ehalısının yakin zemanlarda İslami(y)eti kabul **[9]** itdıkleri malumdir. Bu iki karye ile Nar'in biraz ilerusınde bulınan ve Açıkseray tesmı(y)e olunan mahallerde kayadan kesme parekklisionlar ve ekklisialar

[1] İşbu kitap Türkceye İord. İ. Limnidis Efendı tarafından tercume idılmişdır.

bulundıgi gibi dıvarlarda azızlerin resmleri de elan görülmekdedır. Nar'da ise Türk ehali arasında Rum-Hrısti(y)an aile mahlaslari mevcuddir.

Göre karyesinin eski sekenesinin mıllı(y)et-ı aslı(y)esi hakkinda garip bir rivayet elan ehali arasında deveran itmekdedır. Bu rivayete nazaren karye-i mezkure ehalısi İslamı(y)eti kabul itdıkden sonra Hristı(y)anlık'a ayid bütün müessesati tahrib itdıkleri sırada ne olur ne olmaz dıyerek parakklisionlardan birine tokunmamışlardır. Görelıler bu ne olur ne olmaz sözüni bugün bile işıtdiklerinde mugber oluyorlar.

Bu iki karyenin eski ısımlerıne gelince şüphe yokdır ki Nar ismı Türkce degildir, lakın aynı zemanda Stravon tarafından zikr idılen ve sonradan Niroassos tesmı(y)e idılen Nora ile bir mınasebeti yokdır. Zira evvela mevkıleri[2] **[10]** tevafuk itmeyor, sanian Stravon Nora'yı mustahkem bir kale olarak tavsif idi(y)or ki Nar civarında kalenin eseri yokdır. Göre'ye gelince mutevefa G. Mauridis[3] 1894 senesınde karye kurbında zuhur iden mezar taşlari üzerınde bulunan ve Hrıstı(y)anlık'in ilk asırlarına ayid olan bir levhadan karyenin eski ismının Fınıta oldugına ihtımal veri(y)or. Halbukı mezkur levhada (...Finiton İereos...) dınılı(y)or ki bu Finiton kelimesının baş harflari mırur-ı zemanla sılinmiş diger bir kelimenin sonu olmasi ve asıl kelimenın bir şehir veya karye ismi olmayıp, Sınasıton, Osıanıton gibi mahali bir ism olması da muhtemeldır. Zatan önündeki İereos kelimesi de böyle bir ihtımali muhik gösteri(y)or.

Nefsı Nevşehir kasabasi hakkında da Ayios Vasilios tarafindan zikr idilen ve bıraderi Grigorios'ın epıskopısi merkezi bulınan Nissa kasabasının şimdiki Nevşehır'in bulundıgi mahalde oldugını iddia idenler olmuşdır. Bu iddıayi en evvel dermeyan iden meşhur Alman cagrafiunından Ritter ve Fransa asar-ı atıka mütehassısi seyah Texier olmuşdır. Fransız muallımi fıkrini büsbütün ihtımaldan uzak esas**[11]**lara bına idi(y)or. Kendısi Nevşehır'den geçdıgi zeman Noemvrios 3'ünde Ayios Yeoryios namına mevkuf ekklisianın engeniasının sene-i devrı(y)esi mınasıbeti ile icra idılen paniyurde tesaddufan Kayserı mıtropolıtının Nissis unvanını taşıyan muavin epıskoposi da orada bulınmakda idi. Texier bu paniyurden bahs itdıgi sirada garaibden olarak Nevşehır'i Nissis episkoposının merkezi add idi(y)or ve bu zaif delil ile fıkrını isbata çalişiyor. Bu fıkrin sakametini mutevefa G. Mavridis Efendi delayil-ı mukannaa ile isbat itmişdır (Mikrasiatikon İmeroloyion "Astir" birinci sene, sahife 104-106).

Her ne har ise Muşkara eskıden muhim bir şehir olmasi ise bile bir gün latif ve güzel bir kasaba olmaya layik idi. Şehir iki güzel tag arasında kayındır. Bunlardan bırı şarka togru mumted ve sırtlari muteaddid baglar ile muzeyendır.

---

[2] Nora Hrıstos'dan 320 sene evvel burada Evmenis'in Antigonos'u muhasara itmesi ile kesb-i şöhret itmiş bir mahal olup Stravon'in fikrince Tavros tagi eteklerinde bulunmasi lazim kelir isede esas mevkıynin nerede bulundigi bu gün asar-i atika mütehassıslarinca meçhuldır.

[3] Mikrasiatikon İmeroloyion "Astir" birinci sene sahife 106.

Digeri şehrin arkasında sı(y)ah ve uçurum kayalari ile şehrin üzerinde granıtden maamul bir çelenk gibidir. İki tag ortasından geçen çay dahi tarafeynindeki o güzel bagçeleri sulayarak ve degırmenleri döndererek cereyan itmekdedır. Bundan tolayıdir ki Nevşehır'i zı(y)aret idenlerin kaf(f)esi burasının Anatoli'nin en güzel şehri deyilse bile en güzel şehırlerinden biri oldugını muttefıkan tasdik idi(y)orlar.

[12] Şehrin iskanından evvel Muskara karyesi Ürgüp kazasına mensup ve 12-15 haneden ibaret idi. 1668 senesınde İzeddin Voevodası Ali Aga'nin 16-18 yaşında genç oglu İbrahim Ebubeyni tarafindan Stambul'a gönderılir, orada akrabasindan bulınan mabeyin memurlarından birinin tevassuti ile Sera-ı hümayun hızmetine gırer. Mutehallik bulundıgi zeka ve dırayeti sayesınde tedrican terakki iderek Sultan Ahmet Salıs'in teveccuhını kazanır, en böyük rütbe ve mansıblara çıkar ve Damadı Hazretı Şehrı(y)ari olmak şerefıne nayil olur[4].

[4] İbrahim Paşa: Tarih-i Osmani'de Damad İbrahim Paşa nami ile maaruf olan bu zat Turki(y)a'nin en mümtaz rıcal-i si(y)asi(y)esindendır. Tarih-i veladeti mechuldır. Ancak 1668 senesinde Stambul'a azimeti nazari itibara alinirsa takriban 1650 senesinde tevellüd itmiş olmasina ihtimal verilebilir. Stambul'a muvaseletında bir muddet Sinasonli havı(y)arci meşhur Haci Serafeim Tanturcuoglu'nin nezdinde kaldigi Zincidere Monastiri kuyudatından anlaşiliyor. Evvela burada biraz terbi(y)e gördükden sonra akrabasından Mustafa Aga'nin delaleti ile Seray-i hümayun hızmetine girerek iptidada seray helvacılari ve bil ahire deperderan (baltacılar) sılkine dahil olmuşdır. Fıtreten zeki ve feal oldıgından az muddet zarfinda Sultan Ahmed Salis'in henüz daha şehzade iken teveccuhını kazanmiş şöyleki adeta musaviri has gibi yanından asla ayrılmaz idi. Sultan Ahmed'in tahta culusını müteakip İbrahim Bey darussadet agasi Abdurrahman Aga'nin kitabetine teayin idılmişdır. Bu mühim memuri(y)etde uzun müddet kalmiş ve dırayet ve nasayihi ile padişaha gayet kıymetdar hızmetlerde bulınmişdır. Bu müddet zarfında defaatla kendisine makam-ı sadaret teklif idilmiş isede kabuldan imtina itmiş, bu suretlede kıymet ve şerefını daha zi(y)ade artırmişdır. Lakin anlaşilan o arada gazaba ugrayarak Edirne'ye tebid idılmişdır. Silahdar Ali Paşa'nin sadareti esnasinda 1714 senesında memaliki meşgule mektupuusi sifati ile muşarun ileyhle birlikte Peloponnisos'a gitmişdir. 1615 senesinde Niş defterdarı idi. Austria-Turkia arasinda 1716 senesinde zuhur iden harp esnasında İbrahim Bey, Peter Vardain'de mevkufaci memurı(y)etinde bulunıyordi. Harbin neticesini intaç iden muharebenin muvaffakıyetsizlikle neticelenmesını müteakip keyfi(y)etin o esnada Edirne'de bulınan padişaha arzına ordu tarafından İbrahim Bey memur idilmişdir. Muverrih Hammer'in ifadesine göre padişah gençlik arkadaşını görünce o kadar sevinmişdirki Peter Vardain felaketi kendisine pek az teesir itmişdir. İbrahim Bey yeniden seray-ı hümayunda mühim memuri(y)etlere teayin idilmiş, hatta bu arada Sadrazam Ali Paşa da vefat itmiş oldugından makam-i sadaret kendisine tevcih idilmiş idi isede sadareti kabul itmekden ise seraydaki memuri(y)etini muhafaza itmegi tercih eylemişdır. Mamafih perde arkasından memleketi idare idenin kendısi oldigi her kesin, hatta sefirlerinde malumi idi. Bu arada padişahin esna-i harpda terk-i hayat iden Ali Paşa'dan tul kalan kerimesi Fatma Sultan ile izdivaç itmiş idi. Pasarofça muahedesinin imzalanmasini müteakip sadareti kabul itmiş ve daima sulhi ve anin tevlid itdigi fevayid ve hasenati tercih itmek ve her hususda insanı(y)etperver, adil ve muktedir bir recel-i devlet olmak sureti ile bu makami Sultan Ahmed Salis'in saltanatının sonuna kadar muhafaza itmişdır. Devletin haysı(y)etini yükseltmek içün herkesden zi(y)ade çalışmiş ve bu hususda hiçbir fedakarlikdan çekinmemişdır, anin içünda bazılari tarafindan sefih tesmiye idilmişdır. Lakin aynı zemanda memleketin varidatını da artirmak içün sarf-ı gayret eylemişdir. Evropa medeniyetine pek zıyade meclup olup funun ve senayii daima himaye itmiş, 1727 senesinde ilk defa olarak Stambul'da matbaa tesis ve edebı(y)at-i Arabi(y)e ve Farısı(y)enin en güzide asarinin tercüme ve tabbi içün

1718 senesinde **[13]** makam-ı sadareti ihraz itdıgi ande maskat-ı reesini unutmayip onu böyük ve güzel bir kasaba yapmayi kurmuşdir.

Muşkara küçük bir karye olmakla beraber Akseray, Nigde ve Kayserı arasında munakılat merkezi oldıgından ve Tokat ve Dı(y)arvekir **[14]** kervanlarının yolu üzerinde bulundıgından ehemmı(y)eti hayiz bir mevki idi.

O vakıtlar Anatolı'da birtakim derebeyileri ve delıbaşlar icra-ı nüfuz itmekde ve bunlarin tecavuzatından köylerin bilhassa Rum ehalısi pek zı(y)ade muzdarip olmakda idi. Bunlardan mada bir takim haydud çeteleri de peyda olarak yolcular ve kervanlara tearuz **[15]** iderler, kendılerini soyarlar, mallerını gasp iderler, bazi kere de canlarına bile kasd eylerlerdı.[5]

İbrahim Paşa şehrin iskanına dayir ferman-ı hümayuni istıhsal itdıkden sonra etrafdan ehali celp itmek içün gelecek ehalının bir müddet **[16]** vergıden muaf olacaklarini ilan, hane inşasi içün bunlara 5 gruş mukabılında arsa ita idi(y)or ve

---

zemanin en meşhur ulema ve udebasindan mürekkeb bir heyet teşkil eylemişdir. Stambul surlarının Yedi Kule'den Egri Kapu'ya kadar olan kısmını teamir itmiş, memleketin muhtelif cihetlerinde camiler, mektepler, darulacizeler ve kutuphaneler teesis eylemişdır. Patrik üçüncü İeremiası daha Kayseri mitropolitliginde bulundıgi zemandan taniyip sevdiginden Anatoli eparhialarında bin ekklisia inşasi içün ferman-i hümayun sudurine tevassut itmişdir. İbrahim Paşa, Halil Patrona İsyanı'nda feci bir suretde katl idilmiş, padişah ise tahtından feragat itmekle ancak hayatını kurtarabilmişdir. İbrahim Paşa'nin Şehzadebaşi Camisi avlisinde kayin kabri üzerinde atideki levha mevcuddır.

İtdi İbrahim Paşa çün vefat
Rahmet olsun ruhuna Rabb-ül-ibad
Sadrazam olmuş idi sabıka
Nice hayr ü asar eyledi ol hoşhad
Oldi çün hayre mustehak dogrısi
Lazım itmek ruhunu hayır ile yad
İtmege hacet ne tatvil-i suhen
Vasfdan arıdir ol ali murad
Fevtine Asim dedim tarih anin (1143)
Ruhun İbrahim Paşa ola şad

Bazılari İbrahim Paşa'nin lakita (ektheton) oldigini iddia itmişlerdir.

[5] Merhum Filippos Aristovulos'in hatıratından ecdadımızin ne gibi kara günler geçirdiklerini musavver olan atideki fıkrayi iktibas idi(y)oruz: "Nigde'nin takriban bir saat şimal garbisinde 18'inci asrın evayilinde Amos (belkide Amas ki elan Amaslı ve Amasloglu lakaplari mevcuddır) temsi(y)e idilen bir karye var idi. O sıralarda Anatoli'nin ötesinde berisinde icra-i sekavet iden derebeylerinden biri mezkur karyeye tearuz iderek ehalinin kısm-ı azzamini telef itmiş mütebakısida çoluk çocuklari ile bir mahzene saklanmışlar, lakin Kırımoglu namında bir honhar zevalli Hrıstianlarin bu son ilticagahında keşf itmiş ancak içerı(y)e girmeye muktedir olamadıgından yokarıdan bir delik açip içerisine saman toldırmış ve sonra bu samana ateş vererek içindekileri dumandan bogmaya teşebbüs itmişdir. Honhar canavar mahzendekilerin hepisinin telef oldıgi zannı ile karyeyi yagma idip mahaline avdet eyledikden ve mahzendeki duman tagıldıkdan sonra mucize nevinden olarak berhayat kalan birkaç aile oradan çıkıp daha emin bildikleri diger kasabalarda yerleşmişlerdir. "Bu ailelerden biri evvel Ankara'da ve sonra Nevşehir'de yerleşmişdirki kinotisin Meyas Didaskolosi merhum Filippos Aristovulos mezkur aileye mensupdir.

en muhımmi de bu ehalının etrafda cami ile tezyin itmiş, camının etrafina iki mektep, bir imaret, bir kütüphane, bir hamam ve diger mebani-i emiri(y)e inşa iderek ayrıca bir kaza merkezıne terfi eylemişdır.

Damad İbrahim Paşa

17] icra-i sekavet iden derebeylerının tecavuzatından hımayeleri içün icap iden tedabırin ittıhaz idılecegini teahüd idi(y)ordı.

Bahs idılen bu teshılat sayesınde cıvardan pek çok Hristı(y)an ve Muslıman ehali gelip burada iskan itdıler ve bu sayede evvelce küçük ve ehemmı(y)etsiz bir karye olan bu mahal az müddet zarfında böyük ve maamur bir kasaba halını almişdır. İbrahim Paşa burasını [18] Nevşehir[6] tesmı(y)e ve gayet muhteşem bir

[6] Merhum Korais "Simvuli Trion Episkopon" nam eserinin 74'üncü sahifesinde eski Nissa şehrinin şimdiki Nevşehir'in yerinde oldigini yazıyorsada herhalde Nevşehir isminin Türkçe نوشهر yazılişini Nusseher diye yanliş okumasından bu hataya düşmüş olmalidir. Buna benzer bir hataya Mordman dahi düşüyor. Mumaileyh Ritter'in Nevşehir'in Nissa kasabasi oldugi hakkındaki fikrini redd itmekle beraber başka bir hataya düşerek deyorki "Eümenis'in zikr itdigi Nora belki anin (Nevşehir'in) kurbindedir. Cidden Nevşehir kurbinde elan böyle bir karye mevcuddir (Nar karyesini demek isteyor). Nora ve Ermenice Nor yeni dimekdir. Sonraki ismi Nerassos (Stravon'a göre Niroasoss) Yeni şehir (Nevşehir) dimekdir." (Filol. Sill. Tom. A', sah. 213).

Keza kasabanin iki saat mesafede bulınan Gövercınlik tagindan su dahi getırip çeşmeler yapdırmişdır.

Eski hamamin kapusu üzerındeki levhadaki tarıhe bakilirsa kasaba 1720 senesında inşa idılmiş olup iki kısma munkasimdır. Türk mahalesi kalanin hakim bulundıgi tepenin merkezında kayin olup cenup şarki eteklerıne togru uzanıyor ki eski Muşkara mevkiyide asıl burada oldugi gibi balada zikr idılen muessesat-ı hayrı(y)e dahi burada bunlarin şımalinda da çarşı bulunmakdadır. Rum mahalesi ise tepenin bütün şımal sırtlarını işgal itmekde olup sokaklari düz, evleri de amfitheatr şeklindedir. Rum mahalesının karşusında Panaya tagi[7] **[19]**

Nevşehir'in Eski Kalesini Gösterir Kısmı

[7] Bu tag belki elan tepesinde harabesi mevcud olan ekklisiadan bu ismi almişdır. Ekklisianın etrafında mesken eseri yokdır. Zatan yerde mınasip degildir. Bu ekklisiaya dayir deveran iden bir rivayete nazaren bir paskalya gecesi Göre'nin muhtedi ehalisi tarafından tahrip idilmişdır. Ancak bu tahribin ne vakit vukuu buldıgi eyice maalum degildir.

[20] tesmı(y)e idılen bir tepe mevcuddır. Ermeni mahalesi ise görünışde haylı zeman sonralari teşkil idılmiş olup Türk mahalesının şimali şarki cihetında ve çarşının sonundadır[8].

Son tahrir-ı nufusda Nevşehir sekenesının 21.526 kişiden ibaret oldigi ve bunlardan 6.987'si erkek ve 6223'ü kadin olmak üzere 13.210 Türk, 3.824'ü erkek ve 3.482'si kadin olmak üzere 7.306 Rum, 878 Grigorian Ermeni, 87 Ermeni protestani ve 45 Ermeni katolıgi bulundigi anlaşilmişdır.

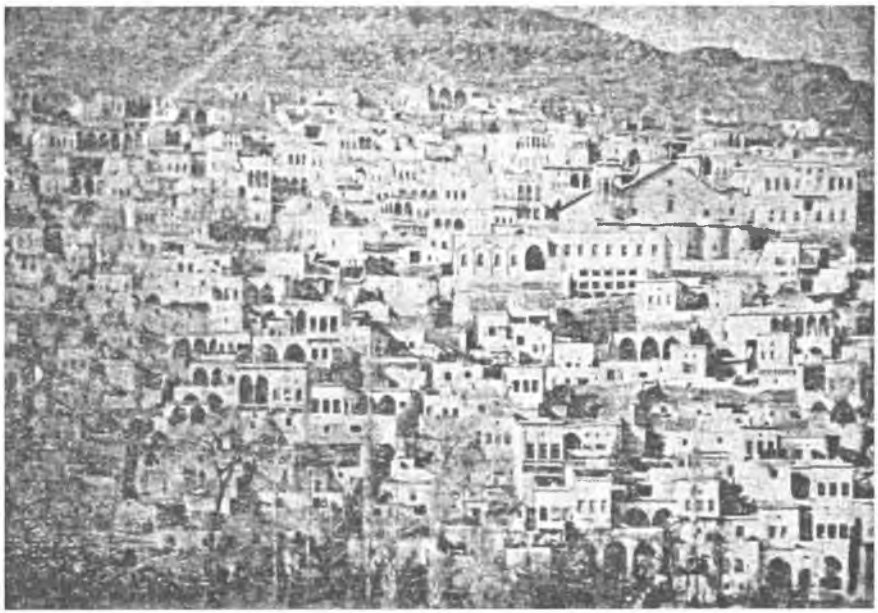
[21] Çarşıda 1055 dükan, 9 han, 12 furun vardır. Bundan mada Ayios Yeoryios ekklisiasinin avlisi etrafinda da küçük bir Pazar mevcud olup orada dahi 30 dukan, 3 furun ve kinotis tarafindan idare olunir bir eczahane vardır. Kinotisin 1893 senesında inşa idılmiş gayet güzel bir hamami dahi vardırki mezkur hamam hökümet-i mahalı(y)enin iraz itdıgi bir haylı muşkılata ragmen hemşehrilerin ianat-ı müşterekesi ile eski mezarlik arsasi üzerine inşa idılmişdır[9].

---

[8] Rum mahalesinin aşagi kısmında 1891 senesi Martios ve Aprilos aylarında 120 kadar hanenin dıvarlarinda birtakım çatlaklar hasil olarak bu yüzden mezkur haneler tedrican gayri kobili iskan bir hale gelmişdir. Keza sokaklardada bazi mahallerde çatlaklar hasıl olmuşdir. Bu halin esbab-i arzı(y)esi layıki ile anlaşılamamiş isede umumi(y)etle biraz yukaridan geçen İbrahim Paşa su yollari ile sokaklardan akip giden sularin sızıntisindan topraklarin yenmesine atf oluniyor.

[9] Rum mahalesinde kinotis tarafından bir hamam inşasi içün daha 1274 senesinde bir teşebbüs vukua gelmiş ve o vakit bu maksadi teakip itmek ve Rum kadınlarini haylica uzak olan Türk hamamina gidip gelirken maaruz kaldıklari izacatdan kurtarmak içün "indiktias" naminda ayrıca birde adelfotis teesis idılmiş idi. Rum kadinlarinin Türk hamamina gidip gelirken çok defa Türk çocuklari tarafindan taşlanmalari ve Türk gençleri tarafindan harfendazlıklara maruz kalmalari Rum ehalinin izzet-i nefsini rencide itmekde idi. Lakin kinotis tarafindan inşa idilecek yeni hamamin İbrahim Paşa Hamami'nin varidatina pek böyük nakısa iraz ideceginden hokümet-i mahalı(y)enin buna mani olacagi cihetle ehaliden ahvali biraz daha mutedilane mohakeme iden zevat buna cesaret idemediler, hatta adelfotisin icraatına muhalefet bile iderek neticesiz kalmasına sebebı(y)et verdiler. Ancak 1892 senesi vukua gelen ve bereket versin vehim bir tarzda neticelenmeyen gayet kustahane bir hadise Hristı(y)anlarin hıssı(y)at-i milli(y)esini pek derin bir suretde rencide itdiginden derhal bir hamam inşasina karar vermişlerdir. Ekserı(y)a Rum kadınlarının hamama gitdikleri bir cuma güni başlarında o vaktin kaymakami Zuhdi Bey'in mahdumi bulundugi halde bir takım Türk gençleri Rum kadinlarinin peşine düşerek mugayir-i edep sözlerle anleri izaç iderler, bununlada iktifa itmeyerek hamamci İslam kadininin muhalifetine ve içeride yıkanmakda olan Türk kadinlarinin telaşina ragmen hamama girmek teşebbüsında bulunurlar. Şöyleki eger çarşı ehalisi keyfı(y)etden haberdar olarak gelip işin önüni beri almamiş olsalardi kim bilir ne gibi fenalıklar zuhure gelecekdi. Noemvrios 14'ünde Apostolos Filippos eortisinde kinotis eşraf ve muteberani yevm-i mahsusi mınasebeti ile merhum didaskalos Filippos Aristovulos'in hanesinde toplanmiş oldiklari bir sırada kinotisin derhal bir hamam inşasına teşebbüs itmesi hakkında müttefikan bir karar ittihaz idilmişdir. Derhal açılan iane defterine hazırun mühim mebalig kayid itmişdir. Ferdasi güni karar-i mezkur işidilerek umum kinotis erkani tarafindan bila kayid tasvib idilmiş ve iane kayidi böyük bir şevk ve hahişle devam itmişdir. İlk ianelerle temel hafrı(y)ati başlamiş, bu arada Stambul'daki hemşehrilerin ianeleride yetişmişdir. Ehali öyle azim bir şevk u gayret gösteri(y)or idiki bir kere iane veren ikinci ve üçüncü defada kayid idiliyorlar, kadınlarin ise kimisi altun ve elmaslarini, kimisi de eşya-i beytı(y)esini, erzakini, hatta cihaz takımini ihda idi(y)ordu. Yeni inşa idilen hamam gayet şirin ve muhteşem bir bina olup Türklerin hasedini celp itdiginden mezkur hamama gitmekden Türk kadınlarının teasübi dini ve Ermeni kadınlarını tehdidat ile men itmek

Rum kinotisi görünişde şehrin ilk teesısi senelerında iskan idılmişdır. Civar karyeler Hrıstı(y)an ehalisi derebeylerının tecavuzat-ı mütevalı(y)esi yüzünden pek zı(y)ade dılkir olduklarindan İbrahim Paşa tarafindan bahş idilen muasaadat ve teshılatdan bilistifade her tarafdan buraya iltıca itmişler ve bu su[22]retle pek çok sene geçmeksizin Nevşehir kinotisi Kappadokia'nın birinci ve en galebelikli [23] ki [24]notislerinden biri olmuşdır.

Nevşehir'in Hristi(y)an Mahalesi

Kappadokia'nın en küçük kinotisinden bile Nevşehır'de 3-4 aile bulundirmayanı yokdır ki bu aileler uzun müddet ve elan memleketlerının ismını aile mahlasi gibi kullanmakda berdevamdırlar. Mesela Nigdeloglu, Mistiloglu, Melekoploglu, Fertekloglu, Gölcükloglu ve saire bu kabıldendır.[10]

---

istemişler ise de muvaffak olamamişlardir ve gerek nezafet ve tehareti ve gerek mevkiyi ve diger hususatdaki mükemmeli(y)eti tolayisi ise Türk hamamindan kat kat üstün olan bu hamama biraz sonra en muteber Türk ailelerine mensup kadınlar gelmeye başlamışlardır.

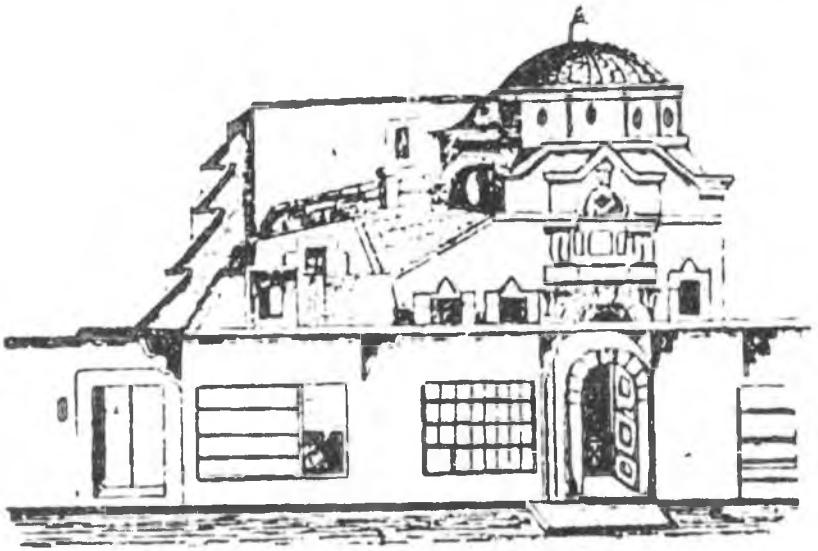
[10] Eşraf-i mahali(y)eden Tahir Bey'in hanesinde mahfuz eski bir defterden Filippos Aristovulos'in aldigi suretden anlaşildigina göre 1730 senesine kadar Nevşehir'e etrafdan atideki aileler hicret itmişlerdir:

Fertek'den, Vasileios İsaiyu, Papayeoryios Nikolau, Savvas Kiryaku, Prodr. Kiryaku, Stamatios Lazaru.

Farasa'dan, Mihail Leftheros, Murat Anastasiadu, Stefanos Kontantinou.

Salanta'dan, Savvoglu, Vasiloglu, Mihail Konstantinou, Pavlos Savva, Kiryakos Kiryaku, Lavrentoglu, Savvoglu, Sumeonoglu, Arslanoglu, Kiryakos Konstantinou, Apostologlu,

[25] Nevşehir Rumlarinin ilk kinotis hayatlarına dair elde mevcud ilk vesıka eski bir kodiks suretidır ki bundan anlaşıldıgına göre ilk ekklisia 1744 senesınde, yani şehrin teesısın**[26]**den 23 sene sonra inşa idilen Ayios Yeoryios[11] ekklisiasıdır.

Rum Kinotisinin Hamami

Merkuroglu, Vasil Mavros, Mavrosoglu, Avramoglu, Anastas. Pareskeva, Arslanoglu, İoanoglu, Konst. Konstantinou Stavros Şahin, Theod. Pareskeva, Stavroglu, Savv. Konstantinou, Yolcoglu, Daniil Yanni, Kiryakos Zahariu.

Misthi'den, İsrailoglu, Daniil Aleksandru, Dirmitoglu, Tozak, Papaskevas, İoannu Savvaoglu, Samuiloglu, Kir. Garip, Fotios Efstathios ve bıraderleri.

Gölcük'den, Kiryakos Sümbül, Arslanoglu, H, Letfheros, Kiryaku İliaoglu, Kırgöroglu, Antonios Kiryaku, Stratios Körpe Yoryi, Garip Kalender, Gümüş Romanu, İspür Salman, Arslan Biniat, Efthimios Efstratiu, Körpe Savva ve biraderleri, Neofitos ve Kaplan, Nikol, İsaya, Merkurios Balcı, Leftheros ve Stratios, H. Kaplan Adrianos.

Tırhın'dan, (Trohos) Ayan Yolcu, Yolcu ve evlatlari, Anast. ve Murat, Stefanos Antoniu Kon)tınos Antoniu, Parask, Petru, Pareskevas Leftherosoglu, Nikolaoglu.

Suvermez'den, Savvas Podur, Vasil Bodosoglu, P. Avraam Lazaru, Anast. Mıhail ve evladlari, Hrisanthos Gümüş, Savv. Anastasiu ve evlatlari, İsrail Apostolos, Stefanos, Prokopios, Savv. Hristu, Mai Gümüş, İord. Lazaru, Prod. Lazaru, Maksımus Panteli, Stratulis Ayvaz, Leftheros Gülbalı, Gülbaloglu, Pavlos Konstantinoglu, Markos Agapiu.

Andaval'dan, Theodhoros İoannu, Stratis Savva, Savvas Mihaloglu ve bıraderleri Klima ve Misail, Thomas Gavriil, Arslanoglu, Yesif Parskeva, Nikolaos Pareskevas.

Til'den, Anthimos P. Avraam, Fotis Avraam.

Melakopi'den, Adam Klimentos, Samuiloglu, Mikail P. Zaharia, Kirkor Savva, Kaplan ve evladlari, Yanni ve Strati,

[11]Nevşehirin ilk papazlarından biri Papa Savvas isminde bir zatdır.

Anlaşılan ekklisianin esna-i inşasinda Rum ehali henüz o kadar galebelıkli degil imiş ki bir müddet sonra mezkur ekklisia günden güne artmakda olan kinotis ihtı(y)aca[27]tina gayri kafi görülmişdır. Binaen aleyh tam 50 sene sonra, yani 1794 senesi istıhsal idılen ferman-ı hümayun ile ekklisia yıkdırılarak elan mevcud olan ve yine Ayios Yeoryios namina mevkuf bulinan ekklisia inşa idılmişdır. Episkopos Nazianzu İgnatios'm tasdıkine hayiz olan bu kodıksden anlaşıldıgına göre hökümet-i mahalı(y)e tarafından vuku bulan muayeneyi muteakip 9 İunios 1794 senesi Pençşenbe güni ekklisianin hedmine başlanmiş 14 İunios Çeharşenbe güni inşasına mübaşeret olmmiş ve 1796 senesi Noemvrios 3'ünde (Ayios Yeoryios Eortisinde) eykainiasi icra idılmişdır. Ekklisianın kubbesi (trullos) 1837 senesi inşa idılmişdır. Bu hususda istıhsal idılen ferman-ı hümayun asıl binanın bir arşın bile tevsıyine musade itmeyordı. 1870 senesi ekklisianın av[28]lısında 3 katlı gayet muhteşem bir kampana mahali (kodhonostasion) inşa idılmişdır. Bunin dibinde Ayios Yeoryios çeşmesi nami ile bir çeşme mevcuddır ki bunin suyi Türklerce bile mucızeli ad idılir. Binanın garp cephesi üzerındeki mermer bir levhada bervechı ati kitabe mevcuddır.

Tİ AGHATHİ KE MAKARİA PSİHİ

YEORYİU İEREOS

TU POLLA KAMONDOS

İ POLLAHOS EVERYETİTHİSA

PATRİS

Prin men Yeóryios Kappadhokón ieréfs oh áristos

pollón petráon sklirá métopa temón

ídhor ópasen irón Tropeofóro émene is

psihís ke te pollón efsevéon loetrón

Kodhónon dh' anéthendo píghon ton dhe efseviis ti

ke evghnomosínis meka Patrí thíti

Klíete thespesíin iahín éghresthe dhe laí

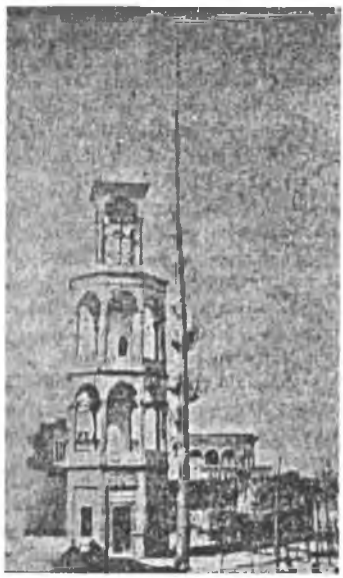
amfí neón dhe theú dhéfte prosefksómeni

1870 Avghústu iè[12]

---

[12] Birçok yönünden faydalanılan vatana, (aşağıdakileri kadar) şimdiye kadar çok fazla çaba gösteren Papaz George'un asil ve kutsal ruhunu, kayaların yüzeyini kıran Kapadokyalıların en onurlu papazı olan Yeorye'ye, birçok dindar adamın ve ruhlarının temizleyicisi olarak Tropaiophoros'a kutsal suyu verdi. Çan kulesi, şükran ve dindarlığın bir işareti olarak fedakâr Babaya ithaf edildi. Müthiş çığlığı duy! Yüksel ve insanlar tapınaklara dua etmeye gelin 15 Ağustos 1870 (Ç.N.)

Gerek yıkilan gerek anin yerıne yemden yapılan ekklisianın hali gösteri(y)or ki kinotis günden güne artmakda olmayla beraber henüz servetce pek parlak bir mevkıde bulunmayordı. Zira yarim asır sonra inşa idilen panaya ekklisiasi azamet ve ihtışam hususında onlar[29]dan çok üstündır. Panaya ekklisiası 1849 senesınde inşa idılmiş ve inşaata sarf idlen 12 bin lira kamılan ehalının ianesi ile tedarik idılmişdır.

Kambanarían

Orta kapu[30]si üzerınde mermer bir levhada Milletin didaskaloslarından Nevşehırli Yeoryios Rafanis'ın tanzim itdıgi atıdeki kitabe mevcuddır.

Ton perikalléa ton dh' ek váthron naón édhiman

Nusehirís kenón Mitrí Theú, dhapánes

adhrés ke móhthis kamóndes thávma idhésthe

oppóte Paîsios arhithítis dhíepe

ton ton Kappadhókon laón prapídhesin eísi,

to ti 'Ahrande, tis dhe póris filíin

1849 Oktovríu ıç'[13]

Mermerin diger kısmında ise Rumca hurufat ve Türkce lisan ile atıdeki kitabe mevcuddır.

Mezid olsun ömrü Sultan Abdül Mecid Hanin zira

Sayesında inşa oldu Nevşehır'de bu kılisa

Kayserı(y)e rahıbi idi Payisios piri vala

Nazianzu Leontios hem üstadi Grigor Kalfa

Bihamdullah itmam oldu oku ferahla tarıhin

Valıdetullaha emanet kılındi maan kasaba

18'ınci asrin sonlarına togru kinotisin nufuzce tezayudi son dereceye vasiz olmuş idi[14]. Bundan tolayı Rum ehali içecek su **[31]** tedarıkında duçar-ı muşkılat olarak İbrahim Paşa tarafindan inşa idılen çeşmelerin bulundıgi uzak mahallere kadar gitmek mecbure(y)etinde buluniyordı. Maetteessüf İbrahim Paşa suyi Rum mahalesında yapılacak diger çeşmelere de isale idilmeye kıfayet idecek derecede degildı. İşte tam o esnalarda Nevşehır'de Papa Yeoryios namında bir papaz yetişmiş idi ki meslegine cidden layık olan bu rahıbi Türkler Küçük Keyis tesmı(y)e iderek ona karşı böyük bir hörmet izhar iderlerdı. Vazayif-ı ruhanı(y)esını layıki ile takdir iden bu zat o kara günlerde bir papazin sirf vazayıf-ı dını(y)e ifasi ile iktıfa itmeyıp idare-i ruhanı(y)esi altında bulinan ehali ugurunda hayatınida feda itmek luzımını his idenlerden idi.

---

[13] İşbu temelden kurulmuş kilise, Nevşehirliler Tanrının Anası için yeni olarak inşa edildi, Kapadokya halkını bilgelikle Paisios'un yönettiği sırada, bol ve usanmaksızın verilen bağışlarla ve de kardeşlikle derlenen paralardan yararlanıldı. 1849 Ekim 16 (Ç.N).

[14] Mutevefa Kostaki Vayanis'in pederi merhum Yeoryios Vayanis'in kinotise ifa itdigi bir hayli hizmetlerden mada Rum ehalinin nisbet-i tezayudini irae iden bir de statistik tanzim itmişdir. Bu statistige göre 1260 (1844) senesinde Rum ehalinin mahaliatca mikdari bervechi atidir:

Yokari mahale	763
Orta mahale	642
Aşagi mahale	699
	2.104

1297 (1851)'de icra idilen yeni tahrir-i nüfusde ise;

	Nevşehir'de	Stambul'da	Erkek	Kadin	Ceman
Yokari mahale	640	257	897	890	1.787
Orta mahale	604	174	778	756	1.534
Aşagi mahale	534	249	883	914	1.797
			.....		.....
			2558		5118

Yani yedi sene zarfinda erkek nüfus 454 kişi artmişdirki senede 65 kişi dimekdir.

[32] Kinotisin varıdati, isale idılecek suyun mesafesi, suyun geçecegi yolların irae itdıgi avarız-ı tabıye ve bütün bunlara zamimeten hokumetin irae itdıgi muşkılat nazar-ı itıbara alınırsa Papa Yeoryios'un derohde itdıgi işin pek çok zahmetlere ve böyük bir sebata mohtac oldugi anlaşılırki zatan bu zat-ı muhteremin mutehalik bulundıgi fazayilin en birincisi de bu idi.

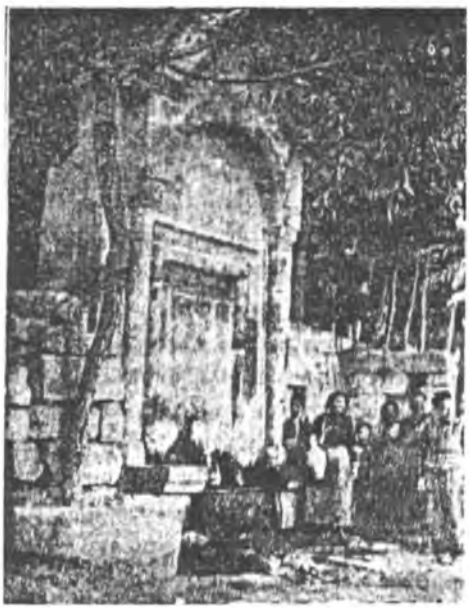

Papa Yeoryios

[33] Bizzat kendısi Stambol'a azimetle bir çok zahmetlerle ferman-ı hümayuni istıhsal itmişdır.[15] Esna-ı seyahatında gelip geçdıgi kino[34]tislerden ianeler

[15] Ma et teessüf bu ferman zayi olmuşdır. Yalınız 1220 tarihli bir senedin sureti mevcuddırki bu sened mucibince Gövercinlik civarında suyin geçecegi mahalde bulınan tarlanin sahibi Ahmed Bin Receb mezkur tarlayı 300 gruş mukabilinde ve yapılacak çeşmelerden biri kendi namına olmak şartı ile kinotis vekili Benli oglu Hristo'ya satmışdır. Rivayet olundugina göre zayi olan ferman son derece şedid ül meel olup mevaddı munderecesinden biride "Suyun geçecegi yol velevki hamile kadm karnına bile isabet edecek olursa delinip geçirilsin." meelinde imiş. Bu hususda ehali indinde devam idip gelen bir rivayet daha vardir şöyleki: Ruhsatın istihsalı içün Papa Yeoryios Stambol'a yalınız başına yürüyerek ve yolda ugradıgı Rum kinotislerinden ianeler toplayarak gidi(y)ordi. O vakıtlar deniz yolculıginin müşkilatma mebni Ankara tariki ile Stanbol'a gedilirdi. Papa Yeoryios Ankara'ya yaklaşdigi sırada vakit geçmiş oldigindan şehir derin bir karanlik içinde olup yalınız bir zengin hanesi zan idilen bir haneden biraz ışık görünüyordi. Papa Yeoryios gider hanenin kapusını çalar ve kapuyi açan hızmetciden o geceyi orada geçirmesine müsaade idilmesini istirham ider, hatta ahurin bir köşesinde yatmaya bile muvafakat eyler. Hizmetci iptidada hayret ve tereddudda kalırsada nihayet haline acıyarak hane sahiplerinin haberi olmaksızın papazı içeri alir. Papa Yeoryios gece evde fevkalade bir telaş his ider hizmetcilerin inip çıkdıklarini tışarıdan gelip gidenler oldigini anlar ve kendisini misafir iden hizmetciyi çagırıp bunun sebebini sorar.

toplamişdır. Suyun isale ameliatına bizzat nazaret iderek her kesi teşvik ve tergip ve teşci ider ve her kes onun hahiş ve fedakarlıgını görerek bedenanda malanda kemal-ı memnunı(y)etle muavenetde bulunurlardı. Erkek, kadin ve çocuklar bilittıfak ve laen katti 3 sene çalışarak kayalari delmişler, tepeleri düzeltmişler, hendekleri toldurmuşlar ve her dürlü muşkılati bertaraf iderek suyi evvelce şehir dahılında inşa ve ihzar idılen 16 **[35]** çeşmeye isale itmişlerdır. Suyin mezkur çeşmelere resmı isalesi 1812 senesında muhteşem bir suretde icra idılmişdır. Su içün ikinci bir **[36]** ihtı(y)at yolu dahi yapmayı unutmayan bu muhterem zat 18 masra suda İslam cemı(y)etıne tahsis etmek sureti ile bütün kinotisin muhsını olmuşdır.

Nevşehir'de İlia Çeşmesi

Hizmetciden hane sahibinin eşraf-ı mahali(y)eden oldigini zevcesinin pek böyük müşkülatla vazı haml itmekde idigini ögrenince kendisinin gidip lehusa üzerinde bir doa okumasına müsaade talep ider. Papa Yeoryios'un bu talebi hizmetcinin hayretini mucip olursada hane sahibi her nasılsa bu arada hanesinde bir papazın bulundigini ve bu yolda bir teklif vaki oldugunuda ögrendiginden kalbinde bir ümid hissi uyanarak papazi nezdine davet ider. Papa Yeoryios Efendi hastanin yanına gidip doasını okuduktan sonra yazdıgı mahaline avdet etmek üzere merdivenden inerken yeni togmuş bir çocugun aglamakda oldigini işidilir ve hane sahibine zevcesinin saliman bir erkek çocugi tevlid itdigi haber verilir. Hane sahibi bu haberden pek zi(y)ade sevinerek tekrar Papa Yeoryios'i nezdine çagırır ve ondan kim oldigini, nereye ve ne içün gitdigini sorar ve ona seray-i hümayunda tanıdıgı nüfuz sahibi bazi zevata tavsi(y)enameler verir. İşte bu sayede Papa Yeoryios Efendi bu derece şedid ül meel bir ferman istihsalına muvaffak olmuşdır.

Bundan mada ki yalınız bu onun muhterem namını hemşehrıleri nezdında dayim kılmaya kafi idi. Papa Yeoryios başkaca da memleketıne hizmet itmişdır. 1794 senesında Ayios Yeoryios ekklisiasının yeniden inşasi bunun gayreti ile vıcude gelmişdır. O vakıtlarda ekklisia ve kinotis işlerında görülen intızam şayan-ı imtısal bir derecede idi, muddet-i hayatında gerek ekklisiada gerek suret-ı hususı(y)ede kelam-ı illahıyi irad itmekden hali kalmaz, ehali-i Hrıstı(y)anı(y)eyi dayima nasıhat-ı pederanesi ile irşad eylerdı. Fukaralar içün sissiton tesis, esnaf içün adelfatolar teşkil eylemişdır. Elyevm kinotis hamami ile yeni astiki sholinin bulundigi eski mezarlik arsasi üzerıne vasi ebnı(y)e inşa itmiş idi ki, bunlarin kism-ı azzami fukara ve musafırının iskani, diger kısmi da esnaf cemı(y)et ve adelfatolarinin merkezi ittihaz idılecekdi. Binanın ittısalında da cesim ve muhteşem bir millet bagçesi vicude getırmiş idi. Lakin maetteessüf civardaki Göre karyesi ehalısi gerek hased gerek teasüp tolayısi ile hokümet-i mahalı(y)eye muracaatla göya kale şeklinde mahı(y)eti gayri **[37]** maalum bir takim ebnı(y)e inşa itmekde oldugına dayir ihbaratda bulunarak heman yıkdırılmasi emrını almişdır. Papa Yeoryios bir takim faydeli kitaplar da teelif ve tercüme itmişdir ki bunlar Anatoli usulında tab idılmiş ilk eserler olup Türkce ile mutekellim Anatollılar indında pek mergubdırlar. Mamafih kinotisde mearıfin terakkısi içün çalışmakdan da hali kalmamışdır. Halepiu Nektarios'in çocuklıginda tahsile pek hahışkar olup pederinden kendısını mektebe göndermesını taleb eylemiş, pederi dahi bu hususda Papa Yeoryios'a iltica itmiş, o da çocugin arzusının yerine getırılmesini tavsı(y)e itdikten mada anin o zemanlarda gayet meşhur olan Kayseri'de Yermanos'in nezdında ikmal-ı tahsıle gönderılmesi içün muavenetı nakdı(y)ede dahi bulunmişdır.

Mamafih ahlak ve tabıatındaki metanet muteberanı mahalı(y)eden bazısının hased ve husumetını celp itmişdır. Maetteessüf aramızda yetişen böyük kimseleri berhayat bulındıklari müddet mazharı hormet idememek milli bir kabahat şeklını almişdır. Kinotis azacık yerleşib de cüzi bir fealı(y)et göstermeye başlar başlamaz milli bir hastalik teşkil iden münazaa ve fırkacılik baş göstermeye başlamişdır. O vakıtlar biri Nigdeloglu İordan Aga, digeri de **[38]** İoannoglu Pavli Aga'nin olmak üzere kinotisde her ikısi de aynı mertebede kuvvetli iki fırka mevcud idi. Bu fırkalardan bırının Papa Yeoryios'a karşi ibrazı teveccüh idip itmemekde oldigi maalüm deyilse de herhalde Papa Yeoryios gibi mustakil ül efkar ve tamm ül atvar bir zatin iki tarafi da memnun idemiyecegı aşikardır. Papa Yeoryios'in da refikleri, dostlari var idi, lakin aynı zemanda duşmenleri de yok deyil idi. Rivayete nazaren İoannoglu fırkasi Papa Yeoryios'un aleyhdarı imiş ki buda gayet muhtemeldır, ayni fırka bilahıre Theoktistos'a karşida muhalıfetde bulınmişdır. İşte Papa Yeoryios dahi muhtelif mufteriata ugramiş, hatta 6 defa sürgüne mahkum olmuşdur. Her defasında biçare ademcagaz sevgili vatanını terke mecbur olur, lakin görünışde bilahire kabahatsızlıgi anlaşılarak biraz sonra geri çagırilirdı. Buda medresenin evrak ve defatiri arasinda zuhur iden ve sureti

Filippos Aristovulos tarafindan hıfz idilen bir vesıka mundericatindan anlaşilıyor. Mezkur vesikaya nazaren Ürgüp muteberanından beş zat yani Foioglu Papa Sumeon, Demirci Mihail, Keşişoglu Nikola, Talaslı İosif, Yeoryi oglu Theodoros hakımin huzuruna gelerek Papa Yeoryios'un hüsn-ı ahval ve ahlak sahibi ol[39]digina dayir şifahi ifadatda bulunmişlardır.

Nevşehir'de Eski Kadin Kiyafeti

Bu suretle 4 sene kadar memleketi harıcinde kaldıktan sonra 1816 Mayos ayinda katti suretde Kubrıs'a nefi idılmiş ve gerek yolda çekdigi meşakkatlardan gerek hemşehrılerinin kendisine karşı gösterdıgi nankörlıkden muuteessir o[40]larak aynı sene zarfinda vefat itmişdır.[16]

[16] Papa Yeoryios 29 Martios 1760 senesinde Nevşehir'de tevellüd itmişdır. Pederi Yanni isminde Yanyalı bir furuncu olup validesi Nevşehirli bir kadin idi ise de ismi meçhuldir. Henüz genç yaşında iken İereas silkine dahil olup birçok yerleri ve bu arada Stambul'i, İzmur'i, Ayon Oros'ı, Ankara'yı, Kayseri'yi, Adana'yı tolaşmışdır. Kendisi mutteehil olup 3 kızı ve bir oglu olmuş isede oglu henüz çocuk iken vefat itmişdir. 1816 senesi İuliosinda 56 yaşında oldıgi halde Kuprıs adasinin Levkoşa kasabasında vefat itmişdir. Mezarinin elan mevcud olup olmadıgı meçhuldır.

Bu fırka münazaatinin devamı arasinda bittabi kinotis işleri yüz üstü kaldi. Kayseri'den etrafa nurlar saçan meşhur Yermanos mektebının himayesi altında kuşad idilen ve bilahire Halep mitropoliti olan Theoktistos'in[17] idaresi altında ifa-

[17] Theoktistos: Dünyevi ismi Thomas olan Theoktistos 1786 senesi Nevşehir'de tevellüd itmişdir. Pederi Avraam 18'inci asrın evayilinde Nigde civarında tahrip idilen Amas karyesinden idi. İlk tahsili o vakıtlar kinotis mektebi bulunmadıgından bazi erkek ve kadınlarin hanelerinde teesis ittikleri hususi mekteplerden birinde vukuu bulmuşdır. Thomas'in mahale arkadaşlarından Nikolas namında bir genç ki -bil ahire Nazianzu Nektarios ünvanı ile Kayseri mitropoliti Paisios Efendi'nin muavin episkoposi olmuşdır. Mukaddema pederi tarafından Kayseri'de Yermanosin mektebine gönderilmiş idi. Bir müddet sonra bu genç memleketine avdet ittiginde bir gün ekklisiada bir nutk irad eylemiş idi. İşte bu nutki ekklisiada pederi ile birlikde Thomas dahi dinlemiş ve bundan pek ziyade müteesir olarak pederinden Nikolas'ın söylediklerinin ne oldigini sormuş, oda kemal-i safvetle "Bunlara böyük okumalar derler"cevabını vermişdir. Thomas pederinden kendisinede bu böyük okumalarin ögretdirilmesini taleb itmiş ve bu talebinde o kadar ısrar eylemişdirki pederi Papa Yeoryios'dan bu hususda fikrini sormaya mecbur olmuş o da çocugun ricasinin kabulini tavsı(y)eden mada Kayseri'(y)e gönderilmesi içün muavenetde dahi bulunmışdır. Orada Yermanos ve onun halefi Paisios ve ulumi razi(y)e mualimi İerodyakonos İosif nezdinde 7 sene tahsil ilm ile geçirmişdir. Evvela monahos ve bilahire ieras silkine dahil olup 1806 senesi hemşehrileri tarafından o vakit teesis idilen mektebin müdiri(y)etine davet idilmişdir. İki sene tedrisatdan sonra Nigdeloglu tarafdarı ad idilerek mezkur fırkanin daha kuvvetli olan muhalifleri tarafından terkib idilmiş ve bizzat ekklisa dahilinde duçar-ı tearuz olarak Ayion Vima dahiline kaçmak sureti ile ancak kurtulabilmişdır. Bir kaç gün sonra memleketini terk iderek Zincidere monastirina gitmişdirki orada Yermanos'in vefatini müteakip Paisios igumenos olmuş, Teoktistos dahi anin yerine İeratiki Sholi müdiri(y)etine geçmişdır. Bu esnada Nikiforos Theotikis'in Kiryakodromia namındaki eserinin 1'inci cildini Türkceye tercüme itmişdir. Ancak bil ahire kendisi ile Paisios arasında cuzi bir purudet husule geldiginden 1810 senesi Stambul'e gelmiş ve Potira enoriasında az bir müddet proistamenosluk itdikden sonra meyali ekklisanin emri ve Brusalıların talebi üzerine Brusa mektebine didaskalos gönderilmişdir. Mektep ve ekklisiada 4 sene tedris ve tearifden sonra Mihaliç kasabasına gitmiş, lakin buradada ehalinin munazaatından kaçarak tekrar Brusa'ya avdet itmişdir. Mihaliç ehalisi bazi erbab-ı fitnenin tahrikatı tolayısi ile didaskaloslarını elden kaçırmak istemeyerek patrikhaneye müracaatla didaskaloslarının avdetini taleb itmişlerdır. Theoktistos tekrar Mihaliç'a avdet itmiş ve talebesinden ikisini kendisinin yerini tutmaya muktedir bir dereceye getirdikten sonra Stambol'da eski enoriasına avdet itmiş ve enoritislerin talebi üzerine arhieraslıga terfi idilmişdır. 1826 senesi Halep mitropoliti Kayserili tek göz Kirillos'un vefatini müteakip meyali ekklisia tarafından anin yerine mitropolit intihap idilerek Halep'e gönderilmiş, zira oradaki münazaat ve intrikalar arasında eperhiayı idareye ancak bunun muktedir olacagına kanaat hasıl olmuşdır. Halep'de bulundıgi müddetce Ayion Pnevmaya dayir mükaleme tarzında bir eser kaleme almışdırki bunun el yazısi kinotis kütüphanesinde mahfuzdır. Mezkur eser Arabcaya terceme idilmişdır. Mezkur eparhiayı 15 sene idare itdikden sonra bazi haksız isnadat tolayısi ile Patrikhane tarafından geri çagrılarak 1841'de Stambul'a avdet itmiş ve 400 nusha muhtelif kitablari havi kütüphanesinide Halep kinotisine ihda eylemişdir. Fener'de Ayios Athanasios kellisinde bir sene kadar kaldıktan sonra Kumkapu arhieratikos proistamevoslıgına teayin idilmişdır. O esnada Anatolili Hristi(y)anlar içün ara sıra patrikhane ekklisiasında kelam-ı illahiyi Türkce irad eyledigi gibi kentriki ekklisiastiki epitropi azaligında dahi bulunmışdır. Theoktistos 20 İanuarios 1848 tarihinde vefat itmişdir. Balikli'da medfun bulundıgi mezarın üzerinde mezkur İlias Tantalidis tarafından tanzim idilen atideki kitabe mevcuddır.

Síma Theoktístu periklitú İerárhu
ton pote Halepíu pólis éshe patéra
Mílihon idhiepí, látrin meghálio theío
tis ierís Sofíis ktítora idhé dhótin

ı vazife iden mektep didaskalossız kalmiş kapanmak tehlıkesıne maruz b(ı)rakilmiş idi.

Bereket versinki o esnada diger bir kism hemşehrıler bunca umidlerle kuşad idilen yeni mektebin böyle bir hal-ı peruşanıde bulunmasina bir dürlü tehammül idemeyorlardı. Bun[41]larda pera-ı tıcaret Stambul'da bulınan Nevşehirlıler ve bilhassa bakkal esnafı idi.

Fırkacılıkda birden bire parlamak Rumlarin mılli bir kabahatı oldugi gıbi vatanla[42]rindan uzak bulundıklari zeman ona karşı daha fazla bir muhabbet, anin tali ve terakkısına hizmet içün daha böyük arzu his itmeleride kezalik Rumlarin mılli bir fazıletidir. Böyük küçük bütün millet muhsınleri fealı(y)et-i mılli(y)eri ile temayüz idenlerin kaf(f)esi di(y)ar-ı gurbetde bulınanlardır. Bu hakıkat Stam[43]bul'daki Nevşehirlılerin yüz senelik fealı(y)eti ile musbetdir ki bu uzun müddet zarfında aralarinda en ufak bir münazaa zuhur itmeksizın memleketlerindeki muessesat-ı ilmı(y)enin terakki ve tekammulıne iktiza iden varıdatin teemını içün cümlesi yekdigeri ile rekabet idercesine laen katti bir suretde çalışmışlar ve çalışmakdadırlar.

Maetteessüf bundan yüz sene akdem tam [44] mılletin ihraz-ı istıklal ogrındaki kıyaminin arefesında memleketleri mekteplerının istıkbalını teemin içün burada bir eforia teessısını dudunen vatanperver zevatin[18] ismleri meçhul kalmişdır. O gibi kara günlerde mılletin istıkbalına tevcihi enzar iden bu zevatin zıkri her suretle tebcile şayandır.

Bunlar bu eforiayı tesis iderek o kadarla iktıfa itmemişler, ancak kendılerının temelını koyduklari binanin ikmal ile her suretle muhafazasmi evladlarına tenbih itmişler ve [45] bu cihetin tarsin ve takvı(y)esi içün birde Patriarhikon ve Sinodikon Siyilion istıhsal itmişlerdır. Mezkur siyilion şuheda-i milletden

---

Tíon o kéfthi tímvos ariprepé éntheon ándra
éfhos Kappadhokón efseviis prómahon
'İti o men sighá apopnéfsas évlalon avdhín
us dh' epónise lóghus pási lalúsi fílis. (Koruyucu ve Kutsal bilgeliğin vericisi, yüce Tanrı'nın sevgilisi, güzel konuşan ve yardımsever bir baba olarak Aleppolu (Halepli) meşhur papaz Theoktistos'un kabri (budur). Bu mezar, dindarlığın savaşçısı, Kapadokyalıların dua eden Tanrı ilhamlı adamı ve böylesi değerliyi saklar. Hakikaten, son güzel konuşan sesini vermesine rağmen, onun (söylemeye) çalıştığı tüm kelimeleri arkadaşları anlatacaktır (Ç.N.)

[18] Büsbütün tesaddüfi olarak elimize Stambul'da mütemekkin 8 hemşehri tarafından Nevşehir eşrafına hitaben yazılmış bir mektub geçmişdir. Nevşehir'de yapılacak çeşmeler içün iane toplanmasi hususunda bir apantahusa çıkartılmasına dayir oradan gelen bir mektuba cevaban yazılan bu mektupda mezkur teklif magrurane bir tarzda red idilerek bunun içün en evvel kendi keselerini açmalari tavsı(y)e idili(y)or ve iptidada kendileri 8 bin gruş içün iane kayid idildikleri ve bu meblayı 10 bin gruşa iblag idecekleri vad olunuyor. Mektupda tarih yokdir. Lakin mühürlerin üzerindeki tarihlerden 1840 ile 1842 arasında yazılmış oldıgi tahmin idili(y)or. Bunların isimleri bervechi atidir. Savvas Haci Garip, Hristos Arseniu, Antonios İoannoglu, Dimitrios İoannu, İoannis Thoma, Prod. Develioglu, Nikolaos Marku Hiraoglu, Paraskevas Stavru.

merhum ve magfur patrik 5'inci Yeoryios ile aninla birlikde ihraz-ı rütbeyi refı(y)eyi şahadet eyleyen arhieraslarin imzasmi havi olarak mahfuz bulunmakdadır. İşte o muhterem zevat içün praktıka defteride dahılı nizamnamede bu siyilion idi.

Mamafıh onlardan sonra gelenlerde kendılerıne dedelerından miras b(ı)rakılan vazifeyi ihmal itmeyip anı kemal-ı sadakatle ifa vedıe-i mukaddeseyi lekesiz evladlerıne teslim itdıler.

Yeoryios Vatanis

İşe bu yüz sene zarfinda Haci Theofilos Mubayaçı, Yeoryios Vayanis, Mih. Papazoglu, Paraskeva Apostolu, Konst. Panayotidis, **[46]** Yeor. Fertekliogluu, Savvas İoannof, Kiryakos Kayıkçıoglu, İordanis Mainof, Haci İoannis Vlasiu, Yeor. Filippidis, Konst. Teperikoglu, G. Hayalidis, İak. Kasapoglu, Anesti Theofanoğlu, İ. Karefthimoglu, Theod. Kosmidis, Pr. İosifidis, Stef. Sofiadis, Par. Dimitriu, Pavlos Porloglu, İord. Hristoforidis, Yeor. **[47]** Apostolidis ve saire gıbi zevat-ı muhtereme gelmiş geçmişdır ki bunlarin cümleside mekteplerin varıdatının tezyidi ve terakki ve tealisi için kemalı gayret ve muhabbetle çalışmışlardır.

1820 senesınden haylıca evvel, belkı de 1804 senesi zarfında ilk kinotis mektebi kuşad idılmiş idi. Zira 1847-1848 sene-i tedrısı(y)esinde mezkur mektepte muallımlik iden Nazianzu Leontis 1805 senesi mektebin muallımlıgıne teayin idılen Theoktistos'un ilk didaskalos oldıgını zikr idi(y)or.

Gerek bundan evvel gerek ondan sonra kinotis mektebınden mada erkekler ve kadınlar tarafindan idare olunur birtakim ev mektepleride mevcud olup buralarda erkek ve kiz çocuklarına okuyup yazmak tarif iderlerdi.[19]

[48] Kinotisin bir nev ihmali yuzinden geçen asrin evasıtına, bıride sonlarına kadar devam iden bu ev mekteplerinin arasında Pedonomos tesmı(y)e idilen Simeon'in mektebi mümtaz bir mevki ihraz itmiş isede maetteessüf pek az müddet devam itmişdır. Simeon evvelce zıkri geçen Halepiu Theoktistos'un küçük bıraderi olup (belki 1798'de tevvellüd itmişdır, henüz küçük yaşında iken bıraderi tarafından Zincidere Monastırı'na götürülüp orada kendi nazareti altında tahsil-i ilm itdırılmişdır. Fitreten zeka ve dırayet sahıbi bir genç olup hususi tetebbulati ile mektepte idindigi malumatı tevsi itmiş ve 1814'de Nevşehır'e avdetinde pederının hanesi dahılında hususi bir mektep teesis eylemiş ve kendısi Pedonomos unvanını alip mektebinede Psihiatrion namını vermişdır. Usul-ı tedrısi o zemana nisbeten oldukça bir yenilik ve terakkiperverlik ira(y)e itdıginden yegeni merhum Filippos Aristovulos'ın hatıratından bu hususa dayir atideki fıkrayi iktıbasi munasip gördük.

"Kendisi yenilik ve terakkiyi sever bir genç oldıgından mektebin dahıl-ı intizamina ve muallim ve talebenin vazayıfine dair hususi nizamnameler tanzim, tedrısatda yeni bir usül teakip itmişdır. Bu usül sayesında ta**[49]**lebe dersleri daha kolay ögrenir ve mektebe daha zı(y)ade teveccüh gösterir. Şöyleki bütün gün taglarda baglarda gezen başı boş çocuklar bile gelip mektebe kayd olurlardı, ebuveyni de ıslah kabul itmez zan itdıkleri çocuklarını sufranin başinda sakinane oturdıklarını görürler ve bu suretle Pedonomosın ismi kemali hormetle yad idılirdı. Simeon'in usul-i tedriside neden ibaret idi. Talebeyi sınıflara taksim iderek yazip okumayı ve ilm-i hısabı temamı ile deyilsede heman heman lankastriani dınilen allilodidaktiki usul üzere tarif iderdi. Pederi Avraam civar taglarda tebeşire benzer bir nev taş keşf itdıgından bu taşlarla siyah tahtalar üzerine yazı yazdırirdı. Keza elyevm mekteplerde istımal idılmekde olan taş tahtalara benzer, lakin daha sert bir nev taşlar keşf itmiş olup mezkur taşlarin kırıntılarını kalem gıbi kullanarak onlari dahi istımal idi(y)ordi. Destan düzmekde pek mahir oldıgından ekserı(y)a okutdurdıgi dersleri manzum olarak tearif ider ve bu suretle çocuklar daha kolay ögrenırlerdi. Pedonomos daha 1815'den evvel bunlari yapmakla lankastriani denilen usul-ı tedrise dayir bazi şeyler işıtmiş olmalıdır, yoksa bu usula temami ile vakıf olamazdı. Zira **[50]**

[19] Konstantinos Ferteklioglu'nun evinde idare itdigi hususi mektep 1882 senesine kadar devam itmiş olup pek de ehemi(y)etden ari degildi. Zira talebeye yalınız okuyup yazmak degil, ancak bad el imtihan kinotis mektebinin orta sınıflarına girebilecek derecede başkaca malumat dahi ögretdirilmekde idi.
Bil hassa yine 1880 senesine kadar okumuş Rahil denilen bir kadin tarafından evvela idare idilen kız mektebi pek böyük hizmetler ifa itmişdir. Zira kinotis parthenagoyionlarının teesisine kadar memleketin kızlari okuyup yazmayı burada ve bunun emsali ev mekteplerinde örgeni(y)orlardi.

1820'den evvel bu usulin bızim mılletimiz arasinda henüz tatbik idilmeye başlamamiş idi. Merhum Yeoryios Kleovulos böyle bir teşebbusda bulunmak istemiş isede o vakit zuhur iden Yonan ihtılali tolayısi ile o fikrini kuvveden fiile çıkaramamiş idi. Athan. Politis dahi ancak Kefalonia'da buni tatbik idebılmiş idi. Pedonomos ise memleketi harıcine çıkmamiş oldıgından bu usulden görüşüp konuşmakla deyil, belki işitmek sureti ile cuzice haberdar olmuş idi. ...Terbı(y)e-i atfal pedagoyia hususundaki zekasina şuda şahiddır. 1814 senesi zuhur iden ve böyük küçük dimeyip hepısını alıp götüren bir hastalik zuhur itmiş idi. İşte bu hastalik hakkında Pedonomos defter-i hatıratına şunları işaret itmişdır. "Sevgili vatanımiz Nevşehir'de bir hastalik zuhur iderek ehalının cehaleti sayesında bütün memlekete yayıldıgından herkes şaşırip kalmiş iken biz Nevşehır'in karşısındaki taga çıktık ve orasini güzel manzaralı ve hevadar bularak pashalyadan septemvrios sonuna kadar orada kalmayi munasip gördük." Pedonomos ailesi ve talebesi ile böyük sıvri tagin üzerinde 4 ay kalmiş ve bu suretle ne ailesi erkanından nede talebesinden hiç biri hastaliga tutulmamışdır. İhtı(y)ar pederi ise her gün sularini ve ekmeklerını taşir imiş."

[51] Simeon'un niçün hususi mektep kuşadini tercih itdıgine veyahod niçün kinotis mektebi muallımlıgine alinmadigina dayir bir sarahat yokdır. Belki hemşehrileri tarafından biraderi Theoktistos'a karşı yapılan muameleden muteesir olarak bunu yapmiş olmalidır. Zira Theoktistos monastıra giderken kendısınide beraber alıp götürmüş oldugından bu vakaa hayalından silinmemiş idi. Lakin bu suretlede büsbütün hased ve teakıbatdan kurtulamadı, bilhassa hanelerinde çocuk okutduran bazı kimseler bunun mektebının günden güne terakki iderek şohret kazanmakda oldıgını memnunan görmeyorlardi. Binaen aleyh biçare müstekreh bir iftiraya maaruz kaldıgından Papa Yeoryios buna karşı bütün kuvveti ile ani himaye itmiş ve vuku bulan iftirayı kemali nefretle red eylemişdir.

Cahil ehalının teakibatına ugrayarak birkaç gün komşu hanelerında saklandıktan sonra Zincidere monastırında biraderi Theoktistos'un nezdine azımet itmiş ve 1816 senesında aninle birlikde Stambul'a gelmişdır. Burada birkaç ay Fener beylerından birisinin hanesinde çocuklarına ders verdikden sonra 1817 senesi bir ka**[52]**loyiros ile beraber Thraki'nın Üsküp kasabasına gitmiş ve orada az müddet zarfında herkesin hormet ve ragbetine mazhar olmuşdır. 1818 İulios 1 tarihi ile bıraderi Theoktistos'a yazdıgi bir mektupdan hemşehrılerin ayılarak kendısını tekrar kinotis mektebi didaskolosluuuna istedikleri anlaşiliyor. Simeon mezkur mektubında izhar-ı meserret ve memnunı(y)et itmekle beraber kendısına fevkalade hormet ibraz iden Üsküplıleride gücendırmek istemedıgından biraderinden patrikhane vasıtası ile kendisinin istenılmesını istirham idi(y)or. Lakin maetteessüf genç sınında henüz 20 yaşında iken Üsküp'de vefad itdıgından buna mahal kalmamişdır.

Görünı(y)or kı Simeon'un monastırdan memleketıne didaskalos olarak gitmesi, orada hususi mektep teesis eylemesi ve hemşehrıleri tarafından kovalanmasi Papa Yeoryios'un surgune gönderılmesi ile neticelenen kinotis münazaalarının vukuu buldugi zemana tesaddüf idi(y)or. Anlaşılan bu arada yeni teesis idilen kinotis mektebide teatil idılmiş olmalıdır. Zira sonradan Nazianzu episkopisi olan Arhimandritis Leontios'un evvelce zikr itdıgımiz kodikasında Theoktistos'dan sonra kinotis mektebıne ikinci muallim olarak Ankaralı Yeoryios Kirazoglu namında birisinin teayin idıldigi zikr idili(y)or. Ancak bu**[53]**nin ne vakit teayin idildigi ve ne müddet kaldıgi meçhuldır. 1818 senesında Simeon'in hemşehrileri tarafından kinotis mektebi didaskalosluguna daveti ise mezkur mektebin yenıden ihya ve idaresinin teemını zımnında Stambul'daki Nevşehirlıler arasında teyemmunan tecelli iden fealı(y)etin delılidır.

Siyilionun sudurını müteakip İera Sinodos'ın tasvıbi ve o vakitin Kayseri mitropoliti İoannikios'ın teşvıki ile ilk gönderılen didaskalos en asıl Talasli olup merhum Yermanos'in talebesınden olan ve o esnada Stambul'da bulınan Yermanos'dır.

Bu zat ancak iki sene (1820-1822) mektebde kalmiş, yerine yine Zincidere monastırı mektebi talebesınden Nevşehirli İerodyakonos Yermanos geçmişdır. Buda 3 sene (1822-1825) mektepde kaldıktan sonra Stambul'a gitmişdır. Leontios bundan bahs itdıgi sırada anin Stambul'da bulundıgını ve tedrisatı ile mıllete hizmet itmekde oldıgını yazi(y)or.[20]

[54] Yermanos'in yerine geçen Tavlusunlü İeromonahos Dorotheos ilm u mearıfi ve hüsn-ı ahlakı ile temeyüz itmiş idi. Tam tokuz sene (1825-1834) mektepde kalip kendi hüsn-ı rızasi ile istifa iderek Ayion Oros'a gitmiş ve bakıye-i ömrüni orada geçırmişdır. Dorotheos'un mufarekati ehalıyi pek zı(y)ade muteesir itmişdır.

Dorotheos'un yerıne Yermanos'in şagırtlerinden Talasli İeromonahos İosaf geçmiş ve yedi sene (1834-1841) kaldıkdan sonra ihtı(y)arlik sebebi ile vefat itmiş ve Ayios Yeoryios ekklısiasi avlısına defn olunmişdır. Bunun vefatini müteakip mektep mıdırı(y)etine Tavlusunlu İeromonahos Agathangellos Herdemoglu namında biri davet idılmiş, ancak kinotisde zuhur iden munazaat neticesında bir buçuk sene kalip bilahire İerusalim'e azımet itmişdır.

Bunun yerine Konı(y)a eparhıasında Gelveri karyesınden İoakim namında biri davet idilmişdır. Bu zat balade zikr idılen İoasaf ile Zinciderede Agathangellos'ın talebesinden idi. Ancak ahval-i gayr-i mınasebesınden tolayı kinoti**[55]**sin

[20] Kinotis evladından Yeoryios Rafanis (Fani İoannoglu) namında bir digeride hayli müddet Fener'de Allilodidaktiki Sholi Rafanu namini alan mektepde tedrisatda bulunmış ve mezkur mektep bunun sayesinde mümtaz bir mevkii ihraz eylemişdir. Bu mektepde digerlerinden mada hemşehrimiz Filippos Aristovulos (1884) ile Zincidere İeratiki Sholisi muallimlerinden Anastasios Levidis (1854) dahi tahsil-i ilm itmişlerdir. Rafanis kitaplarini hini vefatında kinotis kutuphanesine ihda itmekle mezkur kutuphanenin esasini kurmuşdir.

hoşnudsuzlugını celb iderek 1844 senesında memleketına azimetle orada bir muddet didaskaloslık itmişdır.

Bunun yerine geçen Kayeserili İoannikos Kayseri'de didaskalos Anthimos'in yegeni ve talebesınden olup refakatında keza Kayserili Prodromos naminda birde muavin bulunmakda idi isede fazla bir dırayet ibraz idemeyip 1846 senesi b(ı)rakip gitmeye mecbur olmuşdır.

Ferdasi sene dimoyerontia Kayserı mıtropolıti merhum Paisios'a müracaatla mohtacı islah olan kinotis mektebını tanzim itmesi içün mayetındeki Arh. Leontios'ı didaskalos olarak göndermesını istirham itmişdır. Bu zat 1847 senesi Martios ayında gelip kemalı hahişle vazıfesine başlamiş ve maiyetına Kayserılı Serafeim naminda birini muavin alarak yeni inşa idılen ve 65'den fazla talebesi bulman mektebi yeni başdan tanzim itmişdır. 18 ay kemal-ı dirayetle ifa-ı vazife itdıkten sonra Yerontasının daveti üzerine Stambul'a davet olınarak orada Nazianzu episkoposlugına terfi idılmişdır.

Bunun yerıne 1848 senesında İncesulı Papa Evyenios geçmişdır ki mumayleyh bilahıre uzun müddet Balıkli proistamenoslugında bulunmişdır. Papa Evyenios Nevşehir'de 1848'den 1852'ye kadar 4 sene didaskaloslık itmiş **[56]** olup refakatında muavin olarak 1850'den 1851'e kadar Moshonisyalı (Gunda adali) Konstantinos ve muavin-ı sani olarak 1851'e kadar yukarıda zıkr-i sebkat iden Serafeim, ondan sonrada Nevşehirli Yeoryios Filippidis bulunmakda idi. 1852 senesında Papa Evyenios refakatında Yeoryios Filippidis bulundıgi halde kinotis mektebının idaresini derohde itmek üzere vatani İncesu'ya azımet itmişdır.

Bunun yerıne Bogaz İçi Yeni Köyden Stavraki Savvidis geçmiş ve bununla birlikde Thedoros Prodromu ile Evnuhos (hadim) tesmı(y)e idilen Nevşehirli İoannis tearif itmışlerdır.

1853 senesi Dekemvriosunda Nazianzu Yerasimos'un tavsı(y)esi üzerine Zincidereli Lazaros Haci Haritonoglu devet idılmiş ve 1854 İulios'ina kadar kaldıktan sonra memleketına avdete mecbur olmuşdır. 1855 senesi İanuariosinda senevi 6000 gruş ücret ile yeyecegi dahi kinotis üzerine olmak üzere Zincidereli Dimitrios İliadis didaskalosluga alınmiş ve bununla birlikde balade zikr idılen Theodoros Prodromu dahi hızmet itmişdır.

1856 senesi son beharinda Heybeli Adası'nda kayin Theoloyiki Sholi'den henuz şahadetname almiş olan bir genç bir kaç gün Maltepe'de hem**[57]**şehrısi mearıfperver Papaz Avraam'in[21] hanesinde mısafir kaldıktan sonra mekteplerin idaresını derohde itmek üzere buradaki hemşehrılere veda idi(y)or ve

[21] Mearifperver hemşehrilerimizden Avraamidis biraderlerin pederi ve kinotisin meyas everyetislerinden Syor Savva İoannof'un kayn pederidir.

mumayleyh Papaz Avraam tarafından kinotis kütüphanesine ihda idilen 40 cild kitabida beraberine alarak yola revan olıyordı. Bu zat Filippos Aristovulos idi.

Nevşehir mekteplerının bundan sonraki tarihçesi adeta Filippos Aristovulos'ın bir tercume-i hali dimekdır. Kendi hayatını sıkı bir suretde mezkur mekteplerin mukadderat ve hayatına rabt iderek bunlari kinotisin mevkiyi ile mütenasip bir hale getırmek içün kırk sene yorulmak bilmez bir tarzda anlerin terakki ve tealısi içün çalışmişdır.

Bittabı idaresının ilk senelerinde mekteplere henüz yeni usül idhal idilmemiş idi. Zira bu usül ancak 1885'den sonra idhal idıldi, lakin usüldeki noksani bunun hahışi ve çalışkanlıgi ikmal idiyordu. İktitaf idilen semere ise pek meçhul idi. Mamafih ifa-i vazıfe hususunda bir çok muşkılata, köhne teasuplara, ardi arkasi kesilmeyen fırka münazaalarına ve mayişet [58] dertlerine gögüs germek icap idi(y)ordu. Kaç defa kalbi kırıldi, kaç defa kara bir nankörlüge hedef oldu, kaç defa halından usanıp istifa tesavvurunda bulundi; lakin her defasındada mektebe olan muhabbeti galip geli(y)ordu. Aristovulos'ın şahsında tecemmü iden fazayilden en zı(y)ade şayan-ı hayret olan ne yorulmak bilmeyen hahış ve fealı(y)eti, nede dirayet-ı fevkaladesi ve zuhur iden munazaati bertaraf iderek vazıfesına karşı çıkan her dürlü manileri akim b(ı)rakmak hususundaki mutevazı(y)ane nufuzi ve meharetidır. Ancak menafı-i hususı(y)esi ile istıkbalını kinotis menfaatına feda itmek hususunda gösterdigi pek ender tesaddüf idılen fedakarlikdır. Kendi ihtirasatını teskin idip hızmetlerıne herkesden zı(y)ade vatanin mohtac oldugi fikrine karşi kendısını ihtı(y)ari bir mahvi(y)eye mahkum itmişdır. Bunun içünda didaskalos olarak kalmışdır. Lakin adi bir didaskalos degil, ancak kinotisin ismi ile cısmi ile didaskalosi olmuş ve yarim asır devam iden didaskaloslıgı muddetinde mektepdeki tedrısati ile gençlerin kalbıne milli mefkureyi sokmaya, pazar günleride ekklisiadaki tarifati ile ehalinin mezhep ve mıllı(y)etlerıne karşi sadakat ve sebatlarının muhafazasına muvaffak olmuş. Şöyleki zemanında etrafı istila iden muhtelif propagan[59]daların her tarafdan vaki olan tearruzatmdan yalnız Nevşehir kinotisi muteesir olmamişdır. Papa Yeoryios ile Filippos Aristovulos'ın ısimleri iereas ve didaskaloslıgın birer numunesi olmak üzere her Nevşehirli tarafından dayma kemal-ı şükranla yad ü tezkar idılecekdır.

Filippos Aristovulos

Biri adi bir papaz, digeride adi bir didaskalos olarak kalmiş, lakin her ikiside pek çok **[60]** mitropolit ve kathiyitisleri icraat nokta-i nazarından gölgede b(ı)rakmişlar. Eger mılletımiz arasinda böyle pek çok Papa Yeoryioslar ve Aristovuloslar buluna idiler bu gün ne kadar daha fazla mesud olacak idik. Kinotis bu iki böyük evladının hıdemat-ı fevkeladesını bi't-takdir Papa Yeoryios'a Patir tis Patridos (Peder-i Vatan) Aristovulos'a da Meyas Didaskalos tis Kinotitos (Kinotis'in muallim-i ekberi) unvanını tevcih itmişdir.

Aristovulos Nevşehir'e gelip de vazıfesıne başladıgi vakit mektepleri şu halde buldu: Elliniki Sholi dınılen böyük mektepde Engiklia dinilen derslerle eski Yonan muharrırleri tedris idilmekde idi. Mektepde ancak 20 talebe mevcud olup mudırı(y)etında de balade zikri geçen Dim. İliadis bulunmakda idi. Allilodidaktikon Sholion'dan gelen talebenin ilk teşkil ittigi sınıf-ı iptidayide Rumcadan Türkceye terceme, biraz ilm-ı hisap (arithmitiki) ve muhtasar bir cagrafia (yeografia) tedris idıli(y)ordu. Altmiş kadar talebesi bulınan bu sınıfda Gavriil Papa Arhangelu tarif itmekde idi. Bu zat mezkur mektebin talebesınden olmayla beraber heveskar-ı ilm ve son derece hahışli genç olup bi'l-ahire Aristovulos'ın en sadik dostu **[61]** ve refiki olmuşdır. Aristovulos'ın Stambul eforiasi ile akd itdigi mukavelede Dimitrios İliadis'inde mevkıyinde kalmasi

meşrut bulundıgi cihetle memlekete muvaseletında eforia kendisine Panaya ekklisiası kurbindeki Allilodidaktiki Sholi'de sınıf-ı iptidayi talebesinden 20 çocuk vermişdır.

Gavriil P. Arhangelu

Ancak pazar günleri ekklisada derohde itdigi vaz (kirigma) içunda hazırlanmak iktiza itdıginden bir muavin (pedonomos) **[62]** bulundurmak lazım geli(y)ordu, lakin mınasip bir kimse bulunamadıgından sınıf-ı iptidayinin diger kısmınida kendininki ile birleşdırdiler. Bu suretle 60 talebesi bulınan mezkur sınıf Dim. İliadis'inkinden tefrik idılmek içün Vasilias tesmi(y)e idildi. Muavinliginde Gavriil Papa Arhangelu bulunmakda idi.

Sene-i mezkur Dekemvriosında hastalik behanesi ile Dim. İliadis'in infısali üzerine 1857 İanuariosundan ıtıbaren iki mektebin mıdırı(y)etini de derohde itmişdır. Muavinlıgında yine Gavriil Papa Arhangelu ve pedonomoslikdada İoannis Lulecoglu namında biri bulnumakda idiki Aristovulos hatıratında bunun tenbellıgından şikayet itmekle beraber 7 sene yaninda bulundırdıgını zikr idi(y)or.

İşte bu seneden itibaren mektepler Filippos Aristovulos'un idare-i munferidesi altına vaz idilerek günden güne terakki itmekde idıler. 1862 senesında icra idılen imtihanlarda (eksetasis) o vakit İerusalim'deki Theoloyiki Sholi ve bilahire Heybeli Adasi'ndaki Theoloyiki Sholi mıdıri meşhur Arhim. Yermanos ile o

esnada Kayseri İeratiki Sholisi'ni tanzim ve teşkil için mitropolit Paisios'ın daveti üzerine Stambul'dan gelen ve bi'l-ahire Fener Mekteb-ı Ke**[63]**biri mıdırı ve daha sonra Kayseri mitropoliti olan İerod. İoannis Anastasiadis hazir bulunmuşlardır.

Aristovulos'in yorulmak bilmez gayreti ile ilk defa olarak kinotısde mearıfin esasini teşkil iden parthenagoyionlar ile nipiagoyion teesis idilmişdir. Bir sene zarfında iki parthenagoyion teesis idılerek birinin idaresını mearifperver hemşehrılerden Yeoryios Vayanis, Haci İoannis Vlasiu ve Luka Orepulos, digerininde Stambul'daki hemşehrılerden Savvas İoannof ve Kir. Kayıkcoglu derohde itmişlerdı.

Savvas İoannof ve Lukas Oreopulos

Birinin didaskalissalıgına Fertekli Ekaterini N. Makri teayin ve resmi küşadi 3 Noemvrios 1869'da **[64]** icra idilmiş, digerinin de didaskalissalığma Stambul'dan Efthalia Ahilleos Stoyannu namında gayet alim bir kadin[22] gönderilmişdır ki esasen her iki parthenagoyionin idaresınide kendisi derohde idecekdı. Bu ikinci parthenagoyionin resmi küşadi 1 İanuarios 1870'de icra idılmişdır.

[22] Bu didaskalissanın iffetli, çalışkan ve zeki bir kadin oldigindan ve daha ilk senede şayanı hayret neticeler husule getirdiginden bu merhum Aristovulos dahi kemali sitayeşle bahs idi(y)or. Lakin maetteesüf parthenagoyion idaresini teahüt iden Stambullılarla aralarinda husule gelen bir ihtilaf tolayısi ile uzun müddet kalmamışdır. Aristovulos bunu alı koymak içün çok çalışmış isede muvaffak olamayınca hiç olmazsa civar mahallerden diger bir kinotisin bu kızın fevkalade dirayetinden istifade itmesini arzu iderek Kermir Parthenagoyionın müdiri(y)etine teayin olunmasına tevassut itmişdır. Mumaileyha orada hayli sene kalmışdır.

İlk nipiagoyion dahi 1872 senesi teesis idılmiş olup ilk senelerde bunin idaresini Nevşehir'deki "Vasileias" nam mearıfperver Leshi ile merhum Lukas Oreopulos yari yarıya derohde itmişlerdır. Nipiagogos olarak Leon Melas'in tevsiyesi üzerıne Athina'dan Arsakion **[65]** meezunlarından Eleni İkonomopulu celb idılmişdır.[23]

[66] Aynı zemanda Aristovulos yeni teesis idilen parthenagoyiondan ilk çıkacak talebeden ikısının Epivates'deki Arhiyenia mekteplerine gönderılerek orada tahsıllerını ikmal itdikden sonra bunların parthenagoyionda didaskalissa **[67]** olarak istıhdamlarınada delalet itmişdır. Filvaki talebeden Ekaterina P. Evyeni ve Fotika Leontias bil intihab evvela Arhiyenia'da, bil ahıre Zappion'da ikmal-ı tahsil itmışlerdır. Ekaterini P. Evyeni 40 seneden beri elan tedrısatına devam itmekdedır.

Bundan az sene sonra Nevşehi'rin bir Ellinikon, iki dimotikon mektebi ile parthenagoyion ve iki nipiagoyionina devam iden erkek kiz talebenin mıkdari bin iki yüzden fazla olup mezkur mekteplerin idaresi içün sarf idılen meblagda 700 liraya balig olmakda idi. Ellinikon Sholio'nun 5 sınıfında ber vech-i ati dersler tedris idılmekde idi. Yonan-ı kadim muharrirleri (Omiros dahi dahil oldugi

---

[23] Merhum Aristovulos'in yalınız açıkdan degil gizlidende mektepler menfaati içün ne kadar çalışır ve aynı zemandada kinotisin şeref ve haysiyetini ne derece gözedir oldugini göstermek içün İkonomopulu'nin esna-i seyahatında ne gibi hareket idilmesi hakkında o sıralarda Athine'da tahsilde bulinan merhum İoannis Evmorfidis'e yazdigi mektubun bazi kısımlarini buraya nakl itmeyi mınasip gördük: "...Sana ve sana muavenetde bulinanlarin iafesine ve en evvel milletperver M. L. Melas'a teşekküratımı beyan iderim. Lakin meşakkatlarin bitmedi, vatan senden biraz daha zahmet isteyor. Hemşehrimiz G. Vayanis Efendi'nin Mersin'deki damadı Haci Hristu Efendi'(y)e orada tucardan M. Mavromatis veya digeri vasıtasi ile M. L. Melas'a 20 liralik drahmi göndermesi yazıldi. Bunlardan 100 drahmi nipiagoyionin ihti(y)acatı, 200 drahmi didaskalissanin maaşına mukabil peşinat ve mutebakisi da yol mesarifi için kafidir. Ancak Nipiagogos Haci Hristo Efendi'(y)e tavsiye idileceginden Mersin'den buraya kadar iktiza idecek mesarif içün mumaileyhe yazılmışdir. Binaen aleyh tam iki aylikda alikoyabilir, hini hacetde 20 lirayı alacagın vasıta ile Haci Hristo'ya 3-4 liralik poliça dahi keşide idebilirsin. Lakin muhip İoannin Nipiagoyion için maaş, yol mesarifi ve sair ihti(y)acat bedeli olmak üzere 12 bin gruştan fazla bir meblaga mohtaç bulundigimız halde elimizde ancak 8 bin gruş bulındigi cihetle pek çok zahmet çekmemiz iktiza idi(y)or. Binaen aleiyh her suretle çalışarak burada bu dakikaya kadar tereddudda bulinanlari korkutmamalıyız. Bunlari teskin ve teşci itmek içün neler çekdigimi Allah bilir. Evvel emirde Nipiagogos'a bize acıyarak fuzuli mesarife sokmamasini mınasip bir lisanla anlatmalısin. Mesela eyer Athine'dan Mersin'e kadar 30 lira sarf itmek isterse o vakıt hayif benim başıma fazla mesarif ile buradakileri gücendirecek yere az mesarif yaparak elan muhalifet idenlerin ve Nipiagoyion'in neye yaradigini anlayamayanlarin terecuhini kazanmak daha eyidir. Şimdi yaz oldugi cihetle vaporda guverta bileti almasini kendisine mınasip bir lisanla anlatdırırsan eyi olur, lakin şayet bu agırına gelir ise hiç olmazsa birinci mevki bileti almakdan imtina iderek ikinci mevki ile onuda yemeksiz olarak iktifa eylesin. Zira, malumınızdırki vaporda yemek meselesi hayli külfetlidir. Lakin bütün bunlari bizim tarafımızdan teklif idili(y)ormış gibi degil... Eger togrıdan Mersin'e vapor bulunırsa İzmir'e gidip, oradan sonra Mersin'e geçmek fikrinin togru olmayacagini anlatdırırsan eyi olur. Zira bu suretlede hiç olmazsa bir lira istifade idilirki o lirayı bin rica ile alıyoruz. Bunlari yazıyorsakda muşkılat göstermek için yazılıyor zan itmeyesin, tesarruf için çalışasin, lakin aynı zemanda bir purudet husulinede meydan verilmesinki buda senin irae ideceyin nezakete mutevakıfdir. İşte bu kadar..."

halde) tarih-i umumi, cagrafia, kosmografia, yeoloyia, anthropoloyia, loyiki, arithmitiki, yeometria ve son 3 sınıfdada Türkce (Fransizcanin tedrisi 1893 senesında idhal idilmişdır). Mezkur mektep meezunları bade'l-imtihan Fener Mekteb-i Kebir'inin ikinci, bazinda 3'üncü yimnasion sınıfına kabul idılırlerdi.

Filippos Aristovulos'in en mühim ve nafi icraatından biride kinotis kutuphanesının tedrican tanzim ve teçhızi idi. Mekteplerin mudiri(y)etini derohde itdigi vakit kutuphanede yalınız 250 cild mevcud olup, bunlarin çoguda **[68]** öteye beriye tagılmiş idi. Bunlari ayrıca bir mahale toplayıp bütün muddet-i hayatinda ekseri(y)a kendiliginden sarf iderek kutuphanenin teçhızi içün çalışmakdan bir an hali kalmamişdır. Şöyleki esna-i vefatinda kutuphanede muntazam suretde cildlenmiş 1300 adet gayet muhim kitap bulunmakda idi. Mezkur kutuphane bugün Anatoli'da mevcud zengin kutuphanelerden bıridır.

Bu suretle Aristovulos'ın giceyi gündüze katarak sarf itdıgi gayreti ile kinotis mektepleri tekemmül ve tealilerine devam itmekde iken Stambul'da bulman eforia dahi teşkilatini daha mükemmel bir hale ifrag iderek yeni hayat iktısab idi(y)or ve mekteplerin teemini idaresi içün saglam varıdat bulmaya çalışıyordı.

1872 senesınden beri "Nevşehir Nevcıvananı Fukaraperver Uhuvveti" namı ile bir adelfotis mevcud idiki mezkur adelfotis 12 sene devam iden muddet-i hayatında ve bilhassa 1874 senesinde zuhur iden kıtlik esnasinda kinotise böyük hizmetlerde bulunmuş ve 1884 İanuarios 29'ında esna-i feshinde mekteplere Fener'de 260.000 gruş kıymetınde bir bab hane ile nakd ve tahvilat olarak 276 lira terk itmişdır.

1875 senesınde intihab idilen Savvas İoannof, İoan. Vayanis, Vasil Kehayoglu H. **[69]** İoan. Vlasiu, (Pişkinoglu) ve Kir. Kayıkçoglu gibi feal ve muhterem zevatdan murekkep olan yeni eforia ilk defa olarak muntazam defterler ve meclis müzakerat ve mukarreratına ayid praktika[24] defteri tutmaya başlamişdır. Aynı zemanda Nevşehirli peynırcılerin kendi magazalarında sarf itdikleri peynir tenekesi başına alinan ve "mektep parası" dinilen ianeyi icat itmişdırki bu iane murur-i zemanla diger esnafa da teşmil idilerek kinotisin en muhim varidatindan

[24] Praktika defterinin ilk sahifesinde o vakit Theoloyiki Sholi talebesinden olup bilahire vakıtsız vefatı ile kinotisi dagdar iden Vasilios Kraniadis tarafından kaleme alınan atideki manzume mevcuddur.
Pepniménon kefalón pinitás vulás tódhe kéfthi
kidhalímon andhrón i memáasi líin
Klitá te érghmata rékse, siyí sin pánd' eratiní
marnámeni pátris sfon péri kallighónu
Sfon dh' apánefth' íshondes aikéa neîkea kína
átta lilévde moghús' eén omofrosíni.
(Bu mezar) utanç verici işlerden ki bunlar zihin uyumundan acı çeken ve özlemini duyan işler, asil vatanını daima uzak tutan sessiz savaşçıyı, meşhur işleri tamamlamak için çok fazla çaba gösteren muhteşem insanı ve bilge zihnin bilge nasihatlerini saklar (Ç.N.)

birini teşkil itmiş ve itmekde bulunmuş ve bu sayede 1902 senesi kinotisin akarat-ı muhımmesinden biri olan "Nevşehir Hanı" inşa idilmişdır. Bu ianeden tolayı eforia defaatla hokumetin teakibatına duçar oldu ve çok defalar eforianin azasida, defatır ve evrakida giceleyin zabtıe nazaretine suruklenir ve bir müd[70]det içün ianenin cemi duçarı teatil olurdu.

Bu nev teakıbatdan biri 1889 senesi, yani patrikhane imti(y)azatının hokumetce feshi duşunıldıgi sırada vuku bulup bir sene devam itmişdir. Lakin en mudhuşi Genç Türkler'in devre-i tedhusunde ve milletimizin umumi bir teakibe maaruz bulundugi sırada vuku bulmuş ve eforia reyisi Vasil. F. Aristovulos ile katib-i umumi Anas. İ. Baklacıoglu polis muduri(y)etinin şüphesinden şüphesine sürüklenerek her dürlü tahkirata maaruz kalmışlar ve bu yüzden mezkur ianenin cemi 6 seneyi mütecavuz bir müddet muattal kalip ancak mütarekenin akdinden sonra tekrar başlamişdır.

Stambul'da mevcud Anatoli Rum cımı(y)ati arasında mektepler menfaatina ilk defa olarak Nevşehir eforiası theatro tertib itmişdir. 1876 senesında ilk defa ikdas idilen bu güzel usül arkasi kesılmeksiz harb-ı umumının ilanina kadar devam itmişdır. Ondan sonra harb-ı umumi esnasında ise Rum muessesatı Hayri(y)esi içün deyil, Rumca bile theatro tertıbi men idilmiş idi. Gerek mezkur theatrolarin tertıbi içün lazım gelen musade-ı resmı(y)enin istihsali, gerek "mektep parası" denilen ianeden tolayı eforianın duçar oldıgi teakıbat esnası da hemşehrılerimizden merhum Kostaki Vayanis'in pek böyük yar[71]dim ve muaveneti tokundıgını bu mınasebetle zikr itmek vazifeşinaslik icabatındandır.

Konstantinos Vatanis

1887-1888 sene-i tedrisı(y)esinde ilk defa olarak mekteplerımıze yeni astiki usulü idhal idilerek odiki, yimnastiki ve ihnografia derslerınınde tedrısıne başlanmiş ve o sene Stambul'dan Sotiriadis, Aerihos, Halkiopulos, Nikoleto[72]pulos ve Engonopulos yeni usulin tatbıki içün celb idılmışlerdır.

Filippos Aristovulos'un uzun süren mudırı(y)eti müddetinde kendısi ile birlikde hızmet iden didaskaloslardan Gavriil Papa Arhangelu, İoannis Arnakis Fimios, Porfirios Martinos, Çanak kalıalı İoannis İoannidis, Elefth. Kontopulos, Kiryakos Pasias, Nik. H. Korakidis, Konst. Ferekidis, Avr. Anthomelidis, Konst. Apostolidis, M.Konstantinidis, Lazaros Okeanidis, biraderi Minas Pontidis, Savvas Konstantinidis, Efstathios Platonidis, Evyenios G. Aleksiadis, Yeor. Mihailidis, İoak. Serafidis, Efth. P. İakovu, Papa Evyeniu'yu zikr idebılıriz.

1893 senesi Filip. Aristovulos 37 sene hızmetden sonra ihti(y)arlik sebebine mekteplerin müdırı(y)etinden istifa itmiş, lakin mektepde mezhebi dersleri tedris ve ehalıye ekklisiada kelam-ı illahıyi tearif itmeyi mecanan kabul eylemişdır. Bunun üzerine evlad-ı vatandan ve Anatoli'daki didaskalosların en muktedırlerinden olup senelerce Bor, Fertek, Deneyi mekteplerini idare iden Vasilios [73] İoannidis celb idılmişdır. Vasil İoannidis[25] 1896 senesine kadar mektepleri kemal-ı dirayetle idare itdikten sonra Nevşehir'deki eforia ile aralarında zuhur iden bir ihtılafdan tolayı istifa itmiş ve bu istifasi bütün talebeyi mukedder eylemişdır.

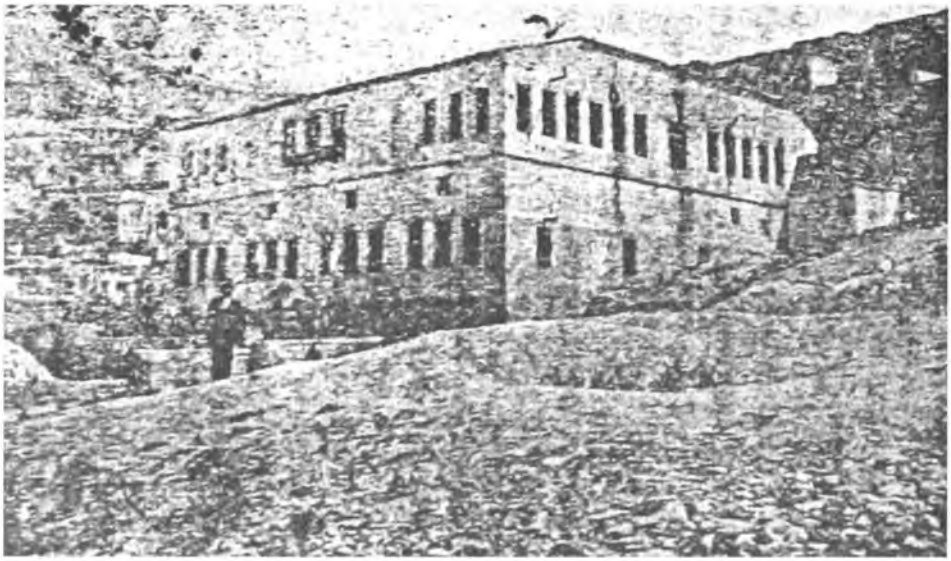
Elyevm Makedonya'da bulinan Ayios Nissis Paisios Efendı'nin [74] bir sene devam iden mudırı(y)etini müteakip Sinason'dan Anast. Angelidis davet idılmiş ve merhum 1901 senesinde vuku bulan vefatına kadar mezkur mektepleri kemalı muvaffakiyetle idare itmişdır. Burada şunuda ilave idelim ki maetteessüf Nevşehir'deki eforia ile Stambul eforiası arasinda salahı(y)et yüzinden arasıra dedi kodular eksik olmazdi. Nevşehir'deki eforeia kendısını merkez ve yegane salahı(y)etdar ad ider, Stambul'daki ise didaskalosların intıhab teayin ve azillerınde fazla deyilse bile hiç olmazsa aynı derecede salahı(y)eti hayiz bulundıgını iddia eylerdi. Bu dedikodularin bir netıceside didaskalosların bilhassa mudırlerin sık sık degişmesidirki buda mekteplerin intızamını dayma haleldar itmesidır.

[25] Vasil. İoannidis ile Anast. Angelidis'in tercüme-i halleri "Astir" nam Mikrasiatikon İmeroloyion'in 2'nci sene 102'nci sahifesindedir.

Vasilios İoannidis

Harb-ı umuminin ilanina kadar geçen 15 sene muddet zarfında mektepler mudırı(y)etinde İord. Seferiadis (1901-1904) Yeor. K. Askitopulos (1904-1906), A. Kosmidis (1906-1907), İord. Seferiadis ikinci defa (1907-1910), Hr. Steryiu (1910-1911), Yeor. K. Askitopulos ikinci defa (1911-1914) ve Anast. İoannidis bulunmışlardır. Yeorg. K. Askitopulos mudırı(y)etinin her iki devresindede mekteplerin tedabıri muhımme ittihazi ile esasindan ıslahi içün pek çok ograşmiş ve yeni program tanzim itmiş. Nipi[75]agoyionları frevel usulince ıslah itmiş, mektepler içün kutuphane teesis itmiş, didaskaloslar kongresi, talebe tenezzuhlari, konfranslar ve saire icad ve ihdas eylemişdır.

Astiki Sholi

Harb-ı umuminin iptidasindan bu ane kadar alelumum bütün Anatoli mektepleri **[76]** Genç Turkler tarafından en biaman teakıbat ve tecavuzata duçar olarak halı tefessuhda bulunuyorlar gibi ad olunabilirler. Didaskalosların kasden askere alınması, tarih-i Yonani ve cagrafia derslerinin menni, mektepler içün cem idılen ianelerin cebran teatili bigünah bir mektep manzumesının[26] kemal-i şeytanetle tahrif idılerek didaskalos ve eforoslarin derdest ve haps idılmeleri ve her nev teakibat ve tazyikat Rum mektepleri içün en si(y)ah bir devre-i zulmetden başka bir şey teşkil itmezki bunun bir misline istıbdadin en karanlik zemanlarında bile tesaddüf idılmemışdır. Maetteesüf yeniden tulu iden şafak-ı hurrı(y)et ve milletin ihyasi hususunda ufukdan beliren umidler memleketimizi henüz en merdud zulmün kelepce ve zincirleri ile baglı buluyor. Biz bugün burada mekteplerımızin yuzunci sene-i devri(y)esini icra iderken bir seneden beri mezkur mekteplerin ne halde oldugmi bilmemek mevkı-i muessıfinde bulunuyoruz.

Lakin altı yüz seneden beri ecdadımızı teşvik ve tesci iden o ümid son dakıkada elbet**[77]**de bizi terk itmeyecekdır. Şafak-ı hurri(y)et Anatoli'n ufukini tenvir ve zulm içinde kemali sabr u metanetle bekleyen gardaşlarımizin kalblermde en tatlı çarpıntılar hasıl idi(y)or...

Ke ótan pot' olóli 'İlios irí[27]

---

[26] Arhang. Gavriil'in ileride münderic tercüme-i haline müracaat oluna.

[27] Kutsal Illios bozulduğu zaman...(Ç.N.)

İşte artık önümüzde yeni bir devre açiliyor. Bu kere hıtam bulan yuzuncü senenin milletımızin büsbütün ihya ve istihlasi zemanina tesaddüf itmesi aceba milletin ufak bir cuzini teşkil iden Nevşehir kinotisine yeni vazıfeler tahmil ve yeni bir sahe-i feali(y)et teayin iden esrarengiz bir hadıse teşkil itmez mi?

Ecdadımiz vazıfelerını ifa itdiler zulmdide milletin yegane umıdını teşkil iden mearif sahasinde kinotisi lazım gelen mertebeye isal mektepleri Anatoli dahili kısımdaki mekteplerin en mükemmeli derecesinde ıslah itdiler, bütün bunlarada aralarında ayna ve erbab-ı serveti çokça bulunması sayesinde deyil, ancak kendi azmı katileri ve mesayi-i muttehidleri sayesinde muafak oldular. Nevşehirliler umumı(y)etle mearifperver ad idilirler. Bundan tolayı iftıhar ideriz, lakin ecdadin fazileti ahfadada şecaat tahmil ider.

Binaen aleyh önımizde açilan yeni devre-i inkışafı muslıhanede Kappadokia'nın birinci sı[78]nif bir kinotisi olan Nevşehir yeni vazifeler, evvet yeni lakin necip vazifelerle mükellef oluyor. Yani dahil-i Anatoli Rumlıgının sahe-i terakkida bizdarı olmakda devam itmesi vazifesini derohde idi(y)or.

Bunu yapacak mı, buna muaffak olacak mı, temenni ideriz.

3. [79]PATRİARHİKON SİYİLİON

GHRİGHORİOS eléo Theú Arhiepískopos Konstantinupóleos, Néas Rómis ke İkumenikós Patriárhis[28]

Vakaa metli ve arzuludurlar, mudam illahi meram u zere icra olunan eyilikler lakin gergerin alasevi sholionların mohkemligi ve hıfzı içün say ve ihtimam itmek, yok yalınız metli, hemi dahi iktizalidır. Zira bu sholionlardan bir cömert sulu punardan gibi ganimetligile akar ve kullü insan cinsine siraat ider, Allah'dan verilme ilimin zattı buki meşrepleri terkim ider, akıl-i tekmil ider, ihti(y)atda gayet menfaat idip insanı mımkını oldigi kadar Allah ile uygun gösterir. Anin içün ekklisa-i şerifimize ayrıca borçdurki, bu sholionlarin mohkemligi içün uykusuz kalip muzayika itmek ve her ne ki anlere kıfaat ise gayet arzu ile ve muhabbet ile hem amele getirmek hem mohkem eylemek. Niçe ki oldu ise bu zahirdeki maslahat. Zira bu tarafda asıtane-i alı(y)ede Kesarias Kappadokias eparhiasının Nevşehir nam karyesinin mubarekli Hristı(y)anları kendi memleketlerinde mukaddem yapilan Ellinikon sholionu bakmagila ki perişan ve harabedir ve netice zayidir ve hiç tehammül it**[80]**memeyilen bu sholionun zayıflıgından ve harabatlıgından kendilere ve evladlerine siraat iden kederi vacip olan hararetde gösterdiler ve kendi bedenlerinden olan vergılerinden ve ol tarafda sayiri millet ve ilim sevici kimselerin yardım itmesinden yedi bin beş yüz miktar-i gruş tevzi itmeyilen bu tarafda kendi hemşehrileri bakkallara, yaagcilara ve balıkcılara koydular. Böyle kavlilenki kadımi anlarde bu paralar murabbasi ile tursunlar ve kesesi yetmiş beş gruş fayizile işlesınler ve yine bunda olan kutulari da sholionlarin ismine olsun ve asıtane-i ali(y)ede kendi hemşehrıleri esnaflarda tolaşsin ve kutunun tolaşmasi içün bir epitropos seçilsin mabeyinlerinde her kimi layık görürlerse. Dahi buradaki kendi hemşehrıleri esnaflardan üç ileri gelen kimseleri epitropos dikdiler. Sholionlarina onlar ki bu tarafdan vıla(y)atdan da iki epitropos seçip buyuracaklar ve dahi böylece sürüp konuldu ki sholionun hısabı sene be sene görülsün, vaktin eparhiada arhiereazı kimse anin huzurunda yahod arhiereazin vekıli Protosingellos'i huzurmda. Ve dahi nazir koyuldular bu sholiona ol eparhianin arhiereazı ve bu tarafda bızim Meyali Ekklisia'da vakit

[28] Konstantinopolis Yeni Roma Başpiskoposu ve Ekümenik-Evrensel Patrik Tanrı'nın inayetiyle GHRİGHORİOS (Ç.N.).

vakit olacak millet nazırlerinden birisi. Ve vila(y)atin ekklisasında bir de diskos gezsin her kiryakide ve eortide sholionun imdadi içün ve ol yedi bin beş yüz gruşin senevi fayizlarından ve sholionun ismine geçen kutudan ve diskodan ve sair zuhurat iradlardan, gerek dıdaskalos ucretinin eda olunmasi, gerek sholionun sayir iktizalari mesarifleri bu kona karar kılindi. Ve filvaki didaskalos tedarik idip sholiona oturtmak, burada olan nazırlere ve epitroposlar ihale oldu. Bunlar bu kona icra olundu ol düşmüş olan sholionun meydana **[81]** gelmesi ve kavılıgi içün buradaki eyilik aşıkı ve memleketlerini sevici Hristı(y)anlarin kameti ilen. Hemi bunlarila beraber kendi hulüs çobanlari ve ilim sevici gayretkar arhiereasların şerafetlü Kesarias Kappadokias İpertimu ton İpertimon ke Eksarhu Pasis Anatolis İoannikos ruhani ve sevgili garindaşımızin dilemesi ile hararet ile rica itdiler, kendilerin bu Allaha makbul amelleri mohkemlemeye, bizim Patriarhiko ve Sinodiko tirşe üzerinde siyilon mektubumuzlanda. Kaldı ki bunlarin dilegini zı(y)ade hoşnutluk ile kabul itmeyile Sinodosca cümlemiz medhlerle ve derum kabilden dualer ile kendıleri ruhani sahibi arhiereasları ile beraber izetledikden sonra, yazar be(y)an ideriz. Sinodosca şerafetlü, rutbetlü, ruhani ve sevgili garindaşlarımız arhiereaslarla mann. karar kılmak ile ki ol Kesarias Kappadokias eparhiasinin nam karyesi Nevşehir'in meşhur Hristı(y)anlardan, kendi Elliniko sholionlarının tekrar meydana gelmesi ve ala düzeni ve idare içün fikr olunan ve karer kılınan zatlar, hak, mınasip, Allah'a makbul, metin ve ummana menfaatli. Ve kendi arhiereaslarının tedbir-i reyi ile de oldugı üzere, karar kılınsınlar ve fiilde olsunlar, hiçbir vakitda zinhar ne bozulmaya, nede tebdil olmaya bir kimse hareket idemesın. Ve sholionun adına eylik sevicilerden tevdi olunan yedi bin beş yüz gruş dayim kendi hemşehrileri esnaflarda kalsin ve kesesi yılda yetmiş beş gruşa işlesin ve ol kutuda sholionun ismine burada kendi hemşehrıleri esnaflarda gezsin ve kendi taraflarından kutuyi gezdirmek içün bir pek izetlü emin kimse teayin olunsun. Kezalik vila(y)atlarının eklisesinde de bir diskos gezsin sholionun adına, her kiryakide ve eortide hatta merhamet ve ilim sevici kimseleri radetdan olan sadakalari devşırılsin. **[82]** Anin iktizalı mesariflerin idaresi içün. Dahi bu tarafda asıtane-i alı(y)ede ol Nevşehir'den olan esnafların ileri gelenlerinden üç epitroposlar tayin olsunlar, badehu iki vıla(y)atda onlari da buradakıler kimleri mınasip görürlerse onları diksinler. Bu epitroposlar senevi o paralarin fayizini gerek kutudan ve diskolardan olan iradlari ve sair zuhurat gelirleri alsinlar ve didaskalosin senevi ücretini ve sholionun sair mesariflerini eda itdikde sholionun kütügüne kayid itsinler, olan mesarifleri ve sene temaminda ol epitroposlar bu tarafda dürüst ve togru hısap versinler. Sholionun nazırı olan kendi arhiereaslarının ve konodan milletden olan nazırin ve bunda kendi hemşehrılerinin bazi ileri gelenlerinin huzurinda. Dahi bunlarin üzerine nazır olsunlar ve sahip olsunlar, şimdiki kendilerin, nomos mucibince arhiereazlari karindaşımız kur İoannikios ve bundan sonra bu eparhianin olacak arhiereasları ve Meyali Ekklisia'nın vakit vakit olacak millet nazırlerinden birisi. Bu nazırler borçludurlar bunda olan 3

epitroposında rızasi ile vakti hacetde sholiona didaskalos bulmaya ve irahat itdırmeye. Ve vukuf olsunlar ol gönderılen didaskalos kelam kuvvetiyle ve ömür üslubi ve fikir durustlugi ile donanmiş olsun. Zira böyle oldukda kadir olacak kendi re(y)ine ihale olan ilim gayretında bulman gençleri, üslub ile ve kolay tarikle memfaatlandırip, mubah ilimleri ve ala meşrepleri taalim itmeye ve mahir bagçevan gibi kendına inam olunan aklı(y)et fıdanlari, iktizasinca gozetmeyle vaktinda gözel ve Allah'a makbul hasıller çıkarmaya. Bunlar baylece hökm olundular ve Sinodosca karar kılindilar. Kaldi bu sholionun kurulmasi içün her veçhile seyirdip, gayret idenlere hem dahi bun[83]lardan sonra gelip böyle husnı rıza gösterecek ve yokarıda zikr olunanlari mugayırsiz saklayacak kimselerde canı derundan doa ideriz helasliklarina. Rabbil Allah ehsan etsin anlere eyliklerine bedel iciretti, bu dunyada da obir dunyada da ve anlere irsal eylesin semalerden. Avraam, İsak İakov berekatinin ve küllü helasliklarina dayir dileklerini ve bunlarin kendi semavi padişahlıgına varis eylesin, çünkı aleme menfaatli zatdı. Ve kendi dindaşları ve memleketlerinin faydalanmasını insancasına kaide itdiler alasevi medlere layık görünmek ile. Ve kelisa-i şerifimiz mucibince olan hayır doalarımıza nayil olmayla. Lakin eger bir kimse umulmayan niyet fenalıgi ile ol kadar fena hareketlilige ve aksilige gelirse ki hatta bu sholiona karşı adivluk mülahaza itmesine gizli ya aşıkar, sebepli ya sebepsiz hareket ide ve bu sholionun eyi nizamına karşı aksayıp ane rencide ve helal vermeye ve filiz akçeye kadar bir keder getirmeye ve bu Sunodosca hökm olunan zatlari noktasına kadar bozmaya isterse. Böyle kimse eyi ve Allah'a makbul amellerin hasmi oldugi içün mavrul, kendini begenmiş, kubat ve kemlige yelici oldugi içün her ne dergahın adamıysa, ya papaz ya kosmikos, hak şeraatcı Tanrı'ya ulu mahşer guninde cevabini versin. Aforismenos, katiramenos, baglı olsun üç yüz on sekiz patereslerden gezinin miskinligine ve İuda'nın asılmasına ograsin, taş temir erisin, o erimesin ve bütün omrinde rezil, mentabur, peruşan olsun. Şeytan sag tarafinda otursun. Namazı günah yerine sayilsin. Omrinin günü az olsun. Karısi dul evladlari yetim kalsin ve ekmek dilensinler. Zabit varı(y)etlerini teftiş itsin, emeklerini eller yesin ve kendilere imdadci **[84]** ve yetimlerine merhemet idici bulunmasin. Ve ismi bir silsilede kayip olsun. Ve doa ondan ırak olsun. Beddoa gelsin beddoayı ruba gibi geyinsin ve su gibi içerisine ve yag gibi kemiklerine işlesin. Ve dahi Ekklisiamizin külli gazeplerine layık olsun her kim bu sholionun helaklıgına gelerse. Bu sebepden isbatlik ve kadimi mohkemlik içün işbu bizim Patriarhiko Sinodiko Siyilion tirşe üzerinde mektup yazildi. Hemi Meyali Ekklisiamızin şerif kuttugune de kayid olunmayla, ihsan olundu, Kesarias Kappadokias eparhiasinin nam karyesi Nevşehir sholionuna.

(Αωκ') 1820 katá mína İúnion Epinemíseos İis

GHRİGHORİOS eléo Theú Arhiepískopos Kon/póleos Néas Rómis ke İkumenikós Patriárhis[29]

Kesarias İOANNİKİOS

Efesu DİONİSİOS

Kiziku KONSTANTİNOS

Nikomidias ATHANASİOS

Thessalonikis İOSİF

Adrianupolis DOROTHEOS

Viziis ZAHARİAS

Pisidias EVYENİOS

Kritis YERASİMOS

Sifnu KALLİNİKOS

[29] 1820 Epinemisis'in İunion - Haziran ayı (1 Eylül Ortodoks Kilisesinin Yılbaşı onun adı Indiktion ve ya Epinemisis Başlangıcı (Ç.N.).

4. [85] BÖYÜK SİMALAR

Nevşehir ehalisi arasinda ilm ü irfanı, senaat ve marifeti ile temeyüz iden zevat bervechi atidır.

4.1. Arhiereaslar: Halepiu Theoktistos ile Nazianzu Nektarios ve elyevm Vellas ve Koniçis eparhiasi mitropolit vekaletinde bulınan Nissis Paisios Efendi.

4.2. Theologoslar: Merhum Fil. Aristovulos ile Vasil Kranaidis ve elyevm Böyük Ada ieratikos proistamenosi Arhim. Konst. Alatopulos ve patrikhanede müstahdem Tritevon İerod. Thomas Savvapulos ve kodikografos İerod. İakovos Papapaisiu[30] Efendiler.

4.3. [86] Tabipler: Merhum İoannis Evmolpidis Yeory. Adosidis senelerce Ankara vilayeti beledı(y)e tebabetinde bulınan ve "hıfz-ı sıhhat-ı avam" namında bir kıtap neşr iden Stavros H. İroyidıs, Arhangelos Gavrıil senelerce zaptı(y)e nazareti ve hapshane-i umumi hastahanesi sertebabetinde bulunan Corcı Bey Kollitidıs ve elyevm şehrımızde icra-i tebabet iden Doktor İoannis Kukidıs ile Paris'de bulman Doktor Filippidıs Efendıler.

4.4. Erbab-ı Hukuk: Athine darulfununundan pa şehadetname meezun bulınan merhum Konst. Vayanis, İoannis Polivios ve Yeory. Engonopulos, hokumet memurı(y)etında bulunanlara gelince Konst. Vayanis Efendı'den mada merhum Elefth. Kontopulos, mahdumi Vasil. Kontopulos, İoan. G. Vayanis ve elyevm berhayat olan İoan. L. Oreopulos ile Anania Kallinoglu ve Prod. Dayoglu Efendıleri zikr idebılırız. Bunlardan mada Nevşehirli bir haylı erbab-ı hukukda kemal-ı muvaffakiyetle icra-i vekalet itmekdedırler.

4.5. Gazeta Muharrirleri: Senelerce Rumca gazetalarda muharrırlik ıtıkden sonra bil ahıre tıcarete sulük iden merhum Yeory. Avraamidıs, merhum Evang. Misailidis "Anatoli" gazetası yıgırmi seneden beru hemşehrı**[87]**miz Ior. Lımnidis Efendı tarafindan neşr edılmekdedır. "Asia" gazetası keza Nevşehirli Dim. Karasavvas Efendı tarafından neşr idılmekde idi. Hemşehrılerımızden İoan. L. Oreopulos, İoan. İoannidis ve Savvas Alagözoglu Efendıler senelerce "Anatoli"

---

[30] Memleketlerinden uzak bulunmakla beraber yine kinotise karşı hizmetde kusur itmeyen Monahos Patir Savvas, Paraskevofilaks Tu Panoyiu Tafu ile Ayion Oros'da Ayios Panteleimon Monastiri erkanından Patir Andreas dahi şayan-ı zikrdirler.

ser muhaharrırlıgında bulunmışlardır. Merhum Fil. Aristovulos dahi "Neologos" ve "Ekklisiastıki Alithia" gazetalarına kinotisin ahval-i ilmı(y)e ve içtımayesıne dayir muntazaman mekaleler göndermişdır.

4.6. Senayi-i Nefise: Almanya'da ikmal-i senaat iden ve el yevm Athine'da bulunan meşhur ressam Nik. Ferekidıs hemşehrımızdır. Nevşehir bazı senaatkar ayiografoslar dahi çıkarmiştırki bunlar mı(y)anında merhum Laz. Zografidis ile Prodromos Mavropulos ve bunun elyevm Ayion Oros'da bulunan mahdumlari İoannis ve Leonidas'i zikr idebılırız.

4.7. Ticaret ve Senayi: Nevşehir Rum kinotisi efradı arasında başlıca senaatlardan, demırcılik, terzılik, kunduracılık, ebnı(y)e kalfalıgi, marangozluk, debbaglik, muskirat imali, bez dokumak ve halıcılik, en zı(y)ade mazhar-ı revac olanlardır. Bunlardan bu son üç senaat evlerde işlenir. Son asırin sonlarina kadar kasabanin bütün ihracat ve idhalat ticareti sırf Rumlarin elinde olup, Rumlarin Halep, **[88]** Antap, Mersin, Adana, Tarsus, Erzurum, Kayseri ve Stambul ile muamelatı tucari(y)esi pek zı(y)ade idi. Lakin bilahire makam-ı sadareti ihraz iden Mahmud Ferid Paşa'nin teşvikat ve tahrikatı ile ticaret adeta cebran Türk unsurunun eline geçti.

İak. Kasapoglu ve Yeor. Haialidis

Nevşehirliler ekseriyetle Stambul'a gelerek burada ticaretle meşgul olurlar. Bugün peynircilik ve yımırtacilik gibi iki esnaf efradi heman sırf Nevşehirlilerden mürekkep dinilebilir. Zatan bu iki esnafı Nevşehirliler meydana getirmişdır. Bilhassa Bulgaristan'da, Rumania'da, Vesseravia'da, Sirbistan'da, Makedonia'da ve ahiren Anatoli'da peynir imalina mahsus **[89]** destgahlar teesis ve küşadi ile peynircilige böyük bir kermi vermişler ve bu senaatı bir daire-i intizama almışlardır.

Nikolaos Kiryakidis

Peynircilikle öteden beri iştigal itmiş ve itmekde bulınan ve senaatin her dürlü terakki ve tealısine hizmet eylemiş ve eylemekde olan tıcarethane mudir ve müessislerinden merhum İoannof, Maynof, Hayalidis, Ka[90]sapoglu, Karaefthimoglu, Papazoglu, Theofanidis ve İosifidis gibi zevatın isimlerini zikr idebiliriz. Taze peynirlerin buzhanelerde muhafazasi usulini icad iden ve senaatı bu suretle adeta ihya eyleyen Nevşehirli Prod. Filippidis Efendi'dir.

İoan. Karaefthimoglu

Nevşehirliler arasinda bir takim müteşebbüs zevat dahi çıkmişdır ki bunlar mı(y)aninda Konya vilayeti dahilinde bir takim muessesat-ı ziraye, senaye ve madeni(y)e vıcuda getiren Kostaki Anthomelidisi Beyoglu'nda meşhur "Ermiş" bakkali(y)e magazasi müessisi olup feci bir kaza neticesinde bir feali(y)et ve icraatının tam ortasında hayatına hıtam veren Nik. A. Kiryaki[91]dis'i ve Selanik'de böyük buzhane, birahane ve spirto fabrikalari müessisleri Yeoryiadis biraderleri zikr idebiliriz.

Balade zikr idilen iki senaatdan mada Nevşehirliler yagci ve zeytun yagci ve sayire esnafina da böyük mikyasda iştirak itmekdedirler.

Netice-i kelam Balik pazarından kerestecilere kadar uzanıp giden mühim ve böyük çarşı esnafı ekseri(y)etle Nevşehirlilerden mürekkepdir.

Bundan mada bir çok Nevşehirlilerin İzmur, Samsun, İskenderi(y)e ve Amerika'da ticarethaneleri mevcud olup her tarafda fealı(y)et, çalışkanlik ve muamelelerinde namus ve itibarlari ile temeyüz itmekdedirler.

5. [92] TERACİM-İ AHVAL

5.1. Theoktistos: Hakkında 40'ıncı sahifeye müracaat oluna.

5.2. Nektarios: 1872 senesi tevellüd itmiş ve iptidada Nikolaos tesmi(y)e idılmişdır. Gerek ebuveyninin isimleri gerek sinni sabaveti hakkında maetteessüf malumatımız yokdır. Yermanos'in ilk yetişdirdigi talebedendir. İkmal-i tahsil itdikden sonra az bir müddet memleketinde kalmiş ve Kayseri'(y)e avdetle Zincidere Monastiri'na giderek o vakıtki igumenos Paisios'a müracaatla kendisinin monastira kabuluni rica itmişdir. Bir müddet monastir mektebinde tearif itdikden sonra Kayseri mitropolitinin gaybubeti tolayısi ile 1804 senesinde Paisios tarafından Konya mitropoliti meşhur Kirillos'a gönderilmiş orada ierodyakonos hirotonis oldukdan sonra avdetle Paisios tarafından monastırda tekrar teesis idilen mektep mudırı(y)etini derohde etmişdir. İki sene (1805-1807) kemal-i muvaffakiyetle ifa-i vazife itdikden sonra Paisios'in Stambul'a gelmesi üzerine muvakkatan monastirin igumenoslıgini derohde itmiş ve mektebin mudırı(y)etinide hemşehrimiz Theoktistos'a terk eylemişdır. Paisios 15 Martios 1832'de Kayseri mitroploliti olunca Nektarios'u katti suretde monastır **[93]** igumenosligina teayin itmişdir. Nektarios gerek monastır ile ona merbut olan mektebin mudırı(y)etinde ve gerek mitropolitin uzun süren gaybubetleri esnasında eparhia umurinin idaresinde fevkalade dirayet ve li(y)akat göstermişdır.

Şöyleki Paisios 1883 senesinde Stambul'da bulundıgı sırada monahoslarin en dirayetlılerinden birini bil intihab Nazianzu unvani ile muavin episkoposlıgına hirotonis itmek içün İera Sinodos'dan siyilion almiş ve Kayseri'(y)e avdetinde Konya ve Niksar mitropolitlerini davet idip onlarla birlikde 1834 Martios 25'inde Nektarios'i bir cemi gafir huzurinde episkopos hirotonis itmişdir. Nektarios mulayim tabiatlı fazıl ve alim bir zat olup bütün eparhiotislerin hüsni tevecuhini kazanmişdır. Paisios'ın adeta sag eli mertebesinde idi. 41 sene eparhiaya hızmetden sonra 23 Noemvrios 1847'de vefat itmişdır. Monastırin parekklisonunda yaglı boya bir resmi mevcuddır.

Nazianzu Nektarios

5.3. [94] Vasilios Kraniadis: Fakir lakin dindar kimselerin evladi olup 1867'de tevellüd itmişdır. Memleketin mektebinde tahsilini ikmal itdikden sonra fevkalade gayretli ve çalışkanlıgı tolayısi ile evvela Kayseri İeratiki Sholisine, bil ahirede Heybeli Ada'daki Theoloyiki Sholiye gönderilmişdır. Fevkalade zeki ve ender suretde afif bir genç olup gayet parlak bir istikbala malik olacagı tahmin idilmekde iken ahval-i sıhhiyesinin ademi müsaadesine mebni tahsilini yarım b(ı)rakmaya mecbur olmuş ve 1887 senesi terk-i hayat itmişdır.

5.4. İoannis Evmolpidis: Kinotis iereaslarindan Papa İoannis'in en küçük mahdumi ve Panteleimon ve Papa İoannis Evmolpidislerin biraderi olup 1852 senesinde tevellüd itmişdir. Kinotis mekteplerinde ikmal-i tahsil itdikden sonra Fener mektebine girmişdır. Esna-i kaydında imtihan verdigi sırada mektep muallimlerinin nazırı dikkat ve hayretini mucip olmuş ve mektebin mudıri merhum Filotheos Vriennios Aristovulos'a yazdıgi mektupda Anatoli'nin hicra koşesinde böyle semereler hasıl iden mekteplerin mevcudı(y)etinden kemal-i sitayişle bahs itmişdır.

Hekimlik tahsili içün bıraderi Panteleimonun mesarifi ile 1873'de Athina'ye gönderilmişdır. Orada darulfununa devam itdigi sırada kendisine Evmolpidis

lakabını vermişdır. Yonan-ı kadimde papaslara mahsus olan bu lakabı alması kendi ailesi mı(y)anindada çok papaz bulunmasından ileri gelmişdır. Tahsilini parlak bir suretde ikmal iderek doktor şehadetnemesini aldıkdan sonra memleketine avdetle az bir müddet kalmiş ve biraz sonra ikmal-i tahsil zımmında Fransa'nin Montpellier şehrine azimet itmişdır. Ancak şifası na kabil bir derde müpte**[95]**la olarak 1879 senesinde terk-i hayat eylemişdir.

İoannis Evmolpidis

Ölüm yatagında bulundugu bir sırada merhum Kostaki Vayanas'a gönderdigi bir mektup bir nev sı(y)asi vası(y)etname mahı(y)etinde odugından mezkur mektubin bazi kısımlarinin pervechi ati naklini mınasip gördük. Çünkü bu suretle mutevefanin ne gibi amal besledigi ve vatanına karşı nasıl çalışmak arzusında bulundıgi ve binaen aleyh zay-i ebediyesi ile vatanin nasıl kıymetdar bir evlad gayb itdigi numayan olacakdır.

[96] "...Bu gün akim kalan amalim neden ibaret idi; Nevşehir'de doktor olarak yerleşmek o hevalide doktor kıyafetine girerek ehaliyi igfal idenlerin igfalatina mımkin mertebe mümanaat itmek merarifperver ve vatan sevici zevatla birlikde çalışarak nipiagoyionlar parthenagoyionlar ve Ellinikon sholion vasıtasi ile lisan-ı Rumi'nin ve halis terbi(y)e-i Yonani(y)enin ehalimiz arasında neşrine çalışmak. Ancak benim fikrimce Ellinikon sholion programmindan Thukididis, Omiros, İrodotos, Alyevra, Loyiki gibi yüksek dersler çıkarılmalıdırlar. Zevallı talebe! İraklis'in bile atamayacagı derecede böyük bir adım atarak Theos-Allah, etkise-yaratdi, ton kosmon-dünyayı diye okuduklari yerde birden bire Thukididis'i

veya Omiros'u okumaya mahkum ve mecbur idili(y)orlar. Üç veya dört yaşındaki bir çocuga böyük bir erkek elbisesi geydirmekden daha gülünç ne vardır; yalınız herkesin nazar-ı istihzasını celp itmez, bilaks zevallı çocuk elbisenin ayaklarına tolaşmasi ile bir adım bile atamaz. Maetteesüf bizde her şey bu tarzda cereyan ider. Lakin sadede gelelim ben sadaka isteyen bir erkek veya kadına zahire degil iş verilmesi içün kavlen ve fiyilan çalışacaktım, zira zahire o fakirin muvakkatan, lakin iş daimi suretde karnını [97] toyurur. İşte anin içün kahr olsun fukaraperver cemi(y)etler, yaşasin işveren ve çalışdıran cemi(y)etler! Arsakis'in, Varvakis'in, Rizaris'in ve muessesat-ı ilmi(y)e teesisi ile namlarini payidar iden diger zevatin kazandıklari şöhreti ebedi(y)e beni uyutmayor. Eger Cenabı Hak rıcalarımı kabul iderek beni de ayna zümresine dahil eylerse bir "Evmolpidion Parthenagoyion" teesisi arzusunda idim. Arsakion usulünde idare edilecek olan bu müesseseye yalınız kinotis nipiagoyionundan çıkan kızlar kabul idilecekdi, ancak bunlarin nipiagoyion ikmal ider itmez vakit geçirmeksizin müracaatlari şart ittihaz olunacakdı. Bunun sebebini anlarsınız. Muessesenin mudıresi Arsakion şahadetnamesini hayiz olacak ve alafranga terzilik ve el işlemelerine ve buna mumasıl senaatlara vakıf bulunacakdi. Mektepde sırf yeni lisan-ı Rumi ve muayen saatlardada terzilik tearif idilecekdi. Bundan mada müessesede kızlar elyevm müstamel bulınan ve müsabaka ilanı ile ıslah idilecek olan tezgahlarla malum olan o kaba bezleri dokumayıda ögreneceklerdi. Bu suretle müessesenin az müddet zarfında şimdikilerden daha ince ve renkleri daha parlak ve daha güzel kumaşlar meydana getirebileceginden pek zı(y)ade ümidvar bulunı[98]yordım. Bundan mada halı, secade ve kilim tokumayı ve kadınların başlarına sardıklari yemeni dinilen yazmalar imalini ögreneceklerdi. Fazla olarak da kızlar memlekete mahsus terzilik ve aşciligida şu veçhile tahsil itmiş olacaklardı. Yani müessese Evropa'da pension denilen tarzda tanzim idilecek, bütün kızlar bila istisna dahili olarak kabul olunacak yalınız ilk senelerde hususi bir aşçı kadin alinarak mektebe ilk dahil olan kızlar yemek pişirmek usuluni ögrenecekler, bil ahire bu vazifeyi kendileri derohde iderek növbetle ifa ve diger kızlarada tearif eyleyeceklerdir. Her kızın müessese veznesine heyet-i idaresi tarafından teayin edilecek bir meblag teedi(y)esine mecbur olacagının zikrini kayid ad iderim, zira müessesenin arsakion tarzinda idare idilecegini evvelce söylemiş idim. Vatanımda işde böyle bir numune mektep ve müessesesi teesisine beni muvaffak eylemesini Cenab-ı Hak'dan gıce gündüz temenni itmekde idim, zira bu suretle başka bir şey yapmasam bile hiç olmazsa benden sonra gelecek hemşehrılerime eyi ve yararlı çocuklar, valideler ve zevcelerin nasıl yetişdirildigine ve senayi-i mahalı(y)enin nasıl takvı(y)e ve tealisi mımkin olduguna dayir bir misal irae itmiş olacakdım. Bu gibi vasıtalarlada ehalimizin Stambul'a hıcret itmek husu[99]smda çokdan beri başlamiş ve maetteesüf elan devam itmekde bulinan arzu ve temayuline mani olmakla beraber mukaddema hıcret itmiş olan ayileler ile küçük yaşında Stambul'a giderek orada yerleşmek arzusunda bulınan gençlerimizin de avdetine

yardım idilmiş olacagı fikrinde idim. Bundan mada şimdiki cahil ve vazifeyi mukkaddesesinden ekserı(y)etle gafil kliros (ruhban) yerine malumatlı ve itikadlı bir kliros yetişdirmek içün memleketin terakki ve tealisini arzu iden bütün zevatla birlikde var kuvvetimle çalışacakdım. Nihayetül kelam ömrümün sonuna kadar memleketimde yaşayıp ona hızmet itmeyi, başkalarınıda bu hususda teşvik eylemeyi arzu idi(y)ordum..."

5.5. Arhangelos Gavriil: Kinotis didaskalosi Gavriil Papa Arhangelu'nun büyük mahdumi olup 1850 senesi tevellüd itmişdir. Mektebe devamı esnasinda fevkelade bir zeka ve öyle bir gayret göstermişdirki son sınıfda yalınız kendisi kaldıgi halde eforia mezkur sınıfın muvakkatan teatiline razı olmamişdır. 1871 senesi mektebi bitirdikden sonra Stambul'a gitmiş orada yeni teesis idilen Zografion Gimnasion'una kayid olunmuş ve bu arada millet muhsinlerinden merhum Hristaki Zografos'un teveccuhini kazanarak onun himayesi altına girmişdır. İki sene kadar Hristaki Zografos tarafında memleketi bulınan İpiros'un Kestoratı kasabasında tedris itdigi didaskalionda hızmet itdikden sonra Athine'ye azimetle orada tebabet tahsil itmişdir. Şehadetnamesini **[100]** aldıkdan sonra memleketine avdetle hayli müddet icra-i tebabet itmiş ve dayima herkesin hörmet ve muhabbetine mazhar olmuşdır. Aynı zemanda kinotis işlerine dahi karışarak Nevşehir mekteplerinde astiki usulinin idhalina en zı(y)ade kendisi sebeb olmuşdır.

Arhangelos Gavrıil

1892 senesi memleketini terke mecbur olup Anatoli şimendiferleri mudırı(y)eti tebabetine teayin olunarak 17 sene bu memurı(y)eti muhafaza itmişdır. Şimendifer amelesi cemi(y)etleri teşkilat-ı muhtelifesine ön ayak oldugindan şirket mudırı(y)etinin husumetini celp itmekle istifaya mecbur olmuş**[101]**dır. "Anatoli demir yollari şirketinin iç yüzü" unvanı ile Türkce ve Fransızca neşr itdigi bir eser ile şirketin bütün suyistimalatini meydana dökmüşdır.

Kadi köyinde hususi hayata avdet itmekle beraber kinotis umurunada karışmakdan hali kalmamiş ve Kadi köy eforiasi azaliginda ve Nevşehir eforiasi ri(y)asetinde bulunarak pek çok hızmetler ifa itmişdır. 1910 senesinde Stambul'daki Anatoli Rumlari (Sindesmos ton Ellinon Mikrasiaton) cemı(y)etinin teesisine en zı(y)ade çalışanlardan biri olmuşdır.

1911'de yigirmi sene gaybubetden sonra memleketine avdetle bütün kuvvetlerini vataninin mekteplerinin ve kinotis işlerinin ıslahina sarf itmiş ve bu hususda Nevşehir mekteplerinin hahışkar mudıri Yeory. K. Askitopulos Efendi kendisine pek böyük yardımda bulunmuşdır. 1915 senesi eforeia reisi bulunmak hasebi ile o esnada göya talebeye milli bir asma okutdurduklarına dayir Katolik papazı tarafından vuku bulan iftiraya ugrayan Anast. İoannidis ve Har. Çimbiyannis namındaki didaskaloslarla birlikde Konya'ya sürülmüşdir. Burada vali Mahmud Azmi Bey'in teakibatı vahşianesine duçar olarak didaskaloslarla birlikde iki sene müddetle hapse mahkum olmuş ve hapshanede duçar oldugi suymuameleden tolayı sıhheti muhtel olmuşdir. 1817 senesi tahli(y)e idilerek Nevşehir'e avdet itmiş ve biraz sonra lekeli hummaya tutularak fennin kurbanı olarak terk-i hayat itmişdir.

Arhang. Gavriil belagat-ı lisani(y)e ve kaleminin parlaklıgi ile temeyüz itmiş bir zat olup muhtelif zemanlarda ve muhtelif gazetalar ve risalelerde ilmi ve ictimayi pek çok mekaleler yazmiş ve dayima bahs itdigi **[102]** meseleleri büyük bir vukuf ile izah eylemişdir. Mutevefa Kost. Vayanis'in hemşiresi ile izdivaç iderek her ikiside elyevm eyi bir mevkiye malik bulman iki evlad sahibi olmuşdır. Bilhassa mahdumi Gavriil İsviçre'nin Saint Galain ticaret mektebinde ikmal-i tahsil itdiginden mümtaz bir mevki tutacakdır.

5.6. Eleftherios Kontopulos: 1828 senesi tevellüd idip ulum-ı iptidayeyi memleketinde tahsil itdikden sonra 15 yaşında Stambul'a azimetle o vakit Kuru Çeşme'de bulman mekteb-i kebirde ikmal-i malumat eylemişdir. Talebeligi esnasında o vakit Kumkapu arhieratikos proistamenosliginda bulunmakda olan hemşehrisi Halepiu Theoktistos'in hımayesi altında bulunuyordu. Bundan tolayıda bu arada Filippos Aristovulos ile muarife peyda itmişdir. İkmal-i tahsil itdikden sonra memleketine avdetle bir muddet mutebaran-ı mahali(y)eden kayin pederi Haci Theofilos Aga Mubayacoglu ile birlikde ticaretle iştigal itmiş ve bu arada lisan-ı Turkinin tahsiline de çalışarak az müddet zarfında mezkur lisanda yedi tola sahibi olmuşdır. Malik oldugi fevkalade zeka ve dirayeti

Hokumet-i Osmani(y)ece takdir idilerek Konya istinaf mahkemesi baş kitabetine, bil ahire kaza sandık eminligine ve daha sonra merkez vilayet veznedarligina teayin idilmişdır. Bil ahire aynı memuri(y)etle Entalya'ya nakl idilip metanet-i ahlakiyesinden tolayı mutasarıf Ateş Ali Paşa ile ihtilafa düşer ve onun suyistimalatina karşı ihti(y)ar-ı sukut itmek istemediginden bila sebep haps idilir. Ancak ehali-i İslami(y)enin hormet ve muhabbetini kazanmiş oldıgindan giceleyin hapsdan firarla Athine'ye gitmeye muvafak olur. Orada Türkce muallimi olarak iki sene kaldıktan sonra 1878 senesinde **[103]** Yonan hökümeti tarafindan Sakız konsoloshanesine tercüman teayin idilerek 9 sene bu memuri(y)etde kalmiş ve bu müddet zarfinda gelip geçen bütün konsoloslarin teveccüh ve ragbetini kazanmişdır.

Eleftherios Kontopulos

1887 senesi istifa idip Adana vilayeti mustantıklıgina teayin idilmiş ve kerimesinin merasim-i izdivaci(y)esinde hazır bulunmak üzere meezunan memleketine avdet itmiş, ancak disenteria hastaligina tutularak 1888 senesi 60'sıninde oldugu halde terk-i hayat itmişdir.

5.7. [104] Vasilios Kontopulos: Tercume-i hali balada derç idilen zatin mahdumu olup 1861 senesinde Nevşehir'de tevellüd itmişdir. Vasilios Kontopulos memleketi mekteplerini ikmal itdikden sonra tahsil-i ali görmemiş ise de pederinin nazareti altında icra itdigi tetebbuat-ı hususi(y)e sayesinde malumatını her cihetce tevsi itmiş ve henüz 18 yaşinda iken hızmeti hokumete dahil olmuş

ve mücehhez bulundigi hasayili fevkalade tolayısı ile az muddee zarfında deyun-i umumi(y)e-i Osmani(y)enin Nevşehir şubesi baş kıtabetine teayin idilmiş ve ted[105]rican terakki iderek Yozgad sancagı ve Ankara vılayeti sandık eminligine geçmişdır.

Vasilios Kontopulos

Dahili(y)e nazaretince Vasilios Kontopulos'un dirayet ve iktidarı takdir idilerek Mitullı mutasaruf muavinligine teayin idilmişdır. Burada 4 sene kalmiş ve hilm ü mulagımeti ve usuli idaresindeki dirayet ve iktidarı sayesinde ehalinin tevecuhuni celp itmişdir. Hokumet bunun böylece Mitullı ehalisinin fevkalade mazhar-ı hormet ve tevecuhlari olmasina eyi nazarla bakmayarak ve bunu kendi esasat-ı si(y)asi(y)esine muhalif görerek mumaileyhi Sakız mutasarrıf muavinligine nakl itmiş isede Kontopulos orada da aynı zeka ve ehli(y)eti ibraz eylemişdır. 1906 senesi istifa idip Stambul'da yerleşmiş ve kendisine defaatla mutasarrıflik teklif idilmiş isede ahval-i sıhhı(y)esinin başka mahalde ikamete mosade itmemesine mebni kabulden istinkaf itmişdir.

Burada ikameti esnasında meclis-i umumi vilayet ve beledi(y)e azalıgina intihab idilerek bu vazifelere devam itmekde iken 1 Oktovrios 1914 tarihinde henüz 53 yaşında oldugi halde sekte-i kalbden füceten vefat itmişdir.

6. [106] ADAT VE AHLAK[31]

İşbu kitabin mımkin mertebe mükemmel olmasi içün memleketin adat ve ahlakına dayir ayrıca bir bend tahsis idılmesi lazım gelirdi, lakin bir tarafdan eserin mustaacelan tabbı lüzumi diger tarafdanda memleketle şimdilik her dürlü mınasabatın munkatti olmasi bizi tekmil sahifeler yerine yalınız satırlar haşrına mecbur idi(y)or.

6.1. Lisan: İleride de söylendigi veçhile Nevşehir muhtelif mahallerden gelen eşhas tarafından iskan idilmiş burada yerleşen ayilelerin çogu Rumca konuşan mahallerden gelmiş olmayla beraber istimal idılen lisan maetteesüf Türkcedir. Yalınız merhum didaskalos Fil. Aristovulos Rumca ile mutekellim Sinason kar[107]yesinden bir kadin ile izdivaç iderek Rumcayı ayilesi arasındada muhafaza itmiş ve çocuklarınada ögretdirmişdir. Ancak bu gayet milli olan vazıfede diger hiçbir ayile anin bu hareketine imtisal itmemişdir. Şu kadarki mektepler sayesinde Rumca lisani bugün adeta teammüm itmiş olup pek yakin bir zemanda mezkur lisan çarşıda olmasa bile evlerde kendisine yakışan mevkiyi ihraz idecekdır. Her ne kadarda memleketde istimal olunan lisan Türkce isede mezhep ve ekklisiaya[32] ayid kelimelerin hepisi Rumca olarak muhafaza idilmiş, birçok Rumca kelimelerde[33] bozuk olsada, ehalinin agzinde kalmişdir. Tedrican Türkce lisanina idhal idilerek Türkler tarafındanda bugün istimal idilen Rumca kelimeler bittabi bunların haricindedır.

6.2. [108] Telebbüs: Erkek ve kadinlarin tarz-ı telebbüsü gittikce alafranga şekl alıyor. Bugün ne 39'ınci sahifedeki kadin resminde görülen elbiseleri geyinen kadinlara nede şalvarli, geniş kuşakli, poturlu, yahud entari ve çahşırli veya cıbbeli ve fesi sarıkli erkeklere tesaddüf idilemez oldu. Bütün bunlar artık mazıya

---

[31] "Anatoli" gazetasi mudiri İord. İ. Limnidisin henüz neşr idilmemiş eserinin hulasasi.

[32] Sırf mezhebi kelimelerden mada: Efhi, prosefhi, katara, kaniski, toksa, apokria, Tırını haftasi ve saire.

[33] Ayle efradına ayid kelimeler: patera, mitera, eksadelfos, nuna, sinteknisa. Hane taksimatina ayid kelimeler: avlu, keler, (kellerion), seki (sikos), oloz (tholos), polimi (ipolinion), kemer (kamara), karık ve keli (haraki, kellion), Thaka (Thiki). Eşya-i beytiyeye ayid kelimeler: disko, potiri, helki (halki), çinedir (kinitir). Geyecek esamisi: Leleng (lalangitis), halfeter (kopta, mustalevria) Köfte (kopta), tarik(tarihefton), lefoton (imiefthon). Keza farçı (faski), ve thilik (thili)ve tileklemek (thilikonein) dahi Rumca kelimelerdir.

ayiddir, yalınız kışın şiddetle icra-i hökm iden soguk tolayısi ile samur kürkler muhafaza-ı mevki idebilmişlerdır.

6.3. Adat ve Ahlak: Memleketin adat ve ahlakı hakkında pek çok şeyler söylenebilir ve söylenmeli idi. Zira ekserisi zeman-ı kadime ayid oldugu gibi, bazılarıda Rumca konuşan diger memleketler adat ve ahlakına benzediklerinden vahdet-i ırkı(y)e ve cinsı(y)eye delalet iderler. Lakin evvelce de dedigimiz gibi zeman ve fesayit fıkdanı bizi kemali teesüfla pek az şeylerden bahsa mecbur idi(y)or.

Nişan ve nikah merasimi, dugun evinin her tarafdan görülebilmesi içün nikahin yevm-i icrasindan 3-4 gün evvel güveyinin evinin yüksek bir mahaline dikilen bir dırek üzerine fener asilması, fenerin yevm-i teallıkından pazar akşamına kadar devam iden eglenceler, önde bir çocuk fener çekdigi halde cehiz sandiginin giceleyin nakli, dugunlere mısafirlerin **[109]** mum ile daveti cidden şayan-ı zikrdırler.

Stambul'a ve sayir mahallere gidenlerin tarz-ı tesciyi ile di(y)ar-ı gurbetden avdet idenlerin suret-i istikbali, kuru (üzüm) kesme, bag bozumu ve bil ahire gıceli gündüzlü petmez ve reçel kaynatmalari, etlik keserek sucuk, pastırma imalı mınasebetleri ile yapilan eglenceler ve daha buna mumasıl birtakim adetler ki günden güne zayil oluyorlar hususi tetebbu ve tarife mohtac birer mesele teşkil iderler.

Bir kimsenin vefatında "gümrük parası" namı ile 33 gruş tagıdilmasi hurafat-i Yonanı(y)eden (Elliniki Mitholoyia) Haron'un ovolos'inı[34] andırdigi gibi 33 rakamda Hristos'un yaşadığı senelere delalet ider.

Keza şayan-ı zikr bir keyfiyetdir ki mnimosinonlarda evlere kollıva yerine sıcak pirinç pilavi ile bir parça pide tagıdılır.

Apokreo haftasında ise muhtelif gruplar teşekkül iderler ve "sirto" nevinde bir horo teperek mahaleden mahaleye gezerler.

Diger bir adet daha mevcuddurki oda Theo**[110]**fania eortisi Parammonisi[35] akşami muhtelif komşu ayileleri birleşerek evden eve tolaşırlar ve her gitdikleri evlerde perhiz yemekleri ile donanmiş hazir sufralara otururlar. Bu sufralarda günlerden beri hususi bir dıkkatla ihzar idılmiş "çilli bakla" bulunmasi meşrutdir. Bu baklalar Yonan-i kadimin Pianepsia[36] denilen eortiyi andırır. Keza Hristoyena eortisinde sufrada "herse" dinilen bir nev yemek bulunmasida

---

[34] Hurafat-ı Yonani'(y)ede Haron ahretde canlari Aherusia nam gölden kayıkla geçirir ve herkesden kayık parasi olarak bir ovolos ister imiş, onun içünda ölülerin agzina bir ovolos konmasi adat-ı kadimden imiş.

[35] Theofania Paramonisine Nevşehir'de Saya tesmi(y)e edilirsede bu kelimenin menşeyide manasıda mechuldir.

[36] Pianepsia eski Yonanlıların bir bayramı olup o gün kaynanmiş bakla yemek adet idi.

meşrutdir, zira bir rivayete göre Panayia'ya vazı hamli müteakip bu yemekden verilmişdır.

Ezcümle lehusanin yasdıgi altina birtakim şekerler ve sayir tatlı şeyler saklamak adetide pek latifdır. Bu tatlilar evdeki küçük çocuklara tevzi idilir ve goya bunlari yeni togan çocuk kendileri içün bagdan getirdi diyerek onların yeni çocuga tevecuhlarinin celbine çalışılir.

Keza perhizlerden evvel çocuklarin perhize rıayetini celp itmek içün nazaretci maka**[111]**mında evin en göze çarpan bir mahalıne bir stavros işareti yapılir, çok defalarda çıngıraklar çalinir ve sayir calib-ı dikkat vasıtalara müracaat olunur.

Eskiden Avgustos 6'sında "Combuz" denilen sulu suvatlı bir mahalde eglenceye gidilir ve buna orada "Alaca bayramı"[37] dinilir idi ise de Türkler tarafından çıkarilan bir hadise tolayısi ile birkaç seneden beri bu adet lagv idılmişdır.

[37] Nevşehir'de üzümler ancak bu zemanda kararmaya, yani koruklara alaca düşmeye başladigi ve zatan "Metamorfosis" eortisinde üzümlerin okunmasıda adet oldigi içün mezkur eortiye "alaca bayramı" namı verilmişdir.

7. [112] EVERYETİSLER

Geçen yüz sene zarfinda kinotisin muessesat-ı ilmı(y)e ve hayrı(y)esine muavenet-i maddı(y)ede bulunmuş olanlarin esamisini birer birer teadad itmek teşebbusunda bulunacak olursak vıcude getirilecek cedvel yalınız uzun degil aynı zemanda noksan dahi olcakdır. Mekteplerimizin vazi(y)et-i mali(y)esinin bugünki parlaklik ve saglamligi bila istisna bütün Nevşehirlilerin ve bilhassa Stambul'da mütemekkin olanların hissı(y)at-ı mearifperveranesi mahsulidir. Bugün mekteplerimizin emvalı gayri menkulesının senevi 7500 lira irad getirdiyi son sene budcesinden anlaşiliyor. Kinotise karşı vuku bulan ihsanatin teferruatını havi cedvelde zenginin verdigi mebaligi cesime yanında aynı safvet ve aynı şevk ve hahişle fakirin takdim itdigi mangırda kemali şükranla yad idilmekdedır. Bunu isbat içün şunu zikr idelimki son iki senede **[113]** mektepler menfaatına verilen theatro hasılatı, bütün biletler münhasıran Nevşehirliler mı(y)aninda satilmak şartı ile birinci senede 4090 liraya ve ikinci senede 2900 liraya balig olmuşdır. Bundan mada Nevşehir mektepleri eforiası son ayların statistiginden anlaşildigina göre "mektep parası" namı ile peynirci esnafından senevi 1400 ve yımırtacilar esnafindan da 600 lira kadar bir meblag tahsil itmektedir.

Prodromos İosifidis

Diger esnaflarin da bu adete rayetle ahiren onlarinda mektep parasi namı ile bir şey toplamaya başladıklari kemali şukran ve memnunı(y)etle zikr olunur.

Vefat iden bir kimsenin bavasi(y)et kinotis **[114]** muessesat-ı ilmı(y)e ve hayrı(y)esi içün böyük bir meblag terk itmek hissi, yahud adeti Nevşehir'den mada hiçbir yerde bu kadar teamüm ve terakki itmemişdir.

İordanis Hristoforidis

Böyük bir servete malik olmayan sınıfa mensup kimseler bile hayatlarının son demlerinde kinotis efradi arasında icra-i hökm iden bu arzu-i umumı(y)e tebaiyet iderek servetlerinin bir kısmını memleketlerinin mektepleri, ekli**[114]**sialari, su yollari ve fukara sandıgi menfaatina terk iderler.

Bir misali şayan-i imtisal olmak üzere henüz berhayat bulundıklari halde taht-ı tasarruflarında bulınan akaratı eforia namına devr iden mearifperver ve hamı(y)etli bazi kadinlarin isimlerini burada zikr itmemek böyük bir kusur teşkil ideceginden tolayi bunlar maninda mutevefı(y)e Anna Dökmecioglu ile Despina Kayıkcıoglu ve Anastasia Papasampuloglu zikr ideriz.

Despina Kayıkcoglu

Anastasia Papasampuloglu

Bunlardan birincisi zeytin yagı iskelesinde bütün bir dükkan, ikincisi gemi iskelesinde bir dükkanin 100 hissesini ve üçüncüsüde Kumkapu'da iki bab hanenin nısfini **[116]** terk itmişdır.

Son senelerde kinotisin Meyas Everyetisleri sılkine dahil olanlardan mutevefa Theod. Kosmidis'i, İord. Hristoforidis'i ve Yeory. Kavaklis'i zikr idebiliriz.

Yeory. Kallinoglu

Evd. H. Simeonidis

Bunlardan Theod. Kosmidis 600 lira, İord. Hristoforidis 250 lira ile Yedikule'de 2500 lira kıymetinde bir hane ve Yeory. Kavaklis dahi Yusuf Paşa'da mühim bir akaret terk itmişlerdir.

Berhayat olan hemşehrilerimizden Evdokios H. Simeonidis Efendi'yi zikr idebilirizki mumaileyh kayid-i hayat bir nipiagogos maaşının teedı(y)esini derohde itdigi gibi bir milk ihdasi ilede memleketdeki talebe sissitionunun idaresını teemin it[118]mişdır. Bundan tolayı kinotis kendisine Meyas Everyetis ünvanini tevcih itdigi gibi patrıkhane tarafındanda beyan mahzuzi(y)et idilmişdir.

Memleketin guzide evladlarindan bir digeri, yani elyevm berhayat bulınan Yeoryios İ. Kallinoglu vatanına karşi his itdigi muhabbete bir nişane olmak üzere ahiren Tahmis sokagında kain 3500 lira kıymetinde bir mılkini memleketin mekteplerine ihda itmek sureti ile Meyas Everyetis ünvanını behakkin ihraz eylemişdır.

Yeoryios Kavaklis

Theodosios Kosmidis

İşbu eserin tabbina devam idilmekde iken hem eforia hem de heyet-i tertibı(y)e (diorganotiki epitropi) azasindan bulunan Yeoryios P. Elmalioglu genç yaşında vefat itmişdir. Mutevefa hayatında vatanına karşı muhtelif hızmetler ifa itdigi gibi vefatında da bavası(y)etname mekteplere 200 lira terk itmişdır.

8. [118] CEMİ(Y)ETLER

Stambul'da bulınan Nevşehirliler öteden beri aynı hevalide tecemmüm itmiş olduklarından hini hacetde kinotislerine ayid mesayil-i muhimmenin müzakeresi içün kolay toplanabilir olduklarından hususi cemiyetler tesisi ihtı(y)acini his itmemişlerdir. Zatan bir asırdan beri mütemadı(y)an mevcud olan eforeia neşr mearif hususundaki maksad-i aslisinden mada burada bulınan Nevşehirliler içün dimoyerontia vazifesinide ifa itmekde ve yalınız umur-ı hayrı(y)eye ait mesayilde tesviye eylemekde oldıgından Nevşehirliler için muhtelif maksadlara hadim bir cemı(y)et-i umumiye şeklini almiş idi. Stambul'da bulınan Nevşehirlilerden 21 yaşini ikmal iden her şahs meclis-ı umuminin intihab itmek ve intihab olunmak hakkını hayiz azasindan ad idilirler.

Mamafih ara sıra bazi cemı(y)etler teşekkül itmişlerdırki bunlar bir tarafdan suret-i hu**[119]**susı(y)ede teayin idilmiş maksadlar teakip itmekle beraber yine hattı zatinda eforianin muavini mevkiynde kalmışlardir.

1872 senesinde "Nevşehir Nevcivananı Fukaraperver Uhuvveti" teşekkül itmişdir. Bunin maksad-ı aslisi Stambul'daki fakir hemşehrilere muavenetden ibaret olup on senelik muddet-i hayatı esnasında pek parlak bir fealı(y)et ibraz itmiş ve 1874 kıtlıginda mebalıg-ı muhimme göndermek sureti ile memleketin fukarasınada böyük yardımlarlarda bulunmişdır. Mezkur adelfotıs esna-i feshinde nızamnamesi ahkaminca pekde şayan-ı istihkar olmayan servetini eforiaya terk itmişdır.

1887 7/vrios 18'inde "Nevşehir Terakkiperver Uhuvveti" teşekkül itmiş ve mezkur cemı(y)et diger icraat-ı mı(y)aninda bir sene kadar "Terakki" namında birde rısale-i mevkute neşr itmişdir. Mezkur risale umum Anatolili hemşehrilerimiz indinde böyük bir ragbete mazhar olmuş iken maetteesüf hokumet tarafından teatil idilmiş ve risalenin teatili üzerine biraz sonra mezkur cemi(y)etde tagilmişdır.

1872 senesi yeni teşkil idilen parthenagoyionin teemin-i idaresi içün küçük bir cemı(y)et teşekkül itmiş idiki merhum Savvas İoannof ve Kir. Kayıkcoglu bunin en ileri gelen azasindan idi.

[120] 1911 Aprilios 11'de Nevşehirlilerin "Papa Yeoryios" nam cemı(y)eti ıslahı(y)esi teşkil idilmişdir. Mezkur cemı(y)et 3 sene devam iden müddet-i hayatinda böyük bir feali(y)et izhar ile kıraathane teesis itmiş ve iki sene "astır" nam Mikrasiatikon İmeroloyion'u neşr ve Kesarias ve İkoniu eparhialarinin hartasını tab eylemişdir. Cemı(y)et tevsi-i fealı(y)et iderek daha vasi bir program teakıbi zımnında Kappadokia cemı(y)etleri arasinda bir ittihad husule getirmek ve bu suretle bütün Kappadokia cemı(y)etlerini sahe-i feali(y)eti dahiline almayı düşünürken zuhur iden Balkan muharebesi ve anı teakip iden Genç Turklerin teakıbat ve tazyıkatı tehammülfersasi yüzünden tagılmişdır.

Ahiren, yani 1919 senesi zarfında, Stambul'da bulinan Nevşehirli kadinlar tarafindan "Anastasis" unvani altinda bir fukaraperver uhuvveti teşkil idilmişdır. Nevşehir'de bulinan fukaraya muavenetden ibaret olan maksadini kemal-i fealı(y)et ve muvafakiyetle teakip itmektedır.

9. [121] BAZI TÜRKCE İSİMLER

Milletin uzun süren esareti esnasında Türk idaresinin karanlik muhitinin hayat-ı ictimayi(y)emizin en saf tecelli(y)atı üzerinde bile kendini bildirmeksizin nasıl icra-i teesir itdigini ve mebum esaret mıhrini nasıl her tarafa basdıgını göstermek içün Hristı(y)anlar arasinda el yevm müstamel bulinan, lakin seneden seneye gayib olmakda olan bazi Türkce isimleri zikr idecegizki bu ismler bundan 150 sene evvel yazilmiş meridohartilerden bulunıp çıkarılmişdır. Garaibden olarak bu isimlerin bir haylısi cıvardaki Rumca konuşan Kappadokia kinotislerinde elan mevcud iken Nevşehir'de maeliftihar büsbütün zayil olmuş, yahud pek az kalmişdır.

9.1. Erkek isimleri: Ayan, Ayvaz, Arzuman (Pothinos), Arslan (Leon, Leontios), **[122]** Garib (Ksenias), Yagmur (Yetion), Görpe (Proimos), Dövlet (Vasilios), Evren, Eylence,

Kabristan Manzaralarından

(Terpandros), Eynepek, Zumbul (İakinthos), Kaplan (Tigris), Kalandar (Anaryiros), Karagöz (Mavromatis), Minnet (Harisios), Muteber (Timios) Bayram (Pashalis), **[123]** Biniat yahud Binias (Polihronios), Murad (Evdokimos), Salman, Şahin (İeraks), Sefer, Tozak, Turmuş (Efstathios) Teberik, (Mnisias), Turfanda (Protoyenis)

Kabristan Manzaralarından

9.2. **Kadın İsimleri:** Aziza (Ayia, Agni), Altuna (Hrisi), Aydogdu (Fengara) Agalli (Agalliasis), Güllü (Triantafilla), **[124]** Gülistan (Rodi), Gülana (Rodothea), Yazgülü, Gümüş (Aryiro), Döndü, Dövleta (Vasiliki), Eyine (Agni), Elmas (Dyamando), Zeytina (Elya), Zampeta, Zümrüd, (Smaragda), Zumbula (İakinthi), Thamama (?), Keklika (Perdika), Kıymet (Politimi), Kimia (Keza), Kızlarbeyi, Kıreyli (?), Mayısgülü, Melek (Angelo, Angeliki), Meriema (Maria), Muskü (Moshula), Balı (Melito), Benli, Buludu, (Nefeli), Bülbüla (Filomila, Aydon), Nazlı (Haydo, Hadefti), Şekera (Zaharo), Sultana (Vasiliki), Çiçeka (Anthi), Frangu, Frangula, Fransa, Hatuna (Despina), Haspula (Asprula). Sinoda, Samatyani (Savvatyani), Gorgonia, Honti (Arhontissa) Grammatiki, Kathari, Kumyani, Klimatyani, Potira, Simefti, Hrisomallos.

10. SÖZLÜK

Adhelfótis (Αδελφότης): Kardeşlik, cemiyet, dernek.

Aforisménos (Αφορισμένος): Aforoz edilmiş kimse.

Afstría (Αυστρία): Avusturya.

Allilodhidhaktikí (Αλληλοδιδακτική): Karşılıklı öğrenme.

Allilodhidhaktikón Scholíon (Αλληλοδιδακτικόν Σχολείον): Karşılıklı öğrenmeye dayalı okul.

Anatolí (Ανατολή): Anadolu.

Anthropoloyía (Ανθρωπολογία): Antropoloji.

Antígonos (Αντίγονος): 1. Antigonos I. Monophtalmos (MÖ 382 - ö. MÖ 301), 2. Antigonos II Gonatas (MÖ. 319–239), 3. Antigonos III Doson (MÖ. 263–221).

Apandahúsa (Απανταχούσα): Patrik genelgesi.

Arhieratikós (Αρχιερατικός): Başrahipler.

Arhieratikós Proistámenos (Αρχιερατικός Προϊστάμενος): Başrahipler yöneticisi.

Arhieréas (Αρχιερέας): Rum Ortodoks Kilisesi hiyerarşisinde en üst derecedeki rahip.

Arhieréaslık (Αρχιερέασληκ): Başrahiplik, piskoposluk, başpiskoposluk, metropolitlik ve patriklik.

Arhieréaz (Αρχιερέαζ): Arhiereas'a bakınız.

Arhieréfs (Αρχιερεύς): Rum Ortodoks Kilisesi hiyerarşisinde en üst derecedeki rahip.

Arhimandhrítis (Αρχιμανδρίτης): Rum Ortodoks Kilisesinin hiyerarşisinde ikinci derecedeki evlenmemiş papaz.

Arhiyénia Ekpedheftíria (Αρχιγένεια Εκπαιδευτήρια) Mektepleri: Sarándis Arhiyénis Efendi tarafından inşa edilen okullara verilen isim.

Arithmitikí (Αριθμητική): Aritmetik.

Arrenaghoyíon (Αρρεναγωγείον): Erkek Okulu.

Arsákion (Αρσάκειον) Mektebi: 1846 yılında Atina'nın merkezinde "Atina Eğitim Derneği"nin ilk binası kuruldu. 1850 yılında Apostolos Arsakis binanın tam maliyetini üstlendi ve bağış sayesinde bina tamamlandı. Bu okula "Atina'nın Eğitim Derneği" onuruna "Arsákion" adı verildi.

Astikí Sholí (Αστική Σχολή): Kent Okulu. Dört ya da altı sınıflı ilköğretim okulu.

Astír (Αστήρ): Yıldız.

Ávghustos (Αύγουστος): Ağustos.

Áyii Patéres (Αγιοι Πατέρες): Kutsal Sinod üyeleri ve kilisenin tüm metropolitleri.

Ayioghráfos (Αγιογράφος): Azizler ressamı.

Áyion Óros (Άγιον Όρος): Aynoroz (Kutsal Dağ).

Áyion Pnévma (Άγιον Πνεύμα): Kutsal Ruh.

Áyion Víma (Άγιον Βήμα): Vaaz kürsüsüne açılan merdivenli kapı.

Dekémvrios (Δεκέμβριος): Aralık.

Dhiarvekír (Διαρβεκίρ): Diyarbakır.

Dhidháskalos (Διδάσκαλος): Öğretmen.

Dhimotikí Scholí (Δημοτική Σχολή): İlkokul.

Dhimotikón Mektebí (Δημοτικόν Μεκτεπί): İlkokul.

Dhimotikón Scholíon (Δημοτικόν Σχολείον): İlkokul.

Dhimoyerondía (Δημογεροντία): Osmanlı döneminde kocabaşılık ve kocabaşılar.

Dhískos (Δίσκος): Tepsi, tabla, disk, plak.

Dhrahmí (Δραχμή): Yunan para biriminde bir miktar. 6 obol değerindeki gümüş sikkeye ve birimine verilen isimdir. Antik dönemden son döneme kullanılma biçimi ve bazı değerler şöyledir: 6 obolos = 1 drahmi, 100 drahmai = 1 mina, 6000 drahmi = 1 talent.

Diorghanotikí Epitropí (Διοργανωτική Επιτροπή): Düzenleme kurulu, kurul, komisyon.

Eforía: Hizmetlerin düzgün işleyişini denetlemekten sorumlu daire, müdürlük. Gözetim, denetim, kontrol.

Éforos (Εφορος): Okul yönetim kurulu üyesi.

Ekklisía (Εκκλησια): Kilise.

Ekklisiastikí Epitropí (Εκκλησιαστική Επιτροπή): Kilise kurulu.

Ekklisiastikí Alíthia (Εκκλησιαστική Αλήθεια): "Kilise Gerçeği" anlamına gelen ve 1880-1923 yılları arasında yayımlanan dergi.

Ekklisiastikí Epitropí (Εκκλησιαστική Επιτροπή): Kilise Kurulu.

Éksarhos (Εξαρχος): Ortodoks doğu kilisesinde Patrikhane tarafından bir ülkeye atanan dini yetkili, Patrikhane temsilcisi.

Eksétasis (Εξέτασις): İmtihan, sınav.

Ellinikón Sholíon/Sholarhíon (Ελληνικόν Σχολείον/Σχολαρχείον): Ortaokul.

Ellinismós (Ελληνισμός): Helenizm.

En Konstantinupóli (Εν Κωνσταντινοπόλει): İstanbul'da.

Engénia (Εγκαινια): Açılış, açılış töreni.

Enoría (Evopia): Kilise bölgesi.

Enorítis (Ενορίτης): Kilise bölgesi sakini.

Eortí (Εορτή): Bayram, yortu, isim günü.

Eparhía (Επαρχία): Bölge, eyalet, mutasarrıflık.

Eparhiótis (Επαρχιώτης): Taşralı, kasabalı, köylü.

Episkopí (Επισκοπή): 1. Piskoposluk. 2. Piskoposhane.

Epískopos (Επίσκοπος): Piskopos.

Epískopos hirotonís(i) (Επίσκοπος χειροτονίς(η): Piskopos atama töreni.

Epítropos (Επίτροπος): 1. Kayyum, vasî. 2. Kurul üyesi.

Epivátes (Επιβάτες): Yolcular.

Euménes/Evménis (Ευμένης): 1. Euménes o Kardianós, MÖ. 362-316 yılları arasında Kapadokya ve Paphlagonia satrapıydı. 2. Euménes II, MÖ. 197-159 yılları arasında Pergamon (Bergama) krallarından Attalos Hanedanı'nın dördüncü üyesi olarak hüküm sürdü. Kapadokya Kralı IV. Ariarathes'in kızı prenses Stratonike ile evlendi.

Everyetis (Ευεργέτης): Hayır sahibi, hayırsever.

Hristós (Χριστός): İsa, Mesih.

İanuários (Ιανουάριος): Ocak.

İerá Sínodhos/Sínodhos (Ιερά Σύνοδος/Σύνοδος): Kilise ile ilgili kararlar almak için Metropolitlerin ve Piskoposların yaptığı toplantı, kutsal sinod.

İeratikí Sholí (Ιερατική Σχολή): İlahiyat Fakültesi.

İeréas (Ιερέας): Ayini yöneten papaz. Rum Ortodoks Doğu Kilisesinin hiyerarşisinde ikinci derecedeki evli papaz.

İerodhidháskalos (Ιεροδιδάσκαλος): 1. Hem papaz hem de öğretmen olan kişi, 2. Vaiz

İerodhyákonos İosíf (Ιεροδιάκονος Ιωσήφ): Diyakoz Yusuf.

İerodyákonos hirotonís(i) (Ιεροδιάκονος χειροτονίς(η): Dyakonoz atama töreni.

İerusalím (Ιερουσαλήμ): Kudüs.

İghúmenos (Ηγούμενος): Başkeşiş.

İghúmenos (Ηγούμενος): Erkek manastırının yöneticisi olan başrahip, başkeşiş.

İhnoghrafía (Ιχνογραφία): Çizim, taslak.

İmerolóyion (Ημερολόγιον): Takvim.

İpértimos: (Υπέρτιμος): Ortodoks doğu kilisesinde mitropolitlerin bir unvanı.

İúdhas (Ιούδας): Yehuda ya da İşkariyot, İsa'yı ele veren havaridir.

İúlios (Ιούλιος): Temmuz.

Kalóyiros/Kalóyeros (Καλόγηρος/Καλόγερος): Keşiş.

Kambána (Καμπάνα): Çan.

Kappadhokías: (Καππαδοκίας): Kapadokya.

Kathiyitís (Καθηγητής): Öğretmen (ortaokul ve lise), profesör, öğretim üyesi.

Katiraménos/Kataraménos (Κατηραμένος/Καταραμένος): 1. Lânetli, lânetlenmiş, melûn. 2. Şeytan.

Kefalonyá (Κεφαλονιά): Yunanistan sınırları içerisinde bir ada.

Kesarías (Καισαρείας): Kayseri.

Kinótis (Κοινότης): Topluluk, toplum, cemaat.

Kírighma (Κήρυγμα): Vaaz.

Kiryakí (Κυριακή): Pazar günü.

Klíros (Κλήρος): Ruhban sınıfı, din adamları.

Kodhikoghráfos (Κωδικογράφος): Eski el yazmalarım kopya eden kişi.

Kódhiks/Kódhikas (Κώδιξ/Κώδικας): Yasa, kanun.

Kodhonostásion (Κωδωνοστάσιον): Çan kulesi.

Kólliva (Κόλλυβα): Buğday, ceviz ve nar tanelerinden yapılan hedik.

Koníçis (Κονίτσης): 19. yüzyılda Koniça sancağı veya kazası.

Konitsa (Κόνιτσα): Yunanistan sınırları içinde bir kasaba.

Kosmikós (Κοσμικός): 1. Laik, din dışı, 2. Kozmik, uzay.

Laikós/laikí/laikó (Λαϊκός, λαϊκή, λαϊκό): Halk.

Langastriani/Langasterianí (Λαγκαστριανή/Λαγκαστεριανή): Eğitimde kullanılan bir yöntem.

Léshi (Λέσχη): Kulüp, dernek.

Loyikí (Λογική): Mantık.

Mártios (Μάρτιος): Mart.

Megháli tu Hristú Ekklisía (Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία): İsa Mesih'in Büyük Kilisesi, Fener Rum Ortodoks Evrensel Patrikhanesi.

Méghas Dhidháskalos (Μέγας Διδάσκαλος): Büyük öğretmen.

Méghas Everyétis (Μέγας Ευεργέτης): Büyük iyiliksever.

Mikrasiatikón (Μικρασιατικόν): Küçük Asya (Anadolu).

Mitropolítis (Μητροπολίτης): Mitropolit.

Mnimósinon (Μνημόσυνον): Bir kişinin anısına dua okuma, bir kişinin ölümü üzerine düzenli aralıklarla dua edilmesi.

Monahós (Μοναχός): Keşiş, manastır rahibi.

Monastíri (Μοναστήρι): Manastır.

Moshonísyalı (Μοσχονήσιαλη): Gunda adalı.

Nazianzós (Ναζιανζός): 1. Bekârlar 2. Kapadokya'da bir yer adı.

Nipiaghoghós (Νηπιαγωγός): Anaokulu öğretmeni.

Nipiaghoyíon (Νηπιαγωγείον): Anaokulu.

Níssa/Níssis (Νύσσα/Νύσσης): Kapadokya'da tarihi bir şehir adı.

Noémvrios (Νοέμβριος): Kasım.

Nóra/Niroassós (Νῶρα/Νηροασσός): Kapadokya'da tarihi bir şehir adı.

Októvrios (Οκτώβριος): Ekim.

Ómiros (Ὅμηρος): Homeros.

Ovolós (Οβολός): 1. Bozuk para, 6 ovolós 1 drahmí, 2. Küçük yardım.

Panteleímon (Παντελεήμων): 1. Doğu Rum Ortodoks Kilisesi Azizi'nin adı. 2. Erkek adı.

Parekklísion (Παρεκκλήσιον): Küçük kilise. Sunak-kutsal masası olan büyük kilisesinin bölümü ya da yanındaki küçük kilise.

Parthenaghoyíon (Παρθεναγωγείον): Kız Okulu.

Pashalyá/Pásha (Πασχαλιά/Πάσχα): Paskalya.

Patéres (Πατέρες): Rum Ortodoks Doğu Kilisesi azizlerinin ve ruhbanlarının lakabı.

Patéres tis Ekklisías (Πατέρες της Εκκλησίας): Ortodoks Kilisesi'nin önemli adamları.

Patriarhikón Sinodhikón Siyíl(l)ion (Πατριαρχικόν Συνοδικόν Σιγίλ(λ)ιον): Patrik ve Sinod mührü veya belgesi.

Patriarhikós (Πατριαρχικός): Patrik.

Pedhaghoyía (Παιδαγωγεία): Pedagoji.

Pedhonómos (Πσιδονόμος): Okullardaki bakıcı.

Pelopónnisos (Πελοπόννησος): Morea Yarımada'sı.

Praktiká (Πρακτικά): Zabıt.

Praktiká defterí (Πρακτικά δεφτερί): Zabıt defteri.

Proistámenos (Προϊστάμενος): Yönetici, müdür.

Proistámenosluk (Προϊστάμενοςληκ): Yöneticilik, müdürlük.

Protosíngelos (Πρωτοσύγκελος): Piskopos yardımcısı papaz.

Prúsa/Prúsalis (Προύσα/Προύσαλης): Bursa, Bursalı.

Psihiatríon (Ψυχιατρείον): Psikiyatri kliniği, akıl hastanesi.

Septémvrios (Σεπτέμβριος): Eylül.

Serafím (Σεραφείμ): 1. Serafim erkek adı. 2. Hıristiyan dininde Allah'ın yanında altı kanatlı bir melek.

Sholikí Eforía (Σχολική Εφορεία): Okul Yönetim Kurulu.

Sholíon/Sholí (Σχολείον/Σχολή): Mektep, okul.

Simvolí Trión Episkópon (Συμβολή Τριών Επισκόπων): "Üç Piskopos Tavsiyesi" anlamına gelen bir eser.

Sinasón/Sinasós (Σινασόν/Σινασός): Mustafapaşa.

Sinasoslís (Σινασοσλής): Mustafapaşalı.

Sinodhikón Siyíl(l)ion (Συνοδικόν Σιγίλ(λ)ιον): Sinod mührü veya belgesi.

Sinodhikós (Συνοδικός): 1. Sinod, 2. Sinod üyesi.

Sínodhos (Σύνοδος): Kilise ile ilgili kararlar alan metropolitlerin ve piskoposların toplantısı, Sinod.

Siyíl(l)ion (Σιγίλ(λ)ιον): 1. Kilise, Patrik ve Sinod mührü, damgası 2. Kilise belgesi.

Sínodhos (Σύνοδος): Kilise ile ilgili kararlar alan metropolitlerin ve piskoposların toplantısı, sinod.

Sirtós (Συρτός): Sirto.

Sissítion (Συσσίτιον): Karavana (yemek).

Stavrós (Σταυρός): İstavroz, haç, çarmıh.

Távros/Táuros (Ταύρος): Toros dağları.

Theofánia eortisí (Θεοφάνεια εορτησί): İsa'nın vaftizi yortusu.

Theofánia eortisí Paramonisí (Θεοφάνεια εορτησί Παραμονησί): İsa'nın vaftizi yortusu öncesi.

Theoloyikí Sholí (Θεολογική Σχολή): İlahiyat Fakültesi.

Thráki (Θράκη): Trakya.

Thukidhídhis (Θοοκυδίδης): MÖ. 460 - MÖ. 395 yılları arasında yaşayan Antik Yunan tarihçisi ve Atinalı general.

Trúlos (Τρούλος): Kubbe.

Yeoloyía (Γεωλογία): Jeoloji.

Yeometría (Γεωμετρία): Geometri.

Yimnásion (Γυμνάσιον): Orta öğretim (hem ortaokul hem de liseyi içine alır).

Yimnastikí (Γομναστική): Jimnastik.

Záppion (Ζάππειον): 12 Aralık 1882 yılında temelini atılan ve 1885 yılında açılan Sultan II. Abdülhamit Han ile Patrik III. İoakim zamanlarında kurulan ve Epirus Evangelos Zappa ve kardeşi Konstantin Zappa tarafından bağışlanan kız okulu.

11. TIPKIBASIM

ՆԵՒՇԷՀԻՐ ՄԵԿՏԵՊԼԵՐԻՆԻՆ

ԱԵՐՍԱ[Ա]ԱԵՏ ԵՓՕՐԵԻԱՍԻՆՆԻՆ

ՊԻՈՒԶՈՒՆԱԶՈՒ

ՍԵՆԵՒ ԱԵՒՐԻԵՍԻ

1820-1920

«Δοξα καὶ τιμὴ παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν.»

«Ἐγιλίχ ἰσλεγιλερέ σάν οὐ σοχμέτ.»

[Δ]ԵՐՍԱԱԱԵՏ
«ԱՆԱՏՕԼԻ» ՄԱՏԲԱԱՍԻ
1920

ՍԵՐՎԱՍՈՒՍ ԼԻԲՐԱՐԻ
ԱԹԵՆՔ

ΒΑΤΑΝ Ο ΡΗΝΔ

ΤΖΑΛΗΣΑΝΛΑΡΗΝ ΖΙΚΡΙ ΔΖΕΜΙΛΙΝΕ

ΚΕΜΑΛΗΙ ΣΟΥΚΙΡΑΝΛΑ

-

ΙΤΤΙΧΑΦ ΟΛΟΥΝΟΥΡ

MOUKADDEME

Νεβσεχὶρ μεκνεπλερινὶν Λερισααδὲτ 'Εφορεία-
σὴ Νεβσεχιρλιλερὶν Σταμπουλδὰ τεεσὶς ιτδικλερὶ
ἵλκ δζεμιετὶν ταρίχι τεεσισινδὲν πού ἀνέδεγιν 100ουν
δζή σενενὶν ἰκμαλὴ μινασιπετί ἰλὲ 27 'Ιούλιος 1920
ταριχινδὲ ἄκδ ἰτδιγὶ ἰδζτιμαϊνδέ πού μεσούδ βακὰὰ
τολαγισὴ ἰλέ μουταντὰν βὲ παρλάκ πὶρ μερασὴμ ἰ-
δζρασηνὰ καρὰρ βερμίσδιρ.

Πού μερασημὴ τ ρτιπὲ μεεμούρ κομισιονὰ κοι
νότης μεκτεπλερινὶν γιούζ σενελὶκ χαγιατηνὴ βὲ
κοινότησιν μεσρὶφ όγρηνδὰ ἀλὶλ ρύμούμ ἰπράζ ἰτδι
γί φεαλιετινὶ μουσαββέρ πὶρ κιτὰπ ταχρὶρ βέ νεσρὶ
βαζιφεσίδε ἰχαλὲ ἰδιλμίσδιρ. Κομισιον ἰκτιζά ἰδὲν
μαλιουμάτη μουχτελιφεγὶ τοπλαμάκ ἰτζούν κερὲκ ζε
μανὴν ἀδέμι κιφαγετὶ βέ, δαχὰ μουχιμί, βεσαΐτι
μουχαπερενὶν μεφκουδιετὶ τολαγισὴ ἰλὲ ἰφάϊ βαζιφὲ
χουσουι ηνδὰ μουχὶμ ανιλέρ κερσου ηνδὰ τ υλουγ
μήσδηρ. Μάμ φιχ ποΐλέ ὀλμάκλα περαπέρ πουτούν
νοξανλαρτνάράγμεν χὲρ κὲς ταραφηνδάν χούσνι κα-
πουλέ μαζχὰρ ὀλαδζαγηνδὰν ἐμὶν ὀλαρὰκ ἐλδέ
πουλουνὰν βασηταλάρλία ἰσπού έσε-
ρὶ βιδζουδὲ κετιρὶπ χεμισεχριλερινὲ τακδιμὲ ἰδζτιαάρ
ἰτμίσδιρ.

— 6 —

'Εσερὶν τανζημηνδὰ μεμλεκετιμιζδὲ μεαριφὶν ἰντισαρηνὰ χηζμέτ ἰδενλερὶν ἔν φεὰλ βὲ τζαλησκανλαρηνδάν ὀλοὺπ κοινότησιν Μέγας Λιδάσκαλοση οὐνβανηνὴ πεχάκκην ἰχρὰζ ἰδὲν μερχοὺμ Φίλιππος Αριστόβουλοσην ὀτεδὲν περιδὲν πογιοὺκ πὶρ γαϊρὲτ βὲ ζαχμέτλε τοπλαγὶπ ἐλδὲ ἰτδιγὶ μουχτελὶφ μι λιουματδὰν πὲκ ζιαδέ ἰστιφαδέ ἰτμὶς ὀλμασηνδὰν τολαγὶ κομισιὸν πούραδα μερχουμὴν ζίκρι δζεμιλινὲ καρσὴ μεδγιοὺν πουλουνδηγὴ χορμετὶ ἄρζ ἰτμεγί δζουμλέϊ βαζαϊφινδὲν ἄδδ ἰδέρ.

Κέζα Κομισιὸν ἴσπου ἐσερὶν μουχτελὶφ μενπα λαρὰ μουραδζαάτλα τερτὶπ βὲ τανζημηνὴ δεροχδὲ ἰτμὶς ὀλὰν κενδὶ ἄζασηνδὰν 'Ιωάννης Γεωργίου ἐφένδιε δαχὴ τεσεκκιουράτη σαμιμανεσινὶ πεγιὰν ἐϊλέρ.

Χατεμέι μακάλ ὀλαράκ δίκερ χεμὲχριλεριμιζίνδε παὸκάδζα μινασιπὲτ δουὸδούκδζε δαχὰ μουκεμμὲλ ἀσάρ μεϊδανά κετιρμελερινὶ τεμεννὶ ἰδέριζ.

'Εν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 10 'Οκτωβρίου 1920

ΕΦΟΡΕΙΑ	ΧΕΙΡΕΤΙ ΤΕΡΤΙΠΙΕ
ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΛΙΜΝΙΔΗΣ	ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛ.
ΠΟΛΥΚ. ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΣ	ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΙΑΚΩΒ. ΣΩΦΡΟΝΙΑΔΗΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΓΕΩΡΓ. ΕΛΜΑΛΟΓΛΟΥ	ΕΛΜΑΛΟΓΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΒΑΣΙΛ. ΕΥΜΟΛΠΙΔΗΣ	ΕΥΜΟΛΠΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΙΩΑΝΝ. ΤΣΙΕΡΙΚΟΓΛΟΥ	ΚΩΘΩΝΙΔΗΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ
ΙΟΡΔΑΝ. ΛΕΟΝΤΙΑΔΗΣ	ΛΕΟΝΤΙΑΔΗΣ ΙΟΡΔΑΝΗΣ
ΑΘΑΝ. ΞΑΝΘΟΠΟΓΛΟΣ	ΛΙΜΝΙΔΗΣ Ι. ΙΟΡΔΑΝΗΣ
	ΠΑΠΑΠΑ-Ι-ΣΙΟΥ ΙΑΚΩΒ. Ιερόδ.
	ΠΑΚΑΛΑΖΟΓΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΜΑΛΙΟΥΜΑΤΗ ΤΑΡΙΧΙΕ(*)

Νεβσεχὶρ Ρούμι κοινότησι βὲ κετζὲν γιοὺζ σενὲ ζαρφηνδά μεαρὶρ νυκτάϊ ναζαρηνδὰν ἰδζραάτ βὲ φεαλιετὶ χακκηνδὰ μουχτάσαραν πάζη μαλιουμάτη ταριχιὲ βερμέκ ἰστεδιγιμὶζ δζιχέτλε σεχρίν ταρίχι τεεσισινὲ δαὶρ πάζη μαλιουματὴν δαχὴ μουδζμίλαν ἰτασηνὴ μινασὴπ κιορδούκ.

Νεβσεχιρίν, ἰσμινδὲν δαχὴ ἀνλασηλδηγηνὰ κιορὲ ταριχὶ πὲκ ἐσκὶ δεγίλδιρ. Σεχρὶν τεεσισὶ 18ινδζὶ ἀσρὴν ἐβαϊλινδὲ βουκουὰ κελμὶς βὲ σεχὶρ μουεσσισινὶν μασκάτη ρεεσὶ ὁλὰν κιουτζιοὺκ βὲ ἐχεμμιετσὶζ πὶρ καργεγέ δζιβαρδὰν ἐχαλὶ δζὲλπ βὲ ἰσκιανὴ σουρετὶ ἰλὲ βιδζουδὲ κετιριλμίσδιρ.

Οὐζοὺν πὶρ ταρὶχ βὲ μεδενιετὲ μαλὶκ πουληνὰν βὲ ἐσκὶ πὶρ μεμλεκέτ ὁλὰν Καππαδοκίανην χὲρ κιοσεσινὶν χουσουσὶ πὶρ ταριχὶ πουλουνμασὴ ταπὶ ὁλδηγηνδὰν πού κιοὺν κιουζὲλ πὶρ κασαπὰ ὁλὰν Νεβσεχιρὶν γεριndὲ ἐσκιδὲν χάνκι σεχρὶν πουλουνδηγή βὲ γιάχοδ κουρούνη βουστὰ Ἑλληνισμοσηνὴν οὐ-

(*) Ἴσπου κιτὰπ τούρκζεγε Ἰορδ. Ι, Λημνίζης ἐφένδι ταραφηνδάν τερζουμέ ἰζμίσδιρ.

— 8 —

ζοὺν σουρὲν χαγιατηνδὰ ποὺ δζιβαρδὰ νὲ καπὶ μαα-
μουρὲ μεβδζοὺδ πουλουνδηγηνὴ πιλιὲκ πιζὶμ ἰτζοὺν
ταρὶχ νοκτάι ναζαρηνδάν πὲκ πογιοὺκ πὶρ ἐχεμμετὶ
χαΐζ ἰδί. Μὰ ἐτ τεὸουὺφ ποὺ χουσουσδὰ ἐσασλὴ βὶ
καττὶ μαλιουματημμὶζ γιόλδηρ. Χοκιουμέτι μαχαλιε
νὶν κουγιουδατηνδὰν μαλιοὺμ ὀλὰν γεκανὲ δζιχὲτ
σοὺδηρκι γενὶ σεχρὶν τεσσὶς ἰδιλδιγὶ μαχάλ. Μ ο ὺ-
σ κ α ρ α ναμηνδὰ πὶρ καργὲ ὀλοὺπ ἐλ γέβμι μουατ-
τὰλ πὶρ χαλδί ὀλὰν καλενὶν πουλουνδηγὴ τιπενὶν
δζενούπ σαρλὶ ἐτικλερινδέβὶ ἐσλὶ τοὺρκ χαμαμηνὴν
γιακηνηνδὰ ἰδί.

Γελεφοὺζι χαμηλὴ ἰλὲ Μ ο ὺ σ κ α ρ α,
Μόσχαρα βὲ γιὰ Μούσχαρα ὀλδουγὴ χένουζ λαγικὴ
ἰλέ πιλινέμεγεν ποὺ ἰσὶμ βὶ κελμενὶν σεκλὶ πουρα-
σηνὴν πὶρ τοὺρκ καργεσὶ ὀλμαδηγηνὴ πὲκ ἐγὶ κιοσ
τερίρ. Νὶκερ ταραφδάι πούρηδα ἐσκὶ πὶρ παρεκκλὴ-
σιον κεσφὶ, οὐζὶρλερινδὲ σταυρὸς ἰσαρετὶ μεχλοὺκ
πουλὴνὰν πὶρ ταχτὰμ τασλαρὶν ζουχουρὶ ἐχαλισινὶν
μενοὺπ ὀλδουγὴ ἶρκ βὶ δζὶνς χακηνδὰ πὶρ δελίλι
καφὶ ὀλοὺπ πουνλαρδὰ πάδελ φέτζ Καππαδοκία
νὴν πουτοὺν μααμοὺρ βὲ μουναΐτ χιβαλισινὶν ὀγρα
δηγὴ ἀκηπετὶ ὀγραμὴς ὀλδηκλαρηνὴ ἰσπάτ ὶδεκλέρ.
Ζάταν ἐσκιδὲν περὶ χάλκ ἀρασηνδὰ δεβιρὰν ἰδὶν
πὶρ ριβαγετδὲν σεχρὶν γιαρὴμ σιάτ μεσαφεσινδὲ
πουλὴνάν βέ δζενοὺπ δζιχετινδεκὶ Γ κ ι ό ρ ε βὶ
σιμάλ δζιχετινδεκὶ Νάρ τισμὶ ὀλουνὰν ἰκὶ καργὶ ἐ-
χαλισινὶν γιαζὴν ζεμανλαρδὰ ἰσλαμετὶ καποὺλ ἰτ-

— 9 —

δικλερì μηλιούμδιρ. Ποὺ ἰλὶ καργὲ ἰλὲ Ναρὴν πίραζ ἰλερουσινδὲ πουλημνάν βὲ Α τ ζ ή κ σ ε ρ α ϊ τισμιὲ ὁλουνιάν μαχαλλερδέ καγιαδάν κισμὲ παρεκκλησίον λαρ βὲ ἐκκλησίαλαρ πουλουνδηγή κιπὶ διβαρλαρδά ἀζιζλιρὶν ρεσμλερίδε ἔλαν κιορουλμελδέδιρ, Ναρδὰ ἰσέ τοῦρκ ἐχαλί ἀραμηνδὰ ρουμ-χριστιὰν ἀϊλέ μαχλασλαρὴ μεβδζούδδηρ.

Κιόρε καργεσινίν ἐσκὶ σελενεσινὶν μιλλιέτι ἀσλιοὶ χακληνδὰ γαρὶπ πὶρ ριβαγίτ ἔλαν ἐχαλὶ ἀρασηνδὰ δεβεράν ἰτμελδέδιρ. Ποὺ ριβαγετέ ναζάρεν καργίτ μεζκιουρέ ἐχαλισὶ ἰσλαμιετί καπούλ ἰτδικδέν σόνρα χριστιανληγὰ ἀϊδ πουτοὺν μουεσσισατὴ ταχρὶπ ιτδιλερι σηραδὰ ν έ ὁ λ ο ὺ ρ ν ὲ ὁ λ μ ὰ ζ διγερέκ παρεκκλησίονλαρδιεν πιρινέ τοκοὺνμαμολαρδηρ. Κιέρελίλερ ποὺ ν ὶ ὁ λ ο ὺ ρ ν ὲ ὁ λ μ ὰ ζ σοζουνὶ ποπ κιοὺν πιλέ ἰσιτδιλερινδέ μουγπέρ ὁλούγιορλαρ.

Ποὺ ἰλὶ καργινίν ἐσκὶ ἰσιμλερινέ κελίνδζε σουτχέ γιόκδηρκι Νὰρ ἰσμι ιούρκδζε δεγίλδιρ, λάλιν ἄϊνη ξεμανδὰ Στράβων ταριφηνδὰν ξίκρ ἰδιλέν βέ σονραδάν Νηρομασὸς τεσμιέ ἰδιλέν Νῶρα ἰλέ πὶρ μινασιπτὶ γιόκδηρ, ξίρα ἐββιλία μεβληλερὶ (1)

1. Νῶρα Χριστοσόάν 320 σενὲ ἐρβὲλ πούραδα Εὐμένησιν Ἀνδγονασου μουχασαρὰ ἰτμεσὶ ἰλὲ κέσπι σοχρέτ ἰτμὶς πὶρ μαχάλ ὁλουπ Στράβωνην ξικρινδζε Ταύρος τα γι ἐτεκλερινδὲ πουλουνμασὴ λιαζήμ κελίρ ἰσέδε ἐσὰς μεβκημνὶν νέρεδε πουλουνδηγὴ πού κιοὺν ἀπάρη ἀτηκὰ μουτεχασσησλαρήνδζα μετζχούλδηρ.

τεβαφοὺκ ἴτμεγιορ, σάνιαν Στράβων Νώραγι μαυσ ταχκέμ πὶρ καλέ ὁλαράκ ταβσὴφ ἰδίορκι Νὰρ ὸζιβα ρηνδὰ καλενὶν ἐσερὶ γιόκδηρ. Κιορεγέ κελίνδζε μου τεβεφὰ Γ. Μαυρίδης (2) 1894 σενεσινδέ καργέ κουρ πινδέ ζουχοὺρ ἰδέν μεζάρ ταυλιαρὴ οὺζερινδέ πουλουνάν βέ χριστιανληγήν ἴλκ ἀσηρλαρηνά ἀἴδ ὁλάν πὶρ λεβχαδὰν καργενίν ἐσκὶ ἰσμινὶν Φ ή ν η τ α ὁλ δουγηνά ἰχτιμὰλ βερίορ. Χάλ πούκι μεζκιούρ λεβχαδὰ [..... ΦΗΝΗΤΩΝ ΙΕΡΕΩΣ .....] δινιλίορκι ποὺ ΦΗΝΙΤΩΝ κελιμεσινίν πὰς χαρφλαρὴ μιρούρι ζεμάνλα σιλινμίς δίκερ πὶρ κελιμενὶν σονοὺ ὁλμασὴ βέ ἄσηλ κελιμενὶν πὶρ σεχὶρ βέ γιά καργέ ἰσμί ὁλ μαγιπ, Σ ι ν α σ ι τ ῶ ν, Ὁ σ ι α ν ι τ ῶ ν κιπὶ μα χαλί πὶρ ἴσμ ὁλμασήδα μουχτεμέλδιρ, ζάταν ὀνιουνδεκί ΙΕΡΕΩΣ κελιμεσίδε ποϊλέ πὶρ ἰχτιμαλὴ μουχὴκ κιοστερίορ.

Νέφσι Νεβσεχὶρ κασαπασὴ χακκηνδάδα Ἅγιος Βασίλειος τιραφηνδὰν ζίκρ ἰδιλέν βέ πιαδερὶ Γρη γόριοσην ἐπισκοπησί μερκεζὶ πουλιηνὰν Ν ύ σ σ α κασαπασηνὴν σιμδικί Νεβσεχιρὶν πουλουνδιηγή μαχαλδέ ὁλδουγηνὴ ἰδδιὰ ἰδενλέρ ὁλλούσδηρ. Ποὺ ἰδδιαγί ἔν ἐββέλ δερμεγιὰν ἰδέν μισχοὺρ ἁλμὰν δζαγραφιουνηνδὰν Ρίττερ βὲ Φράνσα ἀσάρη ἀτηκὰ μου τεχασσησὴ σεγιὰχ Τεχίεr ὁλμούσδηρ. Φρανσὴζ μου αλλιμὶ φικρινί πούσπουτουν ἰχτιμαλδὰν οὺζάκ ἐσασ

2. Μικρασ. Ἡμερολόγιον «Ἀσιήρ» Πιρινζζὶ σενέ, σαχιφέ 106.

— 11 —

λαρὰ πινά ἰδίορ. Κενδισὶ Νεβσεχιρδὲν κετζδιγί ζεμάν Νοέμβριως Ζουνδὲ Ἅγιος Γεώργιως ναμηνά μεβκοῦφ ἐκκλησίανην ἐγκαίνιασηνην σενέϊ δεβριε σὶ μινασιπετί ἰλέ ἰδζρὰ ἰδιλέν πανηγυρδέ τεσαδδούφαν Κάϊσερι μητροπολητηνὶν Νύσσης οὐνβανηνὴ τασηγιὰν μουαβὶν ἐπισκοποσήδα ὅραδα πουλημακδά ἰδί Τεχίεγ ποὺ πανηγυρδέν πὰχς ἰτδιγί σηραδὰ γαριϊπδὲν ὁλαράκ Νεβσεχιρὶ Νύσσης ἐπίσκοποσηνην μερκεζὶ ἀδ ἰδίορ βὲ ποὺ ζαΐφ δελίλ ἰλέ φικρινί ἰσπατὰ τζαλησήγιορ. Ποὺ φικρὶν οακαμετινὶ μουτεβεφά Γ. Μαυρίδης ἐφένδι δελαΐλι μουκανναά ἰλὲ ἰσπατ.ἰτμίσδιρ. (Μιχραν. Ἡμερολόγιον «Ἀστήρ.» Πιρινδζὶ σενὲ, σαχιφὲ 104—106)

Χὲρ νὲ χὰρ ἰσὲ Μούσκαρα ἐσκιδέν μουχὶμ πὶρ σεχὶρ ὁλμασὴ ἰσὲ πιλὲ πὶρ κιοὺν λατὶφ βέ κιουζὲλ πὶρ κασαπὰ ὁλμαγὰ λαγίκ ἰδί. Σεχὶρ ἰκὶ κιουζέλ τὰγ ἀρασηνδά κιαΐνδιρ. Πουνλαρδάν πιρὶ σαρκὰ τογρού μουμιτὲδ βὲ σηρτλαρὴ μουτεαδδίδ παγλὰρ ἰλὲ μουζεγένδιρ. Λίκερι σεχρὶν ἀρκασηνδὰ σιὰχ βὲ οὐτζουροὺμ καγιαλαρὴ ἰλὲ σεχρὶν οὐζερινδὲ γρανιτδὲν μαα μούλ πὶρ τσελὲνκ κιπίδιρ. Ἰκὶ τὰγ ὀρτασηνδὰν κετζὲν τσάϊ δαχὴ ταραφεϊνινδεκί ὅ κιουζέλ παγτζελερὶ σουλαγιαράκ βὲ δεγιρμενλερί δονδερερέκ δζεργιὰν ἰτμεκδέδιρ. Πουνδὰν τολαγίδηρκι Νεβσεχιρὶ ζιαρέτ ἰδενλερὶν κιάφεσι πουρασηνὴν Ἀνατοληνὴν ἔν κιουζέλ σεχρὶ δεγίλσε πιλὲ ἔν κιουζέλ σεχιρλερινδὲν πιρὶ ὁλδουγηνὴ μουττέφικαν τασδήκ ἰδίορλορ.

— 12 —

Σεχρὶν ισκιανηνδὰν εββέλ Μούσλαρα καργεσὶ Ούρκιουπ καζασηνά μενσουπ βέ 12—15 χανεδέν ι-παρèτ ἰδί. 1668 σενεσινδέ 'Ιζεδδὶν βοεβόδασι 'Αλή ἀγανήν 16—18 γιασηνδὰ κèνδζ όγλού 'Ιπραχίμ èπου βεϊνὶ ταραφηνδὰν Σταμπουλά κιονδερηλίρ, ὅραδα ά κραπασηνδὰν πουληνὰν μαπεγὶν μεμουρλαρηνδάν πιρινὶν τεβασσουτή ἰλέ σεράϊ χουμαγιούν χηζμετινὲ κιρέρ, μουτεχαλλὴκ πουλουνδηγὴ ζεκιά βὲ διραγετὶ σαγεσινδέ τεδρίδζαν τερακκή ἰδερèκ Σουλτάν 'Αχμέδ σαλισὶν τεβεδζουχηνὴ καζανήρ, ἔν πογιούκ ρουτπὲ βέ μανσηπλαρά τζηκάρ βὲ Λαμάδη χαζρέτι σεχριαρὶ ὀλμὰκ σερεφινὲ ναΐλ ὀλούρ (3). 1718 σενεσινδὲ μακά

3. ΙΠΡΑΧΙΜ ΠΑΣΑ. Ταρίχι ὀσμανιδὲ Δαμάδ 'Ιπραχίμ πασὰ ναμή ἰλὲ μααρούφ ὀλὰν πού ζάτ Τουρκίανην ἐν μουμταζ ριδζάλη σιασιεσινδένδιρ. Ταρίχι δελαδετὶ μετζχούλ δηρ. ἄνδζακ 1668 σενεσινδὲ Σταμπουλά αζιμετὶ ναζάρη ἰτι-παρὰ άλη ήρσα τακρίπαν 1650 σενεσινδὲ τεβελλούδ ἰτμις ὀλμασηνὰ ἰχτιμάλ βεριλεπιλίρ. Σταμπουλά μουδασελετινδὲ πίρ μουδδὲτ Σι ασονλὴ χαειαρδζὴ μεσχούρ Χαδζὴ Σεραφείμ Ταντουρδζόγλουνηην νεζδινδὲ καλδηγὴ Ζινδζίδερε μοναστηρὴ κουγιουδατηνδὰν άνλασηλήγορ. Ἰδέλα πούραδα πίραζ τερ πιὲ κιορδουκόέν σόνρα άκραπασηνδὰν Μονσταφά άγανήν δελαλετὶ ἰλὲ σεράϊ χουμαγιούν χηζμετινὲ κιρερèκ ἰπτιδιά σεράϊ χελδαδζηλαρὴ δὲ πίλ άχηρὲ δεπερδεράν (παλταδζηλάρ) σιλκινὲ δαχίλ ὀλμούσδηρ. Ἰνήτρετεν ζεκὶ βὲ φεάλ ὀλδουγηνδάν άζ μουδδὲτ ζαρφηνδά Σουλτάν 'Αχμὲδ σαλισὶν, χένδουζ δαχά σεχζαδὲ 'κέν, τεδεδζουχηνὴ καζανμής, σοϊλέκι άδετα μουσαβίρι χὰς κιπὶ γιανηνδάν άσλα άϊρηλμάζ ἰδί. Σουλτάν 'Αχμεδὶν ταχτὰ δζουλουσινὶ μουτεακήπ 'Ιπραχίμ πέι Δάρ-

— 13 —

μη σαδαρετὶ ἰχρὰζ ἰτδιγὶ ἀνδέ μασλάτη ρεεσινὶ ούνούτμιαγιπ ὀνοὺ πογιοὺκ βέ κιουζέλ πὶρ κασαπὰ γιαπμαγὴ κουρμούσδηρ.

Μούσλαρα κιουτζούκ πὶρ καργὲ ὁλμάκλα περαπὲρ Ἀκσεράϊ, Νίγδε βὲ Κάϊσερι ἀρασηνδὰ μουνα κηλάτ μερκεζί ὁλδουγηνδάν βὲ Τοκάτ βὲ Λιαρβελὶρ

οὺς σααδὲτ ἀγασὴ Ἀπδουρραχμάν ἀγανὴν κιταπετινὲ τεαγὶν ἰδιλμίσδιρ. Ποὺ μουχλμ μεμουριετδὲ σὺζσὺν μυσδὲτ καλμὴς δὲ διραγὲτ βὲ νασαϊχὶ ἰλὲ Παδισαχὰ γάγετ κηϊμετδὰρ χηζμετλερδὲ πουλουνμήσδηρ. Ποὺ μουδὲτ ζαρφηνδά δεφαάτλα κενδισινὲ μακάμη σαδαρὲτ τεκλίφ ἰδιλμὶς ἰσέδε καπουλδάν ἰμτινά ἰτμίς, πεὺ σουρέτλεδε κηϊμὲτ βέ σερεφινὶ δαχὰ ζιαδὲ ἀρτιρμήσδηρ. Λάκιν ἀνλασηλάν ὁ ἀραδά γαζαπὰ ὀγραγιαρὰκ Ἐδίρνεγε τεπὶδ ἰδιλμίσδιρ. Σιλιχδὰρ Ἀλὴ πασανὴν σα δαρετὶ ἐφνασηνδά 1714 σενεσινδὲ μεμαλίκι μεσγουλὲ μεκτουπίζουσὴ σηφατὴ ἰλὲ μουσάρουν ἰλέιχλε πιρλικδὲ Πελοπόννησσα κιτμίσδιρ. 1015 σενεσινδὲ Νὺς δεφτερδαρὴ ἰδἰ. Αὺσ ρἰκ—Ἰουρκία ἀρασηνδά 1710 σενεσινδὲ ζουχοὺρ ἰδὲν χὰρπ ἐσνασηνδὲ Ἰπραχὶμ πέϊ Πέτερ Βαρδαϊνδὲ μεβκουφαδζὴ μεμουριετινδὲ πουλουνήγιορδη. Χαρπὴν νετιδζεσινὶ ἰντάδζ ἰδὲν μουχαρεπενίν μουδαφακηγετσιζλίκλε νετιδζελενμεσινὶ μουτεακὴπ κεϊφιετὶν ὁ ἐσναδὰ Ἐδίρνεδε πουληνὰν Πα δισαχὰ ἀρζηνὰ ὀρδεὺ ταραφηνδάν Ἰπραχὶμ πέϊ μεεμεὺρ ἰδιλμίσδιρ. Μουβερρἰχ Λάμμεριν ἰφαδεσινὲ κιορὲ Παδισὰχ κεντζίλκ ἀρκαδασηνὴ κιορούνδζε ὁ καδὶρ σεδινμίσδιρκι Πέτερ Βαρδαὶν φελακετὶ κενδισινὲ πέκ άζ τεεσὶρ ἰτμίσδιρ. Ἰπραχὶμ πέϊ γένιδεν σεράϊ χουμαγιουνδά μουχλμ μεμουριετλερὲ τεαγὶν ἰδιλμίς, χάττα ποὺ ἀραδὰ σαδραζάμ Ἀλὴ πασάδα δεφάτ ἰτμὶς ὁλδουγηνδὰν μακάμη σαδαρὲτ κενδισινὲ τεβδζὶχ ἰδιλμὶς ἰδἰ ἰσέδε σαδαρετὶ καπουλ ἰτμεκδὲν ἰσέ σεραϊδακὶ με

— 14 —

κερβανλαρηνὴν γιολσὺ οὺζερινδὲ πουλουνδηγηνδάν έχεμμιετὶ χαΐζ πὶρ μεβκὴ ἰδί.

'Ο βακητλὰρ 'Ανατοληδὰ πὶρ τακὴμ δερὲ πεΐλερὶ βὲ δελιπασλὰρ ἰδζράι νουφρούζ ἰτμεκδὲ βὲ πουνλαρὴν τεδζαβουζατηνδὰν κιοϊλερὶν πὶλ χασσὰ ρούμ ἐχαλισὶ πὲκ ζιαδὲ μουζδαρὴπ ὐλμακδά ἰδί. Πουνλαρδάν μαδὰ πὶρ τακὴμ χαϊδούδ τσέτελεριδε πεϊδά ὁλαράκ γιολδζουλάρ βὲ κερβανλαρὰ τεαρούζ

μουριετινὶ μουχαφαζά ἰτμεγὶ τερδζιχ ἐϊλεμίσδιρ. Μάμαφιχ πεp δέ ἀρκασηνδὰν μεμλεκετὶ ἰδαρὲ ἰδενὶν κενδισὶ ὀλδηγὴ χὲρ κεσίν, χάττα σεφιρλερίνδε μαλιουμὶ ἰδί. Ποὺ ἀραδὰ Παδισαχὴν ἐανάϊ χαρπδά τέρκι χαγιάτ ἰδέν 'Αλὴ πασαδὰν τοὺλ καλάν κερἰμεσὶ Φανμὰ σουλτὰν ἰλέ ἰζδἰδὰ ζ ἰτμὶς ἰδί. Πασαρόφτζα μουαχεδεσινὶν ἰμζαλανμασηνὴ μουτἰακὴπ σαδαρετὶ καπούλ ἰτμὶς ἐὲ δάϊμα σουλχὴ βὲ ἀνὶν τεδλίδ ἰτδιγὶ φεβαιδ βὲ χασενατὴ τερδζιχ ἰτμὲκ βὲ χὲρ χουσουσδὰ ἰνσανιετπερβέρ, ἀδὶλ δὲ μουκτεδὶρ πὶρ ρεδζέλι δεβλὲτ ὀλμάκ σουρετὶ ἰλὲ ποὺ μακαμή Σουλτὰν 'Αχμὶδ σαλισὶν σαλταναπηνὴν σονουνὰ καδάρ μουχαφαζά ἰτμίσδιρ, Δεβλετὶν χαϊσιετινὶ γιουξελτμὲκ ἰτζούν χὲρ κεσδὲν ζιαδὲ τζαλησμὴς 'ὲ ποὺ χουσουσδά χἰτζ πὶρ φεδακιαρληκδάν τζεκίνμεμισδιρ, ἀνὶν ἰτζούνδα πάζηλαρη ταραφηνδάν σ ε φ ἰ χ τισμιὲ ἰδιλμίσ ιρ, λάκιν ἄϊνη ζεμανδά μεμλεκετὶν ῥαριδατηνήδα ἀρτηρμάκ ἰτζούν σάρ φη γαϊρὲτ ἐϊλεμίσδιρ, Εὐρώπα μεδενιετινὲ πὲκ ζιαδὲ μεδζλοὺπ ὀλούπ φουνούν βὲ σενἀϊ δάϊμα χιμαγὲ ἰτμίς, 1727 σενεσινδέ ἰλκ δεφά ὀλαράκ Σταμπουλδὰ ματπαὰ τεεσὶς βέ ἐδε πιάτη ἀραπιὲ δὲ φαρισιενὶν ἔν κιουζιδέ ἀσαρηνὴν τερδζουμέ δέ ταππὴ ἰτζούν ζεμανὴν ἔν μεσχοὺρ οὐλεμὰ βέ οὐδεπασηνδάν μουρεκκέπ πὶρ χεϊέτ τεσκίλ ἐϊλεμίσδιρ. Σταμποὺλ σουρλαρηνὴν Γεδί κουλεδέν 'Εγρὶ καπουγιὰ καδάρ ὀλάν κησμη-

— 15 —

ίδερλὲρ, κενδιλερινὶ σογιαρλάρ, μαλλερινὶ γάσπ ἰδερλέρ, πάζιη κερέδε δζανλαρηνά πιλέ κὰσδ ἐϊλερλέρδι.

'Ιπραχὶμ πασὰ ‹ιεχρὶν ἰσκιανηνὰ δαῖρ φερμά-νη χουμαγιουνή ἰστιχσὰλ ἰτδικδὲν σόνρα ἐτραφδὰν ἐχαλὶ δζέλπ ἰτμὲκ ἰτζοὺν κελεδξὲκ ἐχαλινὶν πὶρ μουδ

νὴ τεαμὶρ ἰτμὶς, μεμλεκετὶν μουχτελὶφ δζιχετλερινδέ δζαμιλέρ, μεκτεπλέρ, δάρουλ ἀδζιζελέρ βὲ κιουπουπχανελὲρ τεεσὶς ἐϊλεμίσδιρ. Πατρὶκ Γουνδζοὺ 'Ιερεμίαση δαχὰ Κάϊσερι μητροπολιτλιγινδὲ πουλουνδηγὴ ζεμανδὰν τανηγὶπ σεβδιγινδὲν 'Ανατολὴ ἐπαρχίαλαρηνδα πὶν ἐκκλησία ἰνσασὴ, ἰτζοὺν φερμάνη χουμαγιοὺν σουδουρινὲ τεβασσοὺτ ἰτμίσδιρ. 'Ιπραχὶμ πασά Χαλὴλ Πατρόνα ἰσγιαννηνδά φεζζὶ πὶρ σουρετδὲ κάτλ ἰδιλμίς, Πιαδισὰχ ἰσὲ ταχτηνδάν φεραγάτ ἰτμέκλε ἄνδζακ χα γιατηνὴ κούρταραπιλμίαδιρ. 'Ιπραχὶμ πασανὴν Σεχζαδέ πασή ζαμσὶ αὐλησινδέ κιαϊν καπρὶ οὐζερινδὲ, ἀτιδεκὶ λεβχά μεέζζούδδηρ:

'Ιτδὶ 'Ιπραχὶμ πασὰ τζοὺν βεφὰτ
ραχμὲτ ὀλσοὺν ρουχηνὰ Ράππ-οὺλ-ἠπάδ.
Σαδραζὰμ ὀλμοὺς ἰδὶ σάπηκα
νίδζε χάϊρου ἀσὰρ ἐϊλεδὶ ὀλ χοσχάδ.
'Ολδὴ τζοὺν χαϊρὲ μουστεχὰκ δογρησή
λιαζὴμ ἰτμὲκ ρουχουνοὺ χαῖρ ἰλὲ γιάδ.
'Ιιμεγὲ χαδζὲτ νὲ τατβίλι σουχέν
βασφδὰν ἀρήδηρ ὄλ ἀλὶ μουράδ
Φεβτιὲ 'Ασὴμ δεδὶμ ταρὶχ ἀνὴν (1143)
ρουχοὺν 'Ιπραχὶμ πασὰ ὀλὰ σάδ
Πάζηλαρη 'Ιπραχὶμ πασανὴν λαχητά (ἔκθετον) ὀλ-

δὲτ βερκιδὲν μουὰφ ὸλαδζακλαρηνὴ ἰλάν, χανὲ ἰνσα σή ἰτζοὺν πουνλαρὰ 5 γρουὺς μουκαπιλινδὲ ἀρσὰ ἰτὰ ἰδίορ βέ, ἔν μουχιμμίδε, πουὺ ἐχιλινὶν ἐτρυαφδὰ

Δαμδὸ Ἰπραχὶμ πασά.

ξηγηνή ἰδδιά ἰτμισλέρδιρ.

4. Μερχοὺμ Φίλιππος Ἀριστόδουλοσην χατηρατηνδάν ἐζζδαδημηζήν νὲ κιπὶ καρὰ κιουνλέρ κετζιρδικλερινὶ μουσαβ βέρ ὸλάν ἀτιδεκὶ φηκραγὶ ἰκτιπὰς ἰδίορουζ: « Νίγδενιν τηκρί- » παν πὶρ σαάτ σιμάλ γαρπισινδὲ 18 ινδζὶ ἀσρὴν ἐβαϊλινδὲ Ἀ

— 17 —

ἰδζραΐ σελιαβέτ ἰδέν δερεπεϊλερινὶν τεδζαβουζατιηνδὰν χιμαγελερὶ ἰτζοὺν ἰδζὰπ ἰδὲν τεδαπιρὶν ἰττιχὰζ ἰδιλεδζεγινὶ τεαχοὺδ ἰδίορδη.

Πὰχς ἰδιλέν ποὺ τεσχιλὰτ σαγεσινδὲ δζιβαρδὰν πὲκ τζὸκ χριστιὰν βὲ μουσλιμὰν ἐχαλὶ κελὶπ πούραδα ἰσλιὰν ἰτδιλέρ βέ ποὺ σαγεδέ ἐββέλδζε κιουτζούκ βὲ ἐχεμμιετσὶζ πὶρ καργέ ὁλὰν ποὺ μαχὰλ ἄζ μουδδὲτ ζαρφηνδά πογιούκ βέ μααμούρ πὶρ κασαπὰ χαλινί ἀλμήσδηρ. Ἰπραχὶμ πασὰ πουρασηη-

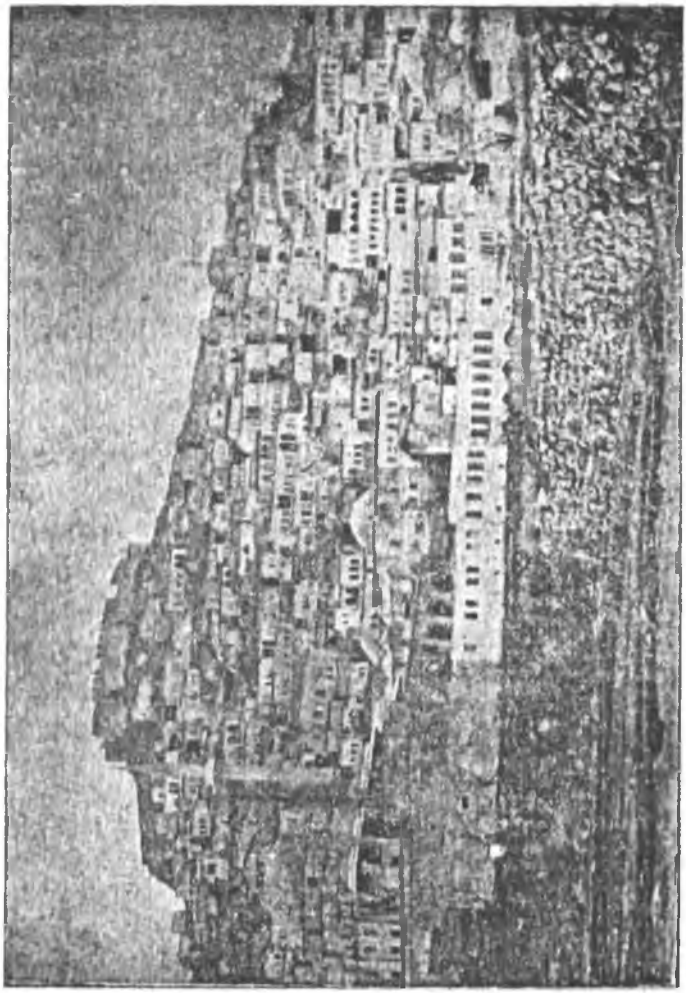
» μως (πέλκιδε Ἀμάς κὶ ἔλαν Ἀμασλὴ δέ Ἀμασλόγλου » λακοπλαρή μεβζούδδηρ) τεσμὲ ἰδιλὲν πὶρ καργὲ δάρ ἰ- » δί. Ὁ σηραλαρδά Ἀνατοληνὴν ὀτεσινδὲ περισινδέ ἰδζράϊ » σεκιαβὲτ ἰδέν Δερέπεϊλερινδεν πιρὶ μεζκιοὺρ καργεγέ τεα » ρούζ ἰδερέκ ἐχαλινὶν κήσμη ἀζζαμηνὴ τελὲφ ἰτιλίς. μου- » τεπακησήδα τζολοὺκ τζοδζουκλαρή ἰλὲ πὶρ μαχζενὲ σιικ » λανμησλὰρ, λάκιν Κὴρήμογλου ναμηνδά πὶρ χονχὰρ ζε- » ραλλὴ χριστιανλαρὴν ποὺ σὸν ἰλτιδζακιαχηνήδα κέσφ ἰτ- » μίς. ἀνέζακ ἰτζεριέ κιρμεγέ μουκτεδὶρ ὁλάμαδηγηνδαν » γιοκαρηδάν πὶρ δελὶκ ἀτζὴπ ἰτζερισινὲ σαμάν τολδουρμὴς » βὲ σόνρα ποὺ σαμανὰ ἀτὲς βερερὲκ ἰτζινδεκιλερί δουμαν- » δάν πογμαγά τεσεππούς ἰτμίσδιρ. Χονχὰρ δζαναβάρ μαχ- » ζενδεκιλελίν γέπισινιν τελὲφ ὁλδουγή ζαννὴ ἰλὲ καργεγί » γιάγμα ἰδὶπ μαγαλινέ ἀδδέτ ἐϊλεδικδέν βὲ μαχζενδεκὶ δου » μὰν ταγηλδηκὸάν σόνρα μουδζιζὲ νεβινδέν ὁλαοάκ περχα » γιὰτ καλὰν πὶρ κάτζ ἀϊλὲ δραζαν τζηκήπ δαχὰ ἐμὶν πιλ- » δικλερί δίκαρ κασαπαλαρδά γερλεσμισλέρδιρ.» Ποὺ ἀϊλελερδὲν πιρὶ ἔββελ ι Ἀγκαραδα βὲ σόνρα Νεδσεχιρδὲ γερλεσμίσδιρκι κοινότησιν Μέγας Διδάσκαλεση μερχοὺμ Φίλιππος Ἀριστόδουλος μεζκιοὺρ άϊλεγὲ μενσούπζηρ.

νή Νεβσεχίρ (5) τεσμιὲ βὲ γάγετ μουχτεσὲμ πὶρ δζαμί ἰλὲ τεζγίν ἰτμίς, δζαμινίν ἐτραφηνὰ ἰκὶ μελτὲπ, πὶρ ἰμαρὲτ, πὶρ κιοντιουπχανέ, πὶρ χαμάμ βὲ δίλερ μεπανίϊ ἐμιριὲ ἰνσὰ ἰδερὲκ ἄϊρηδζα πὶρ καζά μερκεζινὲ τερφὶ ἐϊλεμίσδιρ. Κέζα κασαπανὴν ἰκὶ σαὰτ μεσαφεδέ πουληνάν Κισβερδζινλίκ ταγνδάν σοὺ δαχὴ κετιρὶπ τζεσμελὲρ γιαπδηρμήσδιρ.

Ἐσκί χαμαμὴν καπουσὴ οὐζερινδεκὶ λιβχαλακί ταριχὲ πακηλήρσα κασαπὰ 1720 σενεσινδὲ ινσὰ ἰδιλμίς ὁλοὺπ ἰκὶ κησμὰ μουνασήμδιρ. Τοὺρκ μαχαλεσὶ καλιανὴν χαλὶμ πουλουνδιγὴ τεπενὶν μερκεζινδὲ κιαΐν ὁμοὺπ δζενούπ σαρκὶ ἐτεκλερινὲ τογρού οὐζανήγιορκι, ἐσκί Μούσκιρα μεβκηΐδε ἄσιγὰ πουραδά ὁλδουγὴ κιπί παλιαδὰ ζίκρ ἰδιλὲν μουεσσεσάτη χαϊριέ δαχὴ πουραδά, πουνλαρὴν σιμαλημδάδα τζαρσή πούλουνμακδάδηρ. Ροὺμ μαχαλεσί ἰσὲ τεπενίν πουτούν σιμὰλ σηρτλαρηνὴ ἰσγὲλ ἰτμελδὲ ὁλούπ σοκακλαρὴ δοὺζ, ἐβλερίδε ἀμφιθεάτρ σεκλινδέδιρ. Ροὺμ μαχαλεσινίν καρσουσηνδά Παναγία τα.

5. Μερχοὺμ Κοραὴς «Συμβουλὴ τριῶν ἐπισκόπων» νὰμ ἐσερινὶν 74ουνδζοὺ σαχιφεσινδὲ ἐσκί Νύσσα οεχρινὶν σιμδικί Νεβσεχιρὶν γερινδὲ ὁλδουγηνὴ γιαζιρσάδα χὲρ χαλδέ Νεβσεχὶρ ἰσμινὶν τούρκδζε ... γιαζηληση νὴ Nusscher διγέ γ:ανλής ὀκσυμασηνδάν, ποὺ χαταγιά δουσμοὺς ὀλμαλήδηρ. Πουνὰ πενζὲρ πὶρ χαταγιὰ Μόρδμανν δαχὴ δουσούγιερ. Μουμαιλέϊχ Ritterin Νεβσεχιρὶν Νύσσα κασαπασὴ ὁλδηγὴ χακκηνδακὶ φίκρ:νὶ ρέδ ἰτμέκλε περαπέρ πασκὰ πὶρ χαταγιά δουσερέκ δέγιορκι «Εὐμένησιν ζίκρ ἰτδιγί Νῶρα

— 19 —

Νεβσεχιρὶν ἐσκὶ καλεσινὶ κιοστερὲν κησμὴ

— 20 —

γή (6) τεσμιὲ ἰδιλὲν πὶρ τεπὲ μεβδζούδδηρ. Ερμενὶ μαχαλεσὶ ἰσέ, κιορουνισδὲ χάἶλη ζεμὰν σονραλαρὴ τεσκὶλ ἰδιλμὶς ὀ ούπ Τοὺρκ μαχαλεσινὶν σιμάλη σαρκὶ δζιχετινδὲ βὲ τζαρσηνὴν σονουνδάδηρ.(7)

Σὸν ταχρίρι νουφουσδά Νεβσεχὶρ σεκενεσινὶν 21526 κισιδὲν ἰπαρὲτ ὀλδουγὴ βὲ πουνλαρδάν 6, 987σὶ ἐρκὲκ βὲ 6223ού καδὴν ὀλμὰκ ούζερὲ 13210 Τούρκ, 3824ού ἐρκὲκ βὲ 348?σὶ καδήν ὀλμὰκ ούζερὲ 7306 Ρούμ, 878 Γρηγοριὰν Ἐρμενί, 87 ἐρμενὶ προτεστανή βὲ 45 ἐρμενὶ κατολιγί πουλουνδηγὴ ἀνλασὴλμήαδηρ.

πέλκι ἀνὶν (Νεβσεχιρὶν) κουρπινδέἶρ. Δζἶδδεν Νεβσεγὶρ κουρ πινδέ ἔλαν ποιλὲ πὶρ καργὲ μεβζούδδηρ. (Νάρ καργεσινὶ δεμέκ ἰστέγιορ). Νῶρα βέ ἐρμενίζζε Νὲρ γενὶ διμέκδιρ. Σον ρακὶ ἰσμί Νεροασσὸς (Στράβωνα ιορέ Νηροασσὸς) γενὶ σεχὶρ (Νέβσεχιρ) διμέκδιρ». (Φιλολ. Σύλλ. Γόμ. Α.΄ Σαχ. 213).

6. Πού τάγ πέλκι ἐλην τεπεσινδέ χαραπεσὶ μεβζούδ ὀλάν ἐκκλησίαδαν πού ἰσμὶ ἀλμήσδηρ. Ἐκκλησίανην ἐτραφηνδὰ μεσκέν ἐσερὶ γιόκδηρ, ζάταν γέρδε μινασὴπ δεγίλδιρ. Πού ἐκκλησίαγια δαὶρ ἐεβερὰν ἰδέν πὶρ ριβαγετὲ ναζάρεν πὶρ Πασχαλιὰ κιὸζεσὶ Κιόρενιν μουχτεδί ἐχαλισὶ ταραφηνδὰν ταχρὶπ ἰδιλμίσδιρ. Ἀνδζακ πού ταχριπὶν νέ βακήτ βουκού πουλδηγὴ ἐγιδζε μααλιούμ δεγίλδιρ.

7. Ρούμ μαχαλεσινὶν ἀσαγὴ κησμηνδὰ 1891 σενεσὶ Μάρτιος δέ Ἀπρίλιος ἀϊλαρηνδά 120 καδάρ χανενὶν διβαρλαρηνδά πίρ τακήμ τζαλακλάρ χασὴλ ὀλαράκ πού γιουζδέν μεζκιούρ χανελέρ τεδρἶδζαν γάἶρη κοπίλι ἰσκιὰν πὶρ χαλέ κελμίσδιρ. Κέζα σοκακλαρδάδα πάζη μαχαλλερδέ τζατ-

— 21 —

Τσ ηὸὰ 1055 δουκιὰν, 9 χάν, 12 φουροὺν βάρδηρ. Πουνδὰν μαδὰ "Αγιος Γεώργιος ἐκκλησίασμνην αὐλησὶ ἐτραφηνδάδα κιουτζοὺκ πὶρ παζάρ μεβδζούδ ὁλούπ ὅραδα δαχὴ 30 δουκιάν, 3 φουρούν βὲ κοινότης ταραφηνδὰν ἰδαρὲ ὅλουνήρ πὶρ ἐδζζαχανὲ βάρδηρ. Κοινάτησιν 1893 σενεσινδὲ ἰνσὰ ἰδιλμὶς γάγετ κιουζὲλ πὶρ χομαμὴ δαχὴ βάρδηρκι μεζ κιούρ χαμὰμ χοκιουμέτι μαχαλιενὶν ἰρὰς ἰτδιγὶ πὶρ χάϊλη μουσκιλατὰ ράγμεν χεμσεχριλερὶν ἰανάτη μου στερεκεσὶ ἰλὲ ἐσκὶ μεζαρλὴκ ἁρσασὴ οὐζερινὲ ἰνσά ἰδιλμίσδιρ. (8)

Ροὺμ κοινότησι κιορουνισδὲ σεχρὶν ἴλκ τεεσισί σενελερινδὲ ἰσκιὰν ἰδιλμίαδιρ. Δζιβὰρ καργελὲρ χριστιὰν ἐχαλισὶ Δερέπεϊλερινιν τεδζαβουζάτη μουτεβαλιεσὶ γιουζουνδὲν πὲκ ζιαδὲ διλκὶρ ὁλδουκλαρηνδάν Ἰπραχὶμ πασὰ ταραφηνδάν πάχς ἰδιλὲν μουασααδὰτ βέ τεσχιλατδάν πὶλ ἰστιφαδὲ χὲρ ταραφδάν πούραγια ἰλτιδζά ἰτμισλὲρ βὲ ποὺ σου-

λακλάρ χασὴλ ὁλμούσδηρ. Ποὺ χαλὶν ἐσπάπη ἀρζιεσὶ λαγικὴ ἰλέ ἀνλασηλάμαμης ἰσέδε οὐμουμιέτλε πίραζ γιοκαρηδάν κετζέν Ἰπραχὶμ πασὰ σσὺ γιολλαρὴ ἰλέ σοκακλαρδάν ἀκὴπ κιδέν σουλαρὴν σηζηντησηνδάν τοπρακλαρὴν γενμεσινέ ἀτφ ὁλσυνήγιορ.

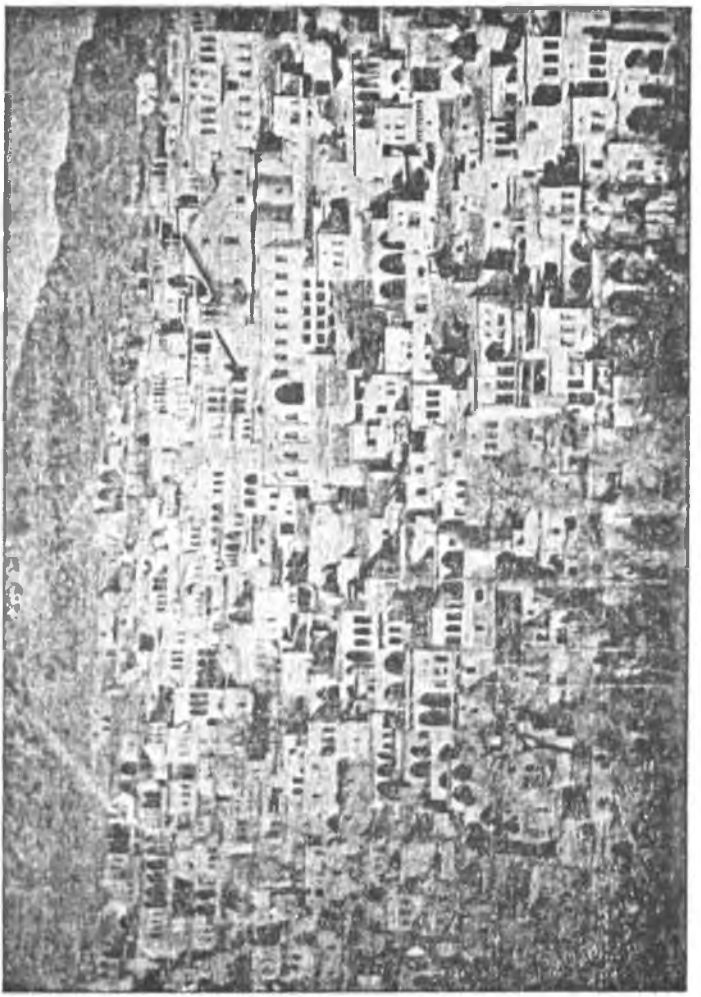
8. Ροὺμ μαχαλεσινδέ κοινότης ταραφηνδάν πὶρ χαμὰμ ἰνσασὴ ἰτζοὺν δαχὰ 1274 σενεαινδὲ πὶρ τεσεππσὺς δσυκουά κελμὶς βὲ ὅ δακήτ ποὺ μαξαδὴ τεακήπ ἰτμέκ βέ Ροὺμ καδην λαρηνὴ χάτληδζα οὐζάκ ὁλὰν τοὺρκ χαμαμηνὰ κιδὶπ κελίρκεν μααροὺζ καλδηκλαρὴ ἰζαδζατδάν κουρταρμάκ ἰτζοὺν «Ἰνδικτιὰς» ναμηνδὰ ἄτρηδζα πίρδε ἀδελφότης τεσσὶς ἰδιλ-

— 22 —

ρέτλε πὲκ τζὸκ σενὲ κετζμεξίζιν Νεβσεχὶρ κοινότη-
αι Καππαδοκίαννην πιρινδζὶ βέ ἔν γαλεπελικλὶ κοι-

μὶς ἰδί. Ρούμ καδηλαρηνήν τοὺρκ χαμαμηνὰ κιδὶπ κελίρκεν τζὸκ δεφὰ τοὺρκ τζοδζουκλαρὴ ταραφηνδὰν τασλαμαλαρὴ βέ τοὺρκ κεντζλερὶ ταραφηνδὲν χαρφενδαζληκλαρὰ μααρούζ καλμαλαρὴ Ῥούμ ἐχαλινὶν ἰζζέπι νιφσινὶ ρενδζιδέ ἰτμεκδέ ἰδί. Λάκιν κοινότης ταραφηνδὰν ἰνσὰ ἰδιλεδζεκ γενὶ χαμαμὴν Ἰπραχὶμ πασὰ χαμαμημὴν βαριδατηνά πὲκ πογιοὺκ καπισὰ ἰρὰς ἰδεδζεγινδέν χοικουμέτι μαχαλιενὶν πουνὰ μανὶ ὀλοδζαγὴ ὀζιγέτλε ἐχαλιδὲν ἀχβαλὶ πίραζ ὄαχὰ μουτεδιλανέ μοαχακεμέ ἰδὲν ζεδὰτ πουνὰ ὀζεσαρὲτ ἰδέμεδιλερ, χάττα ἀδελφότησιν ἰδζραατηνὰ μουχαλιφέτ πιλε ἰδερὲκ νετιδζεσὶζ καλμασηνά σεπεπιὲτ δερτιλέρ. Ἀνδζακ 1892 σενεσὶ δουκουὰ κελέν βὲ περεκέτ δερσὶν δεχὶμ π'ρ ταρζδὰ νετιδζελένμεγεν γάγετ κιουσταχανὲ πὶρ χαδισὲ χριστιανλαρὴν χισσιάτη μιλλιεσινί πὲκ δερὶν πὶρ σουρετδέ ρενδζιέ ἰτδιγινδέν δέρχαλ πὶρ χαμάμ ἰνσασηνὰ καρὲρ βερμισλέρδιρ. Ἐξερια Ῥούμ καδηνλαρηνήν χαμαμὰ κιτδικλερὶ πὶρ δζουμαὰ κιουνὶ πασλαρηνδά ὁ δακτὴν καϊμμακαμὴ Ζουχὶ πεγὶν μαχδουμὶ πουλουνδηγή χαλδέ πὶρ τακήμ τοὺρκ κδντζλερὶ ροὺμ καϊηνλαρηνήν πεσινέ δουσερὲκ μουγαΐρι ἐδὲπ σοζλέρλε ἀνλερὶ ἰζὰδζ ἰδερλέρ, πουνούνλαδα ἰκτιφά ἰτμεγαρεκ χαμαμδζή ἰσλάμ καδηνηνήν μουχαλιφετινὲ δέ ἰτζεριδὲ γικανμακδά ὁλὰν τοὺρκ καδηνλαρηνήν τελασηνα ράγμεν χαμαμά κιρμέκ τεσεππουσηνδά πουλουνουρλάρ, σοιλέκι ἔγερ τζαρσὴ ἐχαλισὶ κεΐφιετδὲν χαπερδάρ ὁλαρὰκ κελὶπ ἰσὶν ὀνιουνὶ περὶ ἄλμαμης ὁλσαλάρδη κὶμ πιλίρ νὲ κιπὶ φεναληκλὰρ ζουχουρὲ κελεδζέκδι. Νοέμβριος 14συνδὲ Ἀπόστολος Φίλιππος ἑορτησινδέ κοινότης; ἐσρὰφ βέ μουτεπεράνὴ γέβμι μαχσουσὴ μνασιπετὶ ἰλέ μερχούμ διδάσκαλος Φίλιππος' Ἀριστόβουλοσην χανεσινδέ τοπλανμὴς ὁλδηκλαρὴ πὶρ σηραδά κοινότησιν δέρχαλ πὶρ χαμὰμ ἰνσα-

— 23 —

Νεβσεχιρὶν χριστιὰν μαχαλεσί

— 24 —

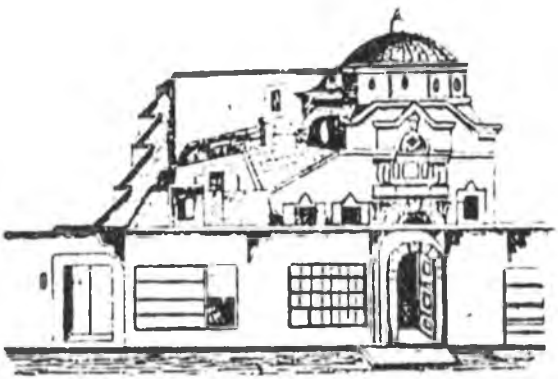
νότησλερινδεν πιρὶ ὁλμιούσδηρ. Καππαδοκίανην ἔν κιουτζιοὺκ κοινοτησινδὲν πιλέ Νεβσεχιρδὲ 3—4 ἄϊλὲ πουλουνδήρμαγιανη γιόλδηρλι ποὺ ἀϊλελέρ, οὺ ζοὺν μοὺδδὲτ βὲ ἔλαν μεμλεκετλερινὶν ἰσμινὶ ἀϊλὲ μαχλασὴ κιπὶ κουλλανμακδὰ περδεβάμδηρλαρ. Μέσελα Νιγδελόγλου, Μιστιλόγλου, Μελεκιοπλόγλου, Φερτεκλόγλου, Κιολδζουκλόγλου βέ σάϊρε ποὺ κα. πιλδένδιρ. 9)

σηνά τεσεππούς ἴτμεσὶ χακκηνδὲ μουττέφικα· πὶρ καράρ ἰττιχάζ ἰδιλμίσδιρ. Δέρχαλ ἀτζηλάν ἰανὲ δεφτερινὲ χαζηρούν μουχίμ μεπαλίγ καΐδ ἴτμίσδιρ. Φερδασὴ κιουνὶ : αράρη μεζκιούρ ἰσιδιλερὲκ σὺμούμ κοινότης ἐρκιανὴ ταραφηνδὰν πίλα καΐδ τασβὶπ ἰδιλμὶς βὲ ἰανὲ καϊδὴ πογιούκ πὶρ σέβκ οὺ χαχίσλε δεβάμ ἴτμίσδιρ. Ἄλκ ἰανελέρλε τεμὲλ χαφριατὴ πασλαμὴς, ποὺ ἀραδὰ Σταμπουλδακὶ χεμσεχριλερὶν ἰανελερίδε γετισμίσδιρ. Ἔχαλ! ὀϊλὲ ἀζὶμ πὶρ σέβκ οὺ γαιρέτ κιοστερίορ ἰδίκι πὶρ κερὲ ἰανὲ βερὲν ἰκινζί βέ οὺτζουνδζού δεφάδκ καΐδ ἰδιλίορλαρ, καδηνλαργν ἰσε κιμισὶ ἀλτοὺν βέ ἐλμασλαρηνή, κιμισίδε ἰσγιάϊ πελτιεσινὶ, ἐρζακηνὴ, χάττα ὀζιγάζ τακημηνὴ ἰχδά ἰδίορδη. Ἴενι ἰνσά ἰδιλὲν χαμάμ γάγ·τ σιρὶν βέ μουχ τεσέμ πὶρ πινά ὁλοὺπ Τουρκλερὶν χασεδινὶ ὄζέλπ ἰτδιγινδὲν μεζκιοὺρ χαμαμά κιτμεκδὲν τοὺρκ καδηνλαρη ἡ τεασούπηδινὶ δέ ἐρμενὶ καδηνλαρηνὴ τεχδιδάτ ἰλὲ μὲν ἴτμὲκ ἰστεμισλέρ ἰσέδε μουβαφφάκ ὁλάμαμησλαρδηρ βὲ κιρὲκ νεζαφέτ βέ τεχαρετὶ δέ κερέκ μεδκηϊ βέ δίκερ χουσουσατδακὶ μουκεμμελιε τὶ τολαγισὴ ἰσὲ τοὺρκ χαμαμηνδὰν κάτ κάτ οὺστοὺν ὁλάν ποὺ χαμαμά πίραζ σόνρα ἔν μουτεπέρ τοὺρκ άϊλελερινὲ μενσοὺπ καδηνλ ρ κελμεγὲ πασλαμησλάρδηρ.

9. Ἐσράφη μαχαλιεδὲν Ταχὶρ πεγὶν χανεσινδὲ μαχφοὺζ ἐσκὶ πὶρ δεφτερδὲν Φίλιππος Ἀριστόβουλοσην ἀλεηγὴ

— 25 —

Νεβσεχίρ Ρουμλαρηνὴν ἵλκ κοινότης χαγιατλαρηνὰ δαΐρ ἐλδὲ μεβδζούδ ἵλκ βεσικὰ ἐσκὶ πὶρ κ ώ .

Ρούμ κοινότησινιν χαμαμή

δ η ξ σουρετίδιρκι πουνδὰν ἀνλασηλδηγηνά κιορὲ ἵλκ ἐκκλησία 1744 σενεσινδέ, γιάνι σεχρὶν τεεσισιν-

σουρετδὲν ἀνλασηλδηγηνά κιορέ 1730 σενεσινέ καδάρ Νεβσεχιρέ ἐτραφδὰν ἀτιδεκὶ ἀϊλελέρ χιδζρὲτ ἰτμισλέρδιρ:

Φ ε ρ τ ε κ δ έ ν, Βασίλειος Ἡσαΐου, Παπαγεώργιος Νικολάου, Σάββας Κυριακοῦ, Ιρόδρ. Κυριακοῦ, Σταμάτιος Λαζάρου.

Φ α ρ ά σ α δ α ν, Μιχαὴλ Λευθερός, Μουράτ Ἀναστασιάδου, Στέφανος Κων)τίνου.

Σ α λ ά ν τ α δ α ν, Σάββογλου, Βασίλογλου, Μιχαὴλ Κων)τίνου, Παῦλος Σάββα, Κυριάκος Κυριάκου, Λαυρέντογλου, Σάββογλου, Συμεώνογλος, Ἀρσλάνογλου, Κυριάκος Κων)τίνου, Ἀποστόλογλου, Μερκούρογλου, Βασίλ. Μαυρός, Μαυρόσογλου, Ἀβραάμογλου, Ἀναστάσ. Παρασκευᾶ, Ἀρσ-

δὲν 23 σενὲ σόνρα ινσὰ ἰδιλὲν Ἅγιος Γεώργιος (10) ἐκκλησίασηδιρ. Ἀνλασηλὰν ἐκκλησίανην ἐσνάϊ ινσα σηνδά ρούμ ἐχαλὶ χένουζ ὅ καδὰρ γαλεπελικλί δεγίλ ἰμίς κι πὶρ μουδδὲτ σόνρα μεζκιοὺρ ἐκκλησία κιουνδὲν κισυνὲ ἁρτμακδὰ ὁλὰν κοινότης ἰχτιαδζα-

λάνογλου, Ἰωάνογλου, Κωνστ. Κωνϳτίνου, Σταυρ ς Σαχίν, Θεόδ. Παρασκευά, Σταύρογλου, Σάββ. Κωνϳτίνου, Γιολδζόγλου, Δανιὴλ Γιάννη, Κυριάκος Ζαχαρίου.

Μ ί σ θ ι δ ε ν. Ἰσραήλογλου, Δανιὴλ Ἀλεξάνδρου, Δημμήτογλου, Γοζάκ, Παρασκευὰς Ἰωάν ου Σάββογλου, Σαμουήλογλου, Κυρ. Γαρίπ, Φώτιος Εὐστάθιος δέ πιρσερλερί.

Κ ι ο λ δ ζ ο υ κ δ έ ν, Κυριάκος Σουμπούλ, Ἀρσλάνογλου, Χ'' Λεύθερος Κυριακοῦ Ἠλιάογλου, Κιργόρογλου, Ἀντώνιος Κυριακοῦ, Στράτιος Γκιορπέ Γιώργι, Γαρίπ Καλενδέρ, Γκιουμοὺς Ρωμανοῦ, Ἰσπὺρ Σαλμάν, Ἀρσλὰν Πινιάτ, Εὐθύμιος Εὐστρατίου, Γκιορπέ Σάββα βέ πιρσερλερί, Νεόφυτος δέ Καπλάν, Νικόλ. Ἰσαΐα, Μερκούριος, Παλδζή Λεύθερος δὲ Στράτιος, Χ'' Καπλὰν Ἀδριανός.

Τ η ρ χ η ν δ ά ν, (Τροχοῦ) Ἀγιὰν Γιολδζού, Γιολδζοῦ βὲ ἐθλαδόαρή Ἀναστ. δέ Μουράτ, Στέφανος Ἀντωνίου, Κων) τίνος Ἀντωνίου, Παρασκ. Πέτρου, Παρασκευὰς Λευθερόσογλου, Νικολάογλου.

Σ ο υ β ε ρ μ ε ζ δ έ ν, Σάββ ς Ποδούρ, Βασίλ. Ποδόσογλου, Π'' Ἀέραὰμ Λαζάρου, Ἀναστ. Μιχαὴλ δέ ἐθλαδλαρή, Χρύσανθος Γκιουμούς, Σάββ. Ἀναστασίου βέ ἐθλαδλαρὴ Ἰσραήλ, Ἀπόστολος, Στέφανος, Προκόπιος, Σάββ. Χρήστου, Ματ Γκιουμούς, Ἰορδ. Λαζάρου, Πρόδρ. Λαζάρου, Μάξιμος Παντελῆ, Στρατούλης Ἀϊβάζ, Λεύθερος Γκιουλπαλῆ, Γκιουλπαλόγλου, Παῦλος Κωνσταντίνογλου, Μάρκος Ἀγα-

— 27 —

τηνὰ γάϊρη κιαφὶ κιουρουλμίσδιρ. Πινάεν άλέϊχ τὰμ 50 σενὲ σόνρα, γιάνι 1794 σενεσὶ ἰστιχσὰλ ἰδιλὲν φερμάνη χουμαγιοὺν ἰλὲ ἐκκλησία γικδηηλαρὰκ ἔλαν μεβδζοὺδ ὁλὰν βὲ γίνε Ἅγιος Γεώργιος ναμηνὰ μεβκούφ πουλουνὰν. ἐκκλησία ἰνσὰ ἰδιλμίσδιρ Ἐπίσκοπος Ναζιανζοὺ Ἰγνάτιοσην τασδηκηνὴ χαΐζ ὁλὰν ποὺ κώδηξδεν ἀνλασηλδηγηνὰ κιορὲ χοκιουμέτι μαχαλιὲ ταραφηνδὰν βουκού πουλὰν μουαγενε γὶ μουτεακὴπ 9 Ἰούνιος 1794 σενεσί πεντζόενπὲ κιουνί ἐκκλησίανιην χεδμινὲ πιαλανμής, 14 Ἰούνιος τζεχαρόενπὲ κιουνὶ ἰνσασηνὰ μουπασερὲτ ὁλουνμής βέ 1796 σενεσὶ Νοέμβριος 3ουνδὲ (Ἅγιος Γεώργιος ἑορτησινδὲ) ἔγκαίνιαση ἰδζρὰ ἰδιλμίσδιρ. Ἐκκλησίανιην κουππεσὶ (τροῦλλος) 1837 σενεαί ἰνσὰ ἰδικμίσδιρ. Ποὺ χουσουσδὰ ἰστιχσὰλ ἰδιλὲν φερμάνη χουμαγιούν ἅσηλ πινανὴν πὶρ ἀρσήν πιλὲ τεβσιϊνὲ μουσααδὲ ἴτμεγιορδη. 1870 σενεσὶ ἐκκλησίανιην αὐ-

πίου.

Ἀ ν δ α ὸ α λ δ ά ν, Θεόδωρος Ἰωάννου, Στρατῆς Σάββα, Σάββας Μιχάλογλου βέ πιραδερλερί Κλίμα βέ Μισαήλ, Θωμᾶς Γαβριήλ, Ἀρσλάνογλου, Γεσίφ Παρασκευᾶ. Νικόλαος Παρασκευᾶς.

Τ ι λ ὸ έ ν, Ἄνθιμος Π'' Ἀβραάμ, Φώτης Ἀβραάμ.

Μ α λ α κ ο π ι δ έ ν, Ἀδὰμ Κλήμεντος, Σαμουήλογλου, Μιχαήλ Π'' Ζαχαρία, Κιρκὸρ Σάββα, Καπλὰν βέ ἐβλιαδλερί Γιάννη βέ Στρατή.

10. Νεβσεχιρὶν ἴλκ παπασλαρηνδὰν πιρί Παπᾶ Σάββας ἰσμινδὲ πὶρ ζάτεηρ.

— 28 —

λησινδὲ 3 κατλή γάγετ μουχεσέμ πὶρ καμπάνα μαχαλί (κωδωνοστάσιον) ἱνσὰ ἰδιλμίσδιρ. Πουνὴν διπινδὲ Ἅγιος Γεώργιος τσισμισὶ νιαμὴ ἴλὲ πὶρ τζεαμὲ μεβζούδδηρ. [illegible] μεβζούδδιρ:

ΤΗ: ΑΓΑΘΗ: ΚΑΙ ΜΑΚΑΡΙΑ: ΨΥΧΗ:

ΓΙΩΡΓΙΟΥ ΠΕΡΓΟΣ

ΤΟΥ ΠΟΛΛΑ ΚΑΜΟΝΤΟΣ

Η ΠΟΛΛΑΝΩΝ ΕΓΕΡΓΕΤΗΘΕΙΣΑ

ΠΑΤΡΙΣ

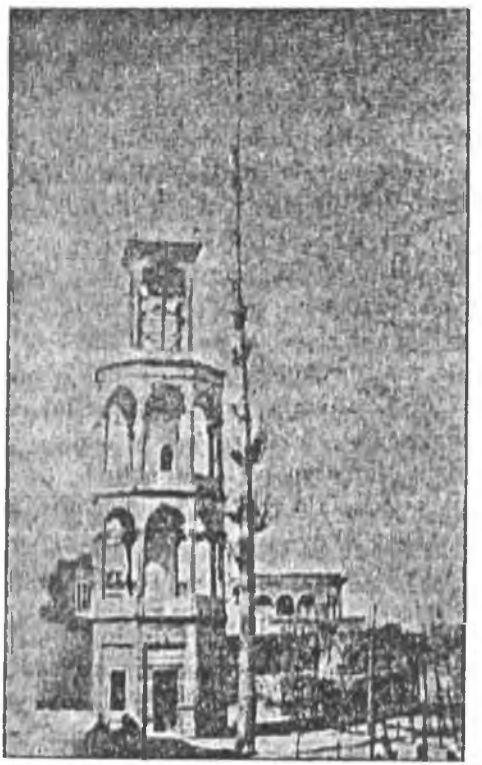
Πρὶν μὲν Γεώργιος Κωνσταντῶν ἱερεὺς ἔχ ἅριστος
πολλῶν πετρέων [illegible] μέ ωκα τεμὼν
ζῶιρ ὥπασεν ἱρὲν Ἅγιον ἐγόφφ ξιενεῖης
ψυχῆ, καὶ τε πολλὸν εὐκλείως λαγχάνον
Κωλώνων δ' ἀνθένιο πάγον τὸν τε εὐσεβίης τι
καὶ εὐγνωμοσύνης εἵνεκα Πατρὶ δύτῃ
Κλύετε θεσπεσίην ἰαχήν· ἔγρεσθε δὲ λαοὶ
ἀμφὶ νεὼν δὲ θεοῦ· ὅτε προσευξόμενοι
λαοὶ Λυκούστου τέ

Κερὲκ γιαπλὰν, κιρὶ.. ἀνὶν γερινὲ γένιδεν για πιλὰν ἐκκλησίανιν χαλὶ κιουστερίορκι κοινότης κιουνδὲν κιουνὲ ἀρτμακδὰ ὀλμάγλα περαπὲρ χένουζ σερβέτδζε πὲκ παρλὰκ πὶρ μεβκιμδὲ πουλούνμαγισρδη, ζίρα γιαρὴμ ἀσὴρ σόνρα ἱνσὰ ἰδιλὲν Παναγία ἐκκλησιασι ἀζαμέτ βὲ ἰχτισὰμ χουσουσηνδὰ ὀνλαρ-

— 29 —

δὰν τζὸκ οὐστούνδιρ.

Παναγία ἐκκλησίαση 1849 σενεσινδὲ ἰνὰὰ ἰδιλ

Καμπαναρεῖον

μὶς βὲ ἰνὰαατὰ σὰρφ ἰδιλὲν 12 πὶν λίρα χιάμιλαν ἐχαλινὶν ἰανεσὶ ἰλὲ τεδαρὶκ ἰδιλμίσδιρ. Ὀρτὰ καπου

— 30 —

·σὴ οὐζερινδὲ μερμὲρ πὶρ λεβχαδὰ Μιλλετὶν διδάσκα λοσλαρηνδαν Νεβσεχιρλὶ Γεώργιος Ραφάνησιν ταν ζὴμ ἰτδιγὶ ἀτιδεκὶ κιταπὲ μεβδζουὔδηρ.

Τὸν περικαλλέα τὸν δ' ἐκ βάθρων ναὸν ἔδειμαν
Νουσεχιρεῖς κανὸν Μητρὶ Θεοῦ, δαπάναις
ἀδραῖς καὶ μόχθοις καμόντες ἤαθμα ἰδέ·θαι·
ὁππότε Παΐσιος ἀρχιθύτης εἶπε
τὸν τῶν Καππαδόκων λαὸν πραπίδεσιν ἐῆσι,
τῷ τοι Ἄχραντε, τοῖς δὲ πόροις φιλίην
αωμθ' Ὀκτωβρίου ις'

Μερμερὶν δίλερ κησμηνδὰ ἰσὲ ρούμδζα χουρου φὰτ βὲ τούρκδζε λισὰν ἰλὲ ἀτιδεκὶ κιταπὲ μεβδζούδ δηρ·

Μεζὶδ ὁλσοὺν ὁμροὺ Σουλτὶν Ἀπδοὺλ Μεδζὶδ χανὴν
σαγεσινδὲ ἰνσὰ ὁλδοὺ Νεδσεχιρδὲ ποὺ κιλίσα [ζίρα
Κάϊσεριε ραχιπὶ ἰδὶ Παΐσιος πίρι δαλιὰ
Ναζιανζοῦ Αεόντιος χὲμ οὐσταδὴ Γρηγὸρ Κάλφα
Πιχὰμδ οὐλλὰχ ἰτμὰμ ὁλδοὺ ὁκοὺ φεράχλα ταριχὶν
Βαλιδετοὐλλαχὰ ἐμανὲτ κηληνδὴ μάϊν κασαπά.

18ινδζὶ ἀσρὴν σονλαρηνὰ τογρουὺ κοινότησιν νουφούσδζε τεζαγιουδὶ σὸν δερεδζεγὲ βασὴζ ὀλμιοὺς ἰδί. (11) Πουνδὰν τυλαγὶ ρούμ ἐχαλὶ ἰτζεδζὲλ σοὺ

11. Μουτεβεφα Κωστάκη Βαϊάνησιν πεδερὶ μερχοὺμ Γεώργιος Βαϊάνης κοινότησε ἰφὰ ἰλδιγὶ πὶρ χάϊλη χηζμετλερδὲν μαδὰ ρούμ ἐχαλινὶν νισπέτι τεζαγιουδινὶ ἰραὲ ἰδὲν πίρδε στατιστὶκ τανζήμ ἰτμίσδιρ. Πού στατιστιγέ κιορὲ 1260 (1844) σενεσινδὲ Ρούμ ἐχαλινὶν μαχαλιάτδζα μηκδαρὴ περβέτζχι ἀτίδιρ·

— 31 —

τεδιαρικινδέ δουτζάρη μουσκιλάτ ὁλαράκ 'Ιπραχὶμ πασὰ ταραφηνδὰν ἰνσὰ ἰδιλέν τζεσμελερὶν πουλουν διγὴ οὔζὰκ μαχαλλερέ καδὰρ κιτμὲκ μεδζπουριετιν δέ πουλουνήγιορδη. Μά ἐτ τεεσοὺρ 'Ιπραχὶμ πασὰ σουγὶ ροὺμ μαχαλεσινδέ γιαπηλαδζὰκ δίκερ τζεσμελερέδε ἰσαλὲ ἰδιλμεγὲ κιφαγὲτ ἰδεδζὲκ δερεδζεδὲ δεγίλδι. 'Ιστὲ τὰμ ὅ ἐσναλαρδὰ Νεβσεχιρδὲ Παπᾶ Γεώργιος ναμηνδὰ πὶρ παπᾶς γετισμὶς ἰδίκερ μεσλεκινὲ δζίδδεν λαγὶκ ὁλὰν πυὺ ραχιπί Τουρκλὲρ Κιουτζιουὺκ Κεγὶς τεσμιὲ ἰδερὲκ ὀνὰ καρσὴ πογιουὺκ πὶρ χορμὲτ ἰζχὰρ ἰδερλέρδι. Βαζαΐφι ρουχανιεσινὶ λαχικὴ ἰλὲ ἰδέν τακδὶρ ἰδὲν ποὺ ζὰτ ὅ καρὰ κιουνλερδέ πὶρ παπαζὴν σὴρφ βαζαΐφι δινιὲ ἰφασὴ ἰλέ ἰκτιφὰ ἴτμεγιπ ἰδαρέϊ ρουχανιεσὶ ἀλτηνδὰ πουλουνὰν ἐχαλὶ ὀγρουνδὰ χαγιατηνήδα φεδὰ ἰτμὲκ λιουζουμινὶ χὶς ἰδενλερδέν ἰδί.

Γιοχαρὴ μαχαλὲ	763	
ὀρτὰ »	642	
ἀσαγὴ »	699	
	2104	

1297 (1851)δὲ ἰδζρὰ ἰδιλὲν γενὶ ταχρίρι νουφουσδὲ ἰσὲ

	Νεβσεχιρδὲ	Σταμπουλδί	ἐρκὲκ	καδὴν	δζέμαν
γιοκ. μαχαλ.	840	257	897	890	1787
ὀρτά »	604	174	778	756	1534
ἀσαγὴ »	534	249	883	914	1797
			2558		5118

Γιάνι 7 σενὲ ζαρφηνδὰ ἐρκὲκ νουφοὺς 454 κισὶ ἀρτμήσ δηρκι σενεδέ 65 κισὶ διμέκδιρ.

Κοινότησιν βαριδατή, ισαλὲ ιλιλεδζὲκ σουγὶν μεσαφεσί, σουγιοὺν κετζεδζεγὶ γιολλαρ/ν ιραὲ ιτδιγὶ άβαρήζη ταπιὲ βέ πουτοὺν πουνλαρὰ ζαμίμετεν χοκιουμετὶν ιραὲ ιτδιγὶ μουσκιλάτ ναζάρη ιτιπαρὰ άληνήρσα Παπᾶ Γεώργιοσην δερυχδὲ ιτδιγὶ ισὶν

Παπᾶ Γεώργιος

πὲκ τζὸκ ζαχμετλερὲ βὲ πογιοὺκ πὶρ σεπατὰ μοχτὰδζ όλδουγὴ άνλασηλήρκι, ζάταν πού ζάτη μουχτερεμὶν μουτεχαλὶκ πουλουνδηγή φαζαϊλὶν ἔν_ πιρινδζισίδε πού ἰδί.

Πίζζατ κενδισὶ Σταμπουλὰ ἀτιμέτλε πὶρ πζὸκ ζαχμετλέρλε φερμάνη χουμαγιουνὴ ἰστιχσὰλ ἰτμίσδιρ. (12) Ἐσνάῖ σεγιαχατηνδά κελὶπ κετζδιγὶ κοινό-

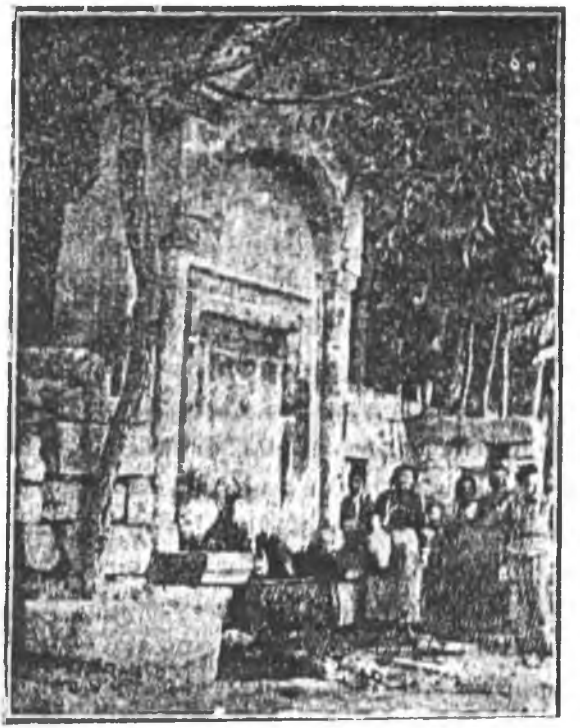
12. Μά ἐτ τεεσσὺφ ποὺ φερμάν ζά· ὁλμούσδηρ. Γιάληνηζ 1220 ταριχλὶ πὶ> σενεδὶν σουρετ! μεβζούδ:ηρ>ι ποὺ σε νὲδ μουδζιπίνδζ: Κιρέρτζινλίκ δζιδαρηνδά, σουγὶν κετζε:ζε γὶ μαχαλδέ πουλουνὰν ταρλανὴν σαχιπὶ Ἀχμέδ πὶν Ρεδζὲπ μεζχιούρ ταρλαγί 300 γρούς μουκαπιλινδὲ βὲ γιαπηλαδζὰκ τζεσμελερδὲ, πιρὶ κενδί ναιηνὰ ὁλμὰκ σαρτὴ !λὲ κοινότης βεκιλὶ Μπενλὴ ὀγλ:ο Χρήστογια σατμήσδηρ. Ριβαγὲτ ὁλρουνδηγηνὰ κιορὲ ζάϊ ὁλὰν φερμὰν σὸν δερεδζέ σεδίδ οὐλ μεὲ) ὁλσὺπ μεβάδζη μουνδερεζεσινδὲν πιρίδε «σουγιούν κετζεζεγὶ γιὸλ δελέθκι χαμιλὲ καδὴν καρνηνὰ πιλὲ !σαπὶτ !δεδζέκ ὁλσύρσα δελινὶπ κετζιριλσίνα μεδινδὲ !μίς. Πεὺ χουσουσδὰ ἐχαλὶ !νδινδὲ δεδὶμ !ελὶπ κελέν πὶρ ριβαγέτ ζαχὰ βάρδιρ, σοιλέκι: Ρουχσατὴν !σταχσαλὴ !τζούν Παπᾶ Γεώργιος Σταμπουλά για ηνὴζ πασηνὰ γιορουγερὲκ βέ γιολὶὰ ὀγραδηγὴ ρούμ κοινότησλερινδεν !ανελέρ τεπλαγιαρὰκ κιδίορδη. Ὁ βεκητλὰρ δε ἰζ γιολδζουλιγηνὴν μουσκιλατηνὰ μεπνὶ Ἀγκαρκ ταριχὴ !λέ Σταμπουλὰ κεδιλίρδι. Παπᾶ Ηεώργιος Ἀγκαραγια γιακλασδηγὴ σηραὰ δακκὴ: κετζμὶς ὁλδουγηνδὰν σεχὶρ δερὶν πὶρ καρανλὴκ !τζὶνδὲ ὁλουπ γιάληηζ πὶρ ζενκὶν χανεσὶ ζὶν !διλὲν πὶρ χανεδὲν πίραζ !σὴκ κιορουνούγιορδη. Παπᾶ Γεώργιος κιδέρ χανενὶν καπουσηνὴ τζαλὰρ ·έ κα πουγί ἀτζὰν χηζμετδζιδὲν ὃ κιδζεγὶ ὅραδα κετζιρμεσινὲ μουσακαδέ !διλμεσινί· ἰστιρχὰμ !δέρ, χάττα ἀχουρὴν πὶρ κιοσεσ νδέ γιατμιαγὰ πιλὲ μυνδαφακὰτ ἐϊλέρ. Χητμετδζί !πτιδαδά χαϊρέτ δέ τερεδδουδζά καλήρσαδα νιχαγετ χαλινὲ ἀζζηγιρὰκ χανὲ σα ιπλερινὶν χαπερὶ ὁλμαξήζην παπαζὴ !τζερὶ ἀλήρ. Παπᾶ Γεώργιος κιδζέ ἐ!δὲ φεβκελαδέ πὶρ τιλάς χὶς !-

-- 14 --

τησλερδεν ιανελέρ τυπλαμήσδηρ Σουγίν ισαλέ αμελιατηνά πίζζατ ναζαρέτ ιδερέκ χέρ κεσί τεσβίκ βέ τεργήπ βέ τεσδζί ιδέρ βέ χέρ κέξ όνούν χαχίς βέ φεδακιαρληγηνή κιορερέκ πεδένανδα, μάλιανδα κεμάλη μεμνουνιέτλε μουαβενετδέ πιυλουνουρλάρδη. Έρκέκ, καδήν βέ τζοδζουκλάρ πίλ ίττιμάκ βέ λάεν καττί 3 σενέ τζαλησαράκ καγιαλαρή δελμισλέρ, τεπελερί δουζελτμισλέρ, χενδεκλερί τολδουρμουσλάρ βέ χέρ δουρλού μουσκιλατή περταράφ ιδερέκ σουγί έββέλδζε σεχίρ δαχιλινδέ ινσά βέ ίχζάρ ιδιλέν 10

δέρ. χηζμετζιλερίν ίνιπ τζηκδηκλαρηνή, τισαρηρ·ν κελιπ κιδενλέρ δλσουγηνή άνλάρ βέ νενδισινί μισαφίρ ίδέν χηζμετζιγί τζαγηρήπ που σύν σεπεπινί σοράρ. Χηζμετζιδέν χανέ σαχιπινίν έσράφη μαχαλιεδέν δλδουγηνή. ζεβζεσινίν πέκ πο γιούκ μουσκιλάτλα βάζη χάμλ ίτμεκδέ ίδιγινί όγρενίνζε κεν δισινίν κ·δίπ λεχζδσα σύζερινδέ πίρ δοά δκουμασηνά μουσαδέ ταλέπ ίδέρ. Παπά Γεώργιοσην πού ταλετί χηζμετζίνίν χαίρετινί μιυζίπ δλούρσαδα χανέ σαχιπί χέρ νάσηλσα πού άρασά χανεσι δέ πίρ παπαζήν πουλουνδηγηνή δέ τού γιολδά πίρ τικλίφ δακή δλδουγηνήδα όγρενδιγινδέν κ·λπινδέ πίρ ούμίδ χισσί σύγιαναράκ παπαζή νεζδινέ δαβέτ ίδέρ. Παπά Γεώργιος έφένδι χαστανήν γιανηνά κιδίπ δεασηνή δκουδουκδάν σόνρα γιαζδηγή μαχαλ νέ άβδέτ·τμέκ σύζερέ μερδιδενδέν ίνέρκεν γενί τογμούς πίρ τζοτζουγήν αγλσμακδά δλδουγή ! σιδιλίρ βέ χανέ σαχιπινέ ζεβδζεσινίν σάλιμαν πίρ έρκέκ τζοδζουγή τεβλίδ ίτδιγί χαπέρ βεριλίρ. Χανέ σαχιπί πού χαπερδέν πέκ ζιαδέ σεβινερέκ τέκραρ Παπά Γεώργιοσην εζδ νέ τζάγηρήρ δέ όνδάν κίμ δλδουγηνή, νέρεγε βέ νέ ίτζούν κιτ·ιγινί σοράρ βέ όνά σεράί γο μαγιουνδά τανηδηγή, νυγούζ σαχι-

τσεμεγέ ισαμλέ ίτμισλέρδιρ. Σουγίν μεζιτούρ τζεσμελερέ ρέομι ίσαλτσί 1812 σενεσινδέ μουχτεσέμ πίρ σουρετδέ ιδζρά ιδιλμίσδιρ. Σού ίτζούν ίτινδζί πίρ

Νεβσεχιρδέ 'Ηλία τσεομεσί

πι πάζη ζεβαιτα τισσιελα ελέρ τερίρ. 'Ιστί πού σαγεδέ Παπά Γεώργιος έφένδι πού δερεδζέ σε τό σύλ μεϊλ τίρ φερμάν ίστιχαλήνα μουβαχαχ ολμούσιμρ.

ιχτιάτ γιολού δαχή γιαπιαγή ούνούτμαγιαν πού μουχτερέμ ζάτ 18 μασρά σούδα ισλάμ δζεμιετινέ ταχσίς ιτμέκ σουρετί ιλέ πουτούν κοινότησιν Μουχσινί ολμούσδηρ.

Πουνδάν μαδά κι γιάλήνής πού όνούν μουχτερέμ ναμηνή χεμσεχριλερί νεζδιδέ δαίμι κηλμιαγά κιαφί ιδί, Παπά Γεώργιος πασκάδζαδα μεμλεκετινέ χηζμέτ ιτμίσδιρ. 1794 σενεσινδέ Άγιος Γεώργιος έκκλησίασηνην γένιδεν ινσασή πουνούν γαϊρετί ιλέ βιδζουδέ κελμίσδιρ. Ό βακητλαρδά έκκλησία βέκοι νότης ισλερινδέ κιορουλέν ιντιζάμ σαγιάνη ιμτισάλ πίρ δερεδζεδέ ιδί, μουδδέτι χαγιατηνδά κερέκ έκκλησίαδα, κερέκ σουρέτι χουσουσιεδέ κελάμη ιλλαχιγί ιράδ ιτμεκδέν χαλί καλμάζ, έχαλίϊ χριστιανιεγί δάϊμα νασηχάτη πεδερανεσί ιλέ ιρσάδ έϊλέρδι. Φουκαραλάρ ίτζούν Συσσίτιον τεεσίς. έσνάφ ίτζούν άδελφάτολαρ τεσλίλ έϊλεμίσδιρ. Έλ γέβμ κοινότης χαμαμή ιλέ γενί Άσιτκή Σχοληνίν πουλουνδηγή έσλί μεζαρλήκ άρσασή ούζερινέ βασή έπνιέ ινσά ιτμίς ιδίκι, πουνλαρήν κήσμη άζζαμή φουκαρά βέ μισαφιρίϊ νίν ισλιανή, δίλερ κησμήδα έσνάφ δζεμιέτ βέ άδελφάτολαρηνην μερκεζί ιττιχάζ ιδιλεδζέκδι. Πινανήν ιττισαληνδάδα δζεσίμ βέ μουχτεσέμ πίρ μιλλέτ παγδζεσί βιδζουδέ κετιρμίς ιδί. Λάκιν μά έτ τεσούμ δζιβιρδακί Κιύρε καργεσί έχαλισί κερέκ χασέδ, κερέκ τεσούπ τολαγισή ιλέ χοσουμιέτι μαχαλιεγέ μουραδζαάτλα κιύγια καλέ σεκλινδέ μαχιετί γάϊρη

— 37 —

μααλιοὺμ πὶρ ταχήμι έπνιὲ ινσὰ ἰτμεκδέ ὸλδηγηνὰ δαΐρ ἰχπαρατδὰ πουλουναράκ χέμαν γικδηριλμασὴ έμρινὶ ἀλμήσδηρ. Παπᾶ Γεώργιος πὶρ τακὴν φαΐδε λὶ κιταπλάρδσ τεελὶφ βὲ τερδζουμέ ἰτμίσδιρκι πουνλὰρ 'Ανατολὴ ούσουλινδὲ τὰπ ἰδιλμὶς ΐλκ ἐσερλὲρ ὸλοὺπ τούρκδζε ἰλέ μουτεκελλὶμ 'Ανατολληλὰρ ἰνδινδέ πὲκ μεργούπδηρλαρ. Μάμαφιχ κοινότησδε με αριφὶν τερακκησὴ ἰτζοὺν τζαλησμακδάνδα χαλί κάλμαμησδηρ Χαλεπίου Νεκτάριοσην τζοδζουκλμγηνδὰ ταχσιλέ πὲκ χαχισκιάρ ὸλοὺπ πεδερινδέν κενδισι νί μεκτεπὲ κιονδερμεσινὶ ταλὲπ ἔϊλεμὶς πεδερὶ δαχὴ ποὺ χουσουσδὰ Παπᾶ Γεώργιοσα ἰλτιδζὰ ἰτμίς, ὅδα τζοδζουγὴν άρζουσηνὴν γερινέ κετιριλμεσινὶ ταβσιὲ ἰτδικδέν μαδὰ άνὶν ὅ ζεμανλαρδὰ γάγετ μεσχοὺρ ὸλάν Κάϊσεριδε Γερμανοσην νεζδινδέ ἰκμάλη τσχσιλέ κιονδεριλμεσὶ ἰτζοὺν μουαβενέτι νακδιεδὲ δαχὴ πουλουνμήσδηρ.

Μάμαφιχ άχλιὰκ βέ ταπιατηνδακὶ μετανὲτ μου τεπεράνη μαχαλιεδέν πάζησηνηνχασὲδ βὲ χουσουμετινὶ δζέλπ ἰτμίσδιρ. Μά ἐτ τεεσοὺφ άραμηζδὰ γετισέν πογιοὺκ μιμσελερὶ περχαγιάτ πουλουνδηκλαρὴ μουδδέτ μαζχάρη χορμέτ ἰδέμεμεκ μιλλὶ πὶρ καπαχὰτ σεκλινὶ ἀλμήσδηρ. Κοινότης άζαδζὴκ γερλεσίπδε δζουζὶ πὶρ φεαλιέτ κιοστερμεγέ πασλὰρ πασλαμάζ μιλλὶ πὶρ χασταλὴκ τεσκὶλ ἰδὲν μουναζαὰ βέ φηρκαδζηλήκ πὰς κιοστερμεγὲ πασλαμήσδηρ. Ὸ βα κητλὰρ πιρὶ Νιγδελόγλου 'Ιορδὰν άγά, δίκεριδε 'Ι-

ωάννογλου Παῦλη άγανὴν ὸλμάκ οὺζερὲ κοινότησδε χὲρ ἱκισίδε ᾶϊνη μερτεπεδὲ κουββετλὶ ἱκὶ φηρκὰ μεβ δζοὺδ ἰδί. Πυὺ φηρκαλαρδὰν πιρινὶν Παπᾶ Γεώργιοσα κάρσὴ ιπράζη τεβεδζούχ ἰδὶπ ἵτμεμεκδε όλδηγή μαλιούμ δεγιλσέδε χὲρ χαλδὲ Παπὰ Γεώργιος κιπὶ μουστακήλ ὸὺλ ἐφκιάρ βὲ τὰμμ ούλ' άτβὰρ πὶρ ζατὴν ἱκὶ ταραφήδα μεμνοὺν ἰδέμεγεδζεγι άσικιάρδηρ. Παπᾶ Γεωργιοσήνδα ρεφικλερί, δοστλαρὴ βάρ ἰδί, λάκιν ᾶϊνη ζεμανδὰ δουσμενλερίδε γιὸκ δεγὶλ ἰδί. Ριβαγετὲ ναζάρεν Ἰωάννογλου φηρκασὴ Παπᾶ Γεώργιοσην άλεϊχδαρὴ ἰμὶς κί, πόύδα' γάγετ μουχτε μέλδιρ, ᾶϊνη φηρκά πὶλ άχηρὲ Θεόκτιστοσα καρσήδα μουχαλιφετδέ πουλούνμήσδηρ. Ἴστὲ Παπᾶ Γεώργιος δαχὴ μουχτελὶφ μουφτεριατὰ όγραμής, χάττα 6 δεφὰ σουρκιουνὲ μαχκιούμ όλμούσδηρ. Χὲρ δεφασηνδά πιτζαρὲ άδεμδζαγάζ θεβκιλὶ βατανηνὴ τερκὲ μεδζποὺρ όλούρ, λάκιν κιορουνισδὲ πὶλ άχηρὲ καπαχατσήζληγὴ άνλασηλαρὰκ πίραζ σούρα κερὶ τζαγηρηλήρδη Πούδα μεδρεσενὶν ἐβρὰκ βὲ δεφα τηρὴ άρασηνδὰ ζουχούρ ἰδὲν βέ' σσυρετὶ Φίλιππος Ἀριστόβουλος ταραφηνδάν χἠφζ ἰδιλέν πὶρ βεσικά μουνδεριδζατηνδάν άνλασηλήγιόρ Μεζκισύρ βεσικαγιὰ ναζάρεν Ούρκιούπ μουτεπεράνηνδὰν πὲς ζάτ γιάνι Φώτηογλου Παπᾶ Συμεῶν, Λεμιρδζὶ Μιχαήλ, Κεσίσογλου Νικόλα, Γαλασλὴ Ἰωσήφ βὲ Γεώργη δγλοὺ Θεόδωρος χάκ μὶν χουζουρηνά κελερὲκ Παπᾶ Γεώργιοσην χούανι άχβὰλ βέ άχλιάκ σαχίπὶ όλ-

δηγηνά δατρ σιφαχὶ ιφαδατδά πουλουγμησλάρδηρ.

Ποὺ σουρέτλε 4 σενὲ καδὰρ μεμλεκετὶ χαριδζιν δὲ καλδηκδὰν σόνρα 1816 Μάϊος ἀγινδὰ καττὶ σου-

Νεβσεχιρδέ έσκι καδήν κηγιαφετι

ρετδὲ Κύπρησα νεφὶ ιδιλμὶς βὲ .ερὲκ γιολδὰ τζεκ-διγὶ μεσαϰϰατλαρδάν, .ερὲκ χεμσεχριλερινὶν κενδι-σινὲ καρσὶ χιοστερδιγί νανϰιορλιϰδὲν μουτεεσίρ ὁ-

λαρὰκ ἄϊνη σενὲ ζαρφηνδὰ βεφὰτ ἰτμίσδιρ. (13)

Πυὺ φηρκὰ μουναζαατηνὴν δεβαμὴ ἀρασηνδὰ πίτ ταπὶ κοινό-ης ἰσλερὶ γιοὺζ οὔστοὺ καλδή. Κάϊσεριδεν ἐτραφὰ νουρλὰρ σατζὰν μεσχούρ Γερμανὸς μεκτεπινὶν χιμαγεσὶ ἀλτηνδὰ κιουσὰδ ἰδιλέν βὲ πὶλ ἀχηρὲ Χαλὲπ μητροπολιτὴ ὁλὰν Θεόκτιστοσην (14) ἰδαρεσὶ ἁλτηνδὰ ἰφάϊ βαζιφὲ ἰδὲν μεκτὲπ διδάσκαλοσσηζ καλμήϛ, καπανμὰκ τεχλικεσινὲ μααροὺζ πρακηλμὴς ἰδί.

Περελὲτ βερσίνκι ὅ ἐσναδὰ δίκερ πὶρ κὴσμι χεμ σεχριλὲρ πούνδζα οὐμιδλέρλε κιουσάδ ἰδιλὲν γενὶ μελτεπὶν ποϊλὲ πὶρ χάλη περουσανιδὲ πουλουνμασηνὰ πὶρ δσυρλσὺ τεχαμμοὺλ ἰδέμεγιορλαρδη. Πσυν

13. Παπὰ Γεώργιος 29 Μάρτιος 1760 σενεσινδέ Νεβσεχιρδὲ τεβελλούδ ἰτμίσδιρ. Πεδερὶ Γιάννη ἰσμνδέ Γιάνιαλη πὶρ φουρουνζούλ ὁλούπ δαλιβεχὶ Νεβσεχιρλὶ πὶρ καδὴν ἰδί ἰσέδε ἰσμὶ μετζχούλδηρ. Χένουζ κέντζ γιασηνδὰ ἰκέν ἱερέας σιλκιὲ δαχλὰ ὁλούπ πὶρ τζὸκ γερλερὶ δὲ πού ἀραδὰ Σταμπολή, Ἰζμυρί, Ἅγιον ὄρσση, Ἀγκαραγι, Κάϊσεριγι, Ἀδανα γι τολασμήσδηρ. Κεν ισὶ μουττεχίλ ὁλούπ 3 κηζὴ 6ὲ πὶρ ὀγλού ὁλμούζ ἰσὶδε ὀγλού χένουζ τζοὺζούκ ἰκέν βεφάτ ἰτμίσδιρ. 1816 σενεσὶ Ἰούλιοσηνδα 30 γιασηνδὰ ὁλδουγὴ χαλδὲ Κύπρης ἀδασηνὴν Λεύκωσα κασκπκσηνδὰ βεφάτ ἰτμίσδιρ. Μεζαρηνὴν ἔλαν μεδζούδ ὁλούπ δλμαδηγη μετζχούλδηρ.

14. ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ. Δουνγεδὲ ἰσμὶ Θωμὰς ὁλὰν Θεόκτιστος 1788 σινεσὶ Νεβσεχιρδὲ τεβελλούδ ἰτμίσδιρ. Πεδερὶ Ἀβραὰμ 18 νδζὶ ἀσρὴν ἐραϊλινδὲ Νίγιε ὁμβαρηνδὰ ταχριπ ἰδιλὲν Ἀμὰς καργεσινδὲν ἰκί.

— 41 —

λάρδα περάϊ τιδζαρèτ Σταμπουλδά πουλουνάν Νεβσεχιρλιλέρ βὲ πὶλ χασσά πακκάλ ἐσναφὴ ἰδί.

Φηρκαδζηληλδά πιρδὲν πιρὲ παρλαμάκ Ρουμλαρὴν μιλλὶ πὶρ καπιχατὴ ὀλδουγὴ κιπὶ βατανλα-

---

Ἴλκ ταχσιλί ὸ βακητλάρ κοινότης μεκτεπί πουλούνμαδηγηνδαν πάζη ἐρκèκ βέ καδηνλαρὴν χανελερινδέ τεεσί; ἰτδικλερί χουσουσί μεκτεπλιρδὲν πιρινδὲ βυυκού πουλμούσδηρ. Θωμασὴν μαχαλὲ ἀρκαδαχλαρηνδάν Νικόλαος ναμηνδά πὶρ κέντζ κι—πὶλ ἀχηρὲ Ναζιανζοῦ Νεκτάριος σὺνβανὴ ἰλέ Κάϊσερι μητροπολιτή Παΐσιος ἐφένδινιν μουαΐλν ἐπίσκοποση ὀλμούσδηρ—μουκάδεμα πεδερί ταραφηνδάν Κάϊσεριδε Γερμανοσὴν μεκτεπινέ κιονδεριλμίς ἰδί. Πὶρ μουδδèτ σόνρα πού κέντζ μεμλεκετινὲ ἀμδèτ ἰτδιγινδέ πὶρ κιοὺν ἐκκλησίαδα πὶρ νοὺτκ ἰράδ ἐϊλεμίς ἰδί. Ἰστὲ πιὺ νουτκὴ ἐκκλησίαδα πεδερί ἰλ πὶρ λικδὲ Θωμᾶς δαχὴ δινλεμίς δὲ πουνδάν πὲκ ζιαδὲ μουτεεσίρ ὀλαϊάκ πεδερινδὲν Νικόλαοσηην σοϊλεδικλερινίν νὲ ὀλδουγηνὴ σορμούς, δδα κεμάλη σαφδίτλε «πουνλαρὰ πογιούκ ὀκουμαλάρ» δὶρλέρ δζεβαπηνὴ βερμίσδιρ. Θωμᾶς πεδερινδὲν κενδισινέδε πού πογιούκ ὀκουμαλαρὴν ὀγρεττιριλμεσινί ταλὶπ ἐτμὶς βέ πού ταλεπινδέ δκ δὰρ ἰσμάρ ἐϊλεμίσδιρκι πεδερί Παπὰ Γεώργιοσδαν πού χουσουσδά φικρινί σορμαγὰ μεδζπούρ ὀλμούς. δδα τζοδζουγὴν ριδζασηνίν καπουλινί ταδσιεδέν μαδὰ Κάϊσεριε κιονδεριλμεσί ἰτζούν μουκβενετδὲ δαχὴ πουλουν μήσδηρ. Ὄρκδα Γερμανὸς δὲ ὀνούν χαλεφὶ Παΐσιος δὲ οὐλοδμι ριαζιὲ μουαλιμὶ ἱεροδιάκονος Ἰωσὴφ νεζδινδὲ 7 σενὲ ταχσιλ ἴλμ ἰλὲ κετζιρμίσδιρ. Ἔββελα μοναχὸς δὲ πὶλ ἀχηρὲ ἱερέας σιλκινέ δαχίλ ὀλοὺπ 1806 σενεσί χεμσεχριλερί ταραφηνδὰν δ βακὴτ τεεσίς ἰδιλὲν μεκτεπὶν μουδιριετινὲ δαβέτ ἰϊλμίσδιρ. Ἰκὶ σενὲ τεδρισατδὰν σόνρα Νιγδελόγλου ταραφδαρὴ ἀδ ἰδιλερὲκ μεζκιοὺρ φηρκανὴν δαχὰ κουββετλὶ ὀλάν

ρηνδὰν οὶζὰκ πουλουνδηκλαρὴ ζεμὰν ὀνὰ καρσὴ δα χὰ φαζλὰ πὶρ μουχαππέτ, ἀνὶν ταλὶ βὲ τερακκησηνὰ χηζμὲτ ἰτζοὺν δαχὰ πογιούκ ἀρζοὺ χὶς ἰτμελερίδε κέ ζαλικ Ρουμλαρὴν μιλλὶ πὶρ φαζιλετίδιρ. Πογιοὺκ κιουτζοὺκ πουτοὺν μιλλέτ μουχσινλερὶ φεαλιέτι μιλλιελερὶ ιλέ τεμεγιούζ ἰδενλερὶν λιάφεσι διάρη γουρπετδὲ πουλουνανλάρδηρ. Ποὺ χιλικὰτ Σταμ-

μουχαλιφλερὶ ταραφηνδὰν τεσκὴπ ἰλιλμὶς βὲ πίζζατ ἐκκλησία δαχολινδέ δουτζάρη τεαρούζ ὁλαρὰκ "Αγιον βῆμα δαχιλι νέ κατζμάκ σουρετὶ ιλέ ἀνδζακ κουρτουλαπιλμίσδιρ. Πὶρ κάτζ κισὺν σόνρα μεμλεκετινὶ ἔρκ ἰδερὲκ Ζινδζίδερε μοναστη ρηνὰ κιτμίσδιρκι ὄρασα Γερμανοσὴν θεφατηνὴ μουτεακὴπ Παΐσιος ἡγούμενος ὁλμούς. Θεόκτιστ ς δαχὴ ἀν ν γερινὲ Ἱερατικὴ Σχολὴ μουδιρετινὲ κετζμίσδιρ. Ποὺ ἐσνασὰ Νικηφόρος Θεοτόκησιν Κυριακοδρόμια νομηνδακὶ ἐσερινὶν Ἰινδζὶ ζιλδινὶ τούρκζεγε τερδουμὲ ἰτμίσδιρ. Ἄνδζακ πιλ ἀ ηρὲ κενδισὶ ιλὲ Παΐσιος ἀρασηνδά ὄζουζὶ πὶρ πουρουδὲτ χουσουλὲ κελδιγινδέν 1810 σενεσὶ Στριμπουλὰ κελμὶς βέ Ποτηρὰ ἐνορίασηνδα ἀζ πὶρ μουδὲτ προϊστάμενοσλοκ ἰτδικδέν σόνρα Μεγάλη ἐκκλησίανην ἐμρὶ ρὲ Προύσαληλαρην ταλεπὶ οὐζερινέ Προῦσα μεκτεπινέ διδάσκαλος κιονδεριλμίσδιρ. Μεκτὲπ δέ ἐκκλησίαδα 4 σενὲ τεδρὶς βέ τεαριφδέν σόνρα Μιχαλὴτζ κασαπασηνὰ κιτμὶς, λά ιν πουραδάδα ἐχαλινὶν μουναζαατην τὰν κατζαρὰκ τέκραρ Προύσαγια ἀβδὲτ ἰτμίσδιρ. Μιχαλὴτζ ἐχαλισὶ πάζη ἐρπάπη φιτνενὶν ταχρικιατὴ τολαγισὴ ιλέ διδάσκαλοσλαρηνη ἐλδὲν κατζημάκ ἰστέμεγερεκ Πατρικχανεγέ μουραδζαάτλα διδάσκαλοσλαρηνην ἀβδετινὶ ταλὲπ ἰτμισλέρδιρ. Θεόκτιστος τέκραρ Μηχαλητζά ἀβδὲτ ἰτμὶς βὲ ταλεπεσινδέν ἰκισινὶ κενδισινὶν γερινὶ τουτμαγὰ μουκτεδὶρ πὶρ δερεδζεγὲ κετιρδικδέν σόνρα Σταμπολδὰ ἐσκὶ ἐνορίασηνα ἀβ-

πουλδακὶ Νεβσεχιρλιλερὶν γιοὺζ σενελὶκ φεαλιετὶ ἱλὲ μουσπέτδιρὶκι ποὺ οὺζοὺν μουδδέτ ζαρφηνδὰ ἀρ-ρ-ιλαρηνδὰ ἔν οὺφὰκ πὶρ μουναζαὰ ζουχούρ ἰτμεξίζιν μεμλεκετλερινδεκὶ μουεαοεσάτη ἰλμιενὶν τεραχκὴ βὲ τεκεμμουλινὲ ἰκτιζά ἰδέν βαριδατὴν τεεμινὶ ἰτζούν δζούμλεσι γεκδιλερὶ ἰλὲ ρεκαπὲτ ἰδέρδζεσινε λά ἐν καττὶ πὶρ σουρετδὲ τζαλιηαμησλὰρ βὲ τζαλησμακδάδηρλαρ.

Μά ἐτ τεεσσύφ πουνδὰν γιούζ σενὲ ἀκδέμ, τὰμι

δὲτ ἰτμίς βέ ἐνορίτησλεριν ταλεπὶ οὺζερινὲ ἀρχιερέασληγα τερφὶ ἰδιλμίσδιρ. 1820 σενεσὶ Χαλὲπ μητροπολιτὴ Κάϊσερὶλι τὲκ κιὸζ Κύριλλοσην δεφατηνὴ μουτεακὴπ Μεγάλη Ἐκκλησία ταφαφηνδὰν ἀνὶν γερινὲ μητροπολιτ ἐντιχὰπ ἰδιλερὲκ Χαλεπὲ κιονδεριλμίς, ζίρα ὄραδακὶ μουναζαὰτ βέ ἐντρίκαλαρ ἀρασηνδά ἐπαρχίαγι ἰδαρεγέ ἀνδζακ πουνοὺν μουκτεδίρ ὁλαὸζαγηνὰ κανάατ χασὴλ ὁλμούσδηρ. Χαλεπδέ πουλοινδηγή μουδδέτδζε Ἅγιον Πνεύμαγιτκ δαὶρ μουκιαλεμὲ ταρζηνδὰ πὶρ ἐσὲρ καλεμέ ἁλμήσδηρκι πουνοὺν ἅλ γιαζησὴ κσινότης κιουτουπχανεσινδέ μαχφούζδηρ. Μεζκιοὺρ ἐσὲρ ἀράπδζαγια τερδζεμέ ἰδιλμίσδιρ. Μεζκιοὺρ ἐπαρχίαγι 15 σενέ ἰδαρέ ἰτδικδέν σόνρα πάζη χακσήζ ἰσναδὰτ τολαγισὴ ἰλέ Πατρικχανὲ ταραφηνδὰν κερὶ τζαγηρηλτράκ 1841δέ Σταμπουλὰ ἀδδέτ ἰτμίς δέ 400 νουσχὰ μουχτελίφ κιταπλαρὴ χαβὶ κιουτιουπχανεσινίδε Χαλὲπ κοινότησινε ἰχδά ἐϋλεμίσδιρ. Φενερδέ Ἅγιος Ἀθανάσιος κελλισινδέ πὶρ σενέ καδάρ καλδηκδὰν σόνρα Κούμκαπου ἀρχιερατικῶς προϊστάμεγοζληγηνα τεαγλὶν ἰδιλμίσδιρ. Ὁ ἐσναδὰ Ἀνατολὴ χριστιανλάρ ἰτζοὺν ἀράσηρα Πατρικχανέ ἐκκλησίασηνδα κελάμη ἰλλαχιγὶ τούρκ δζε ἰράδ ἐϊλεδιγὶ κιπὶ Κεντρικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ ἀ-

μιλλετὶν ιχράζη ιστικλὰλ ὀγρηνδακὶ·κηγιαμηνὴν ἀ-
ρεφεαινδὲ μεκλεκετλερὶ μεκτεπλερινὶν ιστικπαλιηνή
τεεμὶν ιτζούν πούραδα πὶρ 'Εφορεία τεεσισινὶ δου-
δουνὲν βατανπερβέρ ζεβατὴν (15) ισμλερὶ μετζχούλ
καλμήσδηρ. 'Ο κιπὶ καρὰ κιουνλερδὲ Μιλλετὶν ισ-
τικπαληνὰ τεβδζίχι ἐνζάρ ιδὲν πού ζεβατὴν ζικρὶ
χὲρ σουρέτλε τεπδζιλὲ σαγιάνδηρ.

Πουνλάρ πού 'Εφορείαγι τεεσὶς ιδερὲκ ὅ κα-
δάρλα ικτιφὰ ἴτμεμισλερ, ἄνδζακ κενδιλερινὶν τεμε-
λινὶ κοϊδουκλαρὴ πινανὴν ικμὰλ ιλὲ χὲρ σουρέτλε
μονχαφαζασιηνὴ ἐβλιαδλαρηνὰ τενπὶχ ἰτμισλὲρ βέ

ζαληγηνδά δαχὴ πουλουνμήσδηρ. Θεόκτιστος 20 'Ιανουάριος 1848 τκριχινόέ βεφάτ ἰτμίσδιρ. Παλήκληδα μεδφούν πουλην δηγή μεζαρὴν σὸζερινδέ μεσχοὺρ 'Ηλίας Γαντηλίδης ταραφηνδάν τκνζήμ ιδιλέν ἀτιδεκὶ κιταπὲ μεδζούδδηρ

Σῆμα Θεοκτίστου περικλυτοῦ 'Ιεράρχου
τόν ποτε Χαλεπίου πόλις ἔσχε πατέρα
Μείλιχον, ἡδυεπῆ, λάτριν μεγάλειο θεοῖο
τῆς ἱερῆς Σοφίης·κτήτορα·ἠδὲ·δότην
Τοῖον ὁ κεύθει τύμβος ἀριπρεπέ' ἔνθεον ἄνδρα
εὖχος Καππαδοκῶν εὐσεβίης πρόμαχον
"Ητοι ὁ μὲν σιγὰ ἀποπνεύσας· εὖλαλον αὐδήν
οὗς δ' ἐπόνησε λόγους πᾶσι λαλοῦσι φίλοις.

15. Πούσπουτουν τεσαδδουφί δλαράκ ἐλιμιζέ Σταμ-
πουλδὰ μουτεμεκκὶν 8 χεμσεχρὶ ταραφηνδάν Νεβσεχὶρ ἐσρα-
φηνὰ χητάπαν γιαζηλμής πὶρ μεκτοὺπ κετζμίσδιρ. Νεβσε-
χιρδὲ γιαπηλαδζάκ τζεσμελὲρ ἰτζούν ἰανὲ τοπλανμασὴ χου-
σουσηνδὰ πὶρ ά π α ν τ α χ ο ῦ σ α τζηκαρτηλμασὴν δκὶρ

πού δζιχετὶν ταρσὴν βέ ταλβιεσὶ ἰτζοὺν πίρδε Πατριαρχικὸν βὲ Συνοδικὸν Σιγίλλιον ἰστιχσὰλ ἰτμισλέρδιρ. Μεζκιούρ σιγίλλιον σσυχεδάϊ μιλλετδὲν μερχούμ βὲ μαγφοὺρ πατρὶκ δινδζὶ Γρηγόριος ἰλὲ ἀνίνλε πιρλικδὲ ἰχράζη ρουτπέϊ ρεφιέϊ σεχαδὲτ ἔϊλεγὲν ἀρχιερέασλαρην ἰμζασηνή χαβὶ ὁλαράκ μαχφοὺζ πουλουνμακδάδιρ. Ἴστὲ ὅ μουχτερὲμ ζεβὰτ ἰτζοὺν πρακτικὰ δεφτερίδε, δαχιλὶ νιζαμναμέδε πού σιγίλλιον ἰδί.

Μάμαφιχ ὁνλαρδὰν σόνρα κελενλέρδε κενδιλερινὲ δεδελερινδὲν μιρὰς πρακηλάν βαζιφεγὶ ἰχμὰλ ἴτμεγιπ ἀνὶ κεμάλη σαδακάτλα ἰφὰ βὲ βεδιέϊ μουκαδ δεσεγὶ λεκεσὶζ ἐβλιαδλερινὲ τεαλὶμ ἰτδιλέρ.

Ἴστὲ ποὺ γιοὺζ σενὲ ζαρφηνδά Χ΄΄ Θεόφιλος Μουπαϊατζῆ, Γεώργιος Βαϊάνης, Μιχ. Παπάζογλου Παρασκευᾶ Ἀποστόλου, Κωνστ. Παναγιωτίδης,

---

ὅραδαν κελὲν πὶρ μεκτουπὰ ἐζεβάπαν γιαζηλὰν ποὺ μεκτουπὰ μεζκιοὺρ τεκλίφ μαγρουρανὲ πὶρ ταρζὸά ρὲὸ ἰκιλερὲκ πουνοὺν ἰτζοὺν ἐν ἐββέλ κφνέ! κεσελερινὶ ἀτζμαλαρὴ ταβαιέ ἰδιλίορ βέ ἰπτιδαδὰ κενδιλερί 8 πὶν γρουὺς ἰτζοὺν ἰανέ καὶὸ ἰδιλ δικλερί δὲ ποὺ μεπλαγὴ 10 πὶν γρουσὰ ἰπλὰγ ἰδεδζεκλερὶ δὰδ ὁλουνήγιορ. Μεκτουπὸὰ ταρ.χ γιόκδηρ. Λάκιν μοχκουρλερὶν οὐζερινδεκί ταριχλερὶέν 1840 ἰλὲ 1842 ἀρασηνδὰ γιαζηλμὴς ὁλδουγή ταχμὶν ἰδιλίορ. Πουλαρὶν ἰσιμλερὶ περβέτζχι ἀτίδιρ: Σάββας Χ΄΄ Γαρίπ, Χρῆστος Ἀρσενίου. Ἀντώνιος Ἰωάννογλου, Δημήτριος Ἰωάννου, Ἰωάννης Θωμᾶ, Πρόδρ. Δεβελόγλου, Νικόλαος Μάρκου Χηράογλου, Παρασκευὰς Σταύρου.

Γεώρ. Φερτεκλόγλου, Σάββας Ἰωαννώφ, Κυριάκος Καϊκδζόγλου, Ἰορδάνης Μαϊγώφ, Χ΄΄ Ἰωάννης Βλασίου, Γεωργ. Φιλιππίδης, Κωνστ. Τεπερίκογ-

Γεώργιος Βαΐάνης

λου, Γ. Χαϊαλίδης, Ἰάκ. Κασάπογλου, Ἀνέστη Θεοφάνογλου, Ι. Καρευθύμογλου. Θεοδ. Κυσμίδης, Πρ. Ἰωσηφίδης, Στέφ, Σοφιάδης, Παρ. Δημητρίου Παῦλος Πορλόγλου, Ἰορδ. Χριστοφορίδης, Γεώρ.

— 47 —

'Αποστολίδις βὲ σάϊρε κιπὶ ζεβάτη μουχτερεμὲ κελμὶς ετζμίσδιρκι πουνλαρὴν δζούμλεσιδε μεκτεπλερὶν βαριδατηνὴν τεζγιδὶ βὲ τερακκή βὲ τεαλισὶ ἰτζὶν κεμάλη γαϊρὲτ βὲ μουχαππέτλε τζαλησμησλάρδηρ.

1820 σενεσινδὲν χάϊληδζα ἐββέλ, πέλκιδε 1804 σενεσὶ ζαρφηνδὰ ἴλκ κοινότης μεκτεπὶ κιουσὰδ ἰδιλμίς ἰδί, ζίρα 1847—1848 σενέϊ τεδρισιεσινδέ μεζκιούρ μεκτεπδέ μουαλλιμλὶκ ἰδὲν Ναζιανζοῦ Λεόντιος 1805 σενεσὶ μεκτεπὶν μουαλλιμλιγινὲ τεαγὶν ἰδιλὲν Θεόκτιστοσιν ἴλκ διδάσκαλος ὀλδουγηνή ζίκρ ἰδίορ.

Κερὲκ πουνδὰν ἐββέλ, κερὲκ' ὀνδὰν σόνρακοινούτες μεκτεπινδὲν μαδὰ ἐρκεχλὲρ βὲ καδηνλὰρ τα. ραφηνδὰν ἰδαρὲ ὀλουνήρ πὶρ τακὴμ ἔβ μεκτεπλερίδε μεβδζούδ ὀλούπ πουρσλαρδὰ ἐρκὲκ βὲ κὴζ τζοδζουκ λαρηνὰ ὀκουγιοὺπ γιαζμὰκ ταρὶφ ἰδερλέρδι. (16)

---

16. Κωνσταγτίνος Φερτεκλόγλουνην ἐβινδέ ἰδαρὲ ἰτδιγὶ χουσουσὶ μεκτὲπ 1882 σενεσινέ καδάρ δεβὰμ ἰτμὶς ολσὺπ πέκ δε ἐχεμμιετδέν ἀρὴ δεγίλδι, ζίρα ταλεπεγέ γιάληνηζ ὀκουγιοὺπ γιαζμὰκ δεγίλ, ἄνδζακ πάδ ἐλ ἰμτιχὰν κοινότης μεκτεπινὶν ὀρτὰ σηνηφλαρηνὰ κιρεπιλεδζὲκ δερεδζεδέ πασκάδζα μαλιεσμὰτ δαχὴ ὀγρετδιριλμεκδέ ἰδί.

Πίλ χασσὰ γίνε 1880 σενεσινέ καδὰρ Ὀκουμοὺς Ραχὴλ δενιλέν πὶρ καδὴν ταραφηνδὰν ἐδινδὲ ἰδαρὲ ἰδιλὲν κὴζ μεκτεπὶ πέκ πογιοὺκ χηζμετλὲρ ἰφὰ ἰτμίσδιρ, ζίρα κοινότης Παρθεναγωγειονλαρηνὴν τεεσισινὲ καδὰρ μεμλεκετὶν κηζλαρὴ ὀκουγιοὺπ γιαζμαγὴ πούραδα βέ πουνοὺν ἐμσαλὴ ἔβ μεκτεπλερινδὲ ὀγρενίορλαρζη.

Κοινότησιν πὶρ νὲβ ἰχμαλὴ γιουζινδὲν ⸗ετζὲν ἄσρὶν ἐβασητηνά, ⸗ιρίδε σονλαρηνά καδὰρ δεβὰμ ἰδὲν ποὺ ἔβ με⸗τεπλερινὶν ἀρασηνδὰ Παιδονόμος τεσμὶὲ ἰδιλὲν Συμεωνὴν με⸗τεπὶ μουμτὰζ πὶρ μεβ⸗ὴ ἰχρὰζ ἰτμὶς ἰσέδε μά ἐτ τεεσοὺφ πὲ⸗ ἄζ μουδ δὲτ δεβὰμ ἰτμίσδιρ. Συμεὼν ἐββέλδζε ζι⸗ρὶ ⸗ετζὲν Χαλεπίου Θερ⸗τιστουσην ⸗ιουτζιοὺ⸗ πιραδερὶ ὅλοὺπ, (πέλ⸗ι 1798δὲ τεβελλοὺδ ἰτμίσδιρ) χένουζ ⸗ιουτζοὺ⸗ γιασηνδὰ ἰ⸗ὲν πιραδερὶ ταραφηνδὰν Ζινζίδερε μοναστηρηνὰ ⸗ιστουριλὶπ ὅραδα ⸗ενδὶ ναζαρετὶ ἀλτην δὰ ταχσίλι ἴλμ ἰτδιριλμίσδιρ. Φήτρετεν ζε⸗ιὰ βέ διραγὲτ σαχιπὶ πὶρ κὲνδζ ὁλοὺπ χουσουσὶ τετεππουατὴ ἰλὲ με⸗τεπδὲ ἰδινδιγὶ μαλιουματὴ τεβσὶ ἰτμὶς βὲ 1814δὲ Νεβσεχιρὲ ἀββδετινδὲ πεδερινὶν ⸗ανεσὶ δαχιλινδὲ χουσουσὶ πὶρ με⸗τὲπ τεεσὶς ἐἴλεμὶς βὲ κενδισὶ Παιδονόμος οὐνβανηνὴ ἀλὴπ με⸗τεπιέδε ψυχιατήριον ναμηνή βερμίσδιρ. Οὐσούλι τε δρισὶ ὅ ζεμανὰ νισπέτεν ὀλδούλδζα πὶρ γενιλὶ⸗ βὲ τερα⸗⸗ηπερβερλὶ⸗ ἰραὲ ἰτδιγινδὲν γεγενὶ μερχοὺμ Φίλιππος Ἀριστόβουλοσην χατηρατηνδὰν ποὺ χουσουσὰ δαῖρ ἀτιδελὶ φηλραγὶ ἰ⸗τιπασὴ μινασὰπ κιορδούλ.

«Κενδισὶ γενιλὶ⸗ βὲ τερα⸗⸗ηγὶ σεβὲρ πὶρ
» κὲντζ ὁλὴηγηνδὰν με⸗τεπὶν δαχιλὶ ἰντιζαμηνὰ βὲ
» μουαλλὶμ βὲ ταλεπενὶν βαζαϊφινὲ δαῖρ χουσουσὶ
» νιζαμναμελὲρ ταιζὴμ, τεδρισατδά γενὶ πὶρ ἐὐ-
» σοὺλ τεα⸗ὴπ ἰτμίσδιρ. Ποὺ οὐσοὺλ σαγεσινδὲ τα

— 49 —

» λεπὲ δερσλερὶ δαχὰ κολάϊ ὀγρενὶρ βὲ μεκτεπὲ δα
» χὰ ζιαδὲ τεβεδζοὺχ κιοστερὶρ, ἀοϊλέκι πουτοὺν
» κιοὺν ταγλαρδὰ παγλαρδὰ χεζὲν παρὴ πὸς τζο-
» δζουκλὰρ πιλὲ κελὶπ μεκτεπὲ καῖδ ὁλουρλάρδη,
» ἐπουβεϊνίδε ἰσλὰχ καποὺλ ἰτμὲζ ζὰν ἰτδικλερὶ τζο
» δζουκλαρηνὴ οουφρανὴν παρηνδὰ σακινονὲ ὸ·
» τουρδηκλαρηνὴ κιορουρλέρ βὲ ποὺ σουρέτλε Παι-
» δονόμοσην ἰσμί κεμάλη χορμέτλε γιὰδ ἰδιλίρδι.
» Συμεωνὴν οὐσούλι τεδρισίδε νεδὲν ἰπαρὲτ ἰδί; Τα
» λεπεγί σηνηφλαρὰ ταξὶμ ἰδερὲκ γιαζήπ ὁκουμαγὶ
» βὲ ἴλμι χιααπή τεμαμή ἰλὲ δεγίλαεδε χέμαν χέμαν
» Λαγκαστριανὴ δινιλὲν ἀλληλοδιδακτική οὐσοὺλ οὺ
» ζερὲ ταρὶφ ἰδέρδι. Πεδερὶ Ἀβραὰμ δζιβὰρ ταγ-
» λαρδὰ τεπεσιρὲ πενζὲρ πὶρ νὲβ τὰς κέσφ ἰτδιγιν-
» δὲν ποὺ ταὸλάρλα αιὰχ ταχταλὰρ οὐζερινὲ γιαζή
» γιαζδηρήρδη. Κέζα ἑλ γέβμι μεκτεπλερδὲ ἰστιμὰλ
» ἰδιλμεκδὲ ὁλάν τὰς ταχταλαρὰ πενζὲρ, λάκιν δα-
» χὰ σὲρτ πὶρ νὲβ τασλὰρ κὲσφ ἰτμ ς ὁλοὺπ μεζ-
» κιούρ ταὸλαρὴν κηρηντηλαρηνὴ καλὲμ κιπὶ κουλ
» λαναρὰκ ὀνλαρὴ δαχὴ ἰστιμὰλ ἰδίορδη. Δεστὰν
» δουζμεκδὲ πὲκ μαχὶρ ὀλδηγηνδὰν ἔξερια ὁκουτ-
» δηρδηγή δερσλερὶ μανζούμ ὁλαρὰκ τεαρὶφ ἰδέρ
» βὲ πού αουρέτλε τζοδζουκλὰρ δαχὰ κολάϊ ὀγρενιρ
» λέρδι. Παιδονόμος δαχὰ 1815δεν ἐββὲλ πουνλα-
» ρή γιαπμάκλα Λαγκαστριανὴ δενιλὲν οὐσούλι τε-
» δρισὲ δαῖρ πάζη σεῖλὲρ ἰσιτμίς ὁλμαλήδηρ, γιόξα
» ποὺ οὐσουλὰ τεμαμὴ ἰλέ βακήφ ὁλάμαζδη, ζίρα

» 1820δὲν ἐββὲλ ποὺ οὶσουλὶν πιζὶμ μιλλετιμὶζ ἀ-
» ρασηνδά χένουζ τατπὴκ ἰδιλμεγὲ πασ' ἄμαμης ἰδί.
» Μερχοὺμ Γεώργιος Κλεύβουλος ποϊλέ πὶρ τεσεπ-
» πουσδὰ πουλουνμὰκ ἰστεμὶς ἰσέδε ὅ βακήτ ζου-
» χούρ ἰδὲν Γιονὰν ἰχτιλαλή τολαγισὴ ἰλὲ ὅ φικρι-
» νὶ κσυββεδὲν φιϊλὲ τζηκαράμαμης ἰδί, Ἀθαν. Πο
» λίτης δαχὴ ἄνδζακ Κεφαλωνίαδα πουνή τατπὴκ
» ἰδεπιλμίς ἰδί. Παιδονόμος ἰσὲ μεμλεκετὶ χαριδζι-
» νὲ τζήκμαμης ὀλδηγηνδὰν ποὺ οὐσουλδὲν κιοριου-
» σσὺπ κονουσμάλλα δεγίλ, πελκι ἰσιτμὲκ σουρετὶ
» ἰλὲ δζουζίδζε χαπερδὰρ ὀλμιοὺς ἰδί.... Τερπιέϊ ἀτ-
» φὰλ (παιδαγωγία) χουσουσηνδακὶ ζεκιασηνὰ σού-
» δα σαχίδδιρ. 1814 σενεσὶ ζουχούρ ἰδὲν βὲ πογιούκ
» κιουτζιούκ δίμεγιπ χέπισινι ἀλήπ κιοτουρὲν πὶρ
» χαστιλὴκ ζουχούρ ἰτμὶς ἰδί Ἰστὲ πού χαστελὴκ
» χακκηνδὰ Παιδονόμος δεφτέρι χατηρατηνά σουν.
» λαρὴ ἰσαρέτ ἰτμίσδιρ: «Σεβκιλὶ βατανημήζ Νεβ-
» σεχιρδέ πὶρ χαστελήκ ζουχούρ ἰδερὲκ ἐχαλινὶν
» δζεχαλετὶ σαγεσινδὲ πουτούν μεμλεκετέ γιαγιλδη
» γηνδάν χὲρ κὲς σασηρὴπ καλμὴς ἰκὲν πὶζ Νεβσε-
» χιρὶν καρσησιηνδακί ταγὰ τζηκδὴκ βὲ ὀρασηνή
» κιουζὲλ μανζαραλὴ βὲ χεβαδὰρ πουλαρὰκ Πασ-
» χαλιαδὰν Σεπτέμβριες σονουνὰ καδάρ ὀραδα καλ-
» μαγί μινασήπ κιορδούκ». Παιδονόμος ἀϊλεσὶ βὲ
» ταλεπεσὶ ἰλὲ Πογιούκ Σιβρὶ ταγήν οὐζερινδὲ 4 ἄϊ
» καλμὴς βὲ ποὺ σουρέτλε νέ ἀϊλεσὶ ἐρκιανηνδάν νέ
» δε ταλεπεσινδὲν χὶτζ πιρὶ χαστεληγὰ τουτούλμα-

— 51 —

» μησδηρ 'Ιχτιὰρ πεδερί ισέ χὲρ κιούν σουλαρη-
» νί βέ ἐλμελερινί τασήρ ιμίς».

Συμεωνὴν νίτζουν χρυσουσὶ μεκτὲπ κιουσαδηνὴ τερδζὶχ ιτδιγινὲ βὲ γιάχοδ νίτζουν κυινότης μεκτεπὶ μουαλλιμιλιγινὲ ἀλήνμαδηγηνα δαΐρ πὶρ σαραχὰτ γιόλδηρ. Πέλκι χεμσεχρίλερὶ ταραφηνδὰν πιραδερὶ Θεόκτιστοσα καρσὴ γιαπηλὰν μουαμελεδὲν μουτεεσὶρ ὁλαρὰκ πουνοὺ γιαπμὴς ὁλμαλήδηρ, ζίρα Θεόκτιστος μοναστηρὰ κιδέρκεν κενδισινίδε περαπὲρ ἀλὴπ κιοτουρμοὺς ὁλδηγηνδὰν πού βακσὰ χαγιαλην δὰν αιλίνμεμις ἰδί. Λάκιν ποὺ σουρέτλεδε πούσπου. τουν χασὲδ βὲ τεακηπατδὰν κουρτουλάμαδη, πὶλ χαασὰ χανελερινδὲ τζοδζούκ ὁκουτδουρὰν πάζη κιμ σελὲρ πουνοὺν μεκτεπινὶν κιρουνδὲν κιουνὲ τερακκὴ ἰδερὲκ σοχρὲτ καζανμακδὰ ὁλδηγηνὴ μεμνούναν κιύρμεγιορλαρδη. Πινάεν ἀλίτζ πιτζαρὲ μουστεκρὲχ πὶρ ἰφτιρσγιὰ μααροὺζ κσλδηγηνδὰν Παπᾶ Γεώρλιος πουνὰ καρσή πουτοὺν κουββετὶ ἰλὲ ἀνὶ χιμαγέ ἰτμὶς βὲ βουκοὺ πουλὰν ἰφτιρσγὶ κεμάλη νιφρέτλε ρὲδ ἐϊλεμίσδιρ.

Νζαχίλ ἐχαλινὶν τεακηπατηνὰ ὑγραγιαρὰκ πὶρ κὰτζ κιοὺν κομισοὺ χανελερινδὲ σακλανδηκδὰν σόνρα Ζινδζίδερε μοναστηρηνδὰ πιραδερὶ Θεόκτιστοσην νεζδινὲ ἀζιμὲτ ἰτμὶς βὲ 1816 σενεσινδὲ ἀνίνλε πιρλικδὲ Σταμπουλὰ κελμίσδιρ. Πούραδα πὶρ κὰτζ ἄϊ Φενὲρ πεϊλερινδὲν πιρισινὶν χανεσινδὲ τζι δζουκλαρηνὰ δὲρς βερδικδὲν σόνρα 1817 σενεσὶ πὶρ

λόγηρος ilè περαπèρ Θράκηνιν Οὐακιοὺπ κασαπασηνὰ κιτμὶς βè ὕραδα ἄζ μουδδèτ ζαρφηνδὰ χèρ κεσὶν χορμèτ βè ραγπετινè μαζχὰρ ὁλμούσδηρ. 1818 Ἰούλιος 1 ταριχὶ ilè πιραδερὶ Θεόχτιστοσα γιαζδηγὴ πὶρ μεκτουπδὰν χεμσεχριλερὶν ἀγιλαρὰκ κενδισινὶ τέκραρ κοινότης μεκτεπὶ διδάσκαλσαληγηνα ἱστεδικλερὶ ἀνλασηλήγιορ. Συμεὼν μεζκιοὺρ μεκτουπηνδὰ ἰζχάρη μεσερρèτ βè μεμνουνιèτ ἱτμέκλε περα πèρ κενδισινè φεβκελαδέ χορμèτ ἱπρὰζ ἰδèν Οὐσκιουπλιλερίδε κιουδζενδιρμèκ ἱστέμεδιγινδεν πιραδερινδέν Πατρικχανέ βασηταση ilè κενδισινὶν ἱστενιλμεσινὶ ἱστιρχὰμ ἰδίορ. Λάκινμά ἐτ τεεαυὺφ κèντζ σινινδέ, χένουζ 20 γιασηνδά ἰκέν Οὐσκιουπδέ βεφὰτ ἰτδιγινδèν πουνὰ μαχὰλ κάλμμμησδηρ.

Κιορουνίορκι Συμεωνὴν μοναστηρδὰν μεγεκετινè διδάακαλος ὁλαρὰκ κιτμεσὶ, ὅραδα χουσουσὶ μεκτèπ τεεσὶς ἑῖλεμεσὶ βè χεμσεχριλερὶ ταρφηνδὰν κοβαλανμασὴ Παπᾶ Γεώργιοσην σουρκιουνè κιονδεριλμεσὶ ilè νετιδζελενèν κοινότης πουναζαλαρηνὴν βουκοὺ πουλδηγὴ ζεμανὰ τεσαδοὺφ ἰδίορ. Ἂν λασηλὰν ποὺ ἀραδὰ γενὶ τεεσὶς ἰδιλέν κοινότης μεκτεπίδε τεατὶλ ἰδιλμὶς ὁλμαλήδηρ. Ζίρα συνραδὰν Ναζιανζοῦ ἐπίσκοποση ὁλὰν ἀρχιμανδρίτης Λεόντιοσην ἐββέλδζε ζὶκρ ἰτδιγιμὶζ κώδηκασηνδα Θεόκτικτοσδαν σόνρα κοινότης μεκτεπινè ἱκινδζὶ μουαλλὶμ ὁλαρὰκ Ἀγκαραλη Γεώργιος Κιράζογλου ναμηνδὰ πιρισινὶν τεαγὶν ἰδιλδιγὶ ζὶκρ ἰδιλίορ, ἄνδζακ που-

νὴν νὲ βακὴτ τεαγὴν ἰδιλδιγὶ βὲ νὲ μουδδὲτ καλδιγὴ μετζχουλδηρ. 1818 σενεσινδὲ Συμεωνὴν χεμσεχριλε ρὶ ταραφηνδὰν κοινότης μεκτεπὶ διδάσκαλοσληγηνα δαβετὶ ἰσὲ μεζκιουὺρ μεκτεπὶν γένιδὲν ἰχγιὰ βὲ ἰδαρεσινὶν τεεμινὶ ζημινηνδὰ Σταμπουλδακὶ Νεβσεχιρλιλὲρ ἄρασηνδὰ τεγέμμουναν τεδζελλὶ ἰδὲν φεαλιετὶν δελιλίδιρ.

Σιγίλλιονηην σουδουρινὶ μουτεακὴπ Ἱερὰ σύ ο δοσην τασβιπὶ βὲ ὅ βακητὴν Κάϊσερι μητροπολιτὴ Ἰωαννίκιοσην τεσβικὶ ἰλὲ ἴλκ κιονδεριλὲν διδάσκαλος ἂν ἄσηλ Ταλασλὴ ὁλοὺπ μερχοὺμ Γερμανοσὴν ταλεπεσινδὲν ὁλὰν βὶ ὅ ἐσναδά Σταμπουλδὰ μουλη-νὰν Γερμανόσδηρ.

Ποὺ ζάτ ἄνδζακ ἰκὶ σενὲ (1820—1822) μεκτεπ δὲ καλμὶς, γερινὲ γίνε Ζινδζίδερε μοναστηρὴ μεκτεπὶ ταλεπεσινδὲν Νεβσσχιρλὶ ἱεροδιάκονος Γερμανὸς κετζμίσδιρ. Πούδα 3 σενὲ (1822—1825) μεκτεπδὲ καλδηκδὰν σόνρα Σταμπουλὰ κιτμίσδιρ. Λεόντιος πο νδὰν πὰχς ἰτδιγὶ σηραδὰ ἀνὶν Σταμπολδὰ πουλουνδηγηνὴ βὲ τεδρισατὴ ἰλὲ Μιλλετὶ χηζμὲτ ἰτμεκ δὲ ὁλδηγηνὴ γιαζίορ. (17)

17. Κοινότης ἐβλιαξηνδὰν Γεώργιος Ραφάνης (Φανὶ Ἰωάννογλου) ναμηνδὰ πὶρ δίκεριδε χάϊλη μουξδέτ Φενερδὲ Ἀλληλοδιδακτικὴ Σχολὴ Ραφάνου ναμηνὶ ἀλὰν μεκτεπδὲ τεδρισατδὰ πουλουνμὴς βὲ μεζκιουὺρ μεκτὲπ πουνοὺν σαγεσινδέ μουμτὰζ πὶρ μεδκὴ ἰχρὰζ ἐ!λεμ!σδιρ. Ποὺ μεκτεπδέ δίκερ!ε-ρινδεν μαδὰ χεμσεχριμὶζ Φίλιππος Ἀριστόβουλος (1848) ἰλὲ

Γερμανισὴν γερινὲ κετζὲν Τοβλουσουνλού ἱερομόναχος Δωρόθεος ἴλμ οὺ μεαριφὶ βὲ χούσνι ἀχλιακὴ ἰλὲ τεμεγιοὺζ ἰτμὶς ἰδί. Τὰμι τοκοὺζ σενὲ (1825—1834) μεκτεπδὲ καλὴπ κενδὶ χούσνι ρηζασὴ ἰλὲ ἱστιφὰ ἰδερὲκ Ἅγιον ὄρουσα κιτμὶς βὲ πακηγέϊ ὁμρουνὶ ὄραδα κετζιρμίσδιρ. Λωρόθεοσην μουφαρεκατὴ ἐχαλιγὶ πὲκ ζιαδὲ μουτεεσὶρ ἰτμίσδιρ.

Λωρόθεοσην γερινὲ Γερμανοσὴν σαγιρδλερινδὲν Ταλασλὴ ἱερομόναχος Ἰωάσαφ κετζμίς βὲ 7 σενὲ (1834—1841) καλδηκδὰν σόνρα ἰχτιαρλὴκ σεπεπὶ ἰλὲ βεφὰτ ἰτμὶς βὲ Ἅγιος Γεώργιος ἐκκλησίασιη αὐλησινὲ δέφν ὁλουνμήσδιρ. Πουνὴν βεφατηνὴ μου τεακὴπ μεκτὲπ μουδιριετινὲ Ταβλουσουνλοὺ ἱερομόναχος Ἀγαθάγγελος Χερδέμογλου ναμηνδὰ πιρὶ δα βὲτ ἰδιλμίς, ἄνδζακ κοινότησδε ζουχοὺρ ἰδὲν μουναζαὰτ νετιδζεσινδὲ πὶρ πουτζοὺκ σενὲ καλήπ πίλ ἀχηρὲ Ἱερουσαλημὲ ἀζιμὲτ ἰτμίσδιρ.

Πουνοὺν γερινὲ Κόνια ἐπαρχίασηνδα Κέλβερι καργεσινδέν Ἰωακεὶμ ναμηνδὰ πιρὶ δαβὲτ ἰδιλμίσδιρ. Ποὺ ζὰτ παλιαδὲ ζίκρ ἰδιλὲν Ἰωάσαφ ἰλέ Ζινδζίδερεδε Ἀγαθάγγελουσιην ταλεπεσινδὲν ἰδί. Ἄνδζακ ἀχβάλη γάϊρη μινασιπεσινδὲν τολαγὶ κοινότη-

---

Ζινδζίδερε Ἱερατικὴ Σχολησὶ μουαλλιμλερινδὲν Ἀναστάσιος Λεβίδης (1854) δαχὴ ταχσίλι ἴλμ ἰτμισλέρδιρ. Ραφάνης κιταπλαρηνὴ χίνι βεφατηνδὰ κοινότης κιουτουπχανεσινέ ἰχδὰ ἰτμέκλε μεζκισὺρ κιουτουπχανενὶν ἐσασηνὴ κουρμούσδηρ.

σιν χυσνουδσουζλιγηνὴ δζὲλπ ἰδερὲκ 1844 σειεσινδὲ μεμλεκετινέ ἀζιμέτλε ὅραδα πὶρ μουδδὲτ διδάσκα λυσληκ ἰτμίσδιρ.

Πουνὶν γεριν̀ὲ κετζὲν Κάϊσεριλι Ἰωαννίκιος Κάϊσεριδε διδάσκαλος Ἀνθιμοσην γεγενὶ βέ ταλεπεσινδὲν ὁλουὶπ ρεφακατιηνδὰ κέζα Κάϊσεριλι Πρόδρομος νομηνδὰ πίρδε μουαβὶν πυλουνμακδὰ ἰδί ἰσέδε φαζλὰ πὶρ διραγέτ ἰπρὰζ ἰδέμεγιπ 1846 σενεσὶ πρακὴπ κιτμεγὲ μεδζπουὺρ ὁλμούσδηρ.

Φερδασὴ σενὲ Δημιογεροντία Κάϊαερι μητροπολιτὴ μερχοὺμ Παΐσιοσα μουραδζαάτλα μοχτάδζη ἰσλὰχ ὁλάν κοινούσης μεκτεπινὶ τανζὴμ ἰτμεσὶ ἰτζοὺν μαγετινδεκὶ ἀρχ. Λεόντιοσι διδάσκαλος ὁλαρὰκ κιονδερμεσινὶ ἰστιρχὰμ ἰτμίσδιρ. Ποὺ ζὰτ 1847 σενεσὶ Μάρτιος ἀγινδὰ κελὶπ κεμάλη χαχίσλε βαζιφεσινέ πασλαμὴς βὲ μαγετινὲ Κάϊσεριλι Σεραφεὶμ ναμηνδὰ πιρινὶ μουαβὶν ἁλαρὰκ γενὶ ἰνσὰ ἰδιλὲν βὲ 65 δὲν φαζλὰ ταλεπεσὶ πουλημὰν μεκτεπὶ γενὶ πασδὰν τανζὴμ ἰτμίσδιρ. 18 ἄϊ κεμάλη διραγέτλε ἰφάϊ βαζιφὲ ἰτδικδέν σόνρα Γέροντασηην δαβετὶ οὐζερινέ Σταμπουλά δαβετ ὁλημαράκ ὅραδα Ναζιανζοῦ ἐπίσκοποσλιγηνὰ τερφὶ ἰδιλμίσδιρ.

Πουνοὺν γερινέ 1848 σενεσ νδὲ Ἰνδζέσουλη Παπᾶ Εὐγένιος κετζμίσδιρκι μουμαϊλέϊκ πὶλ ἀχηρὲ οὐζοὺν μουδδέτ Παλιηκλή προϊστάμενοσλιγηνδα πουλουνμήσδηρ. Παπᾶ Εὐγένιος Νεβσεχιρδὲ 1848 δὲν 1852γέ καδὰρ 4 σενέ διδάσκαλοσληκ ἰτμὶς ὁ-

λοὺπ, ρεφακατηνδὰ μουαβὶν ὀλαρὰκ 1850δὲν 1851è καδὰρ Μοσχονήσιαλη (Γιουνδὰ ἀδαλὴ) Κωνσταντῖνος βέ μοὺαβίνι σανὶ ὀλαρὰκ 1851è καδὰρ γιοκαρηδᾶ ζικρὶ σεπκὰτ ἰδὲν Σεραφεὶμ, ὑνδὰν σονράδα Νεβ σεχιρλὶ Γεώργιος Φιλιππίδης πουλουνμακδὰ ἰδί. 1852 αενεσινδέ Παπᾶ Εὐγένιος ρεφακατηνδὰ Γεώργιος Φιλιππίδης πουλουνδηγή χαλδέ κοινότης μεκτεπινὶν ἰδαρεσινὶ δεροχδέ ἰτμέκ οὐζερὲ βατανή Ἰνδζέσσυγια ἀζιμέτ ἰτμίαδιρ.

Πουνοὺν γερινὲ Πογὰζ ἰτζὶ Γενί κιοϊνδὲν Σταυράκη Σαββίδης κετζμὶς βὲ πουνούνλα πιρλικδὲ Θεόδωρος Προδρόμου ἰλὲ Εὐνοῦχος (χαδὴμ) τεσμιὲ ἰδιλὲν Νεβαεχιρλὶ Ἰωάννης ταρὶφ ἰτμισλέρδιρ

1853 σενεσὶ Δεκέμβριοσηνδα Ναζιανζοὺ Γερά σιμοσην ταβαιεσὶ οὐζερινέ Ζινδζίδερελι Λάζαρος Χ'' Χαριτώνογλου δαβὲτ ἰδιλμὶς βὲ 1854 Ἰούλιοσηνα καδὰρ καλδηκδὰν σόνρα μεμλεκετινέ ἀβδετὲ μεδζπουὺρ ὀλμούαδιρ. 1855 σενεσί Ἰανουάριοσηνδα σενεβὶ 6000 γρουὺς οὐδζρὲτ ἰλέ, γεγεδζεγὶ δαχὴ κοινότης οὐζερινὲ ὀλμὰκ οὐζερὲ Ζινδζίδερελι Λημήτριος Ἡλιάδης διδάσκαλοσλιγα ἀληνμὴς βὲ πουνούν λα πιρλικδὲ παλιαδὲ ζικρ ἰδιλέν Θεόδωρος Προδρόμου δαχὴ χηζμὲτ ἰτμίσδιρ.

1856 σενεσὶ σὸν πεχαρηνδὰ Χεῖπελὶ ἀδασηνδά κιαῖν Θεολογικὴ Σχοληδὲν χένουζ σεχαδετναμέ ἀλμής ὁλάν πὶρ κέντζ πὶρ κάτζ κιουὺν Μάλτεπεδε χεμ-

σεχρισὶ μεαριφπερβέρ Παπὰζ 'Αβραάμὴν (18) χανεσινδὲ μισαφὶρ καλδηκδάν σύνρα μεκτεπλερὶν ἰδαρεσι νὶ δεροχδὲ ἰτμέκ οὐζερὲ πουραδακὶ χεμσεχριλερὲ βε δά ἰδίορ βὲ μουμαϊλέϊχ Παπάζ 'Αβραὰμ ταραφηνδὰν κοινότης κιουτουπχανεσινέ ἰχδά ἰδιλέν 40 δζιλδ κιταπήδα περαπερινέ ἁλαρὰκ γιολὰ ρέβάν ὀλούγιορ δὴ. Πού ζὰτ Φίλιππος 'Αριστόβουλος ἰδί.

Νεβσεχὶρ μεκτεπλερινὶν πουνδὰν σονρακὶ ταριχδζεσὶ ἄδετα Φίλιππος 'Αριστόβουλοσην πὶρ τερδζουμέϊ χαλὶ διμέκδιρ. Κενδὶ χαγιατηνή σηκή πὶρ οουρετδὲ μιζκιούρ μικτεπλερὶν μουκαδδερὰτ βὲ χαγιατηνὰ ρὰπτ ἰδερέκ πουνλαρὴ κοινότησιν μεβκηϊ ἰλέ μουτενασὴπ πὶρ χαλέ κετιρμέκ ἰτζοὺν κήρκ σενέ γιορουλμὰκ πιλμὲζ πὶρ ταρζδά ἀελερὶν τερακκή βέ τεαλισὶ ἰτζοὺν τζαλησμήσδηρ.

Πίτταπι ἰδαρεοινὶν ἴλκ σενελερινδὲ μεκτεπλερὲ χένουζ γενὶ οὐσοὺλ ἰδχάλ ἰδίλμεμις ἰδί, ζίρα πού οὐσοὺλ ἄνδζακ 1885δὲν σόνρα ἰδχὰλ ἰδιλδί, λάκιν οὐσουλδεκί νοξανή πουνούν χαχισὶ βέ τζαλησκανληγὴ ἰκμὰλ ἰδίορδου, ἰκτιτὰφ ἰδιλέν σεμερέ ἰσὲ πὲκ μεπζούλ ἰδί. Μάμαφιχ ἰφάϊ βαζιφέ γουσουσηνδά πὶρ τζὸκ μουσκιλατά, κιοχνὲ τεασουπλαçά, ἀρδὴ ἀρκασὴ κεσίλμεγεν φηρκά μουναζαλαρηνὰ βὲ μαγιαὲτ

18. Μεαριφπερβέρ χεμσεχριλεριμιζδὲν 'Αβραάμίδης πιραδερλερίν πεδερί βέ κοινότησιν Μέγας εὐεργέτησλερινδεν Σιόρ Σάββα 'Ιωαννωφὴν καὶν πεδερίδιρ.

— 58 —

δερτλερινέ κιονιοὺς κερμὲκ ἰδζὰπ ἰδίσρδου. Κάτζ δεφὰ καλπὶ κηριλδή, κάτζ δεφὰ καρὰ πὶρ νανκιορλουγὲ χεδὲφ ὸλδοῦ, κάτζ δεφὰ χαλινδὲν ούσανὴπ ίστιφὰ τεσαββουρηνδὰ πουλουνδή; λάκιν χὲρ δεφασην δάδα μεκτεπὲ ὐλάν μουχαππετὶ γαλὶπ κελίορδου Ἀριστόβουλοσην σαχσηνδὰ τεδζεμμοῦ ἰδὲν φαζαϊλδέν ἔν ζιαδέ σαγιάνη χαϊρέτ ὐλὰν νὲ γιορουλμὰκ πίλμεγεν χαχὶς βὲ φεαλιετί, νέδε διραγέτι φεβκελαδεσί βὲ ζουχούρ ἰδὲν μουναζαατή περταρὰφ ἰδερὲκ βαζιφεσινέ καρσὴ τζηκάν χὲρ δουρλού μανιλερὶ ἀκὴμ πρακμάκ χουσουσηνδακὶ μουτεβαζιανὲ νουφουζὴ βέ μεχαρετίδιρ, ἄνδζακ μεναφίϊ χουσουσιεσὶ ἰλὲ ἰστικπαληνή κοινότης μενφαατηνὰ φεδὰ ἰτμὲκ χουσουσηνδὰ κιοστερδιγὶ πὲκ ἐνδὲρ τεσαδδοὺφ ἰδίλέν φεδακιαρ'ήκδηρ. Κενδί ἰχτιρασατηνή τεσκὶν ἰδὶπ χηζμετλερινὲ χὲρ κεσδὲν ζιαδέ βατανήν μοχτὰδζ ὸλδηγὴ φικρινὲ καρσὴ κενδισινὶ ἰχτιαρὶ πὶρ μαχβιετέ μαχκιούμ ἰτμίσδιρ. Πουιούν ἰτζούνδα διδάσκαλος ὸλαρὰκ καλμήσδηρ. Λάκιν άδὶ πὶρ διδάσκαλος δεγίλ, ἄνδζακ κοινότησιν ἰσμὶ ἰλὲ δζισμὶ ἰλὲ διδάσκαλοση ὸλμοὺς βὲ γιαρὴμάσὴρ δεβάμ ἰδὲν διδάσκαλοσ ληγη μουδδετινδὲ μεκτεπδεκὶ τεδρισατή ἰλὲ κεντζλερὶν καλπινὲ μιλλὶ μεφκιουρεγὶ σοκμαγὰ, παζάρ κιουνλερίδε ἐκκλησίαδακι ταριφατὴ ἰλέ ἐχαλινὶν μεζχὲπ βὲ μιλλιετλερινέ καρσή σαδακὰτ βὲ σεπατλαρηνὴν μουχαφαζασηνὰ μουβαφφὰκ ὸλμούς, σοϊλέκι ζεμανηνδὰ ἐτραφὴί στιλὰ ἰδὲν μουχτελὶφ προπαγάν

δαλαρην χὲρ ταραγδὰν βαλὴ ὸλάν τεαρουζατηνδάν γιάληνηζ Νεβσεχὶρ κοινότησι μουτεεσὶρ ὄλμαμησδηρ. Παπᾶ Γεώργιος ἰλὲ Φίλιππος Ἀριστόβουλοσην ἰσιμλερὶ ἱερέως βὲ διδάσκαλοσληγην πιρὲρ νου-

Φίλιππος Ἀριστόβουλος

μουνεσὶ ὸλμὰκ οὺζερὲ χὲρ Νεβσεχιρλὶ ταραφηνδὰν δάϊμα κεμάλη σουκρᾶνλα γιάδ οὺ τεζκιὰρ ἰδιλεδζέκδιρ Πιρὶ άδὶ πὶρ παπᾶς, δικερίδε άδί πὶρ διδάσκαλος ὸλαρὰκ καλμής, λάκιν χὲρ ἰκισίδε πὲκ τζὸκ

μητροπολίτ βὲ καθηγητησλερὶ ἰδζραὰτ νοκτάϊ ναζα ρηνδὰν κιολκεδὲ πραμηαλάρ. Ἔγερ μιλλετιμίζ ἀρασηνδὰ π ϊλὲ πὲκ τζὲκ Παπᾶ Γεώργιοσλαρ βὲ Ἀριστόβουλοσλαρ πουλουνὰ ἰδιλὲρ ποὺ κιοὺν νὲ καδάρ δαχὰ φαζλὰ μεσοὺδ ὁλαδζὰκ ἰδίκ. Κοινότης ποὺ ἰκί πογιοὺκ ἐβλιαδηνὴν χηδεμάτη φεβκελαδεσινὶ πὶτ ταλδὶρ Παπᾶ Γεώργιοσα Π α τ ὴ ρ τ ῆ ς Π α τ ρ ί δ ο ς, (Πεδέρ: βατὰν) Ἀριστοβουλοσάδα Μ έ γ α ς Δ ι δ ά σ κ α λ ο ς τ ῆ ς Κ ο ι ν ό τ η τ ο ς (Κοινότησιν μουαλλίμι ἐκπερὶ) οὐνβανιηνὴ τεβδζὶχ ἰτμίσδιρ.

Ἀριστόβουλος Νεβσεχιρὲ κελίπδε βαζιφεσινὲ πασλαδηγὴ βακὶτ μεκτεπλερὶ σοὺ χαλδὲ πουλδού: Ἑλληνικὴ Σχολὴ δινιλὲν πογιοὺκ μεκτεπδὲ ἐγκύκλια δινιλὲν δερσλέρλε ἐσκὶ γιονὰν μουχαρριρλερὶ τεδρὶς ἰδιλμεκδὲ ἰδί. Μεκτεπδὲ ἄνδζακ 20 ταλεπὲ μεβδζούδ ὁλούπ μουδιριετινδέδε παλιαδὲ ζικρὶ κετζὲν Δημ, Ἡλιάδης πουλουνμακδά ἰδί. Ἀλληλοδιδακτικὸν Σχολεῖονδαν κελὲν ταλεπενὶν ἴλκ τεσκὶλ ἰτδιγὶ σηνήφη ἰπτιδαΐδὲ ρούμδζαδαν τούρκδζεγε τερδζεμέ, πίρωζ ἴλμι χισὰπ (ἀριθμητικὴ) βὲ μουχτασὰρ πὶρ Δζαγραφία (γεωγραφία) τεδρὶς ἰδιλίορδου. Ἀλτμὴς καδάρ ταλεπεαὶ πουλουνὰν ποὺ σηνηφδὰ Γαβριὴλ Παπᾶ Ἀρχαγγέλου ταρὶφ ἰτμεκδὲ ἰδί. Ποὺ ζὰτ μεζκιοὺρ μεκτεπὶν ταλεπεσινδὲν ὁλμάγλα περα πὲρ χεβεσκιάρη ἴλμ βὲ σὸν δερεδζὲ χαχισλὶ κὲνδζ ὁλούπ πὶλ άχηρὲ Ἀριστόβουλοσην ἔν σαδὴκ δοστοὺ

βὲ ρεφικὶ ὁλμούσδιρ. 'Αριστόβουλοσουν Σταμπούλ 'Εφορείαση ἰλὲ ἄκδ ἰτδιγί μουκαβελεδὲ Δημήτριος 'Ηλιάδησινδε μεβλιῆνδὲ καλμασὴ μεσροὺτ πουλουν δηγὴ δζιχέτλε μεμλεκετὲ μουβασελετινδὲ 'Εφορεία

Γαβριὴλ Π'' 'Αρχαγγέλου

κενδισινὲ Παναγία ἐκκλησίαση κουρπινδεκὶ 'Αλληλοδιδακτικὴ Σχολιὴδὲ σιγνίφη ἰπτιδαῖ ταλεπεσινδὲν 20 τζοδζοὺκ βερμισδιρ. 'Ανδζακ παζὰρ κιουνλερὶ ἐκκλησίαδα δεροχδὲ ἰτδιγὶ βάζ (κήρυγμα) ἰτζούνδα χαζηρλανμὰκ ἰκτιζὰ ἰτδιγινδὲν πὶρ μουαβὶν (παιδο-

νόμος) πουλουνδιρμάκ λιαζὴμ κελίορδου, λάκιν μινασήπ πὶρ κίμισε πουλουνάμαδιγιγνδαν σιγνήφιγ ἰπτιδαϊνὶν δίκερ κισμιγνήδα κενδινινλὶ ἰλὲ πιρλεσδιρδιλέρ. Ησὺ συρέτλε 60 τολεπεσὶ πουλουνὰν μεζκιοὺρ σιγνήφ Λημ. Ἡλιάδησινκινδεν τεφρὶκ ἰδιλμὲκ ἰτζοὺν Β α σ ι λ ε ι ὰ ς τεσμιὲ ἰδιλδί. Μουαβινλιγινδὲ Γ'αβριὴλ Π΄΄ Ἀρχαγγέλου πουλουνμακδὰ ἰδί.

Σενὲϊ μεζκιούρ Δεκέμβριοσιγνδα χασταλήκ πεχανεσὶ ἰλὲ Δημ. Ἡλιάδησιν ἰνφισαλὴ οὺζερινὲ 1857 Ἰανουάριοσιγνδαν ἰτιπάρεν ἰκὶ μεκτεπὶν μουδιριετινίδε δερυχδὲ ἰτμίσδιρ. Μουαβιζλιγινδὲ γίνε Γ'αβριὴλ Π΄΄ Ἀρχαγγέλου βὲ παιδονομοσληκδάδα Ἰωάννης Λουλεδζόγλου ναμηνδὰ πιρὶ πουλουημακδὰ ἰδίκι Ἀριστόβουλος χατιρατηνδὰ πουνοὺν τενπελλιγινδὲν σικιαγὲτ ἰτμέκλε περαπὲρ 7 σενὲ γιανιγνδὰ πουλουνδιρδιγιγνὴ ζίκρ ἰδίερ.

Ἰστὲ ποὺ σενεδὲν ἰτιπάρεν μεκτεπλὲρ Φίλιππος Ἀριστόβουλοσιν ἰδαρέϊ μουνφεριδεσὶ ἀλτιγνὰ βὰζ ἰδιλερὲ:: κιουνδὲν κιουνὲ τερακλὴ ἰτμεκδὲ ἰδιλέρ 1862 σενεσινδὲ ἰδζρὰ ἰδιλὲν ἰμτιχανλαρδὰ (ἐξετάσεις) ὅ βακὴτ Ἱερουσαλημιδεκὶ Θεολογικὴ Σχολὴ βέ πὶλ ἀχιρέ Χεϊπελὶ ἀδασιγνδακὶ Θεολογικὴ Σχολὴ μουδιρὶ μεσχοὺρ Αρχιμ. Γερμανὸς ἰλέ ὅ ἐσναδὰ Κάϊσερι Ἱερατικὴ Σχολισινί τανζήμ βέ τεσκίλ ἰτζούν μιτροπολὶτ Παΐσιοσιν δαβετὶ οὺζερινὲ Σταμπουλδὰν κελέν βέ πὶλ ἀχιρέ Φενέρ μεκτέπι κε

πιρὶ μουδιρὶ βέ δαχὰ σόνρα Κάϊσερι μητροπολιτὴ ὁλὰν ἱερυδ. Ἰωάννης Ἀναστασιάδης χαζήρ πουλουνμουσλάρδηρ.

Ἀριστόβουλοσην γιορουλμάκ πιλμὲζ γαϊρετὶ ἱλέ ἵλκ δεφὰ ὁλαρὰκ κοινότησδε μεαριφὶν ἐσασηνή τεσκίλ ἰδέν Παρθεναγωγεῖονλαρ ἱλέ Νηπιαγωγεῖον τεεσὶς ἰδιλιμίσδιρ. Πὶρ σενέ ζαρφηνδὰ ἰκὶ παρθεναγωγεῖον τεεσὶς ἰδιλερέκ πιρινὶν ἰδαρεσινί μεαριφπερ πέρ χεμσεχριλερδέν Γεώργιος Βαϊάνης, Χ΄΄ Ἰωάννης Βλασίου βέ Λουκᾶ Ὡραιόπουλος, δικερινίνδε Σταμπουλδακί χεμσεχριλερδέν Σάββας Ἰωάννωφ

Σάββας Ἰωάννωφ

Λουκᾶς Ὡραιόπουλος

βέ Κυρ. Καϊλδζόγλου δεροχδέ ἰτμισλέρδι. Πιρινὶν διδασκαλίσσαλιγηνα Φερτεκλί Αἰκατερίνη Ν. Μακρῆ τεαγὶν βέ ρέσμι κιουσαδή 3 Νοέμβριος 1869δὰ

ἰδζρὰ ἰδιλμίς, δίλερινινδε διδασλάλισσαληγηνα Στσμ πουλδάν Εὐθαλία Αχιλλέως Στογιάννου ναμηνδὰ γάγετ ἁλίμ πὶρ καδὴν (19) κιονδεριλμίσδιρκι ἐσάσαν χέρ ἰκὶ Παρθεναγωγείσνην ἰδαρεσινίδε κενδισὶ δεροχδέ ἰδεδζέκδι. Ποὺ ἰκινδζὶ Παρθεναγωγείσνην ρεσμὶ κισυσαδὴ 1 Ἰανουάριος 1870δέ ἰδζρὰ ἰδιλμίσδιρ.

Ἴλκ Νηπιαγωγεῖων δαχὴ 1872 σενεσὶ τεεσὶς ἰδιλμὶς ὁλούπ ἴλκ σενελερδέ πουνὴν ἰδαρεσινὶ Νεβσεχιρδεκὶ «Βασιλειάς» νὰμ μεαριφπερβὲρ Λέσχη ἰλέ μερχοὺμ Λουκᾶς Ὡραιόπουλος γιαρὴ γιαρηγιὰ δεροχδέ ἰτμισλέρδιρ. Νηπιαγωγὸς ὁλαρὰκ Λέων Μελασὶν ταβσιεσὶ οὐζερινέ Αθήναιδεν Ἀρσάκειον

19.— Ποὺ διδασκαλίσσανην ἰφφετλί, τζαλησκὰν βέ ζεκί πὶρ καδὴν ὁλδουγηνδὰν ἑέ ζαχὰ ἴλκ σενεζέ σαγιάνη χαϊρέτ νετιδζελέρ χουσουλέ κετιρδιγινδέν ποὺ μερχούμ Ἀριστόδου λες δαχὴ κεμάλη σιταγίσλε πάχς ἰδίορ. Λάκιν μά ἐτ τεεσεὺφ Παρθεναγωγείονην ιδαρεσινὶ τεαχοὺδ ἰζὲν Σταμπουλληλάρλα ἀράλαρηνδά χουσουλέ κελὲν πὶρ ἰχτιλάφ τολαγισὴ ἰλὲ οὐζοὺν μουδδὲτ κάλμαμησζηρ. Ἀριστόβουλος πουνοὺ ἀλὴ κοίμὰκ ἰτζοὺν τζὲκ τζαλησμὴς ἰσέδε μουβαφφάκ ὁλάμαγινέζα χίτζ ὁλμάζσα δζιβάρ μαχαλλερδὲν δίκερ πὶρ κοινό ησιν πεὺ κηζήν φεδκελαδέ διραγετινδὲν ἰστιφαδὲ ἰτμεσινί ἀρζού ἰζερὲκ Κερμίρ Παρθεναγωγείονη μουδιριετινὲ τεαγίν ὁλουνμασηνά τεβασσοὺτ ἰτμίσδιρ. Μουμκὶλεϊχά ὅραδα χάϊλη σενὲ καλμήσδήρ.

— 65 —

μεεζουνλαριηνδὰν 'Ελένη Οἰκονομοπούλου δζέλπ ἰδιλμίσδιρ (20)

20. Μερχοὺμ 'Αριστόβουλοσην γιέληνηζ ἀτζηκδὰν δεγίλ κιζλιδένδε μεκτεπλέρ μενφαατή ἰτζοὺν νέ καδάρ τζαλησὴρ βέ ἄϊνη ζεμανδὰδα κοινότησιν σερέφ βὲ χαΐσιετινὶ νὲ δερεδζὲ κιτζεδίρ ὀλδουγηνή κιοσκερμέκ ἰτζοὺν Οἰκονομοπούλου νὴν ἐσνάϊ σεγιαχατηνδὰ νέ κιπὶ χαρεκὲτ ἰδιλμεσὶ χακκηνδὰ δ σηραλαρδά 'Αθήναδε ταχσιλδέ πουληνὰν μερχοὺμ 'Ιωάννης Εὐμομιδίσε γιαζὸηγὴ μεκτουπὴν πάζη κησμλαρηνή πούραγια νὰκλ ἰτιεγὶ μινασὴπ κιορδσύκ· «.... Σανά βέ σανά μουαδενετδὲ πουλουνανλαρὴν ιάφεσινε βέ ἔν ἐδδέλ μιλλετ - περβέρ μ. Λ. Μελασὰ τεσεκκιουρατημὴ πεγιὰν ἰδέριμ. Λάκιν μεσεκκατλαρὴν πίτμεδι, δατὶν σενδέν πίραζ δαχὰ ζαχμέτ ἰστέγιορ. Χεμσεχρίμιζ Γ. Βαϊάνης ἐφένδινιν Μερσινδεκὶ ζαμαδὴ Χ'' Χρήστου ἐφένδιε δραδα τσυδζαρδὰν μ. Μαυρομμάτης δέ γιὰ δίκερι βασητασή ἰλέ μ. Λ Μελασά 20 λίραληκ δραχμή κιονδερμεσὶ γιαζηλδή. Πουνλαρδάν 100 δραχμή Νηπι αγωγεϊονην ἰχτιαδζατή, 200 δραχμὴ διδασκαλίσσανην μασηνά μουκαπίλ πεσινάτ βέ μουτεπακησήδα γιὸλ μεσαριφὶ ἰτζοὺν λιαφὶρ. 'Ανδζακ Νηπιαγωγὸς Χ'' Χρῆστο ἐφένδιε τιβσιέ ἰδιλεδζεγινὶέν Μερσινδέν πουραγιὰ κτδὶρ ἰχτιζὰ ἰδεδζὲκ μεσαριφ ἰτζούν μουμαϊλεϊχὲ γιαζηλμὴσδηρ. Πινάεν ἀλέϊχ τὰμ ἰκὶ ἀϊλήκδα ἀληκογιαπιλίρ, χίνι χαδζετδέ 20 λίραγι ἀλαδζαγήν βασητὰ ἰλὲ Χ'' Χρήστογια 3—4 λίραληκ πόλιδζα δαχή κεσιδὶ ἰδεπιλίρσιν. Λάκιν μουχίπ 'Ιωάννημ, Νηπιαγωγεῖον ἰτζοὺν μαάς, γιὸλ μεσαριφὶ δὲ σάϊρ ἰχτιαδζάτ πεδελὶ ὀλμάκ οὐζερὲ 12 πὶν γρουσδὰν φαζλά πίρ μεπλαγὰ μοχ τὰδζ πουλουνδηγημήζ χαλδὲ ἐλιμιζδὲ ἀνδζακ 8 πὶν γροὺς πουλουνδηγὴ δζιχέτλε πὲκ τζὸκ ζαχμὲτ τζεκμεμὶζ ἰκτιζά ἰδίορ. ἰνάεν ἀλέϊχ χὲρ σουρέτλε τζαλησαρὰκ πούραδα πού

'Aïnη ζεμονδὰ 'Αριστόβουλος γενὶ τεεσὶς ἰδιλὲν Παρθεναγωγείονδαν ἴλλα τζηκαδζὰκ ταλεπεδὲν ἰκισινὶν 'Επιβάταισδεκι 'Αρχιγένεια μεϊτεπλερινὲ κιονδεριλερὲκ ὅραδα ταχσιλλερινὶ ἰκιαὶλ ἰτδιλδὲν σόνρα πουνλαρὴν Παρθεναγωγείονδα δμδασκάλισσα

δακηκαγιά καδάρ τερεδδουδδά πουλουνανλαρὴ κορκούτμαμα ληγιζ. Πονυλαρὴ τεσκὶν βὲ τεσδζὶ ἰτμὲκ ἰτζούν νελὲρ τζεκδίγιμι 'Αλλάχ πιλίρ. 'Εββὲλ ἐμιρδὲ Νηπιαγωγοσά πιζὲ ἀδζηγιαράκ φουζουλὶ μεσαριφὲ σόκμαμασηνη μινασὴπ πὶρ λισάνλα ἀνλατμαλήσην· μέσελα ἔγερ 'Αθήναιδεν Μερσινὲ καδάρ 30 λίρα σάρφ ἰτμὲκ ἰστέρσε δ βακὴτ χαΐφ πενὶμ πασημιά. Φαζλά μεσαριφ ἰλὲ πουρατακιλερὶ κιουζενδιρεδζέκ γερὲ ἀζ μεσαριφ γιαπαράκ ἔλαν μουχαλιφὲτ ἰδενλερὶν ἐ Νηπιαγωγείονην νεγὲ γιαραδηγηνὴ ἀνλαγιάμαγιανλαρὴν τερεδζυχηνὴ καζανμάκ δαχά ἐγίσιρ. Σίμδι γιάζ ὁλδουγὴ ἰζιχέτλε βαπορδά κουβέρτα πιλετὶ ἀλμασηνὴ κενδισινὲ μινασὴπ πὶρ λισάνλα ἀνλατδηρήρσαν ἐγὶ ὁλούρ, λάκιν σάγετ πού ἀγηρηνά πελίρσε χίτζ ὁλμάζσα πιρινδζὶ μεβκὴ πιλετὶ ἀλμακδάν ἰμτινά ἰδερὲκ ἰκινδζὶ μεβκὴ ἰλὲ, ὀνούδα γεμεξὶζ ὁλαράκ, ἰκτιφά ἐιλεσίν, ζίρα, μαλιουμινἰζδιρκι βαπορδὰ γεμέκ μεσελεσὶ χάϊ λη κιουλφετλίδιρ. Λάκιν πρυτούν πουνλαρὴ πιζὶμ ταραφημηζ δάν τεκλίφ ἰδιλίορμης κιπὶ δεγίλ.... 'Εγερ τόργηδαν Μερσινὲ δαπὸρ πουλουνήρσα 'Ιζμυρὲ κιδὶπ, ὅραδαν σόνρα Μερσινὲ κετζ μὲκ φικρινὶν τογρού ὅλμαγιαδζαγηνη ἀνλατδηρήρσαν ἐγὶ ὁλούρ, ζίρα πού σουρέτλεδε χίτζ ὁλμάζσα πὶρ λίρα ἰστιφαδὲ ἰδιλίρκι δ λίραγι πὶν ριζὰ ἰλὲ ἀλήγιορουζ. Πουνλαρὴ γιαζηγιορσάκδα μουσκιλάτ κιοστερμὲκ ἰτζούν γιαζηλήγιορ ζάν ἰτμεγεσιν, τεσαρρούφ ἰτζούν τζαλησάσην, λάκιν ἄϊνη ζεμανδὰ πὶρ πουρουδὲτ χουσουλινέδε μειδὰν βερίλμεσιγκι πούδα σενὶν ἰραὲ ἰδεδζεγὶν νεζακετὲ μουτεβακήφδηρ. 'Ιστὲ πού καδὶρ....»

ὁλαρὰκ ἰστιχδαμλαρηνὰδα δελαλὲτ ἰτμισὰδιρ. Φίλβακη ταλεπεδὲν Αἰκατερίνη Π΄΄ Εὐγενίου βὲ Φωτίκα Λεοντίας πὶλ ἰντιχὰπ ἔββελα Ἀρχιγένειαδα, πίλ ἀχηρὲ Ζάππειονδα ἰκμάλη ταχσὶλ ἰτμισλέρδιρ Αἰκατερίνη Π΄΄ Εὐγενίου 40 σενεδὲν περὶ ἔλαν τεδρισατηνὰ δεβὰμ ἰτμεκδέδιρ.

Πουνδὰν ἄζ σενὲ σόνρα Νεβσεχιρὶν πὶρ Ἑλληνικὸν, ἰκὶ Ἠημοτικὸν μεκτεπὶ ἰλὲ Παρθεναγωγεῖον βὲ ἰκὶ Νηπιαγωγείονηνα δεβὰμ ἰδὲν ἐρλὲκκὴζ ταλεπενὶν μηκδαρὴ πὶν ἰκὶ γιουζδὲν φαζλὰ ὁλοὺπ μεζκιοὺρ μεκτεπλερὶν ἰδαρεσὶ ἰτζοὺν σὰρφ ἰδιλὲν μεπλάγδα 700 λίραγια παλὶγ ὁλμακδὰ ἰδί. Ἑλληνικὸν Σχολείονην ὅ σηνηφηνδὰ περβέτζχι ἀτὶ δερσλὲρ τεδρὶς ἰδιλμεκδὲ ἰδί: Γ΄ιονάνη καδὶμ μουχαρριρλερὶ (Ὅμηρος δαχὴ δαχὶλ ὁλδηγή χαλδὲ) ταρίχι οὺμουμί, Δζα γραφία, Κοσμογραφία, Γεωλογία, Ἀνθρωπολογία, Λογική, Ἀριθμητική, Γεωμετρία βὲ σὲν 3 σηνηφδάδα Τούρκδζε, (Φρανσήζδζανιν τεδρισὶ 1893 σενεσινδὲ ἰδχὰλ ἰδιλμίσδιρ. Μεζκιοὺρ μεκτὲπ μεεζουνλαρὴ πάδ ἐλ ἰμτιχὰν Φενὲρ μεκτέπι κεπιρινὶν ἰκινδζί, πάζηδα Ζουνδζού γυμνάσιον σηνηφηνὰ καπούλ ἰδιλιρλέρδι.

Φίλιππος Ἀριστόβουλοσην ἔν μουχὶμ βὲ ναφὶ ἰδζρααηνδὰν πιρίδε κοινότης κιουτσυπχανεσινὶν τε δρίδζαν ταντζὴμ βὲ τεδζχιζὶ ἰδί. Μεκτεπλερὶν μουδιριετινὶ δεροχδὲ ἰτδιγὶ βακὴτ κιουτουπχανεδὲ γιάληνηζ 250 δζὶλδ μεβδζοὺδ ὁλοὺπ, πουνλαρὶν τζογούδα

ότεγὲ περιγὲ ταγηλμὴς ἰδί. Πουνλαρὴ ἄϊρηδζα πὶρ μαχωλὲ τοπλαγὶπ πουτοὺν μουδδέτι χαγιατηνδὰ ἔξερια κενδιλιγινδὲν σὰρφ ἰδερὲκ κιουτουπχανενὶν τεδζχιζὶ ἰτζούν τζαλησμακδὰν πὶρ ἄν χαλὶ κάλμαμαμησδηρ, σοϊλέκι ἐσνάϊ βεφατηνδὰ κιουτουπχανεδὲ μουνταζὰμ σουρετδὲ δζιλδλενμὶς 1300 άδὲτ γάγετ μουχὶμ κιτὰπ πουλουνμακδά ἰδί. Μεζκιοὺρ κιουτουπχανὲ πού κιούν Ἀνατοληδὰ μεβδζούδ ζενκὶν κιουτουπχανελερδὲν πιρίδιρ.

Πού σουρέτλε Ἀριστόβουλοσην κιδζεγὶ κιουνδουζὲ καταρὰκ σὰρφ ἰτδιγὶ γαϊρετὶ ἰλὲ κοινότης μεκτεπλερὶ τεκεμμιούλ βὲ τεαλιλερινὲ δεβὰμ ἰτμεκδὲ ἰκὲν Σταμπουλδὰ πουλουνὰν Ἐφορεία δαχὴ τεσκιλατηνὴ δαχὰ μουκεμμὲλ πὶρ χαλὲ ἰφρὰγ ἰδερὲκ γενὶ χαγιὰτ ἰκτισὰπ ἰδιορ βὲ μεκτεπλερὶν τεεμίνι ἰδαρεσὶ ἰτζοὺν σαγλὰμ βοριδὰτ πουλμιαγὰ τζαλησήγιορδη.

1872 σενεσινδὲν περὶ «Νεβσεχὶρ νεβδζιβανανὴ Φουκαραπερβέρ οὐχουββετὶ» ναμὴ ἰλὲ πὶρ Ἀδελφότης μεβδζούδ ἰδίκι μεζκιούρ Ἀδελφότης 12 σενὲ δε βὰμ ἰδὲν μουδδέτι χαγιατηνδὰ βὲ πὶλ χασσὰ 1874 σενεσινδὲ ζουχοὺρ ἰδὲν κητλήκ ἐανασηνδὰ κοινότησε πογισούκ χηζμετλερδὲ πουλουνμούς βὲ 1884 Ιανουάριος 29ηνδὰ ἐσνάϊ φεσχινδὲ μεκτεπλερὲ Φενερδὲ 26,000C γρούς κηϊμεινδέ πὶρ πὰπ χανὲ ἰλὲ νάκδ βὲ ταχβιλάτ όλαρὰκ 276 λίρα τὲρκ ἰτμισόδιρ.

1875 σενεσινδὲ ἰντιχὰπ ἰδιλὲν Σάββας Ἰωάννωφ, Ἰωάν. Βαϊάνης, Βασίλ. Κεχαγιόγλου, Χ΄΄ Ἰ-

ωἄν. Βλασίου, (Πισκίνογλου) βὲ Κυρ. Καϊκδζόγλον κιπὶ φεὰλ βὲ μουχτερὲμ ζεβατδὰν μουρεκκὲπ ὁλὰν γενὶ Ἐφορεία ἴλκ δεφὰ ὁλαρὰκ μουνταζὰμ δεφτερλὲρ βὲ μεδζλὶ, μουζακερὰτ βὲ μουκαρρερατηνὰ ἀΐδ πρακτικὰ (21) δεφτερὶ τουτμαγὰ πασλαμὴσδηρ. Ἄϊνη ζεμανδὰ Νεβσεχιρλὶ πεϊνιρδζιλερὶν κενδὶ μαγάζαλαρηνδα σὰρφ ἰτδικλερὶ πεϊνὶρ τενεκεσὶ πασηνὰ ἀλιηνὰν βὲ «μεκτὲπ παρασὴ» δινιλὲν ἰανεγὶ ἰδζὰτ ἰτ μίσδιρκι πού ἰανὲ μουρούρι ζεμάνλα δίκερ ἐσναφάδα τεσμὶλ ἰδιλερὲκ κοινότησιν ἔν μουχὶμ βαριδατιην δὰν πιρινὶ τεσκὶλ ἰτμὶς βὲ ἰτμεκδὲ πουλουνμούς βέ πού σαγεδὲ 1902 σενεσὶ κοινότησιν ἀκαράτη μουχιμ μεσινδὲν πιρὶ ὁλὰν «Νεβσεχὶρ χανὴ» ἰνσὰ ἰδιλμίσδιρ Πού ἰανεδὲν τολαγὶ Ἐφορεία δεφαάτλα χοκιου μετὶν τεακιπατηνὰ δουτζὰρ ὁλδού βὲ τζὸκ δεφαλάρ Ἐφορεϊανιην ἀζασήδα, δεφατὴρ βὲ ἐβρακήδα κιδζέ λεγιν ζαπτιὲ ναζαρετινὲ σσυριουκλενὶρ βὲ πὶρ μουδ-

21. Πρακτικὰ δεφτερινὶν ἴλκ σαχιφεσινδὲ ὁ βακὴτ Θεολογικὴ Σχολὴ ταλεπεσινδέν ὁλούπ πὶλ ἀχηρὲ δακητσὴς βεφατὴ ἴλὲ Κωνότησι δαγδὰρ ἰδὲν Βασίλειος Κρανιάδης ταραφηνδάν κολεμὲ ἀληνὰν ἀτιδεκὶ μινζουμὲ μεδδζούδδηρ·

Πεπνυμένων κεφαλῶν πινυτὰς βουλὰς τόδε κεύθει
κυδαλίμων ἀνδρῶν οἱ μειλάσσει λίην
Κλυτά τε ἔργματα ῥέξαι, σιγῇ σὺν πάντ' ἐρατεινῇ
μαρνάμενοι πάτρης σφῶν πέρι καλλιγόνου
Σφῶν δ' ἀπάνευθ' ἰσχοντες ἀεικέα νεῖκεα κεῖνα
ἄττα λιλεῦνται μογοῦσ' αἰὲν ὁμοφροσύνι.

δèτ ἰτζούν ἰανενὶν δζεμὶ δουτζάρη τεατὶλ ὁλούρδου. Πού νὲβ τεακηπατδάν πιρὶ 1889 σενεσί, γιάνι Πατρικχανέ ἰμιτιαζατηνὴν χοκιουμέτδζε φρεσχὶ δουσουνιλδιγί σηραδὰ βουκοὺ πουλούπ πὶρ σενὲ δεβὰμ ἰτμίσδιρ. Λάκιν ἔν μουδχισὶ Κὲντζ Τουρκλερὶν δεβρέϊ τεδχισινδὲ βὲ Μιλλετιμιζὶν οὺμουμὶ πὶρ τεακηπὰ μααρούζ πουλουνδηγή σηραδά βουκοὺ πουλμούς βὲ Ἐφορεία ρεῖσὶ Βασίλ. Φ. Ἀριστόβουλος ἰλὲ κιατίπι οὺμουμὶ Ἀνασ. Ι. Παλλαδζόγλου πολὶς μουδιρι ετινὶν σουουπεσινδὲν σουουπεσινὲ σουριουκλενερὲκ χὲρ δουρλού ταχκηρατὰ μααρούζ καλμησλάρ βὲ πού γιουζδὲν μεζκιούρ ἰανενὶν δζεμί ὺ σενεγὶ μουτεδζαβούζ πὶρ μουδδὲτ μουαττὰλ καλὴπ ἄνδζακ μουτααρε κενὶν ἀκδινδὲν σόνρα τέκραρ πασλαμήσδηρ.

Σταμπουλδὰ μεβδζούδ Ἀνατολή Ρούμ δζιμιατὴ ἀραασηνδὰ μεκτεπλὲρ μενφαατηνά ἴλκ δεφὰ ὁλαράκ Νεβσεχὶρ Εφορείαση θέατρο τερτὶπ ἰτμίσδιρ. 1876 σενεσινδὲ ἴλκ δεφὰ ἰχδὰς ἰδιλὲν πού κιουζὲλ ούσούλ ἀρκασὴ κεσιλμεξὶζ χάρπη οὺμουμινὶν ἰλανη νὰ καδὰρ δεβὰμ ἰτμίσδιρ, ὀνδὰν σόνρα χάρπη οὺμου μὶ ἐσνασηνδὰ ἰσὲ ρούμ μουεσσεσάτη χαϊριεσὶ ἰτζούν δεγίλ, ρούμδζα πιλὲ θεάτρο τερτιπὶ μὲν ἰδιλμὶς ἰδί. Κερὲκ μεζκιούρ θεατρολαρὴν τερτιπὶ ἰτζούν λιαζήμ κελὲν μουσαδέι ρεσμιενὶν ἰστιχσαλή, κερὲκ «μεκτὲπ παρασή» δενιλὲν ἰανεδὲν τολαγὶ Ἐφορείανην δουτζὰρ ὁλδουγὴ τεακηπὰτ ἐσναση δὰ χεμσεχριλεριμιζδὲν μερχούμ Κώστάκη Βαϊάνησιν πὲκ πογιούκ γιαρ

δήμι βὲ μουαβενετὶ τοκουνδηγηνή ποὺ μινασιπέτλε ζίκρ ἰτμέκ βαζιμεσινασλὴκ ἰδζαπατηνδάνδηρ.

1887 — 1888 σενέϊ τεδρισιεσινδέ ἴλκ δεφὰ ὀ' α-

Κωνσταντῖνος Βαΐάνης

ρὰκ μεκτεπλεριμιζέ γενὶ Ἀστικὴ οὐρουλί ἰδχὰλ ἰδι-λερέκ ὡδική, γυμναστικὴ βὲ ἰχνογραφία δερσλερι-νίνδε τεδρισινὲ πασλανμής βὲ ὃ σενὲ Σταμπουλδάν Σωτηριάδης, Ἀερικός, Χαλκιόπουλος, Νικολετό-

πουλος βὲ 'Εγγονόπουλος γενὶ ούσουλὶν τατπιηκὴ ἰτζούν ὄζὲλπ ἰδιλμισλέρδιρ.

Φίλιππος 'Αριστόβουλοσην ούζοὺν σουρὲν μου διριετὶ μουδδετινδὲ κενδισὶ ἰλὲ πιρλικδὲ χιζμὲτ ἰδὲν διδάσκαλοσλαρδαν Γαβριὴλ Π'' 'Αρχαγγέλου, 'Ιωάννης 'Αρνάκης Φήμιος, Πορφύριος Μαρτῖνος, Τσανὰκ καλιαλὴ 'Ιωάννης 'Ιωαννίδης, 'Ελευθ. Κοντόπουλος, Κυριακὸς Πασίας, Νικ. Η. Κορακίδης, Κωνστ. Φερεκύδης, 'Αβρ. 'Ανθομελίδης, Κωνστ. 'Αποστολίδης, Μ. Κωνσταντινίδης, Αάζαρος 'Ωκεανίδης, πιραδερὶ Μηνᾶς Ποντίδης, Σάββας Κωνσταντινίδης, Εὐστάθιος Πλατωνίδης, Εὐγένιος Γ. 'Αλεξιάδης, Γεώρ Μιχαηλίδης, 'Ιωακ. Σαραφίδης, Εὐθ. Π'' 'Ιακώβου βὲ Εὐθ. Π'' Εὐγενίουγι ζιχρ ἰδεπιλίριζ.

1893 σενεσὶ Φίλιπ. 'Αριστόβουλος 37 σενὲ χηζ μετδὲν σόνρα ἰχτιαρλὴκ σεπεπινὲ μεκτεπλερὶν μουδιριετινδὲν ἰστιφὰ ἰτμίς, λάκιν μεκτεπδὲ μεζχεπὶ δερσλερὶ τεδρὶς βὲ ἐχαλιγὲ ἐκκλησίαδα κελάμη ἴλλα χιγί τεαρὶφ ἰτμεγί μεδζάναν καπούλ ἐἰλεμίσδιρ. Πουνούν ούζερινὲ ἐβλιάδη βατανδᾶν βὲ 'Ανατοληδακὶ διδάσκαλοσλαρην ἔν μουκτεδιρλερινδὲν ὁλοὺπ σενε λέρδζε Πέρ, Φερτέκ, Δένεγι μεκτεπλερινὶ ἰδαρὲ ἰδὲν Βασίλειος 'Ιωαννίδης δζὲλπ ἰδιλμίσδιρ. Βασίλ

'Ιωαννίδης (22) 1896 σενεσινὲ καδὰρ μεκτεπλερὶ κε μάλη διραγέτλε ίδαρὲ ίτδικδὲν σόνρα Νεβσεχιρδεκὶ 'Εφορεία ίλὲ ἀραλαρηνδὰ ζουχοὺρ ίδὲν πὶρ ίχτιλαφ δὰν τολαγὶ ίστιφὰ ίτμὶς βὲ πού ίστιφασὴ πουτούν

Βασίλειος 'Ιωαννίδης

ταλε πεγὶ μουκεδδὲρ ἔϊλεμίαδιρ. 'Ελγὲβμ Μακεδόνια δα π ουλουνάν "Αγιος Νύσσης Παΐσιος ἐφένδινιν

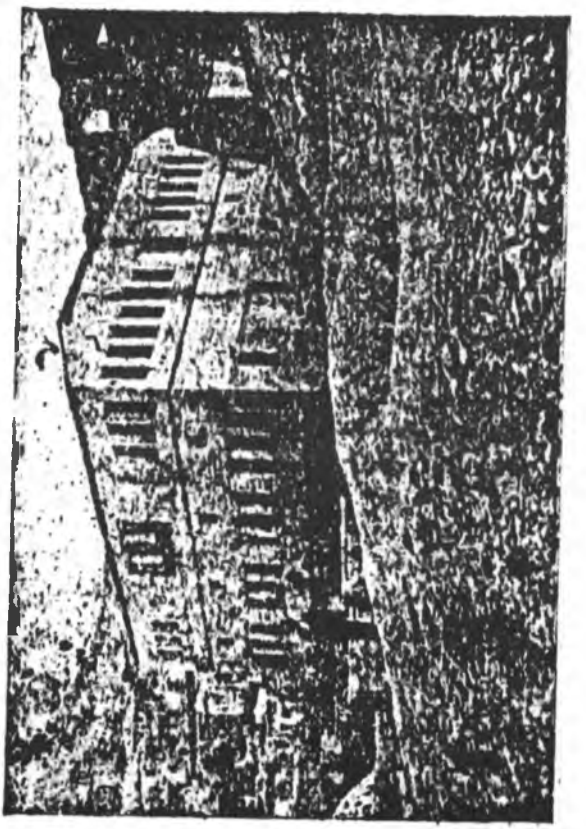
22. Βασίλ. 'Ιωαννίδης ίλέ 'Αναστ. 'Αγγελίδησιν τερδζουμέϊ χαλλερὶ « Αστὴρ» νάμ Μικρασ. 'Ημερολόγιονην 2ιν δζὶ σενὲ 102νδζὶ σαχιφεσινδέδιρ.

πὶρ σενέ δεβὰμ ἰδὲν μουδιριετινὶ μουτεακὴπ Σινασονδὰν 'Αναστ. 'Αγγελίδης δαβὲτ ἰδιλμὶς βὲ μερχοὺμ 1901 αενεσινδὲ βοϊκοὺ πουλὰν βεφατηνὰ καδὰρ μεζκιοὺρ μεκτεπλερὶ κεμάλη μουβαφφακηγέτλε ἰδαρὲ ἰτμίσδιρ. Πουραδὰ σουνούδα ἰλαβὲ ἰδελίμκι μά ἑτ τεεσοὺφ Νεβσεχιρδεκὶ 'Εφορεία ἰλέ Σταμπουὶλ 'Εφορείαση ἀρασηνδὰ σαλαχιὲτ γιουζινδὲν ἀράσηρα δεδί κοδουλὰρ ἐξὶκ ὀλμάζδη. Νεβσεχιρδεκὶ 'Εφορεία κενδισινὶ μερκέζ βὲ γεκιανὲ σαλαχιετδὰρ ἅδ ἰδέρ, Σταμπουλδακί ἰσέ διδάσκαλοσλαρην ἰντιχὰπ, τεσγὶν βὲ ἀζιλλερινδέ φαζλὰ δεγίλσε πιλέ χὶτζ ὀλμάζσα ἅϊνη δερεδζεδέ σαλαχιετὶ χαΐζ πουλουνδιγιηνή ἰδδιὰ ἐϊλέρδι. Πού δεδικοδουλαρὴν πὶρ νετιδζεσίδε διδάσκαλοσλαρην, πὶλ χασσὰ μουδιρλερὶν σὴκ σὴκ δεγισμεοίδιρκι πούδα μεκτεπλερὶν ἰντιζαμηνη δάϊμα χαλελδὰρ ἰτμεσίδιρ.

Χάρπη οὺμουμινὶν ἰλανηνὰ καδὰρ κετζὲν 15 σενὲ μουδδὲτ ζαρφηνδὰ μεκτεπλὲρ μουδιριετινδὲ 'Ιορδ. Σεφεριάδης (1901—1904), Γεώργ. Κ. 'Ασκητόπουλος (1904—1906), Α. Κοσμίδης (1906—1907) 'Ιορδ. Σεφεριάδης ἰκινδζὶ δεφὰ (1907—1910), Χρ. Στεργίου (1910—1911), Γεώρ. Κ. 'Ασκητόπουλος ἰκινδζὶ δεφὰ (1911—1914) βὲ 'Αναστ. 'Ιωαννίδης πουλουνμησλάρδηρ. Γεώργ. Κ. 'Ασκητόπουλος μουδιριετινὶν χὲρ ἰκὶ δεβρεσινδέδε μεκτεπλερὶν τεδαπίρι μουχιμμὲ ἰττιχαζὴ ἰλὲ ἐσασηνδὰν ἰσλαχὴ ἰτζοὺν πὲκτζὸκ ὀγρασμὴς βὲ γενὶ προγρὰμ τανζὴμ ἰτμίς, Νηπι

— 75 —

αγωγείονλαρη Φρέβελ οὐσουλίνδζε ισλὰχ ιτμίς, μεκτεπλὲρ ιτζοὺν κιουτουπχανὲ τεεσίς ιτμίς, διδάσκαλοσλαρ κονγρεσὶ, ταλεπὲ τενεζζουχλαρὴ, κονφρανσ

Ἀστικὴ Σχολή.

λὰρ βὲ σάϊρε ιδζὰδ βὲ ἰχδὰς ἔϋλεμίσδιρ.

Χάρπη οὐμουμινὶν ἰπτιδασηνδὰν πρὸ ἀνὲ καδὰρ ἀλέλ οὐμοὺμ πουτοὺν Ἀνατολὴ μεκτεπλερὶ

Κὲντζ Τουρκλὲρ ταραφηνδὰν ἔν πὶ ἀμὰν τεακηπὰτ βὲ τεδζαβουζατὰ δουτζὰρ ὀλαρὰκ χάλι τεφεσσουχδὰ πουλουνούγιορλαρ κιπὶ ἄδ ἀλουναπιλιρλέρ. Διδάσκαλοσλαρην κάαδαν ἀσκερὲ ἀληνμασή, ταρίχι γιονανὶ βὲ δζαγραφία δερσλερινὶν μεννί, μεκτεπλὲρ ἰτζοὺν δζὲμ ἰδιλὲν ἰανελερὶν δζέπραν τεατιλὶ πὶ κιουνὰχ πὶρ μεκτὲπ μανζουμεσινὶν (23) κεμάλη ἀεϊτανέτλε ταχρὶφ ἰδιλερὲκ διδάσκαλος βὲ ἔφοροσλαρην δερδὲστ βὲ χὰπς ἰδιλμελερὶ βὲ χὲρ νὲβ τεακηπὰτ βὲ ταζγικὰτ ροὺμ μεκτεπλερὶ ἰτζοὺν ἔν σιὰχ πὶρ δεβρέϊ ζουλμετδὲν παὰκὰ πὶρ ἀέῖ τεὰκιλ ἰτμέζκι πουιοὺν πὶρ μισλινὲ ἰστιπδαδὴν ἔν καρανλὴκ ζεμανλαρηνδὰ πιλὲ τεσαδδσὺφ ἰδίλμεμισδιρ. Μά ἐτ τεεσοὺφ γένιδεν τουλοὺ ἰδὲν σαφάκη χουρριὲτ βὲ μιλλετὶν ἰχγιασὴ χουσουσηνδὰ οὐφουκδὰν πελιρὲν οὐμιδλὲρ μεμλεκετιμιζὶ χένουζ ἔν μερδοὺδ ζουλμοὺν κελεπδζὲ βὲ ζινδζιρλερὶ ἰλὲ παγλὴ πουλούγιορ. Πὶζ ποὺ κιοὺν πούραδα μεκτεπλεριμιζὶν γιουζουνδζὶ σενέϊ δεβριεσινὶ ἰδζρὰ ἰδέρκεν πὶρ σενεδὲν περὶ μεζκιοὺρ μεκτεπλερὶν νὲ χαλδὲ ὀλδουγηνὴ πίλμεμεκ μεβκήϊ μουεσσιφινδὲ πουλουνούγιορουζ.

Λάκιν ἀλτὴ γιοὺζ σενεδὲν περὶ ἐδζδαδημηζὴ τεσβὶκ βὲ τεσδζὶ ἰὸὲν ο ὐ μ ἰδ σὸν δακηκαδὰ ἔλπετ

23. Ἀρχάγ. Γαβριηλὶν ἰλεριδὲ μουνδερἰδζ τερδζουμέϊ χαλινὲ μουραδζαάτ ὀλουνά.

δε πιζὶ τὲρκ ἴτμεγεδζεκδιρ. Σαφάκη χουρριὲτ 'Ανατολὴν οὺφουκηνή τενβὶρ βὲ ζούλμ ἰτζινδὲ κεμάλη σάπρ οὺ μετανέτλε πεκλεγέν καρδασλαρημιζήν καλπλεριν δέ ἔν τατλή τζαρπηντηλὰρ χασὴλ ἰδίορ...

Καὶ ὅταν ποτ' ὀλώλῃ Ἵλιος ἱρή....

'Ιστὲ ἄρτηκ ὀνιουμουζδὲ γενὶ πὶρ δεβρὲ ἄτζηλήγιορ. Ποὺ κερὲ χητὰμ πουλάν γιουζουνδζοὺ σενε νὶν Μιλλετιμιζὶν πούσπουτουν ἰχγιὰ βέ ἰστιχλασὴ ζεμανηνὰ τεσαδδοὺφ ἰτμεσὶ ἄδζαπα Μιλλετὶν οὺφὰκ πὶρ δζουζινὶ τεσκὶλ ἰδὲν Νεβαεχὶρ κοινότησινε γενὶ βαζιφελέρ ταχμὶλ βὲ γενὶ πὶρ σαχέϊ φεαλιὲτ τεαγὶν ἰδὲν ἐσραρενκὶζ πὶρ χαδισὲ τεσκὶλ ἰτμέζμι;

'Εδζδαδημὴζ βαζιφελερινὶ ἰφὰ ἰτδιλέρ Ζουλμδιδὲ Μιλλετὶν γεκιανὲ οὺμιδινὶ τεσκὶλ ἰδὲν μεαρὶφ σαχεσινδέ κοινότησι λιαζὴμ κελέν μερτεπεγὲ ἰσάλ, μεκτεπλερὶ 'Ανατολὴν δαχιλὶ κησμηνδακὶ μεκτεπλεριν ἔν μουκεμμελί δερεδζεσινδέ ἰσλάχ ἰτδιλέρ, πουτοὺν πουνλαράδα ἀραλαρηνδὰ ἀγνιὰ βὲ ἐρπάπη σερβετὶν τζοκδζὰ πουλουνμασὴ σαγεσινδὲ δεγίλ, ἄνδζακ κενδί ἄζμι καττιλερὶ βὲ μεσαΐι μουττεχιδελερὶ σαγεσινδὲ μουφὰκ ὀλδουλάρ. Νεβσεχιρλιλὲρ οὺμουμιέτλε μεαριφπερβὲρ ἄδ ἰδιλιρλὲρ. Πουνδὰν τολαγὶ ἰφτιχὰρ ἰδέριζ, λάκιν ἐδζδαδὴν φαζηλετί ἀχφαδάδα σε δζαὰτ ταχμὶλ ἰδέρ.

Πινάεν ἁλέϊχ ὀνιουμιζδέ ἀτζηλὰν γενί δεβρέϊ ἰνκισάφη μουσλιχανεδὲ Καππαδοκίανην πιρινδζί ση

νηφ πὶρ κοινότηοι όλάν Νεβσεχὶρ γενὶ βαζιφελέρ, ἔββετ γενὶ λάλιν νεδζὶπ βαζιφελέρλε μουλελλέφ ὁλούγιορ· γιάνι ΛΑΧΙΛΙ ΑΝΑΤΟΛΗ ΡΟΥΜΛΗΓΗΝΗΝ ΣΑΧΕΙ· ΤΕΡΑΚΚΗΔΑ ΠΙΣΔΑΡΗ ΟΛΜΑΚΔΑ δεβὰμ ἰτμεσὶ βαζιφεσινὶ δεροχδὲ ἰδίορ.

Πουνοὺ γιαπαδζάκμη; Πουνὰ μουαφὰκ ὁλαδζάκμη; Τεμεννὶ ἰδέριζ.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΣΙΓΙΛΛΙΟΝ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Βάκαα μετλὶ ὲὲ ἀ:ζουλούδουρλα;, μούδαμ ἰλλαχὶ μεράμ οὺ ζερὲ ἰδζρὰ ὸλουνάν ἐἰλικλέρ· λάκιν γεργερὶν ἀλασεβὶ Σχολείον λαρην μοχκεμλιγὶ βὲ γηφζὴ ἰτζοὺν σάϊ δὲ ἰχτιμάμ ἰτμέκ, γιόκ γιάληνηζ μετλί, χέμι δαχὴ ἰκτιζαλήδηρ. Ζίρα ποὺ Σχολείονλαρδαν πὶρ δζομὲρτ σουλοὺ πουναρζὰν κιπὶ γανιμετλίγιλε ἀκάρ βὲ κιούλλου ἰνσὰν ὄζινσινὲ σιραάτ ἰδὲρ Ἀλλαχδάν ἐεριλμὲ ἰλιμὶγ ζαττή πούκι μεσρεπλερὶ τερκὶμ ἰδὲρ, ἀκηλή τεκμίλ ἰδὲρ· ἰχτιατδὰ γάγετ μενφαάτ ἰδὶπ ἰνσανὴ μιμκινὶ ὀλδηγὴ καδὰρ Ἀλλὰχ ἰλέ οὐϊκοὺν κιοστερίρ. Ἀνὶν ἰτζοὺν Ἐκκλησάϊ σεριφιμιζὲ ἀϊρηδζα πδρτζδουρκι ποὺ Σχολείονλαρην μοχεμλιγὶ ἰτζοὺν οὐϊκουσοὺς καλήη, μουζαϊκὰ ἰτμέκ, βὲ χὲρ νέκι ἀνλερὶ κιφαάτ ἰσὲ γάγετ ἀρζοὺ ἰλὲ βὲ μουχαππὲτ ἰλὲ χὲμ ἀμελὲ κετιρμέκ, χὲμ μοχκὲμ ἐλεμέκ. Νίτζεκ: ὀλδού ἰσὲ ποὺ ζαιιρδεκὶ μασλαχάτ. Ζίρα ποὺ ταραφδὰ Ἀσιτανέϊ ἀλιεδὲ Καισαρείας Καππαδοκίας ἐπαρχίασηνην Νέφσεχιρ νάμ καργεσινὶν μουπαρεκλὶ χριστιανλαρὴ κενδὶ μεμλεκετλερίνδὲ μουκάδδεμ γιαπηλάν Ἑλληνικὸν Σχολείοδου πακμαγιλάκι περισὰν βὲ χαραπέδιρ, βὲ νετιδζὲ ζαϊδιρ, βὲ χίτζ τεχαμμοὺλ ἰτ-

μεμεγιλεν πού Σχολείονουν ζαϊφληγγηνδάν βέ χαραπατληγην δάν κενδιλερέ βέ έβλιαδλερινέ σιραάτ ίδέν κεδερί βαδζίπ όλάν χαραρετδέ κιοστερδιλέρ. δέ κενδί πεδενλερινδέν όλάν βερκιλερινδέν, δέ δλ ταραφδά σάϊρη μιλλέτ βέ ίλίμ σεβιδζί κιμσε λερίν γιαρδήμ ίτμεσινδέν, γεδί πίν πές γιούζ μηκδαρή γρούς τεδζί ίτμέγιλεν, πού ταραφδά κενδί χεμσεχριλερί πακκαλαρά, γιαγδζηλαρά δέ παληκδζηλαρά κεϊδουλάρ, πεϊλέ καδλιλένκι κάδιμι άνλερδέ πού παρκλάρ μουραππασή ίλέ τσυρσουνλάρ, βέ κεσεσί γετμίς πές γρούς φαϊζιλε ίσλεσινλέρ· βέ γίνε πουνδά όλάν κουτσυλαρήδα Σχολείονλαρηνην ίσμινέ όλσούν, δέ 'Ασιτανέϊ άλιεδέ κενδί χεμσεχριλερί έσναφλαρδά τολασσήν, δέ κουτσυνούν τολασμασή ίτζούν πίρ έπίτροπος σετζιλοίν, μαπεγινλερινδέ χέρ κιμί λαγίκ κιορουρλέρσε. Δαχή πουραδακί κενδί χεμσεχριλερί έσναφλαρδάν ούτζ ίλερί κελέν κιμ σελερί 'Επίτροπος δικδιλέρ Σχολείονλαρηνα, όνλάρκι πού ταραφδάν Ικλαατδάνδα ίκί 'Επίτροπος σετζίπ, πουγιουραδζακλάρ βέ δαχή πόϊλεδζε σουρούτ κονσυλδούκι, Σχολείονουν γι σαπή, σενέ πεσενέ κιορουλσούν, βακτήν έπαρχίαδα άρχιερέαζη κίμισε άνίν χουζουρηνδά: γιάχσδ άργιερέαζην βεκιλί Πρωτοσυγκέλλοσή χουζουργηνδά. Βέ δαχί ναζήρ κογιουλδουλάρ πού Σχολείονα, δλ έπαρχίανην άρχιερέαζη, βέ πού ταραφδά πιζίμ Μεγάλη 'Εκκλησίαδα βακήτ βακήτ όλαδζάκ μιλλέτ ναζηρλερινδέν πιρισί, Βέ βιλαατήν έκκλησίασηνδα πίρδε Δίσκος κεζσίν χέρ Κυριακηδέ, δέ 'Εορτηδέ Σχολείονουν ίμδαδή ίτζούν. δέ δλ γεδί πίν πές γιούζ γρουσήν σενεβί φαϊζλαρηνδάν, βέ Σχολείονουν ίσμινέ κεζέν κουτσυδάν βέ Δίσκοδαν βέ σάϊρ ζουχουράτ ίραδλαρδάν, κερέκ Διδάσκαλος ούδζρετινίν έδά ρλουνμασή. κερέκ Σχολείονην σάϊρ ίκτιζαλαρή μεσαριφλερί πού κιονά καράρ κηλήνδή. βέ φίλ δακή Διδάσκαλος τεδαρίκ ίδίπ Σχολείονα δτουρτμάκ, πουραδά όλάν ναζηρλερέ βέ 'Επίτροποσλαρ ι ίχαλέ όλδού. Πουνλάρ πού κιονά ίδζρά όλουνδού. δλ δουσμούς όλάν Σχολείονουν μεϊδανά

— 81 —

κελμεσὶ δέ καβιλιγὶ ἰτζοὺν πουσαδακὶ ἐγιλὶκ ἀσηκὴ βὲ μεμλεκετλεϱινὶ σεβιδζὶ χριστιανλαρὴν καμετὶ ἰλέν. χέμι πουνλάρηλα περαπὲρ κενδὶ χουλιούς τζοπανλαρὴ βὲ ἰλὶμ σεϱιδζὶ γαϊρετκιὰρ Ἀρχιερέασλαρη σεραφετλοῦ Καισαρείας Καππαδοκίας, ὑπερτίμου τῶν ὑπερτίμων καὶ ἐξάρχου πάσης Ἀνατολῆς Ἰωαννίκιος ρουχανὶ βὲ σεβκιλί καρηνδασημηζὴν διλεμεσὶ ἰλέ, χαραρέτιλε ριδζὰ ἰτδιλέρ κενδιλερὶν ποὺ Ἀλλαχὰ μακποὺλ ἀμελλερὶ μοχκεμλεμεγέ, πιζὶμ Πατριαρχικὸ δὲ Συνοδικὸ πρσὲ οὐζερινδὲ Σιγγίλιον μεκτουπουμούζλανδα. Καλτήκι πουνλαρὴν διλεγινὶ ζιαδέ χασνουδλὴκ ἰλέ καποὺλ ἰτμέγιλε Σύνοδοσὸζα ὀζούμλεμιζ μεδχλέρλε δὲ δερούνι ἀπιλδὲν δουαλέριλε, κενδιλερὶ ρουχ νὶ σαχιπὶ Ἀρχιερέασλαρη ἰλέ περαπὲρ ἰζετλεδικδὲν σόνρα, γιαζὰρ πεὰν ἰδὲριζ Σύνοδοσὸζα, σερεφετλοῦ, ρουτπετλοῦ, ρουχανί βέ σεβκιλί καρηνδασλαρημὴζ ἀρχιερέασλαριλε μάαν. Καρὰρ κηλμὰκ ἰλέκι ὅλ Καισαρείας Καππαδοκίας ἐπαρχίασηνην νὰμ κασγεσὶ Νεφσεχιρὶν μεσχοὺρ χριστιανλαρδάν, κενδὶ Ἑλληνικοσχολείονλαρηνην τέκραρ μεδανὰ κελμεσὶ δὲ ἀλιὰ δουζενὶ δὲ ἰδαρὲ ἰτζοὺν φίκρ ὁλουνὰν δὲ καρὲρ κηληνὰν ζατλάρ, χάκ, μινασήπ, Ἀλλαχὰ μακποὺλ, μετὶν ἐ οὐμμανὰ μεμφαατλή, βέ νενὶ Ἀρχιερέαζ λαρηνην τεσπίρι ρεγί ἰλέδε ὁλδουγοὺ οὐζερὲ, καρὲρ κηληνσηνλὰρ δὲ φιλδὲ ὁλασουνλάρ, χίτζ πὶρ δακήτδα ζίνχαρ νὲ ποζουλμαγιά, νέδε τεπδὶλ ὁλμαγιά πὶρ κίμσε χαρεκέτ ἰδέμεσιν. δὲ Σχολείονουν ἀδηνά ἐϊλὶκ σεβιδζιλερδὲν τεδδὶ ὁλουνὰν γεδί πὶν πὲς γιοὺζ γροὺς δαγὶμ κενδὶ χεμσεχριλερὶ ἐσναφλαρδὰ καλσήν, δέ κεσεσὶ γιλδὰ γετμὶς πὲς γρουσὰ ἰσλεσὶν βὲ ὅλ κουτουδά Σχολείονην ἰσμινέ πούραδα κενδὶ χεμσεχριλερὶ ἐσναφλαρδὰ κεζσίν βὲ κενδὶ ταραφλαρηνδὰν κουτουγὶ κεζδιρμὰκ ἰτζοὺν πὶρ πὲκ ἰζετλού, ἐμὶν κιμσὲ τεαγὶν ὁλουνσούν. Κέζαλικ διλαατλαρηνὴν ἐκλησεσινδέδε πὶρ δίσκος κεζσὶν Σχολείονην ἀδηνά, χὲρ Κυριακηδὲ βὲ ἑορτηδέ, χάττᾳ μερχαμέτ δὲ ἰλὶμ σεβιδζὶ κιμσελερὶν ραδετδάν ὁλὰν σαδακαλαρὴ δεβσιριλσὶν,

ἀνὶν ἰκτιζαλὴ μεσαριφλερινὶν ἰcαρεσὶ ἰτζοὺν. Δαχὶ ποὺ ταραφδὰ Ἀσιτανέἶ ἀλιεδὲ ὸλ Νεθσεχερὲὲν ὸλὰν ἐσναφλαρὴν ἰλερὶ κελενλερινδὲν οὔτζ ἐπίτροποσλαρ ταγὶν ὸλσουνλάρ, πάδεχου ἰκὶ θιλαατδὰ. ὸνλαρὶδα πουραδακιλέρ κιμλερὶ μινασὴπ κιρουρλέρσε ὸνλαρὴ δικσινλέρ. Πσύ ἐπίτροποσλαρ σενερὶ ὸ παραλαρὴν φαιζηνή, κερέκ κουτουδὰν, βὲ δίσκολαρδαν ὸλὰν ἰραδλαρή, βέ σάἶρ ζουχουράτ κελιρλερὶ ἀλσηνλάρ βὲ ἴτδώσκα λοσην σενεβί οὸδζρετινί, δέ Σχολείονουν σάἶρ μεσαριφλερινὶ ἐδὰ ἰτδικδὲ Σχολείονουν κιουτουγουνὲ καῖδ ἰτσινλὲρ ὸλὰν μεσαριφλερί, δέ σενὲ τεμαμηνδὰ ὸλ ἐπίτροποσλαρ ποὺ ταραφδὰ δουρούστ βέ τογρού χισὰπ ·ερσινλέρ, Σχολείονουν ναζιρὴ ὸλὰν κενδὶ ἀρχιερίασλαρηνην, βέ κο νοδὰν μιλλετδέν ὸλὰν ναζηρήν, βέ πουνδά κενδί χεμσεγριλερινὶν πάζη ἰλερὶ κελεν λερινὶν χουζουρηνδά. Δαχὶ πουνλαρὴν σὺζερινέ ναζὴρ ὸλσουν λάρ βέ σαχὶπ ὸλσουνλάρ, σιμδικὶ κενδιλερίν, νόμος μουζιπίνδζε ἀρχιερέαζλαρη καρηνδασημὴζ κύρ Ἰωαννίκιος. βέ πουνδάν σόιρα ποὺ ἐπαρχίαντ,ν ὸλαίζὰκ ἀρχιερέασλαρη, βέ Μεγάλη Ἐκκλησίανην βακὴτ δακὴτ ὸλαὶζὰκ μιλλὲτ ναζηρλερινδέν πιρισί. ποὺ ναζιρλέρ πορτζλούζουρλαρ πουνδὰ ὸλὰν 3 ἐπίτροποσηνδα ρηζασὴ ἰλέ βάκτη χαδζετδέ Σχολείονα διδάσκαλος πουλμαγιὰ βὲ ἰραχὰτ ἰτδιρμεγέ. δὲ δουκοὺφ ὸλσουνλάρ δὶλ κιονδερίλὲν δισάσκαλος κελὰμ κουββετίγιλε δὲ ὸμούρ οὺτλουπί ἰλὲ βὲ φικιρ δουρουστλουγί ἰλὲ δονανμὴς ὸλ σούν, Ζίρα ποϊλὲ ὸλδουκδὰ καδίρ ὸλαδζὰκ κενδὶ ρεινὲ ἰχαλὲ ὸλὰν ἰλὶμ γαἶρετινδέ πουλουνὰν κεντζλερὶ, οὺσλούπιλε, βὲ κολάἶ ταρίκιλε μεμφαατλανδηρήπ, μουπὰχ ἰλιμλερὶ βὲ ἀλιὰ μεσρεπλερὶ τααλὶμ ἰτμεγέ, δὲ μαχίρ παγδζεβὶν κιπί, κενδινὲ ἰνὰμ ὸλουνὰν ἀκλιὲτ φιδανλαρή, ἰκτιζασήνδζα κιοζετμέγιλε, βακτηνδὰ κιοζὲλ βὲ Ἀλλαχ·ι μακποὺλ χασιλλέρ τζηκαρμαγά. Πουνλάρ πάἶλείζε χόκμ ὸλσυνὶ ουλάρ, βὲ Σύνεδσσὶζα καρὰρ κηληνδηλάρ. Καὶδή ποὺ Σχολείονουν κοιρουλμασὴ ἰτζούν χὲρ βέτζχιλε σεγιρδιπ, γαἶρέτ ἰδενλερέ, χὲμ δαχὶ πουν

— 83 —

λαρδὰν σόνρα κελίπ ποϊλέ χούσνι ριζά κιοστερεδζέκ, ɟὲ γιοκαρτηςὰ ζικρ ὸλευνκνλαρὴ μουγαἰρσὴζ σακλαγιαδζὰκ κιμσελερέδε δζάνη δερευνδέν δςὰ ἰὸέριζ χελασληκλαρηνά. Ράππιλ 'Αλλὰχ ἐχσὰν ἐτσὶν ἀνλερὲ ἐϊλικλερινὲ πεδὲλ ἰδζιρεττί, ποὺ δουνιαδάδα, ὀπίρ δουνιαδάδα, βὲ ἀνλερὲ ἰρσὰλ ἐϊλεσίν σεμαλερδὲν 'Α•ραάμ, '.σαάκ. 'Ιακώβ περεκιατηνὴ ɟὲ κιούλλου χελασληκλαρηνὰ δαΐρ διλεκλερινί, βὲ πουνλαρὴ κενδί σεμαβὶ παδισαχλὴγηνὰ βαρὶς ἐϊλεσίν, δζούνκι ἀλεμὲ μενφαατλή ζάτδη, βὲ κενδὶ δ.ιδκσλαρὴ ɟὲ μεμλεκετλερινὶν φαϊδαλανμασηνή ινσάνὸζασηνα καϊδὲ ἰτδιλέρ ἀλάσεβι μεδλερὲ λαγίκ κιο ρουνμὲκ ἰλέ. δὲ Κελισάϊ σεριφιμὶζ μουδζιπ!νδζε ὸλὰν χαγίρ δυαλαρτημτηζὰ ναΐλ ὸλμάγηλα. λάκιν ἔγερ πὶρ κίμσε οὺμούλμαγιαν νιέτ φεναληγὴ ἰλέ ὸλ καδάρ φενὰ χαρεκετλιλιγὲ δέ ἀξιλιγέ κελίρσεκι, χάττα ποὺ Σχολείονα καρσὴ ἀδιουλοὺκ μωλιαχαζα ἰτμεσινέ, κιζλί γιὰ ἀσικιάρ, σεπεπλί, γιὰ σεπεπσὶζ χαρεκέτ ἰδέ, βὲ πού Σχολείονουν ἐγὶ νιζαμηνὰ καρσὴ ἀκ σαγίπ, ἀνὲ ρενὸζιὸέ ɟὲ χελάλ βερμαγέ, βὲ φ·λίζ ἀκδζεγέ καδὰρ πὶρ κεδὲρ κετιρμεγέ, δὲ πού Σύνεδοσὶζα χὲκμ ὸλουνάν ζατλαρὴ νοκτασηνὰ καδὰρ ποζμαγιὰ ἰστέρσε, ποϊλὶ κίμσε ἐγὶ βὲ 'Αλλαχὰ μακποὺλ ἀμελλερίν χασμὶ ὸλδουγὴ ἰτζοὺν, μαβρούλ, κενὸινί πεγενμὶς, κουπάτ, βὲ κεμλιγὲ γελιὸζὶ ὸλδου γὴ ἰτζούν, χὲρ νὲ δερκιαχὴν ἀδαμήγισε, γιὰ παπάς, γιὰ κοσμικὸς, χάκ σερτατὸζή Ταγγρηγιὰ οὸλοὺ μαχσὲρ κιουνινδέ δ,ε δαπηνὴ βερσίν. ἀφωρισμένος, κατηραμένος παγλὴ ὸλσούν, οὔτζ γιοὺζ ὸν σεκιζ πατέρεσλερδεν. Γ'εζινὶν μσκινλιγινέ δὲ 'Ιούδανην ἀσηλμασηνὰ ὀγρασήν, τὰς τεμὶρ ἐρισίν, ὃ ἐρίμεσιν, βὲ πουτοὺν ὀμριουνὸέ ρεζίλ, μενταπούρ, περουσὰν ὸλσούν. Σειτὰν σάγ ταραφηνδὰ ὀτουρσούν. ναμαζὴ κιουνάχ γερινέ σαγιλσήν. ὀμρουνὶν κ ουν! ἄζ ὸλσοὺν. καρησὴ δούλ, ἐβλιαδλερὶ γε ἰμ καλσήν, βὲ ἐκμέκ ὸιλενσινλέρ. Ζαπὶτ βαριετλερινὶ τεφτὶς !τσίν, ἐμεκλερινὶ ἐλλέρ γεσίν, δέ κενδιλερέ ἰμδαδδζή,

6 γετιμλερινέ μερχαμέτ ἰδιδζί πουλούνμασην. βὲ ἰσμὶ πὶρ σιλ σιλεδέ καΐπ ὁλσοὺν. δέ δοὰ ὀνδάν ἰράκ ὁλσούν. πεδδοὰ κελσὶν πεδδσαγί ρούπα κιπὶ κεγινσίν, βέ σοὺ κιπὶ ἰτζερισινέ βέ γιάγ κιπὶ κεμικλερινέ ἰσλεσὶν. βὲ δαχὴ Ἐκκλήσεμιζιν κιούλλου καζεπλερινέ λαγὶκ ὁλσούν, χὲρ κὶμ πού Σχολείονην χελακληγηνὰ γελέρσε. Πού σεπεπδὲν ἰσπατλὴκ δέ κάδιμι μοχκεμλίκ ἰτζὶν ἴσπου πιζὶμ Πατριαρχικό Συνοδικό Σιγγίλιον τιρσέ οὐζερινδέ μεκτοὺπ γιαζηλδή. Χεμί Μεγάλη Ἐκκλησίαμηζην σερὶφ κουττουγουνέδε καΐδ ὁλουνμάγλα, ἰχσὰν ὁλουνδού, Καὶ σαρείας Καππαδοκίας ἐπαρχίασηνην νὰμ καργεσὶ Νεβσεχὶρ Σχολείονουνα.

αωκ' κατὰ μῆνα Ἰούνιον Ἐπινεμήσεως Πης

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κων)πόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

† Καισαρείας ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΣ
† Ἐφέσου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
† Κυζίκου ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
† Νικομηδείας ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
† Θεσσαλονίκης ΙΩΣΗΦ
† Ἀδριανουπόλεως ΔΩΡΟΘΕΟΣ
† Βιζύης ΖΑΧΑΡΙΑΣ
† Πισιδείας ΕΥΓΕΝΙΟΣ
† Κρήτης ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
† Σίφνου ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

ΠΟΓΙΟΥΚ ΣΙΜΑΛΑΡ

Νεβσεχίρ ἐχαλισὶ ἀρσιηνδὰ ἴλμ οὺ ἰρφανὴ, σεναὰτ βὲ μαριφετὶ ἰλὲ τεμεγιοὺζ ἰδὲν ζεβὰτ περβὲτζχι ἀτίδιρ:

ΑΡΧΙΕΡΕΑΣΑΑΡ. Χαλεπίου Θεόκτιστος (1) ἰλὲ Ναζιανζοῦ Νεκτάριος (2) βὲ ἐλγέβμ Βελλᾶς βὲ Κ̈ονίτσης ἐπαρχίασι μητροπολὶτ βεκιαλετινδὲ πουληνὰν Νύσσης Παΐσιος ἐφένδι

ΘΕΟΛΟΓΟΣΑΑΡ. Μερχούμ Φίλ. Ἀριατόβουλος ἰλὲ Βασίλ. Κρανιάδης (3) βὲ ἐλ γὲβμ Πογιοὺκ ἀδὰ ἱερατικῶς προϊστάμενοσι ἀρχιμ. Κωνστ. Ἀλατόπουλος βὲ Πατρικχανεδὲ μουσταχδὲμ Τριτεύων ἱεροδ. Θωμᾶς Σαββόπολος βὲ κωδικογράφος ἱεροδ. Ἰάκωβος Παπαπαϊσίου(*) ἐφένδιλερ.

(*) Μεμλεκετλερινδὲν οὐζάκ πουλουνμάκλα περαπὲρ γίνε κοινότησε καρσὴ χηζμετδὲ κουσοὺρ ἰτμεγεν μοναχὸς Πατὴρ Σάββας, Παρασκευοφύλαξ τοῦ Παναγίου Τάφου ἰλὲ Ἅγιον ὄροσδα Ἅγιος Παντελεήμων μοναστηρὴ ἀρχιανηνδὰν Πατὴρ Ἀνδρέας δαχὴ σαγιάνη ζίκρδιρλερ.

ΤΑΠΠΑΕΡ. Μερχοὺμ 'Ιωάννης Εὐμολπίδης (4), Γεώργ. 'Αδοσίδης, σενελέρδζε 'Αγκαρα βιλαγετὶ πελεδιὲ τεπαπετινδὲ πουληνὰν βὲ «Χήφζη σηχχάτη ἀβὰμ» ναμηνδὰ πὶρ κιτὰπ νέσρ ἰδὲν Σταῦρος 'Ηρωΐδης, Αρχάγγελος Γαβριὴλ (5), σενελὲρδζε Ζαπτιὲ ναζαρετὶ βὲ χαπσχανέϊ οὺμουμὶ χασταχανεσὶ σὲρ τεπαπετινδὲ πουλουνὰν Δζώρδζη πέϊ Κολλητίδης βὲ ἐλγὲβμ σεχριμιζδὲ ἰδζράϊ τεπαπὲτ ἰδὲν δοκτὼρ 'Ιωάννης Κουκίδης ἰλὲ Πάρισδε πουληνὰν δοκτὼρ Φιλιππίδης ἐφένδιλερ.

ΕΡΠΑΠΗ ΧΟΥΚΟΥΚ. 'Αθῆναι δάρουλ φουνουνηνδὰν πὰ σεχαδετναμὲ μεεζοὺν πουληνὰν μερχοὺμ Κωνστ. Βαϊάνης, 'Ιωάννης Πολύβιος βὲ Γεώργ. Εγγονόπουλος. Χοκιουμὲτ μεμουριετινδὲ πουλουνανλαρὰ κελίνδζε Κωνστ. Βαϊάνης ἐφένδιδεν μαδὰ μερχοὺμ 'Ελευθ. Κοντόπουλος (6), μαχδουμὶ Βασίλ. Κοντόπουλος (7), 'Ιωάν. Γ. Βαϊάνης βὲ ἐλγὲβμ περχαγιὰτ ὁλὰν 'Ιωάν. Λ 'Ωραιόπουλος ἰλὲ 'Ανανία Καλλίνογλου βὲ Πρόδρ. Δαϊόγλου ἐφένδιλερι ζίκρ ἰδεπιλίριζ. Πουνλαρδὰν μαδὰ Νεβσεχιρλὶ πὶρ χάϊλη ἐρκάπη χσυκούκδα κεμάλη μουβαφφακηγέτλε ἰδζράϊ βεκιαλὲτ ἰτμεκδέδιρλερ.

ΓΑΖΕΤΑ ΜΟΥΧΑΡΡΙΡΛΕΡΙ. Σενελέρδζε ρούμδζα γαζέταλαρδα μουχαρριρλὶκ ἰτδικδὲν οόνρα πὶλ ἀχηρὲ τιδζαρετὲ σουλιούκ ἰδὲν μερχοὺμ Γεώργ. 'Αβραμίδης. Μερχοὺμ Εὐαγγ. Μισαϊλίδησιν «'Ανατολὴ» γαζέταση γιγιρμὶ σενεδὲν περοὺ χεμσεχρι-

μὶζ Ιορ. Λημνίδης ἐφένδι ταραφηνδὰν νέὸρ ἰδιλμεκδέδιρ. «Ἀσία» γαζέτασι κέζα Νεβὸεχιρλὶ Δημ. Καρασάββας ἐφένδι ταραφηνδὰν νὲὸρ ἰδιλμεκδὲ ἰδί. Χεμσεχριλεριμιζδὲν Ἰωάν. Λ. Ὡραιόπουλος, Ἰωάν. Ἰωαννίδης βὲ Σάββας Ἀλιακιόζογλου ἐφένδιλερ σειελέρδζε «Ἀνατολή» σὲρ μουχαρριρλιγινδὲ πουλουνμηὸλάρδηρ. Μερχοὺμ Φίλ. Ἀριστόβουλος δαχὴ «Νεολόγος» βὲ . «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» γαζέταλαρηνα κοινότησιν ἀχβάλη ἰλμιὲ βὲ ἰδζτιμαΐε σινὲ δαΐρ μσυντάζαμαν μεκαλελὲρ κιονδερμίσδιρ.

ΣΕΝΑ·Ι·Ι ΝΕΦΙΣΕ. Ἀλμάνιαδα ἰκμάλη σεναὰτ ἰδὲν βὲ ἑλ γὲβμ Ἀθήναιδε πουλουνὰν μεὸχούρ ρεσσὰμ Νικ. Φερεκύδης χεμὸεχριμίζδιρ. Νεβὸε χὶρ πάζη αεναατκιὰρ ἀγϊογράφοσλαρ δαχὴ τζηκαρμήὸδηρκι πουνλὰρ μιανηνδὰ μερχοὺμ Λάζ. Ζωγραφίδης ἰλὲ Πρόδρομος Μαυρόπουλοση βὲ πουνοὺν ἑλ γέβμ Ἅγιον ὄρουσδα πουλουνὰν μαχδουμλαρὴ Ἰωάννης βὲ Λεωνίδαση ζίκρ ἰδεπιλίριζ.

ΤΙΔΖΑΡΕΤ ΒΕ ΣΕΝΑ·Ι· Νεβὸεχιρδὲ ροὺμ κοινότησι ἐφραδή ἀρασηνδὰ πασληδζα σεναατλαρδὰν δεμιρδζιλίκ, τερζιλίκ, κουνδσύραδζηληκ, ἐπνιὲ καλφαληγή, μαρανκοζλσὺκ, δεππαγλήκ, μουσκιρὰτ ἰμαλή, πὲζ δουκουμὰκ βὲ χαληδζηληὲ ἔν ζιαδὲ μαζχἄρη ρεβὰδζ ὁλανλἄρδηρ. Πουνλαρδὰν ποὺ σὸν ὃ σεναὰτ ἐβλερδὲ ἰσλενίρ. Σὸν ὰσηρὴν σονλαρηνὰ καδὰρ κασαπανὴν πουτοὺν ἰδχραδζἄτ βὲ ἰδχαλὰτ τιδζαρετὶ σὴρφ ρουμλαρὴν ἑλινδὲ ὁλοὺπ, Ρουμλαρὴν Χαλέπ,

'Αϊντὰπ, Μερσὶν, 'Αδανα, Ταρσούς, 'Ερζερούμ, Κάϊ σερι βὲ Στημποὺλ ιλέ μουαμελάτη τουδζαριεσὶ πὲκ ζιαδὲ ιδί. Λάκιν πίλ ἀχηρὲ μαλάμη σαδαρετὶ ιχρὰζ ιδὲν μααχοὺδ Φεριὸ πασανὴν τεσβικὰτ βὲ ταχρικιατὴ ιλὲ τιδζαρὲτ ἄδετα δζέπραν τούρκ ζούνσουριηνὴν ἐλινὲ κετζδί.

Νεβσεχιρλιλὲρ ἐξεριέτλε Σταμπουλὰ λελερὲκ πούραδα τιδζαρέτλε μεσγοὺλ ὰλουρλάρ. Ποὺ κιοὺν

'Ιάκ. Κασάπογλου

Γεώρ. Χαϊαλίδης

πεϊνιρδζιλλὰ βὲ γιμιηρταδζηλὴκ κιπὶ ἰκὶ ἐσνὰφ ἐφραδὴ χέμαν σὴρφ Νεβσεχιρλιλερδὲν μουρεκκὲπ δινιλεπιλίρ. Ζάταν ποὺ ἰκὶ ἐσναφὴ Νεβσεχιρλιλὲρ μεϊδανὰ κετιρμίσδιρ. Πίλ χασσὰ Πουλγαριστανδὰ, Ρουμὰνιαδα, Βεσσαραβίαδα, Σηρπιστανδὰ, Μακεδόνιαδα βὲ ἀχήρεν 'Ανατοληδὰ πεϊνὶρ ἰμαληνὰ μαχσοὺς

δεστκιαχλὰρ τεεσὶς βὲ κιουσαδὴ ίλὲ πεϊνιρδζιλιγὲ πογιοὺκ πὶρ κερμὶ βερμισλέρ βὲ πού· σεναατὴ πὶρ δαϊρέϊ ϊντιζαμὰ ἀλμησλάρδηρ. Πεϊνιρδζιλίκλε ότεδὲν

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Νεβσεχιρδέ Κυριακίδειον Γυμναστήριονηηγ

μουεσσισί

περὶ ίστιγὰλ ϊτμὶς βὲ ϊτμεκδέ πουληνὰν βὲ αεναατὴν χὲρ δουρλοὺ τερακκή βὲ τεαλισινὲ χηζμὲτ ἐϊλεμὶς βὲ ἐϊλεμεκδὲ όλὰν τιδζαρετχανὲ μουδὶρ βὲ·μουεσσισλερινδὲν μερχοὺμ Ἰωάννωφ, Μαϊνώφ, Χαϊαλίδης, Κα

σάπογλου, Καραευθύμογλου, Παπάζογλου, Θεοφανίδης βὲ Ἰωσηφίδης κιπι ζεβατὴν ισιμλερινὶ ζίκρ ιδεπιλίριζ. Ταζέ πεϊνιρλερὶν πουζχανελερδὲ μουχαφα ζασὴ ούσουλινὶ ιδζὰδ ιδὲν βὲ σεναατὴ ποὺ σουρέτλε ἄδετα ιχγιὰ ἐϊλεγὲν Νεβσεχιρλὶ Πρόδ. Φιλιππίδης ἐφένδιδιρ.

Ἰωάν. Καραευθύμογλου

Νεβσεχιρλιλέρ άρασηνδὰ πὶρ τακὴμ μουτεσεππούς ζεβὰτ δαχὴ τζηκμήσδηρκι πουνλὰρ μιανηνδὰ Κόνια βιλαγετὶ δαχιλινδὲ πὶρ τακὴμ μουεσσεσάτη ζιραϊὲ, σεναϊὲ βὲ μαδενιὲ βιδζουδὲ κετιρὲν Κωστάκη Ἀνθομελίδησι, Πέϊογλουνδὰ μεοχοὺρ «Ἑρμῆς» πακκαλιὲ μαγάζαση μουεσσισὶ όλοὺπ φεδζὶ πὶρ καζὰ νετιδζεσινδὲ βὲ φεαλιὲτ βέ ιδζραατηνὴν τὰμ όρτασηγδὰ χαγιατηνὰ χητὰμ βερὲν Νικ. Α Κυριακί-

δησι βὲ Σελανικδὲ πογιούκ πουζχανέ, πιραχανὲ βέ σπίρτο φάπρικαλαρη μουεασισλερὶ Γεωργιάδης πιραδερλερὶ ζικρ ἰδεπιλίριζ.

Παλιαδὲ ζικρ ἰδιλὲν ἰκὶ σεναατδὰν μαδὰ Νεβσεχιρλιλέρ γιαγδζὴ βὲ ζεϊτοὺν γιαγδζὴ βὲ αἄϊρε ἐσναφηνάδα πογιούκ μηχγιασδὰ ἰστιρὰκ ἰτμεκδέδιρλερ.

Νετιδζέϊ κελὰμ Παλὴκ παζαρηνδὰν Κερεστεδζιλερὲ καδἄρ οὐζανὴπ κιδέν μουχὶμ βὲ πογιούκ τζαρσὴ ἐσναφὴ ἐξεριέτλε Νεβσεχιρλιλερδὲν μουρεκκέπδιρ.

Πουνδὰν μαδὰ πὶρ τζὸκ Νεβσεχιρλιλερὶν Ἰζμύρ, Σαμσούν, Ἰσκενδέριε βὲ Ἀμερίκαδα τιδζαρετχανελερὶ μεβδζούδ ὁλωύπ χὲρ ταραφδὰ φεαλιὲτ, τζαλησκανλήκ βὲ μουαμελελερινδὲ ναμοὺς βὲ ἰτιπαρλαρή ἰλὲ τεμεγιοὺζ ἰτμεκδέδιρλερ.

ΤΕΡΑΔΖΙΜΙ ΑΧΒΑΛ

1. ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ χακκηνδὰ 40νδζὴ σαχιφεγὲ μουραδζαὰτ ὁλουνά.

2. ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ 1872 σενεσὶ τεβελλοὺδ ἰτμὶς βὲ ἰπτιδαδα Νικόλαος τεσμὶὲ ἰδιλμίσδιρ. Κερὲκ ἐπουβεϊνινὶν ἰσιμλερὶ, κερὲκ σίννι σαπαδετὶ χακκηνδὰ μάεττεεσούφ μαλːουματημὴζ γιόκδηρ. Γερμανοσὴν ἶλκ γετισδιρδιγὶ ταλεπεδένδιρ. Ἰκμάλη ταχσὶλ ἰτδικδὲν σόνρα ἄζ πὶρ μουδδὲτ μεμλεκετινδέ καλμὴς βὲ Κάϊσεριε ἀδδέτλε Ζινδζίδερε μοναστηρηνὰ κιδερὲκ ὁ δακητκὶ ἡγούμενος Παΐσιοσα μουραδζαάτλα κενδισινὶν μοναστηρὰ καπουλινὶ ριδζὰ ἰτμίσδιρ. Πὶρ μουδδὲτ μοναστὴρ μεκτεπινδὲ τεαριφ ἰτδικδὲν σόνρα Κάϊσερι μητροπολιτηνὶν γαϊπουπετὶ τολαγισὴ ἶλὲ 1804 σενεσινδέ Παΐσιος ταραφηνδὰν Κόνια μητροπολιτὴ μεσχοὺρ Κύριλλοσα κιονδεριλμὶς, δραδα ἱεροδιάκονος χειροτονὶς δλὲηκδὰν σόνρα ἀδδέτλε Παΐσιος ταραφηνδὰν μοναστηρδὰ τέκραρ τεεσὶς ἰδιλὲν μεκτὲπ μουδιριετινὶ δεροχδὲ ἰτμίσδιρ, Ἰκὶ σενὲ (1805—1807) κεμάλη μουβαφφακηγέτλε ἰφάι βːιζιφὲ ἰτδικδὲν σόνρα Παΐσιοσην Σταμπουλὰ κελμεσὶ οδζερινέ μουβάκκαταν μοναστηρὴν ἡγούμενοσληγγηνη δερχδὲ ἰτμὶς δὲ μεκτεπὶν μουδιριετινίδε χεμσεχριμὶζ Θεόκτːιστοσα τὲρκ ἀϊλεμίσδιρ. Παΐσιος 15 Μάρτιος 1832δὲ Κάϊσερι μητροπολιτὴ ὁλούνδζα Νεκτάριοση καττὶ σουρετδὲ μοναστὴρ ἡ-

γούμενοσληγγηνα τεαγίν ἰτμίσδιρ. Νεκτάριος κερὲκ μοναστὴρ ἰλὲ ὀνὰ μερπσὺτ ὀλὰν μεκτεπίν μουδιριετινδέ βὲ κερὲκ μητροπολιτὴν οὐζοὺν σουρὲν γαϊπουπετλερί ἐσνασηνδὰ ἐπαργία οὐ-

μουρτηνὴν ἰδαρεσινδέ φεβκελαδὲ διραγέτ δὲ λιακάτ κιστερμίσδιρ, σοϊλέκι Παΐσιος 1883 σενεσινδέ Σταμπουλ-ὰ πουλουνδηγὴ σηρα δὰ μοναχοσλαρὴν ἔν διραγετλιλερινδέν πιρινί πίλ ἰντιχὰπ Να-ζιανζοῦ οὐνδανὴ ἰλὲ μουαδίν ἐπισκοποσλὴ γηνα χειροτονὶς ἰτμὲκ ἰτζού· Ἱερὰ Σύνοδος δαν σιγίλλιον ἁλμὴς ɾέ Καϊσεριε ἀδσετινδὲ Κόνια ɾὲ Νίκσαρ μητροπολιτλερινὶ δαβὲτ ·δίπ ὀνλάρλα πιρ λικδὲ 1834 Μάρτιος 25ινδὲ Νεκτάριοσ πὶρ δζέμι γαφὶρ χουζουρτηνδὰ ἐπίσκοπος χειροτονὶς ἰτμίσδιρ. Νεκτάριος μουλαγίμ ταπιατλὴ, φαζὴλ βὲ ἀλίμ πὶρ ζὰτ ὁλοὺπ πουτοὺν ἐπαρχιώτησαλερὶν χούσνι τεβεδζου χηνὴ καζανμὴσδηρ. Παΐσιοσην ἄδετα σάγ ἐλί μερτεπεσινδέ ἰδί

† Ναζιανζοῦ Νεκτάριος

41 σενὲ ἐπαρχίαγια χηζμετδὲν σόνρα 23 Νοέμβριος 1847δὲ ɾεφὰτ ἰτμίσδιρ. Μοναστηρὴν παρεκκλησίονηνδα γιαγλὴ πογιά πὶρ ρεσμί μεβδζούδδηρ.

3. ΒΑΣΙΑΕΙΟΣ ΚΡΑΝΙΑΔΗΣ. Φακὴρ λάκιν ἐινδὰρ κιμσελερὶν ἐβλιαδὴ ὁλοὺπ 1867δὲ τεβελλοὺδ ἱτμίσδιρ. Μεμλεκετὶν μεκτεπινδὲ ταχσιλινὶ ἱκμὰλ ἱτδικδέν σόνρα φεβκελαδέ γαϊρετλὶ βὲ τζαλησκανληγὴ τολαγιοὴ ἱλέ ἔββελα Κάϊσερι Ἱερατικὴ Σχολησινὲ, πίλ ἀχηρέδε Χεϊπελὶ ἀδαδακὶ Θεολογικὴ Σχοληγὲ κιονδεριλμίσδιρ. Φεβκελαδέ ζεκὶ βὲ ἐνδὲρ σουρετδὲ ἀφὶφ πὶρ κέντζ ὁλοὺπ γάγετ παρλὰκ πὶρ ἱστικπαλὰ μαλὶκ ὁλαδζαγὴ ταχμὶν ἱδιλμεκδέ ἱκὲν ἀχβάλη αηχχιεσινὶν ἀδὲμι μουσααδεσινὲ μεπνὶ ταχσιλινὶ γιαρὴμ πρακμαγὰ μεδζπούρ ὁλμούς δὲ 1887 σενεσὶ τέρκι χαγιὰτ ἱτμίσδιρ.

4. ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΥΜΟΛΠΙΔΗΣ. Κανότης ἱερέασλαρηνδαν παπᾶ Ἰωάννησιν ἔν κιουτζοὺκ μαχδουμὶ βὲ Παντελεήμων βὲ Παπὰ Ἰωάννης Εὐμολπίδησλερὶν πιραδερὶ ὁλοὺπ 1852 σενεσινδὲ τεβελλούδ ἱτμίσδιρ. Κοινότης μεκτεπλερινδὲ ἱκμάλη ταχσὶλ ἱτδικδὲν σόνρα Φενὲρ μεκτεπινὲ κιρμίσδιρ. Ἐσνάϊ καϊδηνδά ἱμτιχὰν δερδιγὶ σηραδὰ μεκτὲπ μουαλλιμλερινὶν ναζάρη δηκκάτ βέ χαϊρετινὶ μουδζὶπ ὁλμούς βέ μεκτεπὶν μουσὶ ρὶ μερχοὺμ Φιλόθεος Βρυένιος Ἀριστόβουλος γιαζδηγὴ μεκτουπδὰ Ἀνατολὶν χιδζρὰ κιοσεσινδέ ποϊλέ σεμερελὲρ χασὴλ ἱδὲν μεκτεπλερὶν μεδδζουδιετινδὲν κεμάλη σιτηγίσλε πάχς ἱτμίσδιρ.

Χεκιμλὶκ ταχσιλὶ ἱτζοὺν πιραδερὶ Παντελεήμωνσυν μεσαριφὶ ἱλὲ 1873δὲ Ἀθήναιγε κιονδεριλμίσδιρ. Ὅραδα δαρουλ φουνουνὰ δερὰμ ἱτδιγὶ σηραδὰ κενδισινὲ Εὐμολπίδης λακαπηνὴ δερμίσδιρ. Γιονάνη καδιμδὲ παπασλαρὰ μαχσοὺς ὁλὰν ποὺ λακαπὴ ἁλμασὴ κενδὶ ἀϊλεσὶ μιανηνδάδα τζὸκ παπάζ πουλουνμασηνδὰν ἱλερὶ κελμίσδιρ. Ταχσιλινὶ παρλὰκ πὶρ σουρετδὲ ἱκμὰλ ἱδερὲκ δοκτὼρ σεχαδετναμεσινὶ ἀλδηκδὰν σόνρα μεμλεκετινὲ ἀβδέτλε ἀζ πὶρ μουδδέτ καλμὴς βὲ πίραζ σόνρα ἱκμάλη ταχσὶλ ζημνηνδὰ Φράνσανην Montpellier σεχρινὲ ἀζιμέτ ἱτμίσδιρ. Ἄνδζακ σιφασὴ νὰ καπὶλ πὶρ δερδὲ μουπτε-

λὰ ὁλαράκ 1879 σενεσινδέ τέρκι χαγιάτ ἐϊλεμίσδιρ.

Ὁλιοὺμ γιαταγηνδά πουλουνδηγὴ πὶρ σηραδά μερχοὺμ Κωστάκη Βαϊάνησε κιονδερδιγὶ πὶρ μεκτοὺπ πὶρ νέβ σιασὶ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΥΜΟΛΠΙΔΗΣ

θασιετιαμέ μαχιετινὲ ὁλδουγηνδὰν μεζκίσὺρ μεκτουπὴν πέζη κησημλαρηνὴν περδέτζχι ἀτὶ νακλ νὶ μιναστὴπ κιορδούκ, δζούνκι πού σουρέτλε μουτεβεφανὴν νὲ κιπὶ ἀμὰλ πεσλεδιγί βέ δατανηνὰ καρσὴ νάσηλ τζαλησμάκ ἀρζουσηνδά πουλουνδηγὴ δέ πινάεν ἀλέιχ ζιάϊ ἐπεδισὶ ἰλὲ βατανὴν νάσηλ κηϊμετδάρ πὶρ ἐβλιάδ γάϊπ ἰτδιγὶ νουμαγιὰν ὁλαδζάκδηρ.

«. . .Ποὺ κιοὺν άκὴμ καλὰν άμαλὴμ νεδὲν ίπα ρὲτ ὶδί; Νεβσεχιρδὲ δοκτὼρ ὸλαρὰκ γερλεσμὲκ ὅ χε βαλιδὲ δοκτὼρ κηγιαφετινὲ κιρερὲκ ἐχαλιγὶ ἰγφὰλ ἰδενλερὶν ἰγφαλατηνὰ μιμκὶν μερτεπὲ μουμαναὰτ ἰτ μέκ· μεαριφπερβὲρ βὲ βατὰν σεβιδζὶ ζεβάτλα πιρ λικδὲ τζαλησωράκ νηπιαγωγείονλαρ, παρθεναγωγεί ονλαρ βὲ ἑλληνικὸν σχολεῖον βασηταση ἰλὲ λισάνη ρουμινὶν βὲ χαλὶς τερπιέϊ γιονανιενὶν ἐχαλιμὶζ άρα σηνδὰ νεσρινὲ τζαλησμάκ. Ἄνδζακ πενὶμ φικρίμδζε ἑλληνικὸν σχολεῖον προγραμμηνδὰν Θουκηδίδης, Ὅμηρος, Ἡρόδοτος, Ἄλγεβρα, Λογικὴ κιπὶ γιου ξὲκ δερσλὲρ τζηκαρηλμαλήδηρλαρ. Ζεβαλλὴ ταλεπέ! Ἡρακλησὶν πιλὲ άτάμαγιαδζαγη δερεδζεδὲ πογιοὺκ πὶρ άδὴμ άταρὰκ ὁ Θεὸς=άλλὰχ, ἔκτισε= γιαρατ δή, τὸν κόσμον=δουνγιαγί διγὲ ὁκουδηκλαρὴ γερ δὲ πιρδὲν πιρὲ Θουκιδίδησι βὲ γιὰ Ὁμηροσου ὁκου μαγιὰ μαχκιούμ βὲ μεδζποὺρ ἰδιλίορλαρ. Οὕτζ βὲ γιὰ δὸρτ γιασηνδακὶ πὶρ τζοδζουγὰ πογιοὺκ πὶρ ἐρ κὲκ ἑλπισεσὶ κεῖδιρμεκδὲν δαχὰ κιουλιοὺντζ νὲ βάρ δηρ; γιάλιηνιζ χὲρ κεσὶν νεζάρη ἰστιχζασηνὴ δζὲλπ ἰτμέζ, πὶλ ἄξ ζεβαλλὴ τζυδζοὺκ ἑλπισενὶν ἀγιακλα ρηνὰ τολασμασὴ ἰλὲ ''πὶρ άδὴμ πιλὲ άτάμαζ. Μά ἐτ τεεσοὺφ πιζδὲ χὲρ σεῖ ποὺ ταρζδὰ δζεργιὰν ἰδέρ. Λά κιν σαδεδὲ κελελὶμ Πὲν σαδακὰ ἰστεγὲν πὶρ ἐρκὲκ βὲ γιὰ καδηνὰ ζιχιρὲ δεγίλ ἴς βεριλμεσὶ ἰτζοὺν κάβ λεν βὲ φιΐλαν τζαληισαδζάκδημ, ζίρα ζαχιρὲ ὅ φακη ρὴν μουβάκκαταν, λάκιν ἴς δαῖμὶ σουρετδὲ καρνηνὴ

τογιουρούρ. Ἴστὲ άνὶν ἰτζοὺν κάχρ όλσοὺν φουκαραπερβέρ δζεμιετλέρ, γιασασὴν ἴς βερὲν βὲ τζαλησ δηρὰν δζεμιετλέρ! Ἀρσάκησιν, Βαρβάκησιν, Ριζάρησιν βὲ μουεσσεσάτη ἰλμιὲ τεεσισὶ ἰλὲ ναμλαρηνὴ παϊδάρ ἰδὲν δίκερ ζεβατὴν καζανδηκλαρὴ σοχρέτι ἐ. πεδιὲ πενὶ οὐγιούτμαγιορ. Ἴγερ δζενάπη Χὰκ ριδζαλαρημὴ καπούλ ἰδερὲκ πενίδε ἀγνιὰ ζουμρεσινὲ δαχὶλ ἐἴλέρσε πὶρ « Ε ὐ μ ο λ π ί δ ε ι ο ν Π α ρ θ ε ν α γ ω γ ε ῖ ο ν» τεεσισὶ άρζουσηνδὰ ἰδίμ. Ἀρσάκειον οὐσουλινδὲ ἰδαρὲ ἰδιλεδζὲκ όλὰν ποὺ μουεσσεσεγὲ γιάληνιζ κοινότης Νηπιαγωγείονηνδαν τζηκὰν κιηζλὰρ καπούλ ἰδιλεδζέκδι, ἄνδζακ πουνλαρὴν Νηπιαγωγείυνη ἰκμὰλ ἰδὲρ ἰτμέζ βακὴτ κετζιρμεξίζιν μουραδζαατλαρὴ σὰρτ ἰττιχὰζ όληναδζάκδη. Πουνούν σεπεπινὶ άνλάρσηνηζ. Μουεσσεσενὶν μουδιρεσὶ Ἀρσάκειουν σεχαδετναμεσινὶ χαΐζ όλαδζάκ βὲ άλαφράνκα τερζιλὶκ βὲ ἔλ ἰσλεμελερινὲ βὲ πουνὰ μουμα σὴλ σεναατλαρὰ βακὴφ πουλουναδζάκδη. Μεκτεπδὲ σὴρφ γενὶ λισάνη ρουμὶ βὲ μουαγὲν σαατλαρδάδα τερζιλὶκ τεαρὶφ ἰδιλεδζέκδι. Πουνδὰν μιδὰ μουεσσεσεδὲ κιηζλὰρ ἐλ γέβμ μουσταμὲλ πουληνὰν βὲ μουσαπηκὰ ἰλανὴ ἰλὲ ἰσλὰχ ἰδιλεδζὲκ όλὰν δεατλιαχλάρλα μαλιούμ όλὰν ὅ καπὰ πεζλερὶ δοκουμαγίδα όγρενεδζεκλέρδι. Ποὺ σουρέτλε μουεσσεσενὶν ἄζ μουδδὲτ ζαρφηνδὰ σιμιδικιλερδὲν δαχὰ ἰνδζε βὲ ρενκλερὶ δαχὰ παρλὰκ βὲ δαχὰ κιουζὲλ κουμασλὰρ μεϊδανὰ κὲτιρεπιλεδζεγινδὲν πὲκ ζιαδὲ οὐμιδβὰρ πουλουνού-

γιορδημ. Πσυνδὰν μαδὰ χαλή, σεδζαδὲ βὲ κιλὶμ τοκουμαγὶ βὲ καδηνλαρὴν παὰλαρηνὰσαρδηκλαρὴ γεμε νὶ δινιλὲν γιαζμαλὰρ ἰμαλιηνὴ ὀγρενεδζεκλέρδι. Φαζ λὰ ὀλαράκδα κηζλὰρ μεμλεκετὲ μαχσοὺς τερζιλὶκ βὲ ἀὰδζηληγήδα σοὺ βέτζχιλε ταχσὶλ ἰτμὶς ὀλαδζακ λάρδη, γιάνι: Μουεσσεσὲ Εὐρώπαδα pension δενιλὲν ταρζδὰ τανζὴμ ἰδιλεδζέκ, πουτοὺν κηζλὰρ πίλα ἰστισνὰ δαχιλὶ ὀλαρὰκ καποὺλ ὀλουναδζκκ, γιάληνηζ ἴλκ σενελερδὲ χουσουσὶ πὶρ ἀὰδζὴ καδὴν ἀληναρὰκ μεκτεπὲ ἴλκ δαχὶλ ὀλὰν κηζλὰρ γεμὲκ πισιρμὲκ οὐσουλινὶ ὀγρενεδζεκλέρ, πὶλ ἀχηρὲ ποὺ βαζιφεγὶ κεν διλερὶ δεροχδὲ ἰδερὲκ νοβπέτλε ἰφὰ βὲ δίκερ κηζλαράδα τεαρὶφ ἐϊλεγεδζεκλέρδιρ. Χὲρ κηζὴν μουεσσεσὲ βεζνεσινὲ χεϊέτι ἰδαρεσὶ ταρσφηνδὰν τεαγὶν ἰδιλε δξὲκ πὶρ μεπλὰγ τεεδιεσιὲ μεδζποὺρ ὀλαδζαγηνὴν ζικρινὶ ζαΐδ ἄδ ἰδέριμ, ζίρα μουεσσεσενὶν Ἀρσάκειον ταρζηνδὰ ἰδαρὲ ἰδιλεδζεγινὶ ἐββέλδζε σοϊλεμὶς ἰδίμ. Βατανημδὰ ἰστὲ ποϊλὲ πὶρ νουμουνὲ μεκτὲπ βὲ μουεσσεσεσὶ τεσισινὲ πενὶ μουαφὰκ ἐϊλεμεσινὶ Δζενάπη Χακδὰν κιδζὲ κιουνδοὺζ τεμεννὶ ἰτμεκδὲ ἰδίμ, ζίρα ποὺ σουρέτλε πασκὰ πὶρ σέι γιάπμασαμ πιλὲ χὶτζ ὀλμάζσα πενδὲν σόνρα κελεδζὲκ χεμσεχριλεριμὲ ἐγὶ βὲ γιαραλὴ τζοδζουκλὰρ, βάλιδελερ βὲ ζεβδζε λερὶν νάσηλ γετισδιριλδιγινὲ βέ σεναΐι μαχαλιενὶν νάσηλ τακβιέ βέ τεαλισὶ μιμκὶν ὀλδηγηνὰ δαΐρ πὶρ μισὰλ ἰραὲ ἰτμὶς ὀλαδζάκδημ. Ποὺ κιπὶ βασηταλάρλαδα ἐχαλιμιζὶν Σταμπουλὰ χιδζρὲτ ἰτμὲκ χουσου-

σηνδὰ τζοκδὰν περὶ πασλαμὴς βὲ μά ἐτ τεεσοὺφ ἔ
λαν δεβἄμ ἰτμεκδὲ πουλσυνὰν ἀρζοὺ βὲ τεμαγιουλι-
νὲ μανὶ ὀλμἄκλα περαπὲρ μουκἄδδεμα χιδζρὲτ ἰτμὶ.
ὀλὰν ἀϊλελέριλε κιουτζοὺκ γιασηνδὰ Σταμπουλὰ κι-
δερὲκ ὅραδα γερλεσμὲκ ἀρζουσηνδὰ πουλουνὰν
κεντζλεριμιζίνδε ἀβδετινὲ γιαρδὴμ ἰδιλμὶς ὀλαδζαγ.
φικρινδὲ ἰδίμ. Πουνδὰν μαδὰ σιμδικὶ δζαχὶλ βέ βα-
ζιφέϊ μουκαδδεσεσινδὲν ἐξεριέτλε γαφὶλ κλῆρο.
(ρουχπὰν) γερινὲ μαλισυματλὴ βὲ ἰτικαδλίϊ πὶρ κλῆ-
ρος γετισδιρμὲκ ἰτζοὺν μεμλεκετὶν τερακκὴ βέ τεα-
λισινὶ ἀρζού ἰδὲν πουτοὺν ζεβἄτλα πιρλικδὲ βὰι-
κουββετίμλε τζαλησαδζάκδημ. Νιχαγέτ οὺλ κελὰμ
ὀμριουμούν σονουνὰ καδὰρ μεμλεκετιμδὲ γιασαγὶ
ὀνὰ χηζμὲτ ἰτμεγί, πασκαλαρηνήδα ποὺ χουσουσι
τεσβὶκ ἐϊλεμεγὶ ἀρζοὺ ἰδίορδουμ ...»

5. ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ ΓΑΒΡΙΗΛ. Κοινότης διδάσκαλοσ
Γαβριὴλ Πα΄΄ Ἀρχαγγέλουνην πογιοὺκ μαχδουμί ὀλοὺπ 185
σενεσὶ τεβελλοὺδ ἰτμίσδιρ. Μεκτεπὲ δεβαμὴ ἐσνασηνδὰ φε
κελαδέ πὶρ ζεκιά βέ ὁτλὲ πὶρ γαϊρὲτ κιοστερμίσδιρκι σὸν ση
νηφὲὰ γιάληνηζ κενδισὶ καλδηγὴ χαλδὲ Ἐφορεία μεζκιεὺ
σηνηφὴν μουδάκκαταν τεατιλινὲ ραζὴ ὁλμαμησδηρ. 1871 σε
νεσὶ μεκτεπὶ πιτιρδικὸὲν σόνρα Σταμπουλὰ κιτμίς, ὅραδα γ
νὶ τεεσις ἰδιλέν Ζωγράφειον Γυμνάσιονηνα καϊὸ ὀλευνμούς ἐ
πού ἀραδά Μιλλὲτ μουχσινλερινὲὲν μερχεὺμ Χρηστάκι Ζω
γράφωσην τεβεδζουχηνὴ καζανκράκ ὀνοὺν χιμαγεσὶ ἀλτην
κιρμισδιρ. Ἰκὶ σενέ καδὰρ Χρηστάκη Ζωγράφος ταραφηνδὰ
μεμλεκετὶ πουληνάν Ἠπειρόσην Κεστοράτι κασαπασηνδὰ τε
σὶς ἰτδιγί Διδασκαλεἰονδα χηζμὲτ ἰτδικδὲν σόνρα Ἀθήναιγι
ἀζιμέτλε ὅραδα τεπαπὲτ ταχσὶλ ἰτμίσδιρ. Σεχαδετναμεσι

ἀλδηκδὰν σόνρα μεμλεκετινὲ ἀβδέτλε χάτλη μουδδέτ ἰδζράζ τεπαπὲτ ἰτμὶς ῥὲ δάἴμα χὲρ κεσὶν χορμέτ βὲ μουχαππετινέ μαζχὰρ ὀλμούσδηρ. Ἄἰνη ζεμανδὰ κοινότης ἰσλερινὲ δαχὴ καρησαράκ Νεδσεχὶρ μεκτεπλερινδέ Ἀστικὴ οὐσουλινὶν ἰδ-

Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ

χαληνὰ ἓν ζιαδέ κενδισὶ σεπὲπ ὀλμούσδηρ. 1892 οενεσὶ μεμ λεκετινὶ τερκέ μεζπούρ ὀλσὺπ Ἀνατολὴ σιμενδιφερλερὶ μου ζιριετὶ τεπαπετινὲ τεαγὶν ὀλσυναράκ 17 σενὲ ποὺ μεμουριετὶ μουχαφαζὰ ἰτμίσδιρ. Σιμενδιφὲρ ἀμελεσὶ δζεμιετλερὶ τεσκιλὰ τὴ μουχτελιφεσινὲ. ἰὸν ἀγιὰκ ὀλδηγηνδὰν σιρκὲτ μουδὶ ιετι-νὶν χουσουμετινὶ δζέλπ ἰτμίκλε ἰστιφαγιά μεζπούρ ὀλμούσ-

— 101 —

δηρ. «'Ανατολή δεμίρ γιολλαρή σιρκετινίν ίτζ γιουζού» οδνδανή ίλέ τούρδζε βέ φρανσήζδζα νέσρ ίτδιγί πιρ έσέρ ίλέ σιρ κετίν πουτούν σούτ ίστιμιλιατηνή μεϊδανά δοκμούσδιρ.

Καδή κιοϊνδέ χουσουσί χαγιατά άδδέτ ίτμέκλε περαπέρ κοινότης ούμουρηνάδα καρησμακδάν χαλί κάλμαμης βέ Καδή κιόϊ 'Εφορείαση άζαληγηνδά βέ Νεβσεχίρ 'Εφορείαση ριασετινδέ πουλουναράκ πέκ τζόκ χηζμετλέρ ίφά ίτμίσδιρ. 1910 σενεσινδέ Σταμπουλδακί Ανατολή Γρουμλαρή (Σύνδεσμος τών 'Ελλήνων Μικρασιατών) δζεμιετινίν τεεσισινέ έν ζιαδέ τζαλησανλαρδάν πιρί δλμούσδηρ.

1911δέ γιγιρμί σενέ γαϊπουπετδέν σόνρα μεμλεκετινέ άβ δέτλε πουτούν κουββετλερινί δατανηνήν μεκτεπλερινίν βέ κοινότης ίσλερινίν ίσλαχηνά σάρφ ίτμίς βέ πού χουσουσδά Νεβ σεχίρ μεκτεπλερινίν χαχισκιάρ μουδιρί Γεώργ. Κ. 'Ασκητόπουλος έφένδι κενδισινέ πέκ πογιούκ γιαρδημδά πουλουνμήσ δηρ. 1915 σενεσινδέ 'Εφορεία ρεϊσί πουλουνμάκ χασεπί ίλέ δ έσνάδά κιόγια ταλεπεγέ μιλλί πίρ άσμα δκουτδουρδουκλαρηνά δαΐρ κατολίκ παπαζή ταραφηνδάν βουκού πουλάν ίφτιραγιά όγραγιάν 'Αναστ. 'Ιωαννίδης βέ Χαρ. Τσιμπιγιάννης ναμηνδακί δίδασκαλοσλάρλα πιρλικδέ Κόνιαγια σουρουλμούσ διρ. Πούρσδα βαλί μααχούδ 'Αζμή πεγίν τεακηπάτη βαχσιανεσινέ δουτζάρ όλαράκ διδασκαλοσλάρλα πιρλικδέ ίκί σενέ μουδδέτλε χαπσά μαχκιούμ όλμούς βέ χαπσχανεδέ δουτζάρ όλδουγή σούτ μουαμελεδέν τολαγί σηχχετί μουχτέλ όλμούσδηρ. 1817 σενεσί ταχλιέ ίδιλερέκ Νεβσεχιρέ άδδέτ ίτμίς δέ πίραζ σόνρα λεκελί χουμμαγιά τουτουλαράκ φεννίν κουρπανή όλαράκ τέρκι χαγιάτ ίτμίσδιρ.

'Αρχάγ. Γαβρήλ πελαγάτη λισανιέ βέ καλεμινίν παρλακληγή ίλέ τεμεγιούζ ίτμίς πίρ ζάτ όλούπ μουχτελίφ ζεμανλαρδά βέ μουχτελίφ γαζέταλαρ βέ ρισαλελερδέ ίλμί βέ ίδζτιματ πέκ τζόκ μεκαλελέρ γιαζμής βέ δάϊμα πάχς ίτδιγί

μσελελερί πογιοὺχ πὶρ βουκοὺφ ἰλέ ἰζὰχ ἐἶλεμίσδιρ. Μουτεεφὰ Κωστ. Βαϊάνησιν χεμσιρεσί ἰλέ ἰζδιβάδζ ἰδερὲκ χὲρ ἰαἰζε ἐλγέβμ ἐγί πὶρ μεδκηγέ μαλἰκ πουλουνὰν ἰκἰ ἐβλιὰδ αχιπἰ ὸλμούσδηρ. Πἰλ χασσὰ μαχδουμί Γαρριὴλ Ἰσσίτζερε ιν Saint Galain τιδζαρὲτ μεκτεπινδὲ ἰκμάλη ταχσίλ ἰτδιγινδὲν μουμτὰζ πὶρ μεβκὴ τουταδζάκδηρ.

6. ΕΛΕΤΘΕΡΙΟΣ ΚΟΝΤΟΠΟΓΛΟΣ. 1828 σενεσί τεἑλλοὺδ ἰδίπ οὸλιούμι ἰπτιδαἶγί μεμλεκετινδέ ταχσίλ ἰτδικἑν σόνρα 15 γιασηνδά Σταμπουλά ἀζιμέτλε ὸ βακὴτ Κουροὺ ἰζεσμεδέ πουλουνὰν Μεκτέπι κεπιρδέ ἰκμάλη μαλιουμὰτ ἐἶλε μίσδιρ, Ταλεπελιγἰ ἐσνασηνδά ὸ βακὴτ Κούμκαπου ἀρχιεραικὸς προϊστάμενοσληγηνδα πουλουνμακδά ὸλαν χεμσεχρισί Χαλεπίου Θεόκτιστοσην χιμαγεσί ἀλτηνδὰ πουλουνήγιορδου. Ἰουνὲὰν τολαγίδα ποὺ ἀραδά Φίλιππος Ἀριστόβουλος ἰλέ μουαριφὲ πεἶδὰ ἰτμίσδιρ. Ἰκμάλη ταχσίλ ἰτδικὸὲν σόνρα μεμλεκετινέ ἀδὲ ἐτλε πὶρ μουδδὲτ μουτεπεράνη μαχαλιεδὲν καἶν πεδερί Χαδζὴ Θεόφιλος ἀγὰ Μουπαταδζόγλου ἰλέ πιρλικδέ τιδζαρέτλε ἰστιγὰλ ἰτμὶς βὲ ποὺ ἀραδά λισάνη τουρκινἶν ταχπιλινέδε τζαλησαράκ ἄζ μουδδὲτ ζαρφηνδά μεζκιοὺρ λισανδὰ γέδι τολὰ σαχιπἰ ὸλμούσδηρ. Μαλἰκ ὸλδουγὴ φεβκιαλεδέ ζεκιὰ βὲ διραγετί χοκιουμέτι ὸσμανιέδζε τακδὶρ ἰδιλερὲκ Κόνια ὸστινὲφ μαχκεμεσί πὰς κιταπετινὲ, πἰλ ἀχηρὲ καζὰ σανδήκ ἐμνλιγινὲ δὲ δαχὰ σονρά μερκὲζ διλαγέτ δεζνεδαρληγηνὰ τεκγίν ἰδιλμίσδιρ. Πἰλ ἀχηρὲ ἄἶνη μεμουριέτλε Ἐντάλιαγια νάκλ ἰδιλίπ μετανέτι ἀχλιακηγεσινδὲν τολαγί μουτασαρὴφ Ἀτὲς Ἀλὴ πασὰ ἰλέ ἰχτιλαφὰ δουσέρ δὲ ὀνοὺν σούἰ ἰστιμα λιατηνὰ καρσὴ ἰχτιάρη σουκιοὺτ ἰτμὲκ ἰστέμεδιγινδεν πίλα σεπέπ χὰπς ἰδιλίρ. Ἀνδζακ ἐχαλίι ἰσλαμιενίν χορμέτ δέ μου χαππετινἰ καζανμὴς ὸλδηγηνδὰν κιδζέλεγιν χαπσδὰν φιράρλα Ἀθήναιγε κιτμεγέ μουδαφὰκ ὸλούρ. Ὅραδα τούρκδζε μου αλλιμί ὸλαράκ ἰκἰ σενέ καλδηκδάν σόνρα 1878 σενεσινδέ

Γιονάν χοκιουμετὶ ταραφηνδάν Σακὴζ κονσολοσχανεσινὲ τερ. δζουμὰν τεαγὶν ʼδιλερέκ 9 σενέ ποὺ μεμουριετδέ καλμὴς βέ ποὺ μουδδέτ ζαρφηνδά κελίπ κετζέν πουτούν κόνσολοσλαρην τεβεδζούχ βέ ραγπετινὶ καζανμήσδηρ. 1887 σενεσὶ ἰστιφὰ ἰ-

Ἐλευθέριος Κοντόπουλος

δὶπ ʼΑδανα ὶλαγετὶ μουσταντηκληγηνά τεαγὶν ʼδιλμὶς βέ κεριμεσινὶν μερασήμη ἰζδιβαζδιεσινδέ χαζὴρ πουλουνμὰκ σὺζερέ μεζούναν μεμλεκετινέ ἀδδέτ ἰτμὶς, ἀνδζακ δυσεντερία χασταληγηνά τουτουλμὰκ 1888 σενεσὶ 60 σινινδέ ὀλδουγὴ χαλδέ τέρκι χαγιάτ ἰτμὶσδιρ.

7. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ. Τɛρδζουμέι χαλί παλιαδὲ δέρδζ ἰδιλὲν ζατήν μαχδουμ ὁλοὺπ 1861 σενεσινδὲ Νεβσεχιρδὲ τεδελλοὺδ ἰτμἰσδιρ. Βασίλειος Κοντόπουλος μεμλεκετἰ μεκτεπλερινι ἰκμὰλ ἰτδικδὲν σόνρα ταχσίλι ἀλί κιόρμεμις ἰσέδε πεδερίνἰν ναζαρετἰ ἀλτηνδὰ ἰδζρά ἰτδιγί τετεππου

Βασίλειος Κοντόπουλος

άτη χουσουσιὲ σαγεσινδὲ μαλιουματηνή χὲρ δζιχέτδζε τεδσί ἰτμἰς βὲ χένουζ 18 γιασηνδὰ ἰκὲν χηζμέτι χοκιουμετὲ δαχίλ ὁλμοὺς βὲ μουδζεχχέζ πονλουνδηγή χασαίλι φεβκελαδὲ τολαγισὴ ἰλὲ ἄζ μουδδέε ζαρφηνδὰ δεγιούνι οὐμουμιέἴ δσμανιενἰν Νεβσεχίρ σουουπεσί πάς κιταπετινὲ τεαγίν ἰδιλμἰς δέ τε-

δρίδζαν τερακκή ἰδερὲκ Γιοζγὰδ σανὸζαγή βέ Ἄγκαρα βιλα γετὶ σανὸὴκ ἐμινλιγινέ κετζμίσδιρ. Δαχιλιὲ ναζαρετίνδζε Βασίλειος Κοντόπουλοσην διραγὲτ βέ ἰκτιδαρὴ τακδὶρ ἰδὶλερὲκ Μίτυλλη μουτασαρὴφ μουαβινλιγινὲ τεαγίν ἰδὶλμίσδιρ. Πούρα δα 4 σενὲ κιλμὴς βὲ χήλμ οὺ μουλαγιμετὶ βέ οὐσούλι ἰδαρεσινδεκί διραγέτ βὲ ἰκτιδαρὴ σαγεσινδὲ ἐχαλινὶν τεβεδζυχηνὴ δζὲλπ ἰτμίσδιρ. Χοκιουμὲτ πουνὴν πόϊλεδζε Μίτυλλη ἐχαλισινίν φεθκελαθέ μαζχάρη χορμέτ δὲ τεβεδζουχλαρὴ ὀλμασηνά ἐγὶ ναζάρλα πάκμαγιαρακ βέ πουνεὺ κενδί ἐσκσάτη σια σιεσινέ μουχαλίφ κιορερέκ μουμκὶν ἐϊχὶ Σακὴζ μουτασαρὴφ μουαβινλιγινέ νάκλ ἰτμὶς ἰσέδε Κοντόπουλος ὀραδάδα ἀἰνη ζεκιά δὲ ἐχλιετί ἰπρὰζ ἐϊλεμίσδιρ, 1906 σενεσὶ ἰστιφὰ ἰδὶπ Σταμπουλδά γερλεσμὶς βέ κενδισινὲ δεφαάτλα μουτασαρηφλήκ τεκλίφ ἰδὶλμὶς ἰσέδε ἀχδάλη σηχχιεσινὶν πασκὰ μαχαλδὲ ἰκαμετὲ μοτσααδὲ ἰτμεμεσινε μεπνὶ καπουλδάν ἰστινκιάφ ἰτμίσδιρ.

Πούραδα ἰκαμετὶ ἐσνασηνδά μεδζλίσι οὺμουμλὶ βιλαγέτ βὲ πελεϊὲ ἀζαληγηνά ἐντιχάπ ἰδὶλερὲκ πού βαζιφελερὲ δεδὰμ ἰτμεκδέ ἰκὲν 1 Ὀκτώβριος 1914 ταριχινδὲ χένουζ 53 γιασηνδα ὀλδηγὴ χαλδὲ σεκτέϊ καλπδὲν φούδζετεν δεφὰτ ἰτ μίσδιρ.

ΑΔΑΤ ΒΕ ΑΧΛΙΑΚ (*)

Ἴσπου κιταπὴν μιμκὶν μερτεπὲ μουχεμμὲλ ὀλμασὴ ἰτζοὺν μεμλεκετὶν ἀδὰτ βὲ ἀχλιακηνὰ δαῖρ ἄϊρηδζα πὶρ πὲνδ ταχσὶς ἰδιλμεσὶ λιαζὴμ κελίρδι, λάκιν πὶρ ταραφδὰν ἐσερὶν μουσταάδζελαν ταππὴ λιου ζουμί, δίκερ ταραφδάνδα μεμλεκέτλε σίμδιλικ χὲρ δουρλού μινασιπατὴν μουνκαττί ὀλμασὴ πιζὶ τεκμὶλ σαχιφελὲρ γερινὲ γιάληνηζ σατηρλὰρ χασρηνὰ μεδζ πούρ ἰδίορ.

ΛΙΣΑΝ. Ἰλεριδέδε σοϊλενδιγὶ βέτζχιλε Νεβσεχὶρ μουχτελὶφ μαχαλλερδὲν κελὲν ἐσχὰς ταραφην δὰν ἰσκιὰν ἰδιλμὶς, πουραδὰ γερλεσὲν ἄϊλελερὶν τζο γού ρούμδζα κονουσὰν μαχαλλερδὲν κελμὶς ὀλμάγλα περαπὲρ ἰστιμὰλ ἰδιλὲν λισὰν μά ἐτ τεεσούφ τούρκδζεδιρ. Γ'ιάληνηζ μερχοὺμ διδάσκαλος Φίλ. Ἀριστόβουλος ρούμδζα ἰλὲ μουτεκελλιμ Σινασὸν καρ

(*) «Ἀνατολὴ» γαζέταση μουϊρὶ Ἰορδ. Ι. Λημνίδησιν χένουζ νέσρ ἰδίλμεμις ἐσερινὶν χουλιασασή.

γεσινδὲν πὶρ καδὴν ἶλὲ ἰζδιβὰδζ ἰδιρὲκ ρούμδζαγι ἀϊλεσὶ ἀρασηνδάδα μουχαφαζὰ ἰτμὶς βὲ τζοδζουκλα ρηνάδα ὀγρετδιρμίσδιρ. Ἄνδζακ ποὺ γάγετ μιλλὶ ὀλὰν βαζιφεδὲ δίκερ χὶτζ πὶρ ἀϊλὲ ἀνὶν ποὺ χαρεκετινὲ ἰμτισὰλ ἴτμεμισδιρ. Σοὺ καδάρκι μεκτεπλὲρ σαγε σινδὲ ρούμδζα ἰσανὴ ποὺ κιοὺν ἄδετα τεαμούμ ἰτμὶς ὀλοὺπ πὲκ γιακὴν πὶρ ζεμανδὰ μεζκιοὺρ λισὰν τζαρσηδὰ ὅλμασα πιλὲ ἐβλερδὲ κενδισινὲ γιακησάν μεβκηγὶ ἰχρὰζ ἰδεδζέκδιρ. Χὲρ νὲ καδάρδα μεμλεκετδὲ ἰστιμὰλ ὀλουνὰν λισὰν τούρκδζε ἰσέδε μεζχὲπ βὲ Ἐκκλησίαγια (1) ἀΐδ κελιμελερὶν χέπισι ρούμδζα ὀλαρὰκ μουχαφαζὰ ἰδιλμίς, πὶρ τζὸκ ρούμδζα κελιμελέρδε (2), ποζοὺκ ὀλσάδα, ἐχαλινὶν ἀγζηνδὰ καλμήσδηρ. Τεδρίδζαν τούρκδζε λισανηνὰ ἰδχὰλ ἰδιλερὲκ τουρκλὲρ ταραφηνδάνδα ποὺ κιοὺν ἰστιμὰλ ἰδιλὲν ρούμδζα κελιμελὲρ πίτταπι πουνλυρὴν χαριδζινδέδιρ.

---

1. Σὴρφ μεζχεπὶ κελιμελερδὲν μαδά: Εὐχή, προσευχή, κατάρα, κανίσκι, τόξα, ἀποκρηά, τυρινὴ χαφτασὴ δέ σάϊρε.

2. Ἀϊλέ ἐφραδηνὰ ἀΐδ κελιμελέρ: πατέρα, μητέρα, ἐξάδελφος, νοῦνα, συντέκνισα. Χανὲ ταξιματηνὰ ἀΐδ κελιμελὲρ: αὐλή, κελέρ, (κελλάριον), σεκὶ (σηκός) ὁλὸζ (θόλος), πολὴμ (ὑπολήνιον), κεμέρ (κάμκρα), καρὴκ βὲ κελί (χαράκι, κέλλιον), θἰκκα (θήκη). Ἐσγιάϊ πεϊτιεγὲ ἀΐδ κελιμελὲρ: δἴσκο, ποτπῆρι, χελκί (χαλκή), τσινεδίρ (κινητὴρ). Γεγεδζὲκ ἐσαμισί: λελέγκ (λαλαγγίτης), χαλφετὲρ (κοπτά, μουσταλευριά) κιοφτέ (κοπτά) ταρὴκ (ταριχευτὸν) λεφοτὸν (ἡμίεφθον). Κέζα φαρτσὴ (φασκή) δὲ θηλύκ (θηλή) δέ τιλεκλεμὲκ (θηλυκώ-

— 108 —

ΤΕΛΕΠΠΟΥΣ. Ἔρκὲκ βὲ καδηνλαρὴν τάρζη τελεππουσὴ κιτδίκδζε άλαφράνκα σέκλ ἀλήγιορ. Ποὺ κιούν νὲ 39ηνδζὴ σαχιφεδεκὶ καδὴν ρεσμινδὲ κιορουλὲν ἐλπισελερὶ κεγινὲν καδηνλαρὰ, νέδε σαλβαρλή, κενὶς κουσακλή, ποτουρλού, γιάχοδ ἐνταρὶ βέ τσαχσηρλή βὲ γιὰ δζιππελὶ βὲ φεσὶ σαρηκλὴ ἐρκεκλερὲ τεσαδδούφ ἰδιλέμεζ ὀλδού. Πουτούν πουνλὰρ ἄρτηκ μαζηγιὰ ἀΐδδιρ, γιάληνηζ κησὴν σιδδέτλε ἰδζράϊ χὸκμ ἰδὲν σογούκ τολαγισὴ ἰλὲ σαμοὺρ κιουρκλέρ μουχαφαζάϊ μεβκὴ ἰδεπιλμισλέρδιρ.

ΑΔΑΤ βὲ ΑΧΛΙΑΚ. Μεμλεκετὶν ἀδὰτ βὲ ἀχλιακὴ χακκηνδὰ πὲκ τζὸκ σεϊλέρ σοϊλενεπιλὶρ βὲ σοϊλενμελὶ ἰδί, ζίρα ἔξερισι ζεμάνη καδιμὲ ἀΐδ ὀλδουγὴ κιπί, πάζηλαρηδα ρούμδζα κονουσὰι δίκερ μεμλεκετλὲρ ἀδὰτ βὲ ἀχλιακηνὰ πενζεδικλερινδὲν βαχδέτι ἠρκιὲ βέ δζινσιεγέ δελαλέρ ἰδερλέρ. Λάκιν ἐββέλδζεδε δεδιγιμὶζ κιπὶ ζεμὰν βὲ βεσαΐτ φηκδανὴ πιζὶ κεμάλη τεεσούφλα πὲκ ἄζ σεΐλερδὲν παχσὰ μεδζ πούρ ἰδίορ.

Νισὰν βὲ νικιὰχ μερασημή, δουγοὺν ἐβινὶν χὲρ ταραφδὰν κιορουλεπιλμεσὶ ἰτζούν νικιαχὴν γέβμι ἰδζρασηνδὰν 3—4 κιοὺν ἐββέλ κιουβεγινὶν ἐβινὶν γιουξὲκ πὶρ μαχαλινέ δικιλὲν πὶρ διρὲκ οὐζερινὲ φενὲρ ἀσηλμαοὴ, φενερὶν γέβμι τεαλληκηνδὰν παζάρ ἀκσαμηνά καδὰρ δεβὰμ ἰδὲν ἐϊλενδζελέρ, ὀνδὲ πὶρ τζοδζούκ φενὲρ τζεκδιγί χαλδέ δζεχὶζ σανδηγηνὴν κιδζέλεγιν νακλί, δουγουνλερὲ μισαφιρλερὶν

μοὺμ ιλὲ δαβετὶ δζίδδεν σαγιάνη ζίκρδιρλερ.

Σταμπουλὰ βέ σάϊρ μιχαλλερὲ κιδενλερὶν τάρζη τεσδζιῖ ιλὲ διάρη γσυρπετδὲν ἀβδὲτ ἰδενλερὶν συρέτι ἰστικπαλή, κουρού (ούζοὺμ) κεσμέ, πάγ ποζουμοὺ βέ πίλ άχηρὲ κιδζελὶ κιουνδουζλού πετμὲζ βὲ ρετζέλ καϊνατμαλιρή, έτλὶκ κεσερὲκ σουδζούκ, πασ τηρμὰ ἰμαλή μινασιπετλερὶ ιλέ γιαπηλὰν ἐϊλενδζελέρ βὲ δαχὰ πουνὰ μουμιασὴλ πὶρ τακὴμ ἀδετλέρ, κι κιουνδὲν κιουνὲ ζάϊλ ὀλούγιορλαρ, χουσουσὶ τετεπποὺ βέ ταριφὲ μιχτὰδζ πιρὲρ μεσελὲ τεσκὶλ ἰδερλέρ

Πὶρ κίμσενιν βεφατηνδὰ «κιουμρούκ παρασὴ» ναμὴ ιλέ 33 γρουὺς ταγηδιλμασὴ χουραφάτη Γιονανιεδὲν (Ἑλληνικὴ Μυθολογία) Χάρωνουν ὀβολουσηνὴ (3) ἀνδηρδηγὴ κιπὶ 33 ρακάμδα Χριστοσὴν γιασα δηγὴ σενελερὲ δελαλὲτ ἰδέρ.

Κέζα σαγιάνη ζίκρ πὶρ κεϊφιέτδιρκι μνημούσυνονλαρδα ἐβλερὲ κόλλυβα γερινὲ σηδζὰκ πιρὶνδζ πι λαβή ιλέ πὶρ παρτζὰ πιδέ ταγηδιλήρ.

Ἀπόκρεω χαφτασηνδὰ ἰσὲ μουχτελίφ γρουπλάρ τεσεκκιοὺλ ἰδερλὲρ βὲ «ουρτὸ» νεβινδέ πὶρ χορὸ τεπερὲκ μαχαλεδὲν μιχαλεγὲ κεζερλέρ.

Δίλερ πὶρ ἀδέτ δαχὰ μεβδζούδδηρκι ὅδα Θεο-

νειν) δαχὴ ρούμδζα κελιμελέρδιρ.

3. Χουραφάτη γιονανιεδὲ Χάρων ἀχρετδὲ δζανλαρὴ Ἀχερουσία νάμ κιολέὶν καγίκλα κετζιρὶρ δὲ χὲρ κεσδὲν καίκ παρασὴ ὁλαρακ πὶρ ὀβολὲς ἰστὲρ ἰμίς, ὀνούν ἰτζούνδα ὀλιουλερὶν ἀγζηνὰ πὶρ ὀβολὲς κονμασὴ ἀδάτη κα ιμεὶέν ἰμίς.

φάνεια έορτησὶ Παραμονησὶ (4) άκσαμή μουχτελὶφ κομισὸ άϊλελερὶ πιρλεσερὲκ έβδὲν εβὲ τολαοηρλάρ βὲ χὲρ κιτδικλερὶ έβλερδὲ περχίζ γεμεκλερὶ ιλέ δονανμὴς χαζὴρ σουφραλαρὰ ότουρουρλάρ. Ποὺ σουφρα λαρδά κιουνλερδέν περὶ χουσουσὶ πὶρ δηκκάτλα ίχζάρ ίδιλμίς «τσιλλί πακλά» πουλουνμασή μεσρούτδηρ. Ποὺ πακλαλάρ Γιονάνη καδιμίν Πυανέψια(5) δινιλέν έορτηγὶ άνδηρήρ. Κέζα Χριστούγεν να έορτησινδέ σουφραδά χερσὲ δινιλέν πὶρ νὲβ γε μὲκ πουλουνμασήδα μεσρούτδηρ, ζίρα πὶρ ριβαγετέ κιορέ Παναγίαγια βάζη χαμλή μουτεακήπ πού γεμεκδέν βεριλμίσδιρ.

Έζ δζούμλε λεχοῦσανην γιασδηγή άλτηνά πὶρ τακὴμ σεκερλὲρ βὲ σάϊρ τατλὴ σεϊλὲρ σακλαμάκ άδε τίδε πὲκ λατίφδιρ Ποὺ τατληλάρ έβδεκὶ κιουτζιούκ τζοδζουκλαρὰ τεβζὶ ίδιλίρ βὲ κιόγια πουνλαρὴ γενί τογάν τζοδζούκ κενδιλερὶ ίτζούν παγδάν κετιρδὶ διγερὲκ όνλαρὴν γενὶ τζοδζουγά τεβεδζουχλαρηνήν δζελπινὲ τζαλησηλήρ.

Κέζα περχιζλερδὲν έββὲλ τζοδζουκλαρὴν περ. χιζὲ ριαγετινὶ δίζὲλπ ίτμέκ ίτζοὺν νσζαρετδζὶ μακα-

4. Θεσφάνεια Παραμονησινὲ Νεβσεχιρδέ Σάγια τεσμιὲ ίδιλίρσεδε ποὺ κελιμενίν μενσαΐδα, μανιασήδα μεδζχούλδηρ.

5. Πυανέψι αέσκὶ Γιονανληλαρήν πὶρ παΐρκμή όλοὺπ ὸ κιοὺν καΐνανμής πακλὰ γεμὲκ άδέτ ίδί.

— 111 —

μηνδὰ ἐβὶν ἔν κιοζὲ τζαρπὰν πὶρ μαχαλινέ πὶρ σταυρὸς ἰσαρετὶ γιαπηλήρ, τζὸκ δεφαλάρδα τζηνγηρακλὰρ τζαληνήρ βέ σάῖρ δζαλίπι δηκκὰτ βασηταλαρὰ μουραδζαὰτ ὁλουνούρ.

Ἐσκιδέν Αὔγουστος 6σηνδὰ «Δζομπούζ» δινιλέν σουλοὺ αουβατλή πὶρ μαχαλδέ ἐῖλενδζεγὲ κιδιλίρ βέ πουνὰ ὅραδα «ἀλαδζὰ παϊραμὴ» (6) δινιλίρ ἰδί ἰσέδε Τουρκλὲρ ταραφηνδὰν τζηκαρηλὰν πὶρ χα δισὲ τολαγιαὴ ἰλὲ πὶρ κὰτζ σενεδὲν περὶ πού ἀδὲτ λάγβ ἰδιλμίσδιρ.

6. Νεβσεχιρδὲ οὐζουμλέρ ἀνδζακ πού ζεμανδὰ καραρμαγὰ, γιάνι κορουκλαρὰ ἀλαδζὰ δουσμεγὲ πασλαδηγή, βὲ ζάταν «Μεταμόρφωσις» ἑορτησινδὲ οὐζουμλερὶν ὀκουνμασήδα ἀδέτ ὀλδηγή ἰτζοὺν μεζκιοὺρ ἑορτηγὲ «ἀλαδζὰ παϊραμή» ναμή βεριλμίσδιρ.

ΕΥΕΡΓΕΤΗΣΛΕΡ

Κετζέν γιοὺζ σενὲ ζαρφηνδὰ κοινότησιν μουεσ σεσάτη ίλμιὲ βὲ χαϊριεσινὲ μουαβενέτι μαδδιεδὲ που λουνμοὺς όλανλαρὴν έσαμισινὶ πιρὲρ πιρὲρ τεαδὰδ ίτμέκ τεσεππουσηνδὰ πουλουναδζὰκ όλούρσακ βιδζουδὲ κετιριλεδζέκ δζεδβέλ γιάληνηζ ούζούν δεγίλ άϊνη ζεμανδὰ νοξάν δαχὴ δλαδζάκδηρ. Μεκτεπλεριμιζὶν βαζιέτι μαλιεσινὶν πού κιουνκί παρλακλὴκ βὲ σαγλαμληγὴ πίλα ίστισνά πιτούν Νεβσεχιρλιλερὶν βὲ πίλ χασσὰ Σταμπουλδὰ μουτεμεκκὶν όλανλαρὴν χισσιάτη μεαριφπερβερανεσὶ μαχσουλήδηρ. Πού κιούν μεκτεπλεριμιζὶν έμβάλη γάϊρη μενκουλεσινὶν σενεβὶ 7500 λίρα ιρὰδ κετιρδιγὶ σὸν σενὲ πουδδζεσιν δὲν άνλασηλήγιορ. Κοινότησε καρσὴ βουκού πουλὰν ίχσανατὴν τεφερρουατηνή χαβὶ δζεδβελδέ ζενκινὶν βερδιγί μεπαλίγι δζεσιμέ γιανηνδὰ άϊνη σαρβὲτ βὲ άϊνη σέβκ βέ χαχίσλε φσκηρὴν τακδίμ ίτδιγί μανκήρδα κεμάλη σουλράνλα γιάδ ίδιλμεκδέδιρ. Που νὴ ίσπὰτ ίτζούν σουνὴ ζίκρ ίδελίμκι σὸν ίκὶ σενεδέ

μεκτεπλέρ μενφααττηνά βεριλέν θέατρο χασηλατή, πουτούν πιλετλέρ μ ο υ ν χ ά σ η ρ α ν Νεβσεχιρλι λέρ μιανηνδά σατηλμάκ σαρτή ιλέ πιρινδζί σενεδέ 4C90 λίραγια βέ ικινδζί σενέδε 2900 λίραγια παλίγ όλμούσδηρ. Πουνδάν μαδά Νεβσεχίρ μεκτεπλερί 'Εφορείαση σόν άϊλαρήν στατιστιγινδέν άνλασηλδηγηνά κιορέ « μ ε κ τ έ π π α ρ α σ ή » ναμή

Πρόδρομος 'Ιωσηφίδης

ιλέ πεϊνιρδζί έσναφηνδάν σενεβί 1400 βέ γιμηρταδζηλάρ έσναφηνδάνδα 600 λίρα καδάρ πίρ μεπλάγ ταχσίλ ιτμελδέδιρ Λίκερ έσναηλαρήνδα πού άδετέ ραγέτλε άχήρεν όνλαρήνδα μεκτέπ παρασή ναμή ιλέ πίρ σέι τοπλαμαγά πασλαδηκλαρή κεμάλη σουκράν βέ μεμνουνιέτλε ζίκρ όλουνούρ.

Βεφάτ ιδέν πίρ κιμσενίν πά βασιέτ κοινότης

μουεσσεσάτη ίλμιὲ βὲ χαϊριεσὶ ἰτζοὺν πογιούκ πὶρ μεπλάγ τέρκ ἰτμέ:. χισσὶ, γιάχοδ άδετὶ Νεβσεχιρδὲν μαδὰ χὶτζ πὶρ γερδέ ποὺ καδὰρ τεαμοὺμι βέ τερακ-

Ἰορδάνη; Χριστοφορίδης

κή ἴτμεμισδιρ. Πογιούκ πὶρ σερβετέ μαλὶκ ὅλμιαγιαν σηνηφὰ μεγσούπ κ μισελὲρ πιλέ χαγιατλαρηνὴν σὸν δεμλερινδὲ κοινότης ἐιρμαδή ἀρασηνδὰ ἰδζράϊ χὸκμ ἰδὲν ποὺ ἀρζούϊ ὺμουμιὲ τεπαϊὲτ ἰδιρὶκ σερβετλερι νὶν πὶρ κισμηνὴ μεμλεκετλερινὶν μεκτεπλερί, ἐκκλη-

σίαλαρη, σοὺ γιολλαρή βὲ φουλαρὰ σανδηγὴ μενφαατηνὰ τέρκ ἰδερλέρ.

Ηὶρ μισύλη σαγιάνη ἰμτισὰλ ὁλμὰκ οὶζερὲ χένουζ περχαγιὰτ πουλουνδηκλαρὴ χαλδὲ τάχτη τισαιρουφλαρηνδὰ πουλουνὰν ἀκαρατὴ Ἐρμρεία ναμηνὰ δὲβρ ιδὲν μεαριφπερβὲρ βὲ χαμιετλὶ πάζη καδηλαρη, ἰσμιλιρινὶ πούραδα ζίκρ ἴτμεμὲκ πεγιοὺκ πὶ-

Δέσποινα Καϊκδζόγλου *Ἀναστ. Παπασαμπσύλογλου*

κουσοὺρ τεσλὶλ ἰδεδζεγινδὲν τολαγὶ πουνλάρ μιανηνδά μουταβεφὶ Ἄννα Δοκμεδζόγλου, ἰλὲ Δέσποινα Καϊκδζόγλουβὲ Ἀναστασία Ι. Παπασαμπσύλογλου γιζίκρ ἰδέριζ. Πουνλαρδὰν πιρινδζισὶ Ζαϊτοὺν γιαγὴ ἰσκέλεσινδε πουτοὺν πὶρ δικιὰν, ἰκινδζισὶ Γεμὶ-ἰσκέλεσινδε τὶρ δικιανὴν 100 χισσεσινὶ βέ οὶζουδζουσούδε Κούμκαπουδα ἰλὶ πὰπ χανενὶν νησφηνὶ

τέρκ ιτμίσδιρ.

Σὸν σενελερδὲ κοινόσησιν Μέγας Εὐεργέτησλε ρι σιλκινὲ δαχὶλόλανλαρδὰν μουτεβεφὰ Θεοδ. Κοσ

Γεώργ. Καλλίνογλου *Εὐδ. Χ'' Συμεωνίδης*

μίδησι, Ἰορδ. Χριστοφορίδησι βὲ Γεώργ. Καβαλλησὶ ζικρ ἰδεπιλίριζ. Πουνλαρδὰν Θεοδ. Κοσμίδης 600 λίρα, Ἰορδ. Χριστοφορίδης 250 λίρα ἰλὲ Γεδίκουλεδὲ 2500 λίρα κεσιμετινδὲ πὶρ χανὲ βὲ Γεώργ. Καβαλλῆς δαχὴ Γιουσοὺφ πασαδὰ μουχὶμ πὶρ ἀκαρέτ τέρκ ιτμισλέρδιρ.

Περχαγιάτ ἀλὰν χεμσεχριλεριμιζδὲν Εὐδόκιος Χ'' Συμεωνίδης ἐφένδιγι ζικρ ἰδιπιλίριζ. ι μουμαϊλέϊχ καΐδη χαγιάτ πὶρ Νηπιαγωγὸς μαασιγνὴν τεεδιε σινὶ δεροχδὲ ἰτδιγὶ κιπὶ πὶρ μίλκ ἰχδισὴ ἰλέδε μεμλε κετδεκί ταλεπὲ Συσσίτιονηγην ἰδαρεσινί τερμὶν ἰτ-

μίσδιρ. Πευνδὰν τολαγί κσινότης κενδισινὲ Μέγας Εὐεργέτης οὐιβανηνὴ τεβδζιχ ιτδιγὶ κιπὶ Πατρικχα νὲ ταραφηνδάνδα πεγιάνη μαχζουζιὲτ ἰδιλμίσδιρ.

Μεμλεκετὶν κιουζιδὲ ἐβλιαδλαρηνδὰν πὶρ δίκερι, γιάνι ἐλγέβμ περχαγιάτ πουληνὰν Γεώργιος Ι. Καλλίνογλου βατανηνά καρσὴ χὶς ιτδιγί μυυχαππετέ πὶρ νισανὲ ὁλμιὰκ οὐζερὲ ἀχήρεν Ταχμὶς σοκαγην

Γεώργιος Καβακλῆς

Θεοδόσιος Κοσμίδης

δὰ κιαῖν 3500 λίρα κηϊμετινδὲ πὶρ μιλκινὶ μεμλεκετὶν μεκτεπλερινὲ ἰχδὰ ἰτμὲκ σουρετὶ ἰλὲ Μέγας Εὐεργέτης οὐνβανιμὴ πεχάκκην ἰχρὰζ ἐἴλεμίσδιρ.

Ἴσπου ἐοέρὶν ταππηνὰ δεβὰμ ἰδιλμεκδὲ ἰκὲνχὲμ Εφορεία, χέμδε Χειέτι τερτιπιέ (Διοργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ) ἀζασηνδὰν πουλσυνὰν Γεώργιος Π. Ἐ. μαλόγλου κέντζ γιασηνδὰ βεφὰτ ἰτμίσδιρ. Μουτεβ. φά χαγιατηνδά βατανηνὰ καρσὴ μουχτελὶφ χηζμετλὲρ ἰφά ἰτδιγὶ κιπὶ βεφατηνδάδα πά βασιετναμὲ με.. τεπλερὲ 200 λίρα τὲρκ ἰτμίσδιρ.

ΔΖΕΜΙΕΤΛΕΡ

Σταμπουλδὰ πουλουνὰν Νεβσεχιρλιλὲρ ὀτεδὲν περὶ ἄϊνη χεβαλιδὲ τεδζεμμοὺ ἰτμὶς ὀλδηκλαρηνδὰν ςίνι χαδζετδὲ κοινότησλερινε ἀῖδ μεσαΐλι μουχιμμενὶν μουζακερεσὶ ἰτζοὺν κολάϊ τοπλαναπιλὶρ ὀλδηκλαρηνδὰν χουσουσὶ δζεμιετλὲρ τεεσισὶ ἰχτιαδζηνὴ χὶς ἰτμεμισλερδιρ. Ζάταν πὶρ ἀσηρδὰν περὶ μουτεμάδιαν μεβδζοὺδ ὀλάν Ἐφορεία, νέσρ μεαρὶφ χουοουσηνδακὶ μαξάδη ἀσλισινδὲν μαδὰ πούραδα πουλουνὰν Νεβσεχιρλιλὲρ ἰτζοὺν δημογεροντία βαζιφεσινίδε ἰφὰ ἰτμεκδὲ βὲ γιάληνηζ οὺμούρη χαϊριεγὲ ἀΐδ μεσαϊ λίδε τεσβιὲ ἐϊλεμεκδὲ ὀλδηγηνδὰν Νεβσεχιρλιλέρ ἰτζοὺν μουχτελὶφ μαξαδλαρὰ χαδὴμ πὶρ δζεμιέτι οὺμουμιὲ σεκλινὶ ἁλμὴς ἰδί. Σταμπουλδὰ πουληνὰν Νεβσεχιρλιλερδὲν 21 γιασηνὴ ἰκμὰλ ἰδὲν χὲρ σὰχς μεδζλίαι οὺμουμινὶν ἰντιχὰπ ἰτμὲκ βὲ ἰντιχὰπ ὀλουν μὰκ χακκηνὴ χαΐζ ἀζασηνδὰν ἄδ ἰδιλιρλέρ.

Μάμαφιχ ἀρὰ σηρὰ πάζη δζεμιετλὲρ τεσεκκιοὺλ ἰτμισλέρδιρκι πουνλὰρ πὶρ ταραφδὰν σουρέτι χου-

σουσιεδὲ τεαγὶν ἰδιλμὶς μαξαδλὰρ τεακὴπ ἰτμέκλε περαπὲρ γίνε χάττη ζατηνδὰ Ἐφορείανην μουαβινὶ μεβκηῖνδὲ καλμησλάρδηρ.

1872 σενεσινδὲ «Νεβσεχὶρ νεβδζιβανανὴ φουκαραπερπὲρ οὐχευββετὶ» τεσεκκιουὶλ ἰτμίσδιρ. Πουνήν μαξάδη ἀσλισὶ Σταμπολδακὶ φακὴρχεμσεχριλερὲ μουαβενετδὲν ἰπαρὲτ ὀλουὶπ ὅν σενελὶκ μουδδέτι χαγιατὴ ἐσνασηνδὰ πὲκ παρλάκ πὶρ φεαλιὲτ ἰπρὰζ ἰτ μίς βὲ 1874 κητληγηνδὰ μεπαλίγι μουχιμμὲ κιονδερ μὲκ σουρετὶ ἰλὲ μεμλεκετὶν φουκαρασηνάδα πογιουκ γιαρδημ λαρδά πουλουνμήσδηρ. Μεζκιούρ ἀδελφότης ἐσνάῖ φεσχινδὲ νιζαμιναμεσὶ ἀχκιαμήνδζα πέκδε σαγιάνη ἰστιχκὰρ ὅλμαγιαν σερβετινὶ Ἐφορείαγια τέρκ ἰτμίσδιρ.

1887 7)βριος 18ινδὲ «Νεβσεχὶρ τερακκηπερβὲρ οὐχευββετὶ» τεσεκκιουὶλ ἰτμίς βὲ μεζκιουὺρ δζεμιὲτ δίκερ ἰδζραατὴ μιανηνδὰ πὶρ σενὲ καδὰρ «Τερακκή» ναμηνδὰ πίρδε ρισαλέι μεβκουτέ νὲσρ ἰτμίσδιρ Μεζκιουὺρ ρισαλέ οὐμιούμ Ἀνατοληλὴ χεμσεχριλεριμὶζ ἰνδινδὲ πογιουκ πὶρ ραγπετὲ μαζχὰρ ὀλμουὺς ἰκὲν μά ἐτ τεεσουὺφ χοκιουμέτ ταραφηνδὰν τεατὶλ ἰδιλμὶς βὲ ρισαλενὶν τεατιλὶ οὐζερινὲ πίραζ σόνρα μεζκιούρ δζεμιέτδε ταγηλμήσδηρ.

1872 σενεσὶ γενὶ τεσκὶλ ἰδιλέν Παρθεναγωγείονην τεεμίνι ἰδαρεσὶ ἰτζουὺν κιουτζουὺκ πὶρ δζεμιέτ τε οεκκιουὶλ ἰτμίς ἰδίκι μερχουὺμ Σάββας Ἰωάννωφ βέ Κυρ. Καϊκδζόγλου πουνὴν ἔν ἰλερὶ κελὲν ἀζασηνδὰν ἰδί.

1911 'Απρίλιος 11δὲ Νεβσεχιρλιλερὶν «Παπὰ Γεώργιος» νὰμ δζεμιέτι ἰσλαχιεσὶ τεσκὶλ ἰδιλμίσδιρ. Μεζκοὺρ δζεμιὲτ 3σενὲ δεβὰμ ἰδὲν μουδδέτι χαγιατὴν δὰ πογιοὺκ πὶρ φεαλιὲτ ἰζχὰρ ἰλὲ κηραατχανὲ τεεσὶς ἰτμὶς βὲ ἰκὶ σενὲ «'Αστὴρ» νὰμ Μικραασιατικὸν ἡμερολόγιονη νὲσρ βὲ Καισαρείας βὲ 'Ικονίου ἐπαρ χίαλαρηνην χάρτασηνι τὰπ ἐϊλεμίσδιρ. Δζεμιὲτ τεβσίϊ φεαλιὲτ ἰδερὲκ δαχὰ βασὴ πὶρ προγρὰμ τεακηπὴ ζημνηνδὰ Καππαδοκία δζεμιετλερὶ ἀρασηνδὰ πὶρ ἰττιχὰδ χουσουλὲ κετιρμὲκ βὲ ποὺ σουρέτλε πουτοὺν Καππαδοκία δζεμιετλερινὶ σαχέι φεαλιετὶ δαχιλινὲ ἁλμαγὴ δουσουνούρκεν ζουχούρ ἰδὲν Παλκὰν μουχαρεπεσὶ βὲ ἀνὶ τεακήπ ἰδέν Κέντζ Τσυρκλερὶν τεακηπὰτ βέ ταζγικάτη τεχαμμουλφερσασή γιουζουνδὲν ταγηλμήσδηρ.

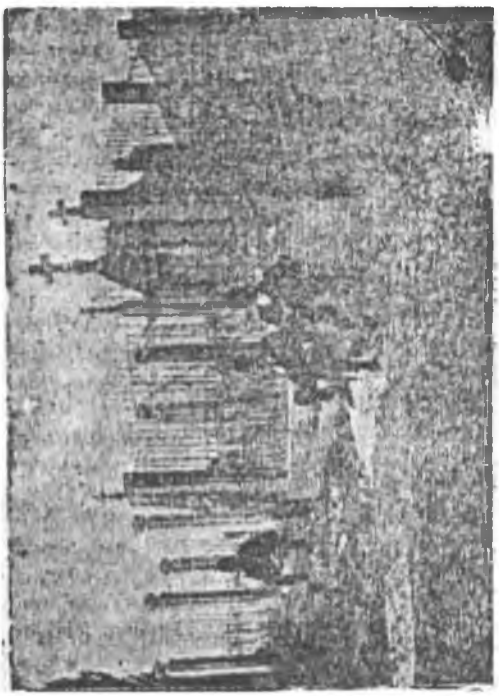
Αχήρεν, γιάνι 1919 σενεσὶ ζαρφηνδὰ, Σταμπουλδὰ πουλουνὰν Νεβσεχιρλὶ καδηνλὰρ ταραφηνδὰν «'Ανάστασις» οὐνβανὴ ἁλτηνδά πὶρ φουκαραπερβέρ οὐχουββετὶ τεσκὶλ ἰδιλμίσδιρ. Νεβσεχιρδέ πουλιηνάν φουκαραγιὰ μουαβενετδέν ιπαρὲτ ὁλὰν μαξαδηνὴ κεμάλη φεαλιὲτ βέ μουβαφακηγέτλε τεακὴπ ἰτμεκδέδιρ.

ΠΑΖΗ ΤΟΥΡΚΔΖΕ ΙΣΙΜΛΕΡ

Μιλλετὶν οὺζοὺν σουρὲν ἐσαρετὶ ἐσνωσηνδά Τοὺρκ ἰδαρεσινὶν κορανλὶκ μουχιτινὶν χαγιάτη ἰδζτι μαἶεμιζὶν ἔν σὰφ τεδζελλιατὴ οὺζερινδέ πιλέ κενδινὶ πιλδιρμεξιζὶν νάσηλ ἰδζρὰἶ τεεσὶρ ἰτδιγινὶ βὲ μεπούμ ἐσαρὲι μιχρινὶ νάσηλ χὲρ ταραφὰ πασδηγηνὴ κιοστερμὲκ ἰτζούν χριστιανλάρ ἀρασηνδὰ ἐλ γέβμ μουσταμὲλ πουληνὰν, λάλιν σενεδὲν σενεγὲ γαἶπ ὁλμακδὰ ὁλὰν πάζη τούρκδζε ἰσιμλερὶ ζίκρ ἰδεδζέγιζ κι ποὺ ἰσιμλέρ πουνδὰν 150 σενὲ ἐββέλ γιαζηλμὴς μεριδοχάρτιλερδεν πουλουννὴπ τζηκαρηλμήσδηρ. Γ'αραἶπδὲν ὁλαρὰκ ποὺ ἰσιμλερὶν πὶρ χάϊλησηδζιβαρδακὶ ρούμδζα κονουσὰν Καππαδοκία κοινότησαλερινδε ἔλαν μεβδζοὺδ ἰκέν Νεβσεχιρδέ μά ἐλ ἰφτιχὰρ πούσπουτουν ζάϊλ ὁλμοὺς, γιάχοδ πὲκ ἄζ καλμήσδηρ.

ΕΡΚΕΚ ΙΣΙΜΛΕΡΙ. Ἀγιάν, Ἀἶβάζ, Ἀρζουμὰν (=Ποθεινὸς) Αρσλὰν (=Λέων, Λεόντιος), Γ'α-

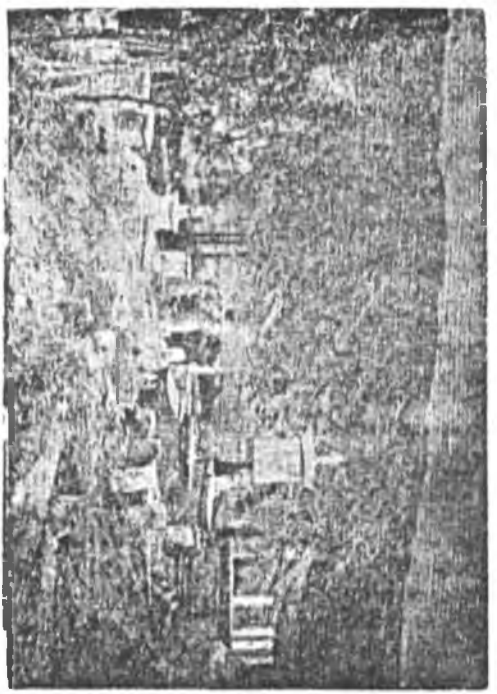
ρὶπ (=Ξενίας), Γιαγμοὺρ (='Υετίων), Γκιορπὲ (=Πρώϊμος), Δοβλέτ (=Βασίλειος), 'Εβρὲν, 'Εϊλεν

Καπριστὰν μανζαραλαρηνδὰν

δζὲ (=Τέρπανδρος), 'Εϊνεπέκ, Ζουμπούλ, (='Υάκινθος), Καπλὰν (=Τίγρις), Καλανδὰρ (='Ανάργυρος), Καραγκιὸζ (=Μαυρομάτης), Μιννὲτ (=Χαρίσιος), Μουτεπὲρ (=Τίμιος), Μπαϊρὰμ (=Πασχά-

λης), Μπινιὰτ γιάχοδ Μπινιὰς (=Πολυχρόνιος),. Μουρὰδ (=Εὐδόκιμος), Σαλμὰν, Σαχὶν (='Ιέραξ),. Σεφὲρ, Τοζάκ, Τουρμοὺς (=Εὐστάθιος), Τεπερὶκ

Καπριστὰν μανζαραλαρηνδὰν

(Μηησίας) Τουρφανδὰ (=Πρωτογένης).

ΚΑΔΙΙΝ ΙΣΙΜΛΕΡΙ. 'Αζίζα (='Αγία, 'Αγνή), 'Αλτούνα (=Χρυσῆ), 'Αϊδογδοῦ (=Φεγγάρα),. 'Αγαλλῆ ('Αγαλλίασις;) Γκιουλλοὺ (=Τριανταφύλ.

NEVŞEHİR MEKTEPLERİ (1820-1920)

Gerçi Rum isek de Rumca bilmez Türkçe söyleriz
Ne Türkçe yazar okuruz ne de Rumca söyleriz
Öyle bir mahludi hattı tarikatimiz vardır
Hurufumuz Yonanice Türkçe meram eyleriz.

ISBN 605-4163-19-1

12₺

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Yayınları: 10